

M. Fosse

ፍጥረት ፡ ጥጥር ፡

ታሪክ ፡ ቡልባ ፡

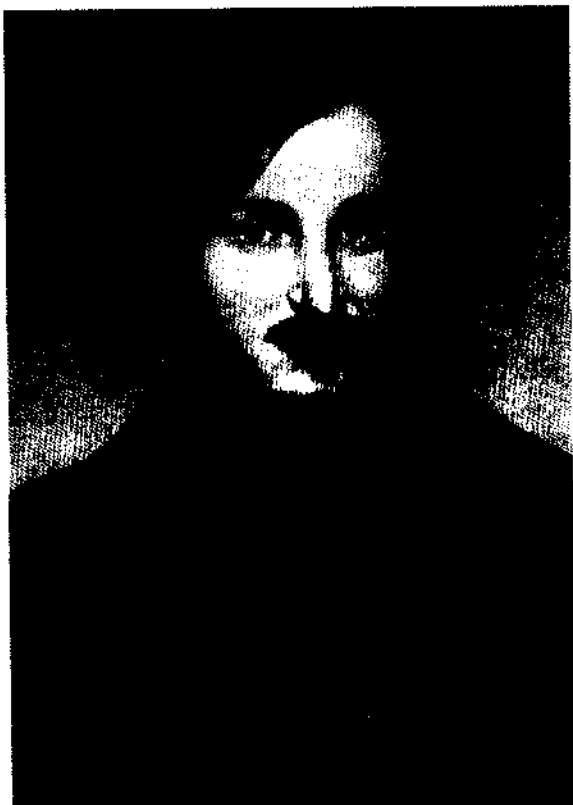
ልብ ፡ ወለድ ፡ ታሪክ ፡

From the Library of

ፍጥረት ፡ ጥጥር ፡ ወለድ ፡ የሃንስ
FESSEHA ATLAH WOLDE YOHANNES

የፕሮግራም ፡ የመጻሕፍት ፡ ማዘጋጃ ፡
ማሳተሚያ ፡ ቤት ፡
ሞስኮ ፡

M. Forsum

ጽሑፍ
ኒኮላይ : ጉጉል።

ታሪስ : ቡልባ።

ልብ : ወለድ : ታሪክ።

From the Library of

ፍሥሐ አጥላው ወልደ ዮሐንስ
FESSEHA ATLAW WOLDE YOHANNES

፪

የፕሮግራም : የመጻሕፍት : ማዘጋጃ :
ማሳተሚያ : ቤት።
ጥሰት ።

Handwritten scribbles at the top left of the page.

ተርጓሚው ፤ በካፋ ፡ ኃይለ ፡ የሱስ

Н. В. Гоголь
ТАРАС БУЛЬБА
ПОВЕСТЬ
На амхарском языке

Handwritten text in Amharic script.

Handwritten text in Amharic script.

Handwritten text in Amharic script.

ምዕራፍ ፡ አንድ ።

«እስቲ ፡ ዘወር ፡ ብለህ ፡ ልይህ ፡ ልጄ! እንዴት ፡ ያለ ፡
ማስፈራሪያ ፡ መስለሃል! ደግሞ ፡ የምን ፡ የቄስ ፡ ቀሚስ ፡
ነው ፡ የለበስኸው? በተማሪ ፡ ቤት ፡ ሁሉም ፡ የሚለብሱት ፡
እንዲህ ፡ ነው ፡ እንዴ?»

ቡልባ ፤ በኪዬቭ ፡ በሚገኘው ፡ ከፍተኛ ፡ መንፈሳዊ ፡
ትምህርት ፡ ቤት ፡ ትምህርታቸውን ፡ ጨርሰው ፡ የተመለሱ
ትን ፡ ሁለት ፡ ወንዶች ፡ ልጆቹን ፡ የተቀበላቸው ፡ እንዲህ ፡
ባሉ ፡ ቃላት ፡ ነው ።

ልጆቹ ፡ ገና ፡ ከፈረሶቻቸው ፡ መውረዳቸው ፡ ነው ።
ሁለቱም ፡ ፍርጥም ፡ ያሉና ፡ እንደማናቸውም ፡ ወጣት ፡ ተማ
ሪ ፡ ዓይነ ፡ አፋሮች ፡ ነበሩ ። ወላጆቸው ፡ እንዲህ ፡ ባለ ፡
አኳኋን ፡ ስለተቀበላቸው ፡ እጅግ ፡ ደንግጠው ፡ መሬት ፡
መሬት ፡ እያዩ ፡ ዝም ፡ ብለው ፡ ቆሙ ።

«ቆዩ ፡ እስቲ! እስቲ ፡ ደህና ፡ አድርጌ ፡ ላስተውላች
ሁ!» ብሎ ፡ እያዟዟ ፤ «እንዴት ፡ ያለ ፡ ዘርፋፋ ፡ ካፖርት ፡
ነው ፡ የለበሳችሁ! እንዲህ ፡ ያለ ፡ ልብስ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡
በዓለም ፡ ታይቶም ፡ አይታወቅ ። እስቲ ፡ አንዳችሁ ፡ ትንሽ ፡
ሩጡ! ቀሚሳችሁ ፡ ጠልፎ ፡ ሲያጋድማችሁ ፡ እስቲ ፡ አያለ
ሁ ።» አለ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ትልቁ ፡ ልጅ ፤ «አትሳቅብን ፡ አባባ ፤
አትሳቅ!» አለው ።

«አዩት፡ ደግሞ፡ ከራቱን! ለመሆኑ፡ ለምንድን፡ ነው፡ የማልስቀው?»

«ምክንያቱም፤ ምንም፡ አባቲ፡ ብትሆን፤ ከሳቅህ፡ እግዚአብሔር፡ ይመስክር፡ እደበድብሃለሁ!»

«እንዴት! አንት፡ የሰይጣን፡ ልጅ! የገዛ፡ አባትህን፡ ትደበድባለህ?» አለና፡ ቡልባ፡ በመገረም፡ ወደ፡ ጓላ፡ ፈግፈግ፡ ብሎ፡ ቆመ።

«አባቲ፡ ብትሆንህ? ማንም፡ ሰው፡ ቢሆን፡ እንዲሰድብኝ፡ አልፈቅድለትም።»

«ለመሆኑ፡ እንዴት፡ ነው፡ ድብድብ፡ የምትገጥመኝ? በቡጢ፡ ነው?»

«በሆነው፡ ነገር።»

«ደግ፤ እንግዲያው፡ በቡጢ፡ ይሁን። በቡጢ፡ ጠብ፡ እንዴት፡ ያለህ፡ ወንድ፡ እንደሆንህ፡ እስቲ፡ አያለሁ!» አለና፡ ቡልባ፡ ከናዱን፡ ሰበሰበ።

ከዚያ፡ ለረጅም፡ ጊዜ፡ ተለያይተው፡ የተገናኙት፡ አባትና፡ ልጅ፡ በናፍቆት፡ ሰላምታ፡ ፈንታ፡ ግብ፡ ግብ፡ ገጥመው፡ በቡጢ፡ ይቀጣቀጡ፡ ጀመር።

ቀጭን፡ የገረጣና፡ ገራገር፡ ፊት፡ ያላቸው፡ የልጆቹ፡ እናት፡ ተወዳጅ፡ ልጆቻቸውን፡ ለመሳም፡ ጊዜ፡ ሳያገኙ፡ ቀርተው፡ እበሩ፡ ላይ፡ እንደቆሙ፤ «እዩልኝ፡ ሰዎቼ! ሽማግሌው፡ አበደ! ጨርሶ፡ አዕምሮውን፡ ነስቶታል! ከዓመት፡ በላይ፡ ተለይተውን፡ የቆዩት፡ ልጆቻችን፡ ገና፡ ከመግባታቸው፡ ከነሱ፡ ጋር፡ መደባደብ፡ ጀመረ!» ብለው፡ ጮኹ።

ቡልባም፡ ቆም፡ አለና፤ «እንዴ፤ ለመሆኑ፡ ደህና፡ ይማታልና! ሽረግ፡ በእግዚአብሔር፡ ግሩም፡ ተደባዳቢ፡ ሆኗል! እንዲያውም፡ ባልሞክረው፡ ይሻለኝ፡ ኖሯል። እንግዲህ፡ ጥሩ፡ ኮዛክ፡ ይወጣዋል፡ ማለት፡ ነው! መልካም፡ ነው፡ ልጄ፤ እንኳን፡ ደህና፡ መጣህ! አሁን፡ አባትህን፡ መሳ

ም፡ ትችላለህ!» አለና፡ አባትና፡ ልጅ፡ ተቃቅፈው፡ ተሳሳሙ። «እንዲያ፡ ነው፡ ልጄ! ከኔ፡ ጋር፡ እንደተማታኸው፡ ለሌላም፡ ሰው፡ ጠንክረህ፡ መመከት፡ አለብህ! ለማንም፡ ቢሆን፡ ፊት፡ አትስጥ! ሆኖም፡ ልብስህ፡ እጅግ፡ የሚያስቅ፡ ነው። ደግሞ፡ ይኸ፡ የተንዘላዘለው፡ ገመድ፡ ምንድን፡ ነው?» ካለ፡ በኋላ፡ ወደ፡ ታናሽየው፡ ልጅ፡ ዞሮ፤ «አንተ፡ ሞኝ፡ ደግሞ፡ ምን፡ ዝም፡ ብለህ፡ ትገተራለህ? በል፡ ና፡ አንት፡ የውሻ፡ ልጅ፤ አትሞክረኝም፡ እንዴት?» አለው።

በዚህን፡ ጊዜ፡ ታናሽየውን፡ ልጅ፡ አቅፈው፡ ይስሙ፡ የነበሩት፡ እናትየዋ፤ «ያንተ፡ ሃሳብ፡ ይኸው፡ ብቻ፡ ነው! ለመሆኑ፡ ልጆች፡ ከገዛ፡ አባታቸው፡ ጋር፡ ሲደባደቡ፡ ማን፡ ሰምቶ፡ ያውቃል? አሁን፡ ሌላ፡ ሥራ፡ ጠፋና፡ ነው? እሱ፡ ለራሱ፡ ገና፡ ሕፃን፤ ደግሞ፡ ከሩቅ፡ መንገድ፡ መግባቱ፡ ነው። ደክሞታል። ማረፍና፡ እህል፡ መቅመስ፡ ሲገባው፡ አንተ፡ ካልተደባደብን፡ ትለዋለህ!» አሉ። ይህ፡ እናቱ፡ የሚከራከሩለት፡ ሕፃን፡ የተባለው፡ ልጅ፡ እድሜው፡ ከሃያ፡ ዓመት፡ በላይና፡ ቁመቱም፡ ሎጋ፡ ነበር። እናትየዋ፡ ንግግራቸውን፡ በመቀጠል፤ «አሁን፡ ማረፍና፡ እህል፡ መቅመስ፡ ሲገባው፡ ድብድብ፡ ካልገጠምን፡ ትለዋለህ!» ብለው፡ በቁጣ፡ ተናገሩ።

ቡልባም፡ «ለካ፡ ሴታ፡ ሴት፡ ነህ! እናትህ፡ የምትልህን፡ አትስማት፡ ልጄ፤ እሷ፡ ሴት፡ ናትና፡ ምንም፡ አታውቅም። ለአንተ፡ የሚገባህ፡ ኑሮ፡ ለጥ፡ ያለው፡ መስክና፡ ጥሩ፡ ፈረስ፡ ነው! ተመልከት፡ ይህን፡ ጎራዴ፡ ይህ፡ ነው፡ የአንተ፡ እናት፡ ማለት። በተማሪ፡ ቤት፡ አእምሯችሁን፡ የሞሉት፡ መጽሐፍቱ፡ ፍልስፍናው፡ ሌላውም፡ ነገር፡ ሁሉ፡ የማይረባ፡ ነው!» አለና፡ እዚህ፡ ላይ፡ ለማተም፡ የማይገባ፡ ቃል፡ ጨምሮ፡ ተናገረ። ከዚያም፡ ቀጠለና፡ «እንዲያውም፡ በሚቀጥለው፡ ሳምንት፡ ወደ፡ ዛፖሮዥዬ፡ ብልካችሁ፡ ይሻላል፤ መዘግየት፡ የለባችሁም፡ የሚያስፈልጋችሁን፡

ትምህርት ፡ የምታገኙት ፡ እዚያ ፡ ነው ። ለእናንተ ፡ ትምህርት ፡ ቤት ፡ ማለት ፡ እሱ ፡ ነው ። አእምሮም ፡ ልታገኙ ፡ የምትችሉት ፡ እዚያው ፡ ብቻ ፡ ነው!» አላቸው ።

ባልቱትዋ ፡ እናታቸው ፡ በዓይኖቻቸው ፡ እንባ ፡ ተንቀርዞ ፡ «አንድ ፡ ሳምንት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ በቤታቸው ፡ የሚቆዩት? ልጆቼ ፡ እቤታቸው ፡ በመምጣታቸው ፡ ለመደሰት ፡ እንኳን ፡ ጊዜ ፡ ሳያገኙ ፤ ቤታቸውንም ፡ ለማወቅ ፡ ጊዜ ፡ ሳይበቃቸው ፡ እኔም ፡ አይቼ ፡ ሳልጠግባቸው ፡ ሊሔዱ ፡ ነው?» ብለው ፡ በኃዘን ፡ ጠየቁ ።

«በቃሽ ፡ አትነጫነጭብኝ ፡ አንቺ ፡ ባልቱት! አንድ ፡ ኮዛክ ፡ እድሜውን ፡ ከሴቶች ፡ ጋር ፡ ለማሳለፍ ፡ አልተፈጠረም ፤ በቀሚስሽ ፡ ውስጥ ፡ ሽፍነሽ ፡ እንቁላል ፡ እንደምትፈለፍል ፡ ዶሮ ፡ ልትታቀፈያቸው ፡ ትፈልጊያለሽ ። ይልቅስ ፡ አሁን ፡ ሒጅና ፡ በቤት ፡ ውስጥ ፡ ያለሽን ፡ ሁሉ ፡ ገበታ ፡ ላይ ፡ ሥሪልን ። የማር ፡ ብስኩት ፤ ቂጣ ፡ ገንፎ ፡ የምትይውን ፡ ልክስክስ ፡ ምግብ ፡ እንፈልግም ። አንድ ፡ ሙሉ ፡ በግ ፡ ወይም ፡ ፍየል ፤ አርባ ፡ ዓመት ፡ የቆየ ፡ ጠጅ ፡ እንዲሁም ፡ በርከት ፡ ያለ ፡ ሾድካ ፡ አቅርቢልን ። ደግሞ ፡ በሾድካው ፡ ላይ ፡ ይህን ፡ ቅመማ ፡ ቅመምሽን ፡ እንዳትጨምረበት ፤ ንጹህ ፡ ሾድካ ፡ ነው ፡ የምንፈልገው ።» አለና ፡ ቡልባ ፡ ልጆቹን ፡ ይዞ ፡ በቤቱ ፡ ውስጥ ፡ ከሁሉ ፡ ክፍል ፡ ይበልጥ ፡ ወደሚያምረው ፡ ክፍል ፡ አስገባቸው ። በክፍሉ ፡ ውስጥም ፡ እቃ ፡ ሲያደራጁ ፡ የነበሩ ፡ ሁለት ፡ ቆነጃጅት ፡ ገረዶች ፡ ተጣድፈው ፡ ክፍሉን ፡ ጥለው ፡ ወጡ ። የፈሩበትም ፡ ምክንያት ፡ ቁጡና ፡ ጥብቅ ፡ የሆኑት ፡ ወጣት ፡ ጌቶቻቸው ፡ በመምጣታቸው ፡ የተነሳ ፡ ይሆናል ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ወንድ ፡ ሲያዩ ፡ እየጮኹ ፡ መሮጥና ፡ ፊታቸውንም ፡ በቀሚሳቸው ፡ እጅጌ ፡ መጋረድ ፡ የሴቶች ፡ ልማድና ፡ ጠባይ ፡ ስለሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ልማድ ፡ ለማክበር ፡ ብለው ፡ ይሆናል ። በክፍሉ ፡ ውስጥ ፡ የቤቱ ፡ እቃ ፡ ዘመኑ ፡ በሚጠይቀው ፡ አኳኋን ፡ የተዘጋጀ ፡

ነበር ። አሁን ፡ ያ ፡ ዘመን ፡ በዘፈንና ፡ በተረት ፡ ብቻ ፡ ተቀርጾ ፡ ነው ፡ የሚገኘው ። እነዚህንም ፡ ዘፈኖችና ፡ ተረቶች ፡ ያን ፡ ጊዜ ፡ ኡክሬይን ፡ የግሪክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ ካቶሊካዊት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋር ፡ እንዳይተባበር ፡ ባደረገችው ፡ የመጀመርያ ፡ ጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ይዘፈኑ ፡ እንደነበሩት ፡ አሁን ፡ በኡክሬይን ፡ ውስጥ ፡ የሚዘፍናቸው ፡ የለም ። የክፍሉ ፡ ግድግዳዎችና ፡ ወለል ፡ እንዲሁም ፡ ጣራው ፡ ልክክ ፡ ብለው ፡ በጭቃ ፡ ተለስነዋል ። ጎራዴዎች ፤ የፈረስ ፡ አለንጋዎች ፤ የወፍና ፡ የአሣ ፡ መረቦች ፤ ጠመንጃዎች ፤ በጌጥ ፡ የተሠሩ ፡ የባሩድ ፡ ቀንዶች ፡ ሌላም ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ የፈረስ ፡ እቃዎች ፡ በግድግዳ ፡ ላይ ፡ ተሰቅለው ፡ ይታያሉ ። የክፍሉ ፡ መስኮቶች ፡ አሁን ፡ በጥንታዊያን ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ብቻ ፡ እንደሚገኙት ፡ ያሉ ፡ ትንንሽና ፡ በክብ ፡ መስተዋት ፡ የተሠሩ ፡ ናቸው ። የመስኮቶቹና ፡ የበሮቹ ፡ ዳር ፡ ዳር ፡ ቀይ ፡ ቀለም ፡ ተቀብቶአል ። ከአንድ ፡ ጥግ ፡ በኩል ፡ ካለ ፡ ቁም ፡ ሳጥን ፡ ላይ ፡ ከአረንጓዴና ፡ ከስማያዊ ፡ ቀለማት ፡ ብርጭቆ ፡ የተሠሩ ፡ ማብረጃዎች ፤ የብር ፡ ጽዋዎች ፡ እንዲሁም ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ መልክ ፡ የተሠሩ ፡ በዚያ ፡ የዘመቻ ፡ ዘመን ፡ እንደተለመደው ፡ ከብዙ ፡ ሰው ፡ ተላልፈው ፡ ከቡልባ ፡ እጅ ፡ የገቡ ፡ የቪኔጺያን ፤ የቱርክና ፡ የቸርካሲያን ፡ ሥራ ፡ የሆኑ ፡ ብርጭቆና ፡ መለኪያዎች ፡ ተደርድረዋል ። በክፍሉ ፡ ጥግ ፡ ጥግ ፡ ዞረው ፡ የገጠሙት ፡ አግዳሚ ፡ ወንበሮች ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ ከቅዱሳኑ ፡ ሥዕል ፡ ሥር ፡ ያለው ፡ ትልቅ ፡ ጠረጴዛ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ቀለማት ፡ ከአጌጡ ፡ ጡቦች ፡ የተሠራው ፡ ምድጃ ፡ እኒህ ፡ ሁሉ ፡ በያመቱ ፡ ለእረፍት ፡ ወደቤታቸው ፡ ለሚመጡት ፡ ለሁለቱ ፡ ወጣቶች ፡ የተለመዱ ፡ ነገሮች ፡ ነበሩ ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ለእረፍት ፡ ወደቤታቸው ፡ ሲመጡ ፡ ገና ፡ ፈረሶች ፡ ስላልነበሩዋቸውና ፡ እንዲሁም ፡ በዚያን ፡ ዘመን ፡ ፈረስ ፡ መቀመጥ ፡ ከተማሪዎች ፡ ልማድ ፡ ውጭ ፡ ስለነበር ፡ በእግራቸው ፡ ነበር ፡ የሚመጡት ። ለወንድነታቸው ፡ ምልክት ፡ የነበረ

ቸው ፡ ረጅም ፡ ጉንጉን ፡ ጎፈረያቸው ፡ ብቻ ፡ ሲሆን ፡ ይህን
ኑንም ፡ መሣሪያ ፡ የያዘ ፡ ማናቸውም ፡ ኮዛክ ፡ ሊጎትተው ፡ መ
ብት ፡ ነበረው ። ቡልባ ፡ ከፈረሶቹ ፡ መንጋ ፡ ሁለት ፡ ሰንጋ
ዎች ፡ መርጦ ፡ የላከላቸው ፡ ትምህርታቸውን ፡ ጨርሰው ፡
በተመረቁ ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

የልጆቹን ፡ መምጣት ፡ ለማክበር ፡ ሲል ፡ ቡልባ ፡ የመ
ቶ ፡ አለቆችና ፡ እንዲሁም ፡ በሱ ፡ ጓድ ፡ ውስጥ ፡ ያሉትን ፡
የጦር ፡ ሹማምንት ፡ ጋብዞ ፡ ስለነበር ፡ ከነሱ ፡ ውስጥ ፡ ሁለቱ ፡
ከጥንት ፡ ጓደኛው ፡ ከካፒቱን ፡ ድሜትሮ ፡ ቶቭካች ፡ ጋር ፡
አብረው ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ «ተመልከቱ ፡ እንዴት ፡ ያሉ ፡ ጎ
ልማሶች ፡ እንደሆኑ! በቅርቡ ፡ ወደ ፡ ሴች ፡ ልልካቸው ፡ ነው።»
አለና ፡ ወዲያው ፡ ልጆቹን ፡ አስተዋወቀ ። እንግዶቹም ፡ ለቡ
ልባና ፡ ለሁለቱ ፡ ወጣቶች ፡ ደስታቸውን ፡ በመግለጽ ፡ የታ
ሰበው ፡ አሳብ ፡ የሚገባ ፡ መሆኑንና ፡ ለአንድ ፡ ወጣት ፡ ጎል
ማሳም ፡ ከዛፖሮዥያን ፡ ሴች ፡ የበለጠ ፡ ትምህርት ፡ ቤት ፡
የማይገኝ ፡ መሆኑን ፡ ገለጹላቸው ።

«በሉ ፡ ወንድሞቼ ፡ መኮንኖች ፤ በገበታው ፡ በመረጣ
ችሁት ፡ ስፍራ ፡ ተቀመጡ ። አሁን ፡ ልጆቼ ፡ መጀመርያ ፡
ትንሽ ፡ ሾድካ ፡ እንጠጣ!» አለ ፡ ቡልባ ። «የእግዚአብሔር ፡
ፀጋ ፡ ከኛ ፡ ጋር ፡ ይሁን! ለጤናችሁ ፡ ልጆቼ ፤ ለአንተ ፡ ለእ
ስታፕ ፤ ለአንተም ፡ ለአንድሬይ ፡ በጦር ፡ ሜዳ ፡ አህዛብን ፡
ሁሉ ፡ ቱርኮችን ፡ ታታሮችን ፡ እንዲሁም ፡ የእኛን ፡ እምነት ፡
ከተጋፉ ፡ ፖሊሾችን ፡ ጭምር ፡ እንድትመቱ ፡ እግዚአብ
ሔር ፡ ድሉን ፡ ያጎናጽፋችሁ ። በሉ ፡ ጽዋችሁን ፡ አንሱ ፤
ሾድካው ፡ ጥሩ ፡ አይደለም? በላቲን ፡ የሾድካ ፡ ስም ፡ ምንድ
ነው? አየህ ፡ ልጄ ፤ ላቲኖች ፡ ሞኞች ፡ ኖረዋል ። በዓለም ፡
ላይ ፡ እንኳ ፡ ሾድካ ፡ መኖሩን ፡ አያውቁም ። ያ ፡ የላቲን ፡
ጥቅሶች ፡ የጸፈው ፡ ሰው ፡ ስም ፡ ማን ፡ ነበር? እኔ ፡ መቼም ፡
በትምህርት ፡ ረገድ ፡ እንደነገሩ ፡ ነኝ ፡ ስለዚህ ፡ እርግጠኛ ፡
አይደለሁም ፤ ጎራሲይ ፡ ኖሮአል?»

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ትልቁ ፡ ልጅ ፡ አስታፕ ፡ በልቡ ፡ «ይኼ
ው ፡ ነው ፡ እንግዲህ! ይህ ፡ ብልጥ ፡ ሽማግሌ ፡ ሁሉን ፡ ነገር ፡
ሲያውቅ ፡ ውሸቱን ፡ የማያውቅ ፡ ይመስላል ።» ብሎ ፡
አሰበ ።

ታራስም ፡ ንግግሩን ፡ ቀጠለና ፡ «እንደሚመስለኝ ፡ አር
ሂማንደሪቱ ፡ ሾድካ ፡ ለማሸተት ፡ እንኳን ፡ አይፈቅድላች
ሁም ፡ ነበር ። አሁን ፡ እውነቱን ፡ ንገሩኝ ፡ ልጆቼ ፤ ጀርባ
ችሁንና ፡ አካላታችሁን ፡ ሁሉ ፡ ይገርፏችሁ ፡ አልነበረም?
ምናልባትም ፡ ደግሞ ፡ ብዙ ፡ ስታስቸግሩ ፡ በጅራፍ ፡ አል
ገረፏችሁም? ይኸውም ፡ በቅዳሜ ፡ ቀን ፡ ብቻ ፡ ሳይወሰን ፡
እርብንና ፡ ሃሙስንም ፡ ጭምር ፡ አልነበረም?» አላቸው ።

አስታፕም ፡ «ያለፈ ፡ ነገር ፡ ማውራት ፡ ፍሬ ፡ የለውም ፤
የሆነው ፡ ነገር ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ሆኖአል ።» ሲል ፡ አንድሬይ ፡
ተቀበለና ፡ «እስቲ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ አሁን ፡ ይሞክር? እስቲ ፡
አንድ ፡ ሰው ፡ አሁን ፡ ይንካኝ? አንድ ፡ ታታር ፡ ባይ ፡ የኮዛ
ክ ፡ ጎራዴ ፡ ምን ፡ ዓይነት ፡ እንደሆነ ፡ አሳየዋለሁ!» አለ ።

«ጎሽ ፡ ልጄ ፤ ደግ ፡ ተናገርክ ፡ እንዲያውም ፡ ካመጣ
ኸውስ ፡ እኔም ፡ ከእናንተ ፡ ጋር ፡ መሔዴ ፡ ነው ። እግዚአ
ብሔር ፡ ይወቅ ፡ አብሬአችሁ ፡ ነው ፡ የምሔደው ፤ እዚህ ፡
የምቀረው ፡ ምን ፡ ላደርግ ፡ ነው? ስንዴ ፡ ልዘራ? ቤት ፡ ልጠ
ብቅ? በግና ፡ አሳማ ፡ ላግድና ፡ የሚስቱን ፡ ቀሚስ ፡ ልለብስ ፡
ነው? እረ ፡ ወዲያ ፡ በሽታ ፡ ያንሳት! እኔ ፡ ኮዛክ ፡ ነኝ ፤ እንዲህ ፡
ያለ ፡ ኑሮ ፡ ለኔ ፡ አይደለም ፤ ጦርነት ፡ ባይኖርስ ፡ እኔ ፡ ምን ፡
ቸገረኝ? ከእናንተው ፡ ጋር ፡ ወደ ፡ ዛፖሮዥዬ ፡ አብሬ ፡ ሔጄ ፡
እደሰታለሁ ። እግዚአብሔር ፡ ይወቅ ፡ እሔዳለሁ!» አለና ፡
ሽማግሌው ፡ ቡልባ ፡ ወኔው ፡ እየተቀሰቀሰና ፡ እየጋለ ፡ ሔዶ ፡
በመጨረሻ ፡ ብድግ ፡ ብሎ ፡ ቆመና ፡ «እንዲያውም ፡ ነገ ፡
እንሔዳለን! ለምን ፡ እንዘገያለን? እዚህ ፡ የምንጠብቀው ፡ ምን ፡
ጠላት ፡ አለን? ከዚህ ፡ ጎጆ ፡ ምን ፡ ጉዳይ ፡ አለን? እኔህ ፡
ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ ለኛ ፡ ምናችን ፡ ናቸው? ይህ ፡ ሁሉ ፡ ቶፋና ፡

ቅራቅንቦ ፡ ምን ፡ ያደርግልናል? አለና ፡ ማብረጃዎቹንና ፡
 የመጠጥ ፡ እቃዎቹን ፡ ሁሉ ፡ እያነሳ ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ ይከሰ
 ክሳቸው ፡ ጀመር ። አሳዛኝዎ ፡ ባልቱት ፡ ሴት ፡ የባላቸውን ፡
 ጠባይ ፡ ለምደውት ፡ ስለነበር ፡ በወንበር ፡ ላይ ፡ እንደተቀ
 መጡ ፡ ዝም ፡ ብለው ፡ በሃዘን ፡ ይመለከቱት ፡ ነበር ። አንድ
 ም ፡ ቃል ፡ ለመተንፈስ ፡ አልደፈሩም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ያን ፡
 የጠሉትንና ፡ የፈሩትን ፡ ውሳኔ ፡ ሲሰሙ ፡ እንባቸውን ፡ መግ
 ታት ፡ አልቻሉም ፤ ገና ፡ ሳይጠግቡዋቸው ፡ የሚለዩዋቸውን ፡
 ልጆቻቸውን ፡ ትክ ፡ ብለው ፡ ሲያስተውሉ ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡
 ድምጻቸው ፡ ባይሰማ ፡ በዓይናቸውና ፡ በፈታቸው ፡ የሚታ
 የውን ፡ ጭንቅና ፡ ሐዘን ፡ ለመግለጽ ፡ የሚያዳግት ፡ ነበር ።

ቡልባ ፡ በራሱ ፡ ሃሳብ ፡ ብቻ ፡ የሚመራ ፡ እጅግ ፡ ደረቅ ፡
 ሰው ፡ ነበር ። በአስራ ፡ አምስተኛው ፡ ክፍለ ፡ ዘመን ፡ ል
 ዑላኖች ፡ ትተውት ፡ የሔዱት ፡ ጥንታዊው ፡ ደቡብ ፡ ሩሲያ ፡
 በማይበገሩት ፡ በሞንጉላውያን ፡ ወራሪዎች ፡ ተቃጥሎ ፡ በተ
 ደመሰሰበት ፡ ዘመን ፡ እንደ ፡ ዘላን ፡ ከነበረው ፡ የኤውሮፓ ፡
 ክፍል ፡ መጀመርያ ፡ ከፈለቁት ፡ ሰዎች ፡ አንዱ ፡ ታራስ ፡
 ቡልባ ፡ ነው ። ሰው ፡ ቤት ፡ ንብረቱን ፡ ሲዘረፍ ፡ ደፋር ፡
 ይሆናል ። እነዚህ ፡ ሰዎች ፡ በቤቶቻቸው ፡ አመድ ፡ ላይ ፡
 በጠላቶች ፡ ተከበው ፡ ሲቆሙ ፡ ጠላቶቻቸው ፡ ጋር ፡ አዘ
 ወትረው ፡ ከመፋጠጣቸው ፡ የተነሳ ፡ ፍርሃት ፡ የሚባለውን ፡
 ነገር ፡ በዓለም ፡ ላይ ፡ መኖሩንም ፡ ጨርሰው ፡ ረስተውታል ።
 በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ለብዙ ፡ ዘመናት ፡ በሰላማዊነት ፡ ተዳፍኖ ፡
 የኖረውን ፡ የስላቮኒክ ፡ መንፈስ ፡ የጦር ፡ ፍላጎት ፡ እንደ
 ገና ፡ ሲያጋግለው ፡ ነፃና ፡ አመጸኛ ፡ የሆነው ፡ የኮዛክነት ፡
 ጠባይ ፡ ተፈጠረ ። ወንዙ ፤ ሽንተረሩ ፤ ማናቸውም ፡ ምቹ ፡
 ስፍራ ፡ ሁሉ ፡ ቁጥራቸውን ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ በማያውቀው ፡
 በኮዛኮች ፡ ዘር ፡ ተዘራ ። በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ሱልጣኑ ፡ ቁጥራ
 ቸውን ፡ ቢጠይቃቸው ፡ ደፋሮቹ ፡ ጀግኖች ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡
 መልሰውለታል ፤ «ማን ፡ ያውቃል! በሜዳው ፡ ሁሉ ፡ ተዘር

ተናል ፤ በየአፋፉ ፡ ላይ ፡ ብትመለከት ፡ አንድ ፡ ኮዛክ ፡ አታ
 ጣም ። ይህ ፡ ከህዝቡ ፡ ልብ ፡ ለመነጨው ፡ እውነተኛ ፡ የሩ
 ሲያውያን ፡ ብርታትና ፡ ጥንካሬ ፡ ትክክለኛ ፡ መግለጫ ፡ ሆነ ።
 በቀድሞዎቹ ፡ የመላፍንት ፡ ግዛቶችና ፡ ትናንሽ ፡ ከተሞች ፡
 ጥቃቅን ፡ ልዑላን ፡ እርስ ፡ በእርስ ፡ በሚዋጉበትና ፡ ከተሞ
 ቻቸውን ፡ በሚቀማሙበት ፡ ቀበሌ ፡ ምትክ ፡ የጋራ ፡ ችግር
 ና ፡ በክፉዎቹ ፡ ወራሪዎች ፡ ላይ ፡ የጋራ ፡ ጥላቻ ፡ አንድነት ፡
 ያስተሳሰራቸው ፡ ጠንካራ ፡ ሰፈሮች ፡ ተመሰረቱ ። ሁላች
 ንም ፡ ከታሪክ ፡ እንደምንረዳው ፡ ኤውሮፓን ፡ እጅግ ፡ ካስ
 ፈራት ፡ ከአረመኔዎች ፡ ወረራ ፡ ያዳናት ፡ የነዚህ ፡ ሰዎች ፡
 ብርታትና ፡ የማያቋርጥ ፡ ትግላቸው ፡ ነው ። በለቀቁት ፡ ልዑ
 ላን ፡ ቦታ ፡ የዚህ ፡ ሰፊ ፡ አገር ፡ የበላይ ፡ ገዢ ፡ የሆኑት ፡ የፖ
 ላንድ ፡ ነገሥታት ፡ የኮዛኮቹ ፡ የጦርነት ፡ ወዳድ ፡ መንፈስ
 ና ፡ ግድ ፡ የለሽ ፡ አኗኗራቸው ፡ የሚሰጠውን ፡ ጥቅም ፡ ተገን
 ዝበው ፡ በመደለል ፡ ሥራቸውን ፡ ያበረታቷቸው ፡ ጀመር ።
 በዚህ ፡ ከዋናው ፡ ግዛት ፡ ርቆ ፡ በሚገኘው ፡ አስተዳደራቸው ፡
 ከኮዛኮቹ ፡ ከራሳቸው ፡ መካከል ፡ የተመረጡት ፡ ሔትማኖች ፡
 ሰፈሮቹን ፡ ሁሉ ፡ በጦር ፡ ክፍል ፡ እያደራጁ ፡ መደቡዋቸ
 ው ። ይህ ፡ ቋሚ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ አልነበረም ። ድርጅ
 ቱም ፡ የተጨበጠ ፡ አይመስልም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ በጦርነት ፡
 ሰዓት ፡ እያንዳንዱ ፡ ወንድ ፡ ፈረሱን ፡ ጭኖ ፡ በከተት ፡ ለመ
 ሰብሰብና ፡ ከንጉሡ ፡ በሚሰጥ ፡ አንድ ፡ ቼርቮኔትስ ፡ ትእዛ
 ዙን ፡ ለማገልገል ፡ ታጥቆና ፡ ቆርጦ ፡ ለመገኘት ፡ ከስምንት ፡
 ቀን ፡ ይበልጥ ፡ አይፈጅበትም ፡ ነበር ። በሁለት ፡ ሳምንት ፡
 ጊዜ ፡ ውስጥም ፡ ማናቸውም ፡ ቋሚ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡
 ሊያደርገው ፡ የማይችል ፡ ድርጅት ፡ ተሰናድቶ ፡ ይገኛል ።
 ዘመቻው ፡ ከተፈጸመ ፡ በኋላ ፡ ጦረኛው ፡ ወደ ፡ እርሻው ፤
 ወደ ፡ ከብት ፡ እርቢው ፤ ወደ ፡ አሳ ፡ ማጥመዱ ፡ ወይም ፡ ወደ ፡
 ንግዱ ፡ ተሰማርቶ ፡ ነፃ ፡ ኮዛክነቱን ፡ ይቀጥላል ። በጊዜው ፡
 የነበሩት ፡ ሌሎች ፡ የውጭ ፡ ሕዝቦች ፡ የየአንዳንዱን ፡ ኮዛክ ፡

የሥራ ፡ ተሰጥኦ ፡ እጅግ ፡ ያደንቁት ፡ ነበር ። አንድ ፡ ኮዛክ ፡ የማያውቀውና ፡ የማይሞክረው ፡ ምንም ፡ ተግባር ፡ አልነበረም ። የወይን ፡ ጠጅ ፡ ይጠምቃል ፤ ሰረገላ ፡ ያንጻል ፤ ባሩድ ፡ ይቀምማል ፡ እንዲሁም ፡ ማናቸውንም ፡ የእጅ ፡ ሥራ ፡ ለመሥራት ፡ ከመቻሉም ፡ በላይ ፡ ሲደሰትና ፡ ሲደግስም ፡ ምንም ፡ ወደር ፡ በሌለው ፡ በታወቀው ፡ የሩሲያውያን ፡ ልማድ ፡ ነው ። ዋና ፡ ተግባሩ ፡ በጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ታጥቆ ፡ ተሰለፎ ፡ ከሆነው ፡ ከተመዘገበው ፡ ኮዛክም ፡ ሌላ ፡ በተፈለገ ፡ ጊዜ ፡ በአስቸኳይ ፡ ፈረሳቸውን ፡ ጭነውና ፡ ታጥቀው ፡ የሚገኙ ፡ ፈቃደኛ ፡ ወታደሮች ፡ ነበሩ ። ለጦር ፡ ክተት ፡ ለማለት ፡ የተፈለገ ፡ እንደሆነ ፡ ኤሳኡሎቹ ፡ በየገበያው ፤ በየመንደሮችና ፡ በየከተሞች ፡ አደባባዮች ፡ በሰረገላ ፡ ላይ ፡ ቆመው ፡ እንዲህ ፡ ሲሉ ፡ ይጮኹ ፡ ነበር ፤

«ስሙ ፡ እናንት ፡ ጠላ ፡ ጠማቂዎችና ፡ የወይን ፡ ጠጅ ፡ ጣዮች! የወፈረውን ፡ ገላችሁን ፡ ለዝንቦች ፡ እየመገባችሁ ፡ መቀመጡና ፡ ጠላ ፡ መጥመቁ ፡ በቃችሁ! ኑና ፡ የመኳንንት ነት ፡ ዝና ፡ ተጐናጸፉ! እናንተም ፡ አራሾች ፤ ሰንዴ ፡ ዘሪዎች ፤ የበግ ፡ እረኞች ፤ እናንት ፡ የሴት ፡ ወዳጆች! ማረሻ ፡ ተከትላችሁ ፡ ስትኩዋትኑ ፡ ቢጫ ፡ ጫማችሁን ፡ ጭቃ ፡ መንከሩ ፡ በቃችሁ ፤ ሴት ፡ ስታባርሩ ፡ የመኳንንትነት ፡ ኃይላችሁን ፡ ማባከኑ ፡ ይበቃል! የኮዛክን ፡ ድል ፡ ለመጐናጸፍ ፡ እነሆ ፡ ሰዓቱ ፡ ደረሰ!»

እነዚህ ፡ ቃላት ፡ ልክ ፡ በደረቀ ፡ እንጨት ፡ ላይ ፡ እንደሚጣል ፡ እሳት ፡ ናቸው ። አራሹ ፡ ማረሻውን ፡ ይሰብራል ፤ መጠጥ ፡ ጠማቂዎች ፡ ደንበጃንና ፡ በርሚሎቻቸውን ፡ ያነካክታሉ ፤ አናጢዎችና ፡ ነጋዴዎች ፡ የሥራ ፡ መሣሪያቸውንና ፡ እቃቸውን ፡ ሁሉ ፡ ይበቃትናሉ ። እያንዳንዱ ፡ ወንድ ፡ ፈረሱን ፡ ይጭናል ። ባጭሩ ፡ የሩሲያውያን ፡ ጠባይ ፡ በከፍተኛ ፡ ደረጃ ፡ አሸብርቆና ፡ ጐልቶ ፡ እዚህ ፡ ላይ ፡ ታየ ፡ ማለት ፡ ነው ።

ታራስ ፡ ቡልባ ፡ ጠንካራና ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ በሆነው ፡ ጠባይ ፡ የታወቀ ፤ የተዋጊነት ፡ መንፈስ ፡ አብሮአቸው ፡ ከተፈጠረው ፡ ከነባር ፡ ኮሎኔሎች ፡ አንዱ ፡ ነበር ። በዚያን ፡ ዘመን ፡ የፖሊሾች ፡ ጠባይ ፡ በሩሲያውያን ፡ መኳንንት ፡ ላይ ፡ መታየት ፡ ጀምሮ ፡ ነበር ። ብዙዎቹ ፡ መኳንንት ፡ የፖሊሾቹን ፡ አለባበስና ፡ የመንደላቀቅ ፡ የምጽች ፡ ኑሮ ፡ ይቀስሙ ፡ ጀመር ። ይህ ፡ ለቡልባ ፡ አላስደሰተውም ። እሱ ፡ የኮዛኮችን ፡ ቀላል ፡ ኑሮ ፡ ስለሚመርጥ ፡ ከጓደኞቹ ፡ መካከል ፡ ወደ ፡ ዋርሶ ፡ ወገን ፡ የሚያዘነብሉትን ፡ ሁሉ ፡ የፖሊሽ ፡ ጌቶቻቸው ፡ ቅምጥሎች ፡ በማለት ፡ ይሸሻቸው ፡ ነበር ። ይህ ፡ የማይደክም ፡ ፍጥረት ፡ ራሱን ፡ ለእርቶዶክስ ፡ እምነት ፡ ጥበቃ ፡ የተመረጠ ፡ አድርጎ ፡ ይገምት ፡ ነበር ። አንድ ፡ መንደር ፡ በግብር ፡ ሰብሳቢዎቹ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ሹማምንት ፡ ተጨቅንን ፡ ያለ ፡ እንደሆነ ፡ በፈቃዱ ፡ ሔዶ ፡ በተከታዮቹ ፡ ኮዛኮች ፡ እርዳታ ፡ በገዛ ፡ እጁ ፡ ሕግን ፡ ያስከብራል ። ሰይፍ ፡ የሚመዘገባቸው ፡ ሰስት ፡ ምክንያቶች ፡ አሉ ፤ የሚል ፡ ሕግ ፡ አወጣ ። አንደኛ ፡ የፖሊሽ ፡ ግብር ፡ ሰብሳቢዎች ፡ ለኮዛክ ፡ ሽማግሌዎች ፡ የሚገባቸውን ፡ ክብር ፡ ሳይሰጡ ፡ ከነክንብንባቸው ፡ የቆሙ ፡ እንደሆነ ፤ ሁለተኛ ፡ በእርቶዶክስ ፡ እምነት ፡ ላይ ፡ ዘለፉ ፡ ሰደርስ ፡ ወይም ፡ አንድ ፡ የዘር ፡ ልማድ ፡ ሲሻር ፤ ሶስተኛም ፡ ጠላቶቹ ፡ ሙሰልማን ፡ ወይም ፡ ቱርክ ፡ የሆኑ ፡ እንደሆነ ፡ በማናቸውም ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ ለክርስቲያንነት ፡ ክብር ፡ ሲባል ፡ የጦር ፡ መሣሪያ ፡ ማንሣት ፡ ያስፈልጋል ፡ የሚሉ ፡ ናቸው ።

አሁን ፡ ገና ፡ ሳይሔድ ፡ ጀምሮ ፡ ሴቶች ፡ ከደረሰ ፡ በኋላ ፡ ሁለቱን ፡ ልጆቹን ፡ ጦር ፡ ከቀመሱት ፡ ጓደኞቹ ፡ ጋር ፡ እንዴት ፡ እንደሚያስተዋውቃቸውና ፡ የልጆቹን ፡ የመጀመሪያ ፡ የጦር ፡ ልምምድም ፡ እንደሚመለከት ፡ በማሰብ ፡ ፈነደቀ ። መጀመሪያ ፡ ለብቻቸው ፡ ሊልካቸው ፡ አስቦ ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ትኩስ ፡ ጉልበታቸውንና ፡ ሎጋ ፡ አቋቋማቸውን ፡ ሲመ

ለከት ፡ ጠንካራ ፡ የወንድነት ፡ ውበታቸው ፡ ወኔውን ፡ ቀስ
ቅሶት ፡ ነገውኑ ፡ አብሮአቸው ፡ ሊሔድ ፡ ቆረጠ ። ገና ፡ ከአ
ሁኑ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ የጉዞውን ፡ ድርጅት ፡ ጀምሮ ፡
ለልጆቹ ፡ ፈረሶች ፡ የጦር ፡ መሣሪያና ፡ አብረዋቸው ፡ የሚ
ሔዱ ፡ አሽከሮች ፡ ይመርጥ ፡ ጀመር ። ኤሳኤል ፡ ቶሽካች ፡
ባስፈለገ ፡ ጊዜ ፡ ጦሩን ፡ ወደ ፡ ሴት ፡ እንዲያዘምት ፡ ጥብቅ ፡
ትእዛዝ ፡ ተሰጥቶት ፡ በሰፈሩ ፡ እንደራሴ ፡ ሆኖ ፡ ተወከለ ።
ቡልባ ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ ሾድካው ፡ ራሱ ፡ ላይ ፡ ወጥቶ ፡
ትንሽ ፡ ሞቅ ፡ ቢለው ፡ አንድም ፡ ነገር ፡ አልዘነጋም ። ፈረ
ሶቹ ፡ ውኃ ፡ እንዲጠጡና ፡ ጥሩ ፡ ስንዴ ፡ ፈስሶላቸው ፡ እን
ዲያድር ፡ ትእዛዝ ፡ ሰጠ ። ይህን ፡ ሁሉ ፡ ሥራ ፡ ሠርቶ ፡ ሲመ
ለስ ፡ በመጠኑ ፡ ደክሞት ፡ ነበር ።

«በሉ ፡ እንግዲህ ፡ ልጆቹ ፤ አሁን ፡ እንተኛ ። ነገም ፡ እግ
ዚአብሔር ፡ ፈቃዱ ፡ ሆኖ ፡ እሱ ፡ ያቀደልንን ፡ እንፈጽማ
ለን ። ስለአልጋ ፡ አታሰቢ ፡ አሮጊቴ ፤ እውጭ ፡ እንተኛለን ።»
አለ ።

ጨለማው ፡ ገና ፡ መውደቁ ፡ ነው ። ቡልባ ፡ ግን ፡ የሚ
ተኛው ፡ በጊዜ ፡ ስለነበር ፡ በሰፊ ፡ የበግ ፡ ለምድ ፡ ብርድ ፡
ልብስ ፡ ተጠቅሎ ፡ እውጭ ፡ በተዘረጋ ፡ ምንጣፍ ፡ ላይ ፡ ተጋ
ደመ ። ወዲያው ፡ ከመተኛቱም ፡ እንቅልፍ ፡ ወስደውና ፡
ያንኳርፍ ፡ ጀመር ። የእሱን ፡ ምሳሌ ፡ በመከተል ፡ በሚዳ
ው ፡ ላይ ፡ በየስፍራው ፡ የተጋደሙት ፡ ሁሉ ፡ ማንኳረፍ ፡ ቀጠ
ሉ ። ዘበኝነት ፡ እንዲቆም ፡ ታዞ ፡ የነበረው ፡ ሰው ፡ ወጣቶቹ ፡
ጌቶች ፡ ስለመምጣታቸው ፡ ክብር ፡ ብዙ ፡ ጠጥቶ ፡ ስለነ
በር ፡ ከሌሎቹ ፡ በፊት ፡ እንቅልፍ ፡ የወሰደው ፡ እሱ ፡ ነው ።

አሳዛኝዋ ፡ እናቲቱ ፡ ብቻ ፡ አልተኛም ። ጐን ፡ ለጐን ፡
በተኛት ፡ ልጆቻቸው ፡ ራስ ፡ ላይ ፡ አቀርቅረው ፡ በግድ ፡ የለ
ሽነት ፡ የተቆጣጠሩትን ፡ የልጆቹን ፡ ጠጉር ፡ በእጃቸው ፡ እያ
ሻሹና ፡ እያፍታቱ ፡ በእንባቸው ፡ አራሱዋቸው ። በዓይኖ
ቻቸው ፡ በሙሉ ፡ ስሜታቸው ፡ ቢመለከቱዋቸውም ፡ ሊጠግ

ቧቸው ፡ አልቻሉም ። ጠታቸውን ፡ አጥብተው ፡ ታቅ
ፈውና ፡ ተከባክበው ፡ አሳድገዋቸዋል ። አሁን ፡ ግን ፡ አይቶ ፡
ለመጥገብ ፡ እንኳን ፡ ያላቸው ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ አጭር ፡ ነው ።
«ልጆቹ ፡ ውድ ፡ ልጆቹ! ምን ፡ ትሆኑ ፡ ይሆን? ምን ፡ እድል ፡
ያጋጥማችሁ ፡ ይሆን?» እያሉ ፡ ሲያለቅሱ ፡ በጊዜው ፡ ውብ ፡
በነበረው ፡ አሁን ፡ ግን ፡ በተጨማሪደው ፡ ፊታቸው ፡ እንባ
ቸው ፡ ይወርድ ፡ ነበር ። በእውነትም ፡ በዚያን ፡ ዘመን ፡ እን
ደሌላው ፡ ሴት ፡ ሁሉ ፡ የእኒህም ፡ ሴትዋ ፡ ስቃይ ፡ ከባድ ፡
ነው ። የፍቅር ፡ ጊዜአቸው ፡ በወጣትነት ፡ ዘመናቸው ፡ ለአ
ጭር ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ተወስኖ ፡ ጋላ ፡ ግን ፡ ኮስታራው ፡ ወዳ
ጃቸው ፡ የሚስቱን ፡ ፍቅር ፡ በጐራዴው ፤ በጦር ፡ ጓደኞ
ቹ ፡ በጦር ፡ ልምምዶቹ ፡ ለወጠው ። በዓመት ፡ ለሁለ
ት ፡ ሶስት ፡ ቀን ፡ ብቻ ፡ ተገናኝተው ፡ ለብዙ ፡ ዓመታት ፡
ይለያያሉ ። አብረው ፡ በሚኖሩበትም ፡ ጊዜ ፡ የሴትየዋ ፡ ኑሮ ፡
ይኼ ፡ ነው ፡ አይባልም ፤ ስድብና ፡ ዱላም ፡ ሳይቀር ፡ ችለው ፡
ሲኖሩ ፡ አልፎ ፡ አልፎ ፡ የሚያዩት ፡ የፍቅር ፡ ምልክት ፡
የችሮታ ፡ ያህል ፡ ነበር ። የዛፖሮሽዩ ፡ የነፃነት ፡ ኑሮ ፡ ልዩ ፡
መልክ ፡ በሰጣቸው ፡ ሚስት ፡ የለሽ ፡ መኳንንት ፡ መካከል ፡
እኒህ ፡ ሴት ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ ልዩ ፡ ፍጥረት ፡ ነበሩ ። ደስታ ፡
ያላገኘው ፡ የወጣትነት ፡ ዘመናቸው ፡ ፈጥኖ ፡ አለፈ ፤ የተዋ
ቡት ፡ ጉንጮቻቸውና ፡ ደረታቸው ፡ በአበባነት ፡ ጊዜያቸው ፡
ሳይሳሙ ፡ ያለጊዜያቸው ፡ ጠውልገው ፡ ተጨማሪዱ ። ፍቅ
ራቸው ፤ ስሜታቸው ፤ ማናቸውም ፡ የሴት ፡ ልጅ ፡ የልስላሴ ፡
ተፈጥሮ ፡ ሁሉ ፡ በእናትነት ፡ ፍቅር ፡ ላይ ፡ ብቻ ፡ ተመሰ
ረተ ። በልጆቻቸው ፡ ላይ ፡ አቀርቅረው ፡ በፍቅር ፡ ስሜትና ፡
በሃዘን ፡ ተጨበጡ ። ተወዳጅ ፡ ልጆቻቸው ፡ ተነጥለዋቸው ፡
ሊሄዱ ፡ ነው ፤ ምናልባት ፡ ወደፊትም ፡ አይገናኙ ፡ ይሆናል!
ማን ፡ ያውቃል ፤ ምናልባት ፡ በመጀመሪያው ፡ ጦርነት ፡ ላይ ፡
ታታሮች ፡ አንገታቸውን ፡ ቆርጠው ፡ እናቲቱ ፡ ሰውነታቸው ፡
የት ፡ እንደወደቀ ፡ እንኳን ፡ ሳያውቁ ፡ ይቀሩ ፡ ይሆናል ፡

ወይም ፡ ጀቢራ ፡ ይቧጨቃቸዋል ። እናቲቱ ፡ ግን ፡ ከልጆቻቸው ፡ ለአንዲት ፡ ጠብታ ፡ ደም ፡ እንኳ ፡ ያላቸውን ፡ ጉብረት ፡ ሁሉ ፡ ቢሰጡ ፡ በወደዱ ። ኃይለኛው ፡ እንቅልፍ ፡ የከደናቸውን ፡ የልጆቹን ፡ ዓይኖች ፡ በማልቀስ ፡ እየተመለከቱ ፡ «ወይኔ ፤ ቡልባ ፡ ሲነቃ ፡ የመነሻቸውን ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ ሁለት ፡ ቀን ፡ እንኳን ፡ እንዲቆይ ፡ ያደርገው ፡ ይሆን? ምናልባት ፡ ነገ ፡ ለመነሣት ፡ ያሰበው ፡ ስለሰከረ ፡ ይሆናል ።» ብለው ፡ አሰቡ ።

ሌሊቱ ፡ እየገፋ ፡ ሲሄድ ፡ ጨረቃዋ ፡ ደምቃ ፡ ግቢውንና ፡ በአደባባዩ ፡ የተኙትን ፡ ከዛኮች ፡ ብርሃን ፡ አልብላቸዋለች ። ሴትየዋ ፡ ግን ፡ ዓይኖቻቸውን ፡ ከተወዳጅ ፡ ልጆቻቸው ፡ ላይ ፡ ሳይለዩ ፡ እንቅልፍም ፡ ሳያሰቡ ፡ ራስጌያቸው ፡ እንደተቀመጡ ፡ ናቸው ። ፈረሶቹ ፡ የንጋቱ ፡ መቃረብ ፡ ተሰምቶአቸው ፡ ረግተው ፡ ተጋድመዋል ፤ የዛፎቹ ፡ ጫፍ ፡ ጫፍ ፡ በነፋሱ ፡ ኃይል ፡ መንሸካከክ ፡ ጀምሮ ፡ ሹክሹክታው ፡ ቀስ ፡ በቀስ ፡ ከሥር ፡ ወደአሉት ፡ ቅርንጫፎች ፡ ደረሰ ። ሴትየዋም ፡ ምንም ፡ ሳይደከማቸው ፡ ምነው ፡ ሌሊቱ ፡ ማለቂያ ፡ ባልኖረው ፡ ብለው ፡ እየተመኙ ፡ እስኪነጋ ፡ ተቀመጡ ። ከወደ መስክ ፡ ፈረሰ ፡ ሲያሸካካ ፡ ተሰማ ፤ የጋለ ፡ ብረት ፡ የመሰለ ፡ ብርሃንም ፡ በሰማዩ ፡ ላይ ፡ ተፈነጠቀ ።

ቡልባ ፡ በድንገት ፡ ነቃና ፡ ብድግ ፡ ብሎ ፡ ተነሣ ። ባለፈው ፡ ማታ ፡ የሰጠውን ፡ ትዕዛዝ ፡ ሁሉ ፡ በደንብ ፡ አስታወሰ ።

«አሁን ፡ የኔ ፡ ጉልማሶች ፡ እንቅልፍ ፡ ይበቃል! ተነሱ! ፈረሶችን ፡ አጠጡ ።» አለና ፡ «የታለች ፡ ባልቴትዋ ፡ ሚስቴን በይ፡ፍጠኝ ፡ ባልቴት ፡ ሚስት ፤ የምንበላው ፡ አዘጋጅልን ፤ ረጅም ፡ መንገድ ፡ ነው ፡ የምንሄደው ።» ብሎ ፡ አዘዘ ። ሁልጊዜ ፡ ሚስቴን ፡ ሲጠራ ፡ ባልቴት ፡ ሚስት ፡ እያለ ፡ ነበር ።

አሳዛኝዋ ፡ ባልቴት ፡ ሴት ፡ የመጨረሻ ፡ ተስፋቸው ፡ ተቆርጦ ፡ በሃዘን ፡ ወደ ፡ ቤት ፡ ገቡ ። እሳቸው ፡ እንባ ፡ እየ

ተናነቃቸው ፡ ቁርስ ፡ ሲያዘጋጁ ፡ ቡልባ ፡ ለሰው ፡ ሁሉ ፡ ትእዛዝ ፡ በመስጠት ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡ እየተራወጠ ፡ የልጆቹን ም ፡ መሣሪያ ፡ እሱ ፡ ራሱ ፡ መረጠ ። ተማሪዎቹ ፡ ወጣቶች ፡ ወዲያው ፡ ተለወጡ ። ጭቃ ፡ ባጠለቀው ፡ ጫማቸው ፡ ፋንታ ፡ በተረከዛቸው ፡ ላይ ፡ የብር ፡ ጠርዝ ፡ ያላቸው ፡ ቀያይ ፡ የሞሮኮ ፡ ጫማዎች ፡ አደረጉ ። እንደ ፡ ጥቁር ፡ ባሕር ፡ ሰፊ ፡ ሆነው ፡ ሺ ፡ ቦታ ፡ የተጣጠፉት ፡ ሱሪዎቻቸውም ፡ ባለወርቀዘቦ ፡ ሽምቀቅ ፡ ነበሩ ። ከሽምቀቅውም ፡ ጉፍላ ፡ የትንባሆ ፡ ማጤሻና ፡ ሌላም ፡ ይህንን ፡ የመሳሰሉ ፡ ነገሮች ፡ ተንጠልጥለዋል ። እሳት ፡ ከመሰለ ፡ ቀይ ፡ ጨርቅ ፡ የተሠራ ፡ ካዛኪን ፡ ባጌጠ ፡ ጨርቅ ፡ ድግ ፡ ወገባቸው ፡ ላይ ፡ ታብቶ ፡ በውስጡ ፡ ጌጠኛ ፡ የቱርክ ፡ ሽጉጦችና ፡ ጉራዴዎች ፡ ተሽጠዋል ። ብዙ ፡ ጸሐይ ፡ ያልነካው ፡ ፊታቸው ፡ የበለጠ ፡ ተዋበ ። የወጣትነት ፡ ጺማቸው ፡ ጥቁርነትም ፡ ለፊታቸው ፡ የበለጠ ፡ ንጣት ፡ ሰጥቶት ፡ የጉልማሳነት ፡ ጥንካሬና ፡ ጤና ፡ ይታይባቸው ፡ ነበር ። ከጥቁር ፡ የበግ ፡ ለምድ ፡ የተሠራው ፡ በወርቀዘቦ ፡ ያጌጠ ፡ መለዮአቸውን ፡ ሲደፉ ፡ እጅግ ፡ አማረባቸው ። አዬ ፡ ያልታደሉ ፡ እናት! ልጆቻቸውን ፡ እንዲህ ፡ ሆነው ፡ ሲያዩዋቸው ፡ ምንም ፡ ቃል ፡ ሊናገሩ ፡ ስለአልቻሉ ፡ በዓይኖቻቸው ፡ እንባ ፡ ተንቀረዘዘ ።

«ልጆቼ ፤ አሁን ፡ ሁሉም ፡ ተዘጋጅቶአል ፤ ጊዜ ፡ እናጥፋ! ነገር ፡ ግን ፡ መጀመሪያ ፡ የክርስቲያንነት ፡ ልማዳችን ፡ እንደሚጠይቀው ፡ መንገድ ፡ ከመጀመራችን ፡ በፊት ፡ ሁላችንም ፡ ቁጭ ፡ ማለት ፡ አለብን ።» አለና ፡ ቡልባ ፡ ሲናገር ፡ በአክብሮት ፡ በር ፡ ላይ ፡ ቆመው ፡ የነበሩት ፡ አሽከፎች ፡ እንኳን ፡ ሳይቀሩ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ተቀመጠ ።

«በይ ፡ እንግዲህ ፡ ልጆችሽን ፡ መርቂያቸው ። በጀግንነት ፡ እንዲዋጉ ፤ ለክርስቲያንነት ፡ እምነት ፡ እንዲሰለፉና ፡ የመኳንንትነት ፡ ክብራቸውን ፡ እንዲጠብቁ ፤ ይህን ፡ ባያደርጉ ፡ ግን ፡ በምድር ፡ ገጽ ፡ ላይ ፡ ምንም ፡ ምልክት ፡ ሳይ

ተው ፡ እንዲጠፉ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ጸልይላቸው! በሉ ፡ ል
ጆቼ ፤ ወደ ፡ እናታችሁ ፡ ቅረቡ ፤ የእናት ፡ ጸሎት ፡ ወንድን ፡
ልጅ ፡ በምድርም ፡ ሆነ ፡ በባህር ፡ ይጠብቀዋል ።» አለ ፡ ቡ
ልባ ።

እንደ ፡ ማናቸውም ፡ እናት ፡ ደካማ ፡ የሆኑት ፡ ሴትዮ ፡
ልጆቻቸውን ፡ አቅፈው ፡ እያለቀሱ ፡ ሁለት ፡ ትንንሽ ፡ የቅ
ዱሳን ፡ ሥእሎች ፡ በአንገታቸው ፡ ላይ ፡ አንጠለጠሉላቸው ።

«የእምላክ ፡ እናት ፡ ትጠብቃችሁ ፡ ... እናታችሁን ፡
አትርሱኝ ፡ ልጆቼ ፡ ... ስለሁናቴአችሁም ፡ ወረቀት ፡ ላኩ
ልኝ ፡ ... » በማለት ፡ ብቻ ፡ እናቴቴ ፡ ንግግራቸውን ፡ ፈጸሙ ።

«በሉ ፡ እንግዲህ ፡ ልጆቼ ፡ እንነሣ!» አለ ፡ ቡልባ ።

ፈረሶቹ ፡ ተጭነው ፡ በሩ ፡ ላይ ፡ ቆመዋል ። ቡልባ ፡
ጋኔል ፡ በተባለው ፡ ፈረሱ ፡ ላይ ፡ ዘሎ ፡ ሲቀመጥ ፡ እጅግ ፡
ወፍራም ፡ ሰው ፡ ነበርና ፡ ፈረሱ ፡ ክብደቱ ፡ ተሰምቶት ፡ ተቅ
በጠበጠ ።

እናትዮዋ ፡ ልጆቻቸው ፡ ፈረሱ ፡ ላይ ፡ መውጣታቸውን ፡
ሲመለከቱ ፡ አስተያየቱ ፡ ለስለስ ፡ ያለ ፡ ወደመሰላቸው ፡ ወደ ፡
ታናሽየው ፡ ልጅ ፡ ሮጠው ፡ ሄደው ፡ እርካቡን ፡ ያዙና ፡ የኮ
ርቻውን ፡ ቀዳማ ፡ አንቀው ፡ አልለቅ ፡ አሉት ። ወዲያው ፡ ሁ
ለት ፡ ጠብደል ፡ ኮዛኮች ፡ ቀስ ፡ ብለው ፡ አላቀቁዋቸውና ፡
ተሸክመው ፡ ወደቤት ፡ አስገቡዋቸው ። ነገር ፡ ግን ፡ ወዲያ
ው ፡ መንገደኞቹ ፡ የአጥሩን ፡ በር ፡ ሲወጡ ፡ ሴትዮዋ ፡ እየ
ሮጡ ፡ ተከትለው ፡ ደረሱና ፡ በሚያስደንቅ ፡ ጉልበት ፡ ፈረ
ሱን ፡ አቁመው ፡ አንዱ ፡ ልጃቸው ፡ ላይ ፡ ሲጠመጠሙ ፤ አሁ
ንም ፡ እንደገና ፡ ተይዘው ፡ ወደ ፡ ቤት ፡ ተመለሱ ። ወጣቶቹ ፡
ኮዛኮች ፡ አባታቸውን ፡ በመፍራት ፡ እንባቸውን ፡ ውጠው ፡
ልባቸው ፡ እየተጨነቀ ፡ ጉዞ ፡ ቀጠሉ ። አባትዮውም ፡ እንዳ
ይታወቅበት ፡ ሸፍኖ ፡ ያዘው ፡ እንጂ ፡ ውስጡን ፡ ሐዘን ፡ ተሰ
ምቶት ፡ ነበር ። ቀኑ ፡ ነፋሳማ ፡ ጭው ፡ ያለ ፡ ቀን ፡ ነበር ።
ነገር ፡ ግን ፡ የሚዳው ፡ ሣር ፡ ፈገግ ፡ ብሎ ፡ ያንጸባርቃል ፤

ወፎቹ ፡ ያለስልት ፡ የሚንጫጩ ፡ ይመስላሉ ። ወዲያው ፡
ዘወር ፡ ብለው ፡ ቢመለከቱ ፡ መንደራቸው ፡ ወደ ፡ ምድር ፡
እንደሰመጠ ፡ ሁሉ ፡ ከምድር ፡ በላይ ፡ ከፍ ፡ ብሎ ፡ የሚታ
ያቸው ፡ ሁለቱ ፡ የቤታቸው ፡ የጢስ ፡ መውጫዎችና ፡ እንዲ
ሁም ፡ በሕፃንነታቸው ፡ እንደ ፡ ጦጣ ፡ ይንጠለጠሉባቸው ፡
የነበሩት ፡ ዛፎች ፡ ጫፍ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ከዚህ ፡ በቀር ፡ የሚ
ታየው ፡ ሩቅ ፡ አገር ፡ ድረስ ፡ የተዘረጋው ፡ ለጥ ፡ ያለ ፡ መስክ ፡
ሲሆን ፡ ይህም ፡ መስክ ፡ ጤዛ ፡ ባዘለው ፡ ሣሩ ፡ ላይ ፡ ሲን
ከባለሉበትና ፡ ከዚያም ፡ ወዲህ ፡ ሁለቱም ፡ በየበኩላቸው ፡
አንዳንድ ፡ የኮዛክ ፡ ልጃገረድ ፡ ሲጠብቁ ፡ ልጃገረዶቹም ፡ በወ
ጣት ፡ እግራቸው ፡ ሚዳውን ፡ አቋርጠው ፡ ሲሮጡ ፡ ያለፈ
ውን ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ አስታወሳቸው ። አሁን ፡ ደግሞ ፡ የሚ
ታየው ፡ ብቻውን ፡ ቀጥ ፡ ብሎ ፡ የቆመው ፡ የውሃ ፡ መሳቢያ ፡
ገመድ ፡ የተንጠለጠለበት ፡ ረጅም ፡ ምሰሶ ፡ ብቻ ፡ ነው ።
ከኋላቸው ፡ የቀረው ፡ ሜዳ ፡ ከሩቅ ፡ ሲመለከቱት ፡ ማናቸ
ውንም ፡ ነገር ፡ እንዳይታይ ፡ ሸፍኖ ፡ የያዘ ፡ ተራራ ፡ ይመስ
ላል ።

ልጅነት ፡ ደህና ፡ ሰንብች ፤ ጨዋታ ፡ ደህና ፡ ሰንብች ፤
ሁሉም ፡ ነገር ፡ ሁሉም ፡ ሰው ፡ ደህና ፡ ሰንብቱ!

ምዕራፍ ፡ ሁለት ።

ሶስቱም ፡ ፈረሶች ፡ በፀጥታ ፡ ይጓዛሉ ። ሽማግሌው ፡
ታራስ ፡ ስለአለፈው ፡ ጊዜው ፡ ያስባል ። ያለፈው ፡ የወጣ
ቶነት ፡ ዘመኑ ፡ በዓይኑ ፡ ላይ ፡ ውል ፡ አለ ። ማናቸውም ፡ ኮ
ዛክ ፡ ዕድሜው ፡ ሁሉ ፡ በወጣትነት ፡ ቢፈጸም ፡ ስለሚመኝ ፡
ላለፈው ፡ ለልጅነት ፡ ዘመኑ ፡ ሁልጊዜ ፡ እንዳለቀሰ ፡ ነው ።
ቡልባ ፡ ሴች ፡ ሲደርስ ፡ ከቀድሞ ፡ የጦር ፡ ጓደኞቹ ፡ እንማ
ንን ፡ እንደሚያገኝ ፡ ያስብ ፡ ጀመር ። የሞቱትም ፡ ትዝ ፡ እያ
ሉት ፤ ከነሱም ፡ ውስጥ ፡ ምነው ፡ ቢኖሩ ፡ ኖሮ ፡ የሚላቸውን ፡

አስታውሰ :: በዓይኖቼ : እንባ : ተንቀርዝዞ : ሸበቶ : ራሱ : በሃዘን : አቀረቀረ ::

ልጆቹ : በበኩላቸው : ስለሌላ : ነገር : ያሰቡ : ነበር :: የሚያስቡትን : ከመጥቀስ : በፊት : አስቀድሞ : ስለነሱ : መግለጽ : ሳያስፈልግ : አይቀርም :: እነዚህ : ሁለት : ወጣቶች : ገና : በአሥራ : ሁለት : አመታቸው : ኪዬቭ : ወደሚገኘው : ትምህርት : ቤት : ተላኩ :: የተማሩትን : ነገር : በኋላ : ቢያስረሱዋቸውም : በዚያን : ዘመን : ጨዋ : የሚባሉት : ሰዎች : ሁሉ : ልጆቻቸውን : ትምህርት : ቤት : ማስገባት : እንደ : ግዴታ : አድርገው : የሚቆጥሩት : ነገር : ነበር :: እነዚህ : ልጆች : መጀመሪያ : ተማሪ : ቤት : ሲገቡ : እንደ : ሌሎቹ : አዲስ : ገቢዎች : ሁሉ : አስቸጋሪዎች : ነበሩ :: ሲቆዩ : ግን : ሕገ : ወጥ : አስተዳደጋቸው : ተለውጦ : በትምህርት : ቤቱ : ሕግ : ታነጸ :: ታላቅየው : አስታፕ : ገና : በመጀመሪያው : ዓመት : ከትምህርት : ቤት : ኮብልሎ : ሲሄድ : ተይዞ : ተመለሰና : ያለ : ርኅራኄ : ተገርፎ : ትምህርቱን : እንዲቀጥል : ተደረገ :: አራት : ጊዜ : ሙሉ : የመማሪያ : መጽሐፉን : መሬት : ቆፍሮ : ሲቀብር : አራቱንም : ጊዜ : በጽኑ : ተገርፎ : አዲስ : መጽሐፍ : ተሰጠው :: አምስተኛውንም : መጽሐፍ : እንደገና : በቀበረው : ነበር :: ነገር : ግን : አባቱ : የሚሰጥህን : ትምህርት : ከአላጠናቀቅህ : በቀር : ዛፖሮ ኸዬን : በፍጹም : አታየውም :: እንዲያውም : ገዳም : እስገብቼህ : ሃያ : ዓመት : ሙሉ : እዚያው : እንድትቀመጥ : አይርግላሁ : ብሎ : ስለዛተበት : ፈርቶ : ተወው :: ቀደም : ብሎ : እንደተረዳነው : ትምህርትን : በማጥላላት : የተናገረው : ያው : ታራስ : ቡልባ : ራሱ : እንዲህ : ያለ : ምክር : መስጠቱ : የሚያስገርም : ነው :: አስታፕ : አባቱ : በማስፈራራት : ከመከረው : ጀምሮ : በሚጠላቸው : መጽሐፍት : ላይ : ተግባሩ : አቀረቀረና : በአጭር : ጊዜ : ውስጥ : ጉብዝ : የሚባሉትን : ተማሪዎች : በለጣቸው ::

በዚያን : ዘመን : የሚሰጠው : ትምህርት : ከኑሮው : ጋር : እጅግ : የተለያየ : ነበር :: ተማሪዎቹም : በኑሮአቸው : አነስተኛውን : ትምህርት : እንኳን : ከጥቅም : ላይ : ለማዋል : ሥፍራ : አያገኙለትም : ነበር :: መምህራኑ : ራሳቸው : ልምምድ : ስለሚያንለቸው : የተማሩትን : በሥራ : ላይ : በማዋል : ረገድ : ከተማሪዎቹ : የባሉ : ነበሩ :: ጥብቅ : የሆነው : የትምህርት : ቤት : ኑሮና : የልበ : ሙሉ : ጎረምሶች : ብዛት : ከትምህርት : ውጭ : የሆኑ : አንዳንድ : ተግባሮችን : ለመፈጸም : ምክንያት : ሳይሆን : አይቀርም :: መጨቆን :: ተደጋግሞ : በረሃብ : መቀጣት :: እነዚህን : የመሳሰሉት : ነገሮች : ሁሉ : ልበ : ሙሉውንና : ጠንካራውን : ጎልማሳ : ጳላ : በዛፖሮኸዬ : እየገነነ : ወደሚሄደው : የግድ : የለሽነት : ጠባይ : ይመሩታል :: የተራቡት : ተማሪዎች : በኪዬቭ : መንገዶች : ሲዘዋወሩ : ለሕዝብ : ታላቅ : ስጋት : ነበሩ :: በገበያ : ተቀምጠው : ዳቦ :: የዱባ : ፍሬና : ይህን : የመሳሰሉ : ነገሮች : የሚሸጡት : ሴቶች : አንድ : ተማሪ : ሲያልፍ : ያዩ : እንደሆነ : ጫጫቶችዋን : ከጠላት : ለማዳን : እንደምታቅፍ : አሞራ : እቃቸውን : ከድነው : ይይዛሉ :: ጓደኞቹን : እንዲጠባበቅ : የተሾመው : የተማሪዎች : አለቃ : ራሱ : የሚያስፈሩ : ትልልቅ : የሱሪ : ኪሶች : ስለነበሩት : አንዲት : ነጋዴ : ቤት : ለመሸጥ : ያስቀመጠችውን : እቃ : ሁሉ : በአንድ : ጊዜ : ከቶ : ለመሄድ : የሚችል : ነበር ::

ተማሪዎቹ : ለብቻቸው : የተለየ : ዓለም : አበጁ :: የሩሲያና : የፖላንድ : መኳንንት : ወደሚገኙበት : ከፍተኛ : ቆረቆረ : እንዲቀላቀሉ : አይፈቀድላቸውም :: የትምህርት : ቤቱ : ሕስተዳዳሪ : ራሳቸው : አዳም : ኪሴል : ተማሪዎቹ : ከሕዝብ ጋር : እንዳይቀላቀሉና : ጥብቅ : ቁጥጥርም : እንዲደረግባቸው : ሕዝቀል :: ነገር : ግን : ይህ : ትዕዛዝ : አስፈላጊም : ባልሆነ : ክብር :: ምክንያቱም : መምህራኑ : ባይታዘዙም : እንኳን : ጥብቅ : ቁጥጥራቸውን : ችላ : ብለው : አያውቁም :: ሲጋረ

ፉም ፡ ከጨካኝነታቸው ፡ የተነሣ ፡ የተገረፉት ፡ ተማሪዎች ፡ ለብዙ ፡ ሳምንት ፡ ሱሪአቸውን ፡ ሲያኩ ፡ ይሰነብቱ ፡ ነበር ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ ለብዙዎቹ ፡ ተማሪዎች ፡ ትንሽ ፡ በርበሬ ፡ ጣል ፡ ካለበት ፡ ጥሩ ፡ ሾድካ ፡ ብዙም ፡ የጠነከረ ፡ ሆኖ ፡ አይሰማቸውም ፡ ነበር ። አንዳንዶቹም ፡ ቆየረዜው ፡ ያለ ፡ ርገራጌ ፡ መገረፍ ፡ ሲመርራቸው ፡ መንገዱን ፡ ካወቁትና ፡ ተይዘው ፡ ካልተመለሱ ፡ በቀር ፡ ወደ ፡ ዛፖሮኸዩ ፡ ጠፍተው ፡ ይሄዳሉ ።

አስታፕ ፡ ቡልባ ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ ወደ ፡ ትምህርቱና ፡ ወደ ፡ መንፈሳዊነትም ፡ ለማዘንበል ፡ ቢጣጣር ፡ ዱላው ፡ አልቀረለትም ። ግን ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ልዩ ፡ የሆነውን ፡ የኮዛክ ፡ ጠንካራ ፡ ጠባዩን ፡ የበለጠ ፡ ከማጠንከር ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ አልለወጠውም ። እስታፕ ፡ በብዙዎች ፡ ዘንድ ፡ ጥሩ ፡ ጓደኛ ፡ ሆኖ ፡ የሚገመት ፡ ነበር ። የሰውን ፡ አታክልት ፡ ለመዝረፍ ፡ ሌላም ፡ ይህንን ፡ የመሳሰሉ ፡ ተግባሮች ፡ ለመፈጸም ፡ ጓደኞቹን ፡ መርቶአቸው ፡ አያውቅም ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ የተንኮል ፡ ማሕበር ፡ ሲቋቋም ፡ አባል ፡ ለመሆን ፡ ቀዳሚ ፡ ከመሆኑም ፡ በላይ ፡ ምንም ፡ ነገር ፡ ቢደርስበት ፡ ጓደኞቹን ፡ አሳልፎ ፡ አይሰጣቸውም ፡ ነበር ። ጓደኞቹን ፡ እንደያሳጣ ፡ የሚያደርገው ፡ ምንም ፡ ሽመልና ፡ አለንጋ ፡ አይገኝም ። ከድብድብና ፡ ይህን ፡ ከመሳሰሉ ፡ የጦርነት ፡ ተግባሮች ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ተንኮል ፡ በሃሳቡ ፡ አይገባም ። ለጓደኞቹ ፡ ልቡ ፡ ንጹህና ፡ ግልጽ ፡ ነበር ። ደግና ፡ ሩሳሩሳም ፡ ነበር ። የአሳዛኝዋ ፡ እናቱ ፡ እንባ ፡ ልቡን ፡ ነክቶታል ፤ አሁንም ፡ ያሳዘነውና ፡ አንገቱን ፡ ያስደፋው ፡ ይኼው ፡ ነው ።

የታናሽ ፡ ወንድሙ ፡ የአንድሬይ ፡ አስተያየት ፡ የነቃና ፡ ከታላቁ ፡ ይበልጥ ፡ እንደመብሰል ፡ ያለ ፡ ነበር ። ትምህርቱን ፡ በፈቃደኝነትና ፡ ያለችግር ፡ ነው ፡ የዘለቀው ። ከወንድሙ ፡ ይበልጥ ፡ ብልጥና ፡ ብዙ ፡ ጊዜም ፡ የአደገኛ ፡ ተንኮል ፡ መሪ ፡ ነበር ። ብልጠቱም ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ከቅጣት ፡

ያድነዋል ፤ ወንድሙ ፡ አስታፕ ፡ ግን ፡ መሸቆጥቆጥን ፡ በመጥላት ፡ ይቅርታ ፡ ለመለመን ፡ በፍጹም ፡ ሳያስብ ፡ ወዲያው ፡ ኩቱን ፡ አውልቆ ፡ ለመገረፍ ፡ ይጋደማል ። አንድሬይም ፡ የጀብዱ ፡ ፍላጎት ፡ በልቡ ፡ እንደ ፡ እሳት ፡ ይነዳል ። ነገር ፡ ግን ፡ የሱ ፡ ልብ ፡ ለሌላ ፡ ስሜቶችም ፡ ክፍት ፡ ነበር ። አሥራ ፡ ስምንተኛ ፡ ዓመቱን ፡ ሲያልፍ ፡ በፍቅር ፡ ስሜቱ ፡ መጋል ፡ ጀመረ ። ሴት ፡ በሕልሙ ፡ መምጣት ፡ አዘውተረች ። የፍልስፍና ፡ ክርክር ፡ በሚደረግበት ፡ በትምህርት ፡ ሰዓትም ፡ ንጹህ ፤ የረጋችና ፡ ዓይነ ፡ መልካም ፡ ሆና ፡ ትታየዋለች ። የአጎጠጎጠው ፡ ደረትዋ ፤ የለሰለሰው ፡ ውብ ፡ ክንድዋና ፡ ከቀሚስ ፡ ዘልቆ ፡ የሚታየው ፡ ትከሻዋ ፡ ከዓይኑ ፡ አልለይ ፡ አለ ። ለጋውን ፡ አካላትዋን ፡ የሚሸፍነው ፡ ቀሚስዋ ፡ እንኳን ፡ ሳይቀር ፡ ሕልም ፡ እየሆነ ፡ ይታየው ፡ ጀመር ። በዚያ ፡ እድሜው ፡ ጦር ፡ ሜዳ ፡ ከመዝመቱ ፡ በፊት ፡ ስለሴት ፡ ማሰብ ፡ ለአንድ ፡ ኮዛክ ፡ ሃፍረትና ፡ ውርደት ፡ ሆኖ ፡ ስለሚቆጠር ፡ ይህንን ፡ የወጣትነት ፡ የፍቅር ፡ ስሜቱን ፡ ለጓደኞቹ ፡ አይገልጽም ፡ ነበር ። ተማሪ ፡ ቤት ፡ በነበረበት ፡ በመጨረሻው ፡ ዓመት ፡ የተንኮል ፡ አድማዎችን ፡ መምራቱን ፡ ችላ ፡ ብሎ ፡ በኪዬቭ ፡ ከተማ ፡ ዳር ፡ ዳር ፡ በአታክልት ፡ በተከበቡት ፡ ቤቶች ፡ መካከል ፡ ብቻውን ፡ መጓዝ ፡ አዘውተረ ። በዚያን ፡ ጊዜ ፡ የኡክሬኒያንና ፡ የፖሊሽ ፡ መኳንንት ፡ መኖሪያ ፡ ወደነበረው ፡ አሁን ፡ አሮጌው ፡ ኪዬቭ ፡ ወደሚባለው ፡ ሰፈርም ፡ ይሄድ ፡ ነበር ።

አንድ ፡ ጊዜ ፡ በዚሁ ፡ ሰፈር ፡ አፉን ፡ ከፍቶ ፡ እንደቆመ ፡ የአንድ ፡ የፖሊሽ ፡ መኳንንት ፡ ሰረገላ ፡ በላዩ ፡ ላይ ፡ ሊሄድበት ፡ ለትንሽ ፡ ሲስተው ፡ የሚያስፈራ ፡ ጢም ፡ ያለው ፡ የሠረገላው ፡ ነጅም ፡ በያዘው ፡ አለንጋ ፡ ደህና ፡ አድርጎ ፡ አቀመሰው ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ወጣቱ ፡ ተማሪ ፡ በንዴት ፡ ገነፈለና ፡ በድፍረት ፡ የሠረገላውን ፡ መሸከርከሪያ ፡ በጠንካራ ፡ እጆቹ ፡ ይዞ ፡ አቆመው ። የሠረገላው ፡ ነጅም ፡ ጠቡን ፡

በመፍራት ፡ ለማምለጥ ፡ ፈረሶቹን ፡ መትቶ ፡ ሲያስጋልብ ፡
 አንድሬይ ፡ ተሽከርካሪውን ፡ ቶሎ ፡ በመልቀቁ ፡ ብቻ ፡ ከከ
 ባድ ፡ ጉዳት ፡ ድኖ ፡ ጭቃው ፡ ላይ ፡ በፊቱ ፡ ተደፋ ። ከወደ
 ላይ ፡ እንደሙዚቃ ፡ ጣፋጭ ፡ የሆነ ፡ የሳቅ ፡ ድምጽ ፡ ተሰማ
 ው ። ቀና ፡ ብሎ ፡ ሲያስተውልም ፡ ዓይነ ፡ መልካምና ፡ እንደ ፡
 በረዶ ፡ የነጣች ፡ ወደር ፡ የሌላት ፡ ቆንጆ ፡ ልጃገረድ ፡ በመስኮ
 ት ፡ ቆማ ፡ ተመለከተ ። የምትስቀው ፡ ከልብዋ ፡ ነበር ። አሳሳቅዋ
 ም ፡ ለአስደናቂው ፡ ውበትዋ ፡ የበለጠ ፡ መልክ ፡ ሰጠው ።
 ደንዝዞ ፡ ቆሞ ፤ ልቡ ፡ እሷ ፡ ዘንድ ፡ ሆኖ ፤ እጆቹ ፡ ግን ፡ ጭ
 ቃውን ፡ ለመጥረግ ፡ ሲሞክሩ ፡ ፊቱን ፡ የበለጠ ፡ በማቆሽ
 ሽ ፡ እየቀባባ ፡ በመገረም ፡ ይመለከታት ፡ ጀመር ። ይች ፡
 ቆንጆ ፡ ልጃገረድ ፡ ማን ፡ ትሆን? የዚህን ፡ መልስ ፡ በሩ ፡ ላይ ፡
 ተሰብስበው ፡ አንድ ፡ ወጣት ፡ ባንዱ ፡ ሲጫወት ፡ የሚያ
 ዳምጡትን ፡ አሽከሮች ፡ ለመጠየቅ ፡ አሰበ ። ነገር ፡ ግን ፡ አሽ
 ከሮቹ ፡ በጭቃ ፡ የተለወሰውን ፡ ፊቱን ፡ በማየት ፡ ከመሳ
 ቅ ፡ በቀር ፡ መልስም ፡ አልሰጡት ። በመጨረሻ ፡ ግን ፡ ለጉ
 ብኝት ፡ የመጡት ፡ የኮቭኖ ፡ ወይወዳ ፡ ልጅ ፡ መሆንዋን ፡ ተረ
 ዳ ። በማግሥቱ ፡ ማታ ፡ በኪየቭ ፡ ተማሪዎች ፡ ዘንድ ፡ ብቻ ፡
 በተለመደ ፡ የተለየ ፡ ታላቅ ፡ ድፍረት ፡ በልጅትዋ ፡ ግቢ ፡ አጥ
 ር ፡ ዘሎ ፡ ገብቶ ፡ በስተጓፎ ፡ ባለ ፡ በአንድ ፡ ዛፍ ፡ ተንጠ
 ለጥሎ ፡ ጣራው ፡ ላይ ፡ ከወጣ ፡ በኋላ ፡ በጢስ ፡ መውጫው ፡
 ቁልቁል ፡ ወርዶ ፡ እልጅትዋ ፡ መኝታ ፡ ቤት ፡ ዱብ ፡ አለ ።
 በዚያን ፡ ሰዓት ፡ ውቢቱ ፡ ልጃገረድ ፡ ከሻማ ፡ መብራት ፡ ፊት ፡
 ለፊት ፡ ተቀምጣ ፡ የከበሩ ፡ ጉትቻዎችዋን ፡ ከጀሮዋ ፡ ታወ
 ልቅ ፡ ነበር ። ወዲያው ፡ ይህ ፡ እንግዳ ፡ ሰውዬ ፡ ሳይታሰብ ፡
 እክፍልዋ ፡ ገብቶ ፡ ስታየው ፡ ከድንጋጤ ፡ የተነሳ ፡ መናገር ፡ ተ
 ሳናት ፤ ግን ፡ ከፊትዋ ፡ የቆመው ፡ ተማሪ ፡ ለመንቀሳቀስ ፡ እን
 ኳን ፡ አፍሮ ፡ አንገቱን ፡ ደፍቶ ፡ ቆሞ ፡ ስታይና ፡ አሱም ፡ መንገ
 ዱ ፡ ላይ ፡ ሲወድቅ ፡ ያየችው ፡ ልጅ ፡ መሆኑን ፡ ስታስታውስ ፡
 እንደገና ፡ ትስቅ ፡ ጀመር ። ወዲህም ፡ ደግሞ ፡ የአንድሬይ ፡

መልክ ፡ የሚያስፈራ ፡ አልነበረም ። እጅግ ፡ መልክ ፡ ቀና ፡
 ጉልማሳ ፡ ነበር ። ስለዚህ ፡ ለረጅም ፡ ጊዜ ፡ ስትስቅ ፡ ቆየች ።
 ውቢቱ ፡ ልጃገረድ ፡ እንደ ፡ ሌሎቹ ፡ የፖሊሽ ፡ ልጃገረድ ፡
 ሁሉ ፡ ቀበጥና ፡ እብድ ፡ ቢጤ ፡ ነበረች ። ነገር ፡ ግን ፡ ዓይ
 ኖችዋ ፡ እነዚያ ፡ ቁልጭ ፡ ያሉ ፡ እንደ ፡ ጦር ፡ የሚወረውሩ ፡
 ግሩም ፡ ዓይኖችዋ ፡ ያለማቋረጥ ፡ ይመለከቱት ፡ ነበር ። የወ
 ይወዱ ፡ ልጅ ፡ በድፍረት ፡ ወደሱ ፡ ቀርባ ፤ የሚያንጸባርቅ
 ውን ፡ አክሊሏን ፡ እራሱ ፡ ላይ ፡ ደፍታ ፤ የጀሮ ፡ ጉትቻዎ
 ችዋን ፡ ከንፈሩ ፡ ላይ ፡ ስታንጠለጥል ፡ ባለወርቀ ፡ ዘቦ ፡ ዘርፍ ፡
 የሆነ ፡ ስስ ፡ ጨርቅ ፡ አምጥታም ፡ ስትሸፍነው ፡ ተማሪው ፡
 ከእንጨት ፡ የተሠራ ፡ ይመስል ፡ ደርቆ ፡ ቆመ ። በዚህ ፡ አኳ
 ጿን ፡ በሺ ፡ የሚቆጠሩ ፡ የተንኮል ፡ ጨዋታዎች ፡ ስትጫ
 ወትበት ፡ ተማሪው ፡ የበለጠ ፡ ግራ ፡ ገባው ። አፋን ፡ ከፍቶ ፡
 ዓይን ፡ ዓይንዋን ፡ ሲመለከት ፡ ልዩ ፡ ፍጥረት ፡ ይመስል ፡ ነ
 በር ። ወዲያው ፡ በሩ ፡ ሲንኳኳ ፡ ሰማችና ፡ ደንግጣ ፡ አልጋ
 ው ፡ ሥር ፡ እንዲደበቅ ፡ ጠየቀችው ። ትንሽ ፡ ቆይታም ፡ አ
 ገር ፡ አማን ፡ ሲሆን ፡ ደንገጠርዋን ፡ አንዲት ፡ የተማረከች ፡
 ታታር ፡ ጠራችና ፡ ወደ ፡ ጓሮ ፡ ወስዳ ፡ ከአጥሩ ፡ እንድታስ
 ወጣው ፡ አዘዘችለት ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ተማሪው ፡ አወጣጡ ፡ ላይ ፡
 እንደ ፡ አገባቡ ፡ አልቀናውም ። ዘበኛው ፡ ነቃበትና ፡ በአጥ
 ፍ ፡ ላይ ፡ እንደተንጠለጠለ ፡ እግሩን ፡ ሲመታው ፡ ሌሎቹም ፡
 አሽከሮች ፡ መንገድ ፡ ድረስ ፡ እያባረሩት ፡ ልቡ ፡ እስቲጠፋ ፡
 ሮጦ ፡ አመለጠ ። የወይወዱ ፡ ጭፍሮች ፡ ብዙ ፡ ስለነበሩ ፡ ከዚያ ፡
 ወዲያ ፡ በግቢው ፡ ዙሪያ ፡ መድረስ ፡ አደገኛ ፡ ሆነ ። አንድ ፡
 ቀን ፡ በአንድ ፡ የሮማውያን ፡ ካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡
 ልጅትዋን ፡ ዳግመኛ ፡ አያትና ፡ እሷም ፡ ለብዙ ፡ ጊዜ ፡ እንዳ
 ወቅችው ፡ ሁሉ ፡ ልብ ፡ ትርትር ፡ የሚያደርግ ፡ ፈገግታ ፡ አሳ
 የችው ። ከዚያም ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ እንዲሁ ፡ በጨረፍ
 ታ ፡ ካያት ፡ በኋላ ፡ የኮቭኖ ፡ ወይወዳ ፡ ጉብኝታቸውን ፡ ፈ
 ጽመው ፡ ተመለሱ ። ከዚያ ፡ ወዲያ ፡ በውቢቱ ፡ የፖሊሽ ፡

ልጃገረድ ፡ ምትክ ፡ ሌላ ፡ ወፍራም ፡ አስቀያሚ ፡ ፊት ፡ በመስኮቱ ፡ ብቅ ፡ ብሎ ፡ ይታይ ፡ ጀመር ።

አሁን ፡ እንድሬይ ፡ እንገቱን ፡ አቀርቅሮና ፡ ዓይኖቹን ፡ ከፈረሱ ፡ ጋማ ፡ ላይ ፡ ተክሎ ፡ የሚያሰላስለው ፡ ይህንኑ ፡ ነበር ።

ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ ታላቁ ፡ መስክ ፡ ለምለም ፡ አረንጓዴ ፡ አጉናጽፎ ፡ አቅፎአቸው ፡ በዙሪያቸው ፡ ባለው ፡ ረጅም ፡ ሣር ፡ ተውጠው ፡ ከላይ ፡ ዘልቆ ፡ የሚታየው ፡ ጥቁሩ ፡ የኮዛክ ፡ ቆባቸው ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ቡልባ ፡ ተውጦበት ፡ ከነበረው ፡ ከግል ፡ አሳቡ ፡ ነቃና ፡ «ምነው ፡ ዝም ፡ አላችሁ ፡ የኔ ፡ ጉልማሶች! እንደ ፡ ባህታዊ ፡ ተከዛችሁሳ! ሃሳባችሁን ፡ ሁሉ ፡ ለሰይጣን ፡ ጣሉለት! ትንባሆአችሁን ፡ አቀጣጥሉና ፡ ፈረሶቻችንን ፡ ኮልኩለን ፡ እንደወፍ ፡ እንብረር!» አለ ።

ኮዛኮቹ ፡ ፈረሶቻቸውን ፡ ቀስቅሰው ፡ በጓዣው ፡ ውስጥ ፡ ጠለሙ ፡ ጥቁር ፡ ቆባቸውም ፡ እንኳን ፡ ተሰወረ ። ጋልበው ፡ ለማለፋቸው ፡ የነበረው ፡ ምልክት ፡ ጥሰውት ፡ ያለፉት ፡ ሳር ፡ ብቻ ፡ ነበር ።

ፀሐይዋ ፡ ከፍ ፡ ብላ ፡ ሜዳውን ፡ በሞቃት ፡ ብርሃንዋ ፡ አልብሳዋለች ። ጭፍግግ ፡ ያለው ፡ ሃሳብ ፡ ሁሉ ፡ ከኮዛኮቹ ፡ አእምሮ ፡ ጠፍቶ ፡ ሔዶ ፡ ልባቸው ፡ እንደ ፡ ወፍ ፡ ይርገበገብ ፡ ጀመር ።

ሜዳው ፡ ከፈታቸው ፡ እየተዘረጋ ፡ ሲሔድ ፡ የበለጠ ፡ ያማረ ፡ ሆነ ። አሁን ፡ ኖቮሮሲያ ፡ የሚባለው ፡ እስከ ፡ ጥቁር ፡ ባህር ፡ ያለው ፡ ደቡባዊ ፡ አገር ፡ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ ድንግል ፡ ለምለም ፡ መስክ ፡ ነበር ። ያን ፡ ወሰን ፡ የሌለውን ፡ ለጥ ፡ ያለ ፡ መስክ ፡ ምንም ፡ ማረሻ ፡ ገና ፡ አልነካውም ። እንደ ፡ ጫካ ፡ የሚውጠውን ፡ ይህን ፡ ረጃጅም ፡ ሳር ፡ እየጣሱት ፡ የሚያልፉት ፡ ፈረሶች ፡ ብቻ ፡ ነበሩ ። እንደዚያ ፡ ያለ ፡ የተፈጥሮ ፡ ውበት ፡ በየትም ፡ አልነበረም ። የምድርዋን ፡ ገጽ ፡

በሚሊዮን ፡ የሚቆጠሩ ፡ አበቦች ፡ ጣል ፡ ጣል ፡ ያሉበት ፡ ወርቅማ ፡ አረንጓዴ ፡ ውቅያኖስ ፡ ያለበሰው ፡ ይመስል ፡ ነበር ። ረጃጅምና ፡ ቀጫጭን ፡ በሆኑት ፡ የሳር ፡ ዘለላዎች ፡ መካከል ፡ ሰማያዊ ፡ የወይን ፡ ጠጅና ፡ ሌላም ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ቀለማት ፡ ያላቸው ፡ አበቦች ፡ ብቅ ፡ ብቅ ፡ ብለዋል ፤ ከየት ፡ እንደመጣ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይወቅ ፡ አንድ ፡ ዘለላ ፡ ስንዴ ፡ በጓሳው ፡ ውስጥ ፡ አፍርቶ ፡ ይታያል ። አልፎ ፡ አልፎ ፡ ቆቆች ፡ ከሳሩ ፡ ሥር ፡ አንገታቸውን ፡ ብቅ ፡ አድርገው ፡ ይመለከታሉ ። የሺ ፡ አእዋፍ ፡ ዜማ ፡ ሚዳውን ፡ ሞልቶታል ፤ በሰማዩ ፡ ላይ ፡ ጭልፊቶች ፡ በእርጋታ ፡ እያንዣበቡ ፡ ቁልቁል ፡ ያለውን ፡ ሳር ፡ አተኩረው ፡ ይመለከታሉ ። ሰማይና ፡ መሬት ፡ የገጠመ ፡ ከሚመስልበት ፡ ስፍራ ፡ ዝዮች ፡ እየጮኹ ፡ በአጀብ ፡ ሲበሩ ፡ ይታያሉ ። ከሳሩ ፡ ውስጥ ፡ አንዲት ፡ አሞራ ፡ ተነሥታ ፡ በሰማያዊው ፡ አየር ፡ እየታጠበች ፡ በረረች ። ወዲያው ፡ ጥቁር ፡ ነጥብ ፡ እስክትመስል ፡ ድረስ ፡ ወደ ፡ አየር ፡ ርቃ ፡ ተጓዘች ። አሁን ፡ ለአጭር ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ ክንፍዋ ፡ በጸሃይ ፡ ብርሃን ፡ ብልጭ ፡ ሲል ፡ ይታያል ። አዬ ፡ መስኩ ፡ አገር ፡ እንዴት ፡ የተዋብክ ፡ ነህ!

መንገደኞቻችን ፡ ለምሳ ፡ የሚቆሙት ፡ ለጥቂት ፡ ደቂቃዎች ፡ ብቻ ፡ ነው ። በዚያም ፡ ጊዜ ፡ አጃቢዎቹ ፡ አስር ፡ ኮዛኮች ፡ በእንጨት ፡ ደንበጃኖች ፡ የተጫነውን ፡ ቮድካ ፡ አውርደው ፡ ለመጠጫ ፡ የሚያገለግሉትንም ፡ ቅሎች ፡ ያቀርባሉ ። የሚበሉት ፡ ዳቦ ፡ ወይም ፡ የስንዴ ፡ ብስኩት ፡ ከአሳማ ፡ ሥጋ ፡ ጋር ፡ ብቻ ፡ ነው ። ከዚያም ፡ አንዳንድ ፡ መለኪያ ፡ ቮድካ ፡ ይጠጣሉ ። ቡልባ ፡ በመንገድ ፡ ላይ ፡ ሰው ፡ ሞቅ ፡ እንዲለው ፡ ስለማይፈልግ ፡ ከአንድ ፡ መለኪያ ፡ በላይ ፡ አይፈቅድም ፤ ከዚያ ፡ እስከ ፡ ማታ ፡ ድረስ ፡ ጉዞአቸውን ፡ ይቀጥላሉ ። በአመሻሽ ፡ ላይ ፡ የመስኩ ፡ መልክ ፡ ይለወጣል ። ልዩ ፡ ልዩ ፡ ቀለማት ፡ ያለው ፡ ሰፊ ፡ ገጹ ፡ የጸሐይዋ ፡ ብርሃን ፡ እየሸሸ ፡ ሲሔድ ፡ ቀስ ፡ በቀስ ፡ አብሮ ፡ ይደብዛል ። ጥቁር ፡ አረ

ንገዳ : ቀለም : የተቀባ : በሚመስለው : ሜዳ : ላይም : ጭ
 ጋግ : ይዘረጋል ። በዚያ : ሰዓት : እየአንዳንድ : አበባና : እጽ
 ዋት : ሁሉ : መዛዛቸውን : ይተነፍሳሉ ። በታላቅ : ብሩሽ :
 የተቀቡ : የሚመስሉ : ጽጌረዳ : ቀለምና : ወርቅማ : መስመ
 ሮች : በሰማይ : ላይ : ተዘርግተው : አልፎ : አልፎ : ስስና :
 ነጭ : ቁርጥራጭ : ደመና : ይታያል ። ንጹህና : አስደሳች :
 አየር : እንደ : ለሰላሳ : የባህር : ማእበል : የሳሩን : ጫፍ :
 ጫፍ : በእርጋታ : እያንቀሳቀሰ : ሽው : ይላል ። ቀኑን : ሞል
 ቶት : የነበረው : የሙዚቃ : ድምጽ : ይጠፋና : በምትኩ : ሌላ :
 ድምጽ : ይሰማል ። ዝጉርጉር : ፍልፈሎች : ከየጉድጓዳቸው :
 ወጥተው ፤ በኋላ : እግሮቻቸው : ቆመው : ፋጨታቸው :
 በሜዳ : ያስተጋባል ። የፌንጣዎች : ጫጫታም : እያ
 የለ : ሔደ ፤ አልፎ : አልፎ : ከአንድ : ራቅ : ያለ : ኩሬ : የሚ
 መጣ : የባህር : አሞራ : ጨኸት : ቃጭል : መስሎ : ይሰ
 ማል።

መንገደኖቹ : ይቆሙና : ለሌሊት : መስፈሪያቸው : በታ :
 ይመርጣሉ ። ከዚያ : እሳት : አንድደው : የብረት : ድስታ
 ቸውን : ይጥዱና : ገንፎቻቸውን : ይቀቅላሉ ። ከእራት : በኋላ :
 ኮዛኮቹ : የተቀየዱ : ፈረሶቻቸውን : እንዲግጡ : በሚዳው :
 ይለቁና : በካባቸው : ተጠቅልለው : ይጋድማሉ ። ከዋክ
 ብት : ቁልቁል : ይመለከቷቸዋል ። የሌሊቱ : ጭርታ : ጉል
 ህ : አድርጎ : የሚያሰማውን : የልዩ : ልዩ : ነፍሳት : ድምጽ :
 ጀሮዎቻቸው : እየሰሙ : እንቅልፍ : ይወስዳቸዋል ። ከመካ
 ከላቸው : አንዱ : ድንገት : ነቅቶ : ቀና : ብሎ : ቢያስተውል :
 የሚያበሩ : ትሎች : ከሩቅም : ከቅርብም : ሲያብለጩልጩ :
 ያያል ። አንዳንድ : ጊዜ : አልፎ : አልፎ : በየመስኩና : በየ
 ወንዙ : ዳር : ዳር : የደረቀው : ሳር : በቁዋያ : እሳት : ሲያ
 ያዝ : ብርሃኑ : በጨለማው : ሰማይ : ተፈንጥቆ : ይታያል ።
 በዚህን : ጊዜም : የባህር : አሞሮች : ጥቁር : ሆነው : ወደ :
 ሰሜን : ሲበሩ : የጽጌረዳ : አበባ : የመሰለው : ብርሃን : ያ

ርፍባቸውና : ቀይ : መሃረቦች : በሰማይ : ላይ : የሚበሩ :
 ይመስላሉ ።

መንገደኞቹ : ምንም : እንቅፋት : ሳያጋጥማቸው : ቀ
 ጠሉ ። በመንገዳቸው : ላይ : አንድም : ዛፍ : አላለፉም ፤ ያው :
 የተዋበውና : ነፃው : ማለቂያ : የሌለው : መስክ : ብቻ : ነበ
 ር ። አልፎ : አልፎ : ብቻ : በድኔፕር : ወንዝ : ዳር : ዳር : ያለ
 ው : ጫካ : ጫፍ : ጫፋ : ሰማይ : ገጠም : መስሎ : ይታያ
 ቸዋል ። አንድ : ጊዜ : ብቻ : ታራስ : ጥቁር : ነጥብ : መስሎ :
 በሩቁ : የሚታይ : ነገር : ለልጆቹ : እያመለከተ : «ተመል
 ከቱ : ልጆቼ ፤ እዚያ : ወዲያ : አንድ : ታታር : ይጋልባል!»
 አላቸው ። ትንሹ : ባለጢም : የታታሩ : ፊት : ብቅ : ብሎ :
 በጠባብ : ዓይኖቹ : ከሩቅ : ከአስተዋላቸው : በኋላ : አየሩ
 ን : እንደውሻ : አሸትቶ : ኮዛኮቹ : አሥራ : ሶስት : መሆኖ
 ቸውን : ሲገነዘብ : እንደ : ብሆር : ፈርጥጦ : ጠፋ ። ቡልባ
 ም : «ታዲያስ : ጉልማሶች! ያን : ታታር : ትደርሱበት : ይ
 ሆን? ግን : ቢቀር : ይሻላል ፤ ምንም : አትደርሱበትም ፤ ፈ
 ረሱ : ከኔው : ዲያብሎስ : እንኳን : የፈጠነ : ነው ።» አለ ።
 ሆኖም : ቡልባ : ድንገት : ደፈጣ : ያጋጠመን : እንደሁ : ብሎ :
 በመስጋት : መጠንቀቁን : ችላ : አላለም ። ወዲያው : ወደ :
 ድኔፕር : ወደምትፈሰው : ታታርካ : ወደተባለቸው : ትንሽ :
 ወንዝ : ጋልበው : ሔደው ፤ ዱካቸውን : ለማጥፋት : ከነ
 ፈረሶቻቸው : ውኃ : ውስጥ : ገብተው : በዋና : ብዙ : ከተጓ
 ዙ : በኋላ : እንደገና : ወጥተው : ጉዞአቸውን : ቀጠሉ ።

ከሶስት : ቀን : በኋላ : ከጉዞአቸው : መድረሻ : ተቃረ
 ዙ ። አየሩም : ቀዝቀዝ : እያለ : ሔደ ። ድኔፕር : እንደቀረበ :
 ተሰማቸው ፤ ወዲያው : ከሰማይ : ጋር : የገጠመ : መስሎ :
 ከሩቅ : ይታይ : ጀመር ። ቀዝቃዛ : አየር : እየተነፈሰና : እየ
 ቀረበ : መጥቶ : በመጨረሻ : የምድሩን : ግማሽ : አልብሶ :
 ታያቸው ። አንድ : ስፍራ : ላይ : ድኔፕር : የሚቀላቀሉት :
 ፈጣን : ወንዞች : ኃይል : ጨምረውለት : እንደሞገደማ : ባህር :

እየደነፉ፡ በሰፊው፡ ይፈሳል፤ ሌላ፡ ስፍራ፡ ላይ፡ ደግሞ፡ በመሃሉ፡ ያሉት፡ ደሴቶች፡ ውኃውን፡ ስለሚገፉት፡ ከደሴቶቹ፡ የሚሸሸውን፡ ውኃ፡ የሚያግደው፡ ገደል፡ ወይም፡ ጉብታ፡ ስለሌለ፡ የበለጠ፡ ሰፊ፡ ሆኖ፡ ከወሰኑ፡ አልፎ፡ ይንጣለላል። ኮዛኮቹ፡ ከፈረሶቻቸው፡ ወርደው፡ በአንድ፡ ጀልባ፡ ከተሳፈሩ፡ በኋላ፡ ሶስት፡ ሰዓት፡ ተጉዘው፡ ዘላኑ፡ ሴቶች፡ ከሚገኝበት፡ ከሆርቲጽ፡ ደሴት፡ ወደብ፡ ደረሱ።

ወደቡ፡ ላይ፡ ብዙ፡ ሰዎች፡ ተሰብስበው፡ ከባለጀልባዎች፡ ጋር፡ ይንጫጩ፤ ነበር። ኮዛኮቻችን፡ የፈረሶቻቸውን፡ መቀነቻ፡ አጠበቁ። ታራሰ፡ ቀበቶውን፡ አጥብቆ፡ ጢሙን፡ በኩራት፡ እየዳሰሰ፡ ይጀነን፡ ጀመር። ጉልማሳ፡ ልጆቹም፡ ሽብር፡ በተቀላቀለው፡ የደስታ፡ ስሜት፡ አለባበሳቸውንና፡ ትጥቃቸውን፡ አስተካከሉ። ከዚያ፡ ሁሉም፡ ተነስተው፡ ከሴቶች፡ ግማሽ፡ ሼርስት፡ ራቅ፡ ብሎ፡ ወደሚገኝ፡ አንድ፡ የገጠር፡ ሰፈር፡ አመሩ። ከሰፈሩ፡ ሲደርሱም፡ ሃምሳ፡ የሚሆኑ፡ አንጠረኞች፡ በየስፍራው፡ ብረት፡ ሲቀጠቅጡ፡ የመደሻቸው፡ ድምጽ፡ ጀርዶቻቸውን፡ አደነቆረው። ክንዳማ፡ የሆኑ፡ ፋቂዎች፡ በመንገዱ፡ ዳር፡ በየበረንዳው፡ ጥላ፡ ሥር፡ ተቀምጠው፡ የበሬ፡ ቆዳ፡ ይወጥራሉ። ነጋዴዎች፡ ከፊታቸው፡ ብረታ፡ ብረትና፡ የባሩድ፡ እቃ፡ ሌላም፡ ልዩ፡ ልዩ፡ ሸቀጣ፡ ሸቀጥ፡ ደርድረው፡ በድንኳኖቻቸው፡ ውስጥ፡ ተቀምጠዋል። እዚህ፡ አንድ፡ አርመን፡ ዋጋቸው፡ ውድ፡ የሆነ፡ ጨርቃ፡ ጨርቆቹን፡ ሰቅሎአል። እዚያ፡ አንድ፡ ታታር፡ የተከተፈ፡ የበግ፡ ሥጋ፡ በሊጥ፡ እየጠቀለለ፡ ይጠብሳል። አንድ፡ አይሁድ፡ አንገቱን፡ አቀርቅሮ፡ ሾድካ፡ ከበርሚል፡ ይቀዳል። ነገር፡ ግን፡ መጀመሪያ፡ ያዩት፡ ሰው፡ እጅና፡ እግሮቹ፡ ተዘረጋግተው፡ ተንጋሎ፡ መሃል፡ መንገድ፡ ላይ፡ ጭው፡ ያለ፡ እንቅልፍ፡ የወሰደውን፡ የዛፖሮዥያዊ፡ ኮዛክ፡ ነው። ታራሰ፡ ቡልባ፡ ይህን፡ ሰው፡ ቆሞ፡ ሳያደንቅ፡ ለማለፍ፡ አልቻለም።

«እንዴት፡ ግሩም፡ ትይንት፡ ነው! እንዴት፡ ያለ፡ የወንድነት፡ መልክ፡ አለው!» ብሎ፡ በአድናቆት፡ ጮኸ።

በእውነትም፡ ትይንቱ፡ የጀግንነት፡ መልክ፡ ያለው፡ ትይንት፡ ነበር። መሃል፡ መንገድ፡ ላይ፡ እንደ፡ አንበሳ፡ የተዘረጋው፡ ኮዛክ፡ የተገነገነው፡ ጉፈሬው፡ ክንድ፡ ሙሉ፡ ይሆናል፤ ሰፊውን፡ ሱሪውን፡ ከአማረ፡ ቀይ፡ ጨርቅ፡ መሰፋቱን፡ በመናቅና፡ ከምንም፡ ባለመቁጠር፡ በጥቁር፡ ዘይት፡ አበላሽቶታል።

ቡልባ፡ ይህን፡ ኮዛክ፡ ከልቡ፡ ካደነቀው፡ በኋላ፡ በሞያተኞች፡ በተጣበበ፡ ቀጭን፡ መንገድ፡ ጉዞውን፡ ይቀጥላል። የሴቶች፡ ባልደረቦች፡ ከመተኮስና፡ ጦር፡ ከመሰንዘር፡ በቀር፡ ሌላ፡ ምንም፡ ስለማያውቁ፡ የሚያለብሱዋቸውና፡ የሚመግቡዋቸው፡ ከየዘሩ፡ የተጠራቀሙት፡ እነዚህ፡ ሞያተኞች፡ ነበሩ።

በመጨረሻ፡ ይህን፡ ሰፈር፡ አልፈው፡ ሳር፡ ክዳን፡ ወይም፡ እንደ፡ ታታሮች፡ ልማድ፡ ቆዳ፡ ክዳን፡ ያሏቸውን፡ የኮዛክ፡ ጉጆዎች፡ ፈንጠር፡ ፈንጠር፡ ብለው፡ ያያሉ። በዚህ፡ ቀበሌ፡ ቀደም፡ ብለው፡ ባለፉት፡ ሰፈር፡ እንዳዩት፡ ያለ፡ ባለአጥር፡ ከበሩም፡ ላይ፡ ጥላ፡ የሚሆን፡ በረንዳ፡ ያለው፡ ቤት፡ አይታይም። አንዳንዶቹ፡ የኮዛኮቹ፡ ጉጆዎች፡ ብቻ፡ በዙሪያቸው፡ መድፍ፡ ተጠምዶአል። አጭር፡ ሆኖ፡ የተሠራና፡ በምንም፡ ዘበኛ፡ ያልተጠበቀ፡ በእንጨትና፡ በአፈር፡ ክምር፡ የተሠራ፡ ምሽግ፡ ለግድ፡ የለሽነት፡ ድፍረትና፡ ለጥንቃቄ፡ ማነስ፡ ምልክት፡ ሆኖ፡ ይታያል። ጥቂቶች፡ ጠብደል፡ ኮዛኮች፡ የትንባሆ፡ ማጤሻቸውን፡ እንደጎረሱ፡ መሃል፡ መንገድ፡ ላይ፡ ተኝተው፡ መንገደኞቹ፡ ሲያልፉ፡ በችለተኝነት፡ ከመመልከት፡ በቀር፡ አልተሸበሩም። ታራሰና፡ ልጆቹ፡ «እንዴት፡ ዋላችሁ፡ ጉበዝ!» ብለው፡ በጥንቃቄ፡ በመካከላቸው፡ ሲያልፉ፡ ዛፖሮዥያኖቹ፡ «እንዴት፡ ዋላችሁ!» በማለት፡ መለሱላቸው። በየስፍራው፡ ተሰብ

ሰበው ፡ የቆሙት ፡ ሰዎች ፡ በጦር ፡ ሚዳና ፡ በማናቸውም ፡
የጀብዱ ፡ ሞያ ፡ የተፈተኑ ፡ ለመሆናቸው ፡ የጠየመው ፡ ፊ
ታቸው ፡ ምስክር ፡ ሆኖ ፡ ይታያል ። ሲቼ ፡ ማለት ፡ ይሄ ፡
ነው! እንደ ፡ አንበሳ ፡ ኩሩና ፡ ጠንካራ ፡ የሆኑት ፡ የወንዶች ፡
ሰፈር ፡ ይህ ፡ ነው! ነፃነትና ፡ ኮዛካዊነት ፡ በሞላው ፡ ኡክ
ሬይን ፡ የሚፈሰው ፡ ከዚህ ፡ ፈልቆ ፡ ነው!

መንገደኞቹ ፡ ራዳ ፡ የሚባለው ፡ የኮዛኮች ፡ ሸንጎ ፡
ብዙውን ፡ ጊዜ ፡ ከሚሰበሰቡበት ፡ ሰፊ ፡ አደባባይ ፡ ደረ
ሱ ። በዚያ ፡ አደባባይ ፡ አንድ ፡ ዛፖሮዥያን ፡ በአፋ ፡ በተ
ደፋ ፡ ትልቅ ፡ በርሚል ፡ ላይ ፡ ተቀምጦ ፡ ሸሚዙን ፡ አውል
ቆ ፡ ቀዳዳውን ፡ ይጠቅማል ። እልፍ ፡ ሲሉ ፡ ሙዚቀኞች ፡
ተሰብስበው ፡ በመሃላቸው ፡ አንድ ፡ ወጣት ፡ ዛፖሮዥያን ፡
ሲጨፍር ፡ ተመለከቱ ። ወጣቱ ፡ ጨፋሪ ፡ እየደጋገመ ፡ እን
ዲህ ፡ ይል ፡ ነበር ። «ሙዚቃውን ፡ ፈጠን ፡ አድርጉት ፡
አንተ ፡ ደግሞ ፡ ፎማ ፡ እነዚህን ፡ ክርስቲያኖች ፡ ከቮድካ
ው ፡ አትንፈጋቸው!» ፎማ ፡ የተባለው ፡ ኮዛክም ፡ በትል
ቅ ፡ ዋንጫ ፡ ቮድካ ፡ እየቀዳ ፡ ለሚመጣው ፡ ሁሉ ፡ ይሰ
ጣል ። በወጣቱ ፡ ዛፖሮዥያን ፡ ዙሪያ ፡ አራት ፡ ጠና ፡ ያሉ ፡
ሰዎች ፡ ሸብረክ ፡ ቀና ፡ እያሉና ፡ እንደ ፡ አውሎ ፡ ነፋስ ፡ እየ
ተሸከረከሩ ፡ ይጨፍራሉ ። በጭፈራቸው ፡ መሬቱን ፡ ሲረግ
ጡትም ፡ ሩቅ ፡ ድረስ ፡ ይሰማል ። ከመካከላቸው ፡ አንዱ ፡
ጭፈራው ፡ ከሁሉ ፡ የፈጠነና ፡ ጩኸቱም ፡ ከሁሉም ፡ የበ
ለጠ ፡ ነበር ። የተጐነጐነው ፡ ጸጉሩ ፡ በነፋሱ ፡ ይውለበል
ባል ፤ ጡንቻማ ፡ ደረቱ ፡ ባዶ ፡ ሲሆን ፡ የለበሰው ፡ ከበግ ፡
ቆዳ ፡ የተሠራ ፡ ሞቃት ፡ ኮት ፡ ብቻ ፡ ስለነበር ፡ ከሰውነቱ ፡
የሚወርደው ፡ ላብ ፡ በባልዲ ፡ የሚቀዳ ፡ ይመስላል ። ይህን ፡
በተመለከተ ፡ ጊዜ ፡ ታራስ ፤ «ኮትህን ፡ አውልቀው ፤ በሙቀ
ት ፡ ቀለጥህ ፡ አይደለም ፡ እንዴ!» አለው ፤ ዛፖሮዥያኑ ፡
«የለም ፡ አልችልም ።» በማለት ፡ ጮኹ ፡ መለሰ ። «ለምን?»
«የለም ፡ ተፈጥሮዬ ፡ ነው ፤ አውልቄ ፡ የምጥለውን ፡ ነገር ፡

ሁሉ ፡ ቮድካ ፡ ነው ፡ የምገዛበት!» በውነትም ፡ ጎልማሳው ፡
ቆብም ፡ በኮፍታኑ ፡ ላይ ፡ የሚውለው ፡ ጨርቅም ፡ እንዲ
ሁም ፡ ያጌጠ ፡ ባለጥልፍ ፡ መሃረብ ፡ አልነበረውም ። ሁሉም ፡
እንደተለመደው ፡ ሔደዋል ፡ ማለት ፡ ነው ። በዘፈኑ ፡ ቦታ ፡
ሕዝቡ ፡ እየበረከተ ፡ ሔዶ ፤ ብዙ ፡ ሰዎችም ፡ በጭፈራው ፡
ተካፋይ ፡ ሆኑ ። ከተመልካቾቹ ፡ መካከል ፡ ይህን ፡ አስደና
ቂ ፡ ጭፈራ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ የማይነሸጠው ፡ አልነበረም ። ጭ
ፈራው ፡ ከታላቆቹ ፡ መሥራቾቹ ፡ ባገኘው ፡ ስም ፡ ኮዛክ ፡
የሚባለው ፡ ጭፈራ ፡ ነው ።

«ምንው ፡ ፈረስ ፡ ላይ ፡ ባልሆንኩ ፡ ኖሮ ፡ እኔም ፡ ከጭ
ፈራው ፡ በገባሁ ፡ ነበር!» አለ ፡ ታራስ ። ይህ ፡ ሲሆን ፡ በሕ
ዝቡ ፡ መካከል ፡ በጀብዱ ፡ ሞያቸው ፡ በሴቹ ፡ በሞላ ፡ የሚ
ከበሩት ፡ የተጐነጐነው ፡ ጠጉራቸው ፡ የሸበተ ፡ ጠና ፡ ያሉት ፡
ኮዛኮች ፡ ብቅ ፡ ይሉ ፡ ጀመር ። ወዲያው ፡ ታራስ ፡ የሚያው
ቃቸውን ፡ ሰዎች ፡ አገኘ ። «አንተ ፡ ነህ ፡ እንዴ ፡ ፔቼሪክ!
እንደምነህ ፡ ኮዛኩጥ!» «ምን ፡ እግር ፡ አመጣህ ፡ ታራስ?»
«አንተ ፡ ደግሞ ፡ እዚህ ፡ ምን ፡ ታደርጋለህ ፡ ዶሎቶ?» «እን
ደምነህ ፡ ኪርዱግ! እንደምነህ ፡ ጉስትይ! እንደገና ፡ እንገ
ናኛለን ፡ ብዬ ፡ አላሰብኩም ፡ ነበር ፡ ሬሚኝ!» እያለ ፡ ታራስ ፡
ከነዚህ ፡ ከሩሲያ ፡ መስክ ፡ ከተሰበሰቡት ፡ ጀግኖች ፡ ጋር ፡
ተሳስሞ ፡ ጥያቄ ፡ መጠየቅ ፡ ሲቀጥል ፡ ሁለቱ ፡ ልጆቹ ፡ ያዳ
ምጡት ፡ ነበር ። «ካስያን ፡ እንዴት ፡ ነው? ቦሮዳቫካ ፡ የት ፡
አለ? ኮሎፔርስ? ፔድስቶክ ፡ እንደምነው?» ነገር ፡ ግን ፡ ታራ
ስ ፡ ለጥያቄዎቹ ፡ ያገኘው ፡ መልስ ፡ ቦሮዳቫካ ፡ በቶሎፓን ፡
ተሰቀለ ፤ ኮሎፔር ፡ ከነነፍሱ ፡ እንዳለ ፡ ቆዳው ፡ ተገፍፎ ፡
በኪዚኪርሜን ፡ አቅራቢያ ፡ ሞተ ፤ የፔድስቶክ ፡ ጭንቅላት ፡
በጨው ፡ ታጅሎ ፡ በቶፋ ፡ ወደ ፡ ኮንስታንቲኖፖል ፡ ተል
ኳል ፡ የሚሉ ፡ መርዶዎች ፡ ነበሩ ። «አዬ ፡ ጉድ ፡ እንዴት ፡
ያሉ ፡ ጥሩ ፡ ኮዛኮች ፡ ነበሩ!» ብሎ ፡ ተከዘ ።

ታራስ ፡ ቡልባና ፡ ልጆቹ ፡ አንድ ፡ ሳምንት ፡ ያህል ፡ አል
ፎአቸዋል ። እስታፕና ፡ አንድሬይ ፡ በጦር ፡ ትምህርት ፡ ያ
ጠፉት ፡ ጊዜ ፡ እጅግ ፡ አጭር ፡ ነበር ። በመሠረቱ ፡ ሴቹ ፡ በጦ
ር ፡ ትምህርት ፡ ረገድ ፡ ለመቸገርና ፡ ጊዜውን ፡ ሊያጠፉ ፡
አይፈቅድም ። የድርጅቱ ፡ ጎልማሶች ፡ የሚሰለጥኑትና ፡
ጦር ፡ የሚለምዱት ፡ በዋናው ፡ የጦር ፡ ሜዳ ፡ ብቻ ፡ ነበር ።
ለዚህም ፡ ሲባል ፡ ኮዛኮቹ ፡ አዘውትረው ፡ ጦርነት ፡ እንደገ
ጠሙ ፡ ነው ። ለኢላማ ፡ ተኩስ ፡ ከመለማመድ ፡ አልፎ ፡ አል
ፎም ፡ ከፈረስ ፡ እሽቅድድምና ፡ በሜዳው ፡ ላይ ፡ አውሬ ፡ ከማ
ባረር ፡ በቀር ፡ ለኮዛኮች ፡ ሌላውን ፡ የጦር ፡ ዘዴ ፡ ሁሉ ፡ ማ
ጥናት ፡ የሚሰለጥና ፡ ጊዜ ፡ ማባከን ፡ ሆኖ ፡ የሚቆጠር ፡ ሲሆ
ን ፡ ዋናው ፡ የጊዜ ፡ ማሳለፊያቸው ፡ መደሰትና ፡ መጨፈር ፡
ነው ።

ሴቹ ፡ ያልተለመደና ፡ ማለቂያ ፡ የሌለው ፡ የጭፈራና ፡
የፈንጠዝያ ፡ ስፍራ ፡ ነበር ። አንዳንዶቹ ፡ በእጅ ፡ ሥራ ፡ ጊዜ ፡
ሲያሳልፉ ፡ ጥቂቶች ፡ ደግሞ ፡ ንግድ ፡ ሲሞክሩ ፡ አብዛኞቹ ፡
ኮዛኮች ፡ ግን ፡ የዘረፉዋቸው ፡ ንብረቶች ፡ ከነሱ ፡ አልፈው ፡
በነጋዴዎች ፡ እጅ ፡ እስኪገቡና ፡ ገንዘባቸው ፡ ከኪሳቸው ፡
እስኪያልቅ ፡ ድረስ ፡ ከጧት ፡ አንስቶ ፡ እስከማታ ፡ ድረስ ፡
በመፈንጠዝ ፡ ነው ፡ ጊዜያቸውን ፡ የሚያሳልፉት ። ፈንጠ
ዝያቸው ፡ ሁሉ ፡ አንድ ፡ አይነት ፡ ደስ ፡ የሚል ፡ ለዛ ፡ ነበረ
ው ። ስብሰባቸውና ፡ ድግሳቸው ፡ ኃዘናቸውን ፡ በመጠጥ ፡
ለመሸፈን ፡ እንደሚጥሩ ፡ ሰዎች ፡ ያለ ፡ ሳይሆን ፡ ከልብ ፡
የመነጨ ፡ የእውነተኛ ፡ ደስታ ፡ ድግሥ ፡ ነው ። በዚያ ፡ የፈ
ንጠዝያ ፡ ስብሰባ ፡ የሚገኝ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ማናቸውንም ፡ ችግ
ሩን ፡ ከኋላ ፡ አራግፎ ፡ መምጣት ፡ አለበት ፡ በጠቅላላው ፡
ዋናው ፡ ዓላማው ፡ ያለፈውን ፡ ሕይወቱን ፡ ሁሉ ፡ እንዳል
ነበረ ፡ አድርጎ ፡ በመጣል ፡ ከላይ ፡ ከተንጣለለው ፡ ሰማይና ፡

ከውስጣዊ ፡ የሕይወት ፡ ደስታቸው ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ቤት ፡ ን
ብረት ፡ ከሌላቸው ፡ ሰዎች ፡ ጋር ፡ በኅብረት ፡ ወደ ፡ ነፃው ፡
የዘላንነት ፡ ኑሮ ፡ ብቻ ፡ መግፋት ፡ ነው ። ይህ ፡ ዓላማ ፡ ነው ፡
ያንን ፡ ታላቅ ፡ የፈንጠዝያ ፡ መንፈስ ፡ ያመነጨው ። ያለሥ
ራ ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ ተጋድመው ፡ የሚያወጉትን ፡ ቀልድና ፡
ጨዋታ ፡ ሰዎቹ ፡ ሳይስቁ ፡ ለማለፍ ፡ እጅግ ፡ አዳጋች ፡ ነው ።
አንድ ፡ ዛፖሮኸያን ፡ ጊዜውን ፡ የሚያሳልፈው ፡ በስካ
ርና ፡ በፈንጠዝያ ፡ ቢሆንም ፡ ፈንጠዝያው ፡ በመጠጥ ፡ ቤት ፡
እንደሚገኘው ፡ ያለ ፡ የውሸት ፡ ደስታ ፡ የሚሰጥ ፡ አልነ
በረም ። የኮዛኮች ፡ ኑሮ ፡ በአንድ ፡ ትምህርት ፡ ገበታ ፡ ላይ ፡
እንደተመደቡ ፡ ተማሪዎች ፡ የተሳሰረ ፡ የጓደኝነትና ፡ የኅብ
ረት ፡ ኑሮ ፡ ነው ። ከተማሪ ፡ ቤት ፡ ያለው ፡ ልዩነት ፡ በትም
ህርት ፡ ክፍል ፡ ተጎልቶ ፡ የእስተማሪውን ፡ ወሬ ፡ ሲያዳ
ምጡ ፡ በመዋል ፡ ፈንታ ፡ ኮዛኮቹ ፡ አምስት ፡ ሺ ፡ ፈረስ ፡
ጭነው ፡ ለወረራ ፡ ሲዘምቱ ፡ መታየታቸው ፡ ነው ። በትም
ህርት ፡ ቤታቸው ፡ ኳስ ፡ በሚጫወቱበት ፡ ሜዳ ፡ ምትክ ፡
አንድ ፡ ፈጣን ፡ ታታር ፡ ወይም ፡ ባለአረንጓዴ ፡ ጥምጥም ፡
ቱርክ ፡ ድንገት ፡ ብቅ ፡ ብሎ ፡ ሰልሎት ፡ የሚሔድ ፡ ከድፍ
ረት ፡ የተነሳ ፡ ዘብ ፡ ያልቆመበት ፡ ጠረፍ ፡ ነው ፡ ያላቸው ።
በአንድ ፡ በኩልም ፡ ደግሞ ፡ ጎልማሶቹ ፡ በትምህርት ፡ ቤት ፡
የተሰበሰቡት ፡ ያለፈቃዳቸው ፡ እየተገደዱ ፡ ሲሆን ፡ እዚህ ፡
የመጡት ፡ ግን ፡ ከእናት ፡ ከአባታቸው ፡ ቤት ፡ እየኮበለሉ ፡
እውነተኛውን ፡ የጀግንነት ፡ ኑሮ ፡ በመምረጥ ፡ ነው ። በዚህ ፡
ስፍራ ፡ የተሰበሰቡት ፡ ሰዎች ፡ በጀግንነት ፡ ባሕሪያቸው ፡ መ
ሠረት ፡ በኪሳቸው ፡ አንዲት ፡ ኮፔክ ፡ እንኳን ፡ የማያስቀ
ምጡና ፡ ሃብት ፡ ለማከማቸት ፡ የማይጥሩ ፡ ናቸው ። በነ
ዚህ ፡ ጎልማሶች ፡ መካከል ፡ የተማሪ ፡ ቤትን ፡ አለንጋ ፡ በመ
ሰልቸት ፡ ሲኮበለሉ ፡ ከፈደላት ፡ አንዲት ፡ ቀለም ፡ እንኳን ፡
ሳይጨብጡ ፡ የመጡ ፡ ሲኖሩ ፡ አንዳንዶቹ ፡ ደግሞ ፡ ስለሆ
ሪስ ፡ ስለሲዚሮና ፡ ስለሮማውያን ፡ ሪፑብሊክ ፡ ታሪክ ፡ የሚ

ያውቁ፡ የተማሩ፡ ናቸው ። ሷላ፡ በፖላንድ፡ ንጉሥ፡ አርማ፡ ሥር፡ ከፍተኛ፡ ደረጃ፡ ያገኙ፡ የጦር፡ መኮንኖችና፡ እንዲሁም፡ በጦር፡ ሜዳ፡ ውለን፡ ክብራችን፡ ከጠበቅን፡ የየትም፡ ወገን፡ ብንሆን፡ ግድ፡ የለም፡ በሚል፡ ዓላማ፡ የሚመሩ፡ ብዙ፡ ጀግኖች፡ በነዚህ፡ በኮዛኮች፡ መካከል፡ ነበሩ ። ብዙዎች፡ ደግሞ፡ ሴች፡ ደርሰን፡ የጀግና፡ መኳንንትነት፡ ደርሰናል፡ ለማለት፡ ብቻ፡ የመጡ፡ አሉ ። በዚህ፡ ስፍራ፡ ማን፡ የሌለ፡ አለ? ይህ፡ የዘመኑ፡ ድንቅ፡ የሆነ፡ ልዩ፡ ሪፑብሊክ፡ ነበር ። የወርቅ፡ ጽዋዎች፡ የከበሩ፡ ጨርቃ፡ ጨርቅና፡ የወርቅ፡ ሳንቲሞችም፡ እንዲሁም፡ ጦርነት፡ ወዳዶች፡ በዚህ፡ ሰፈር፡ ምን፡ ጊዜም፡ ቦታ፡ አያጡም ። ስፍራ፡ የማይገኝላቸው፡ ለሴት፡ ወዳዶች፡ ብቻ፡ ነበር ። አንዲት፡ ሴት፡ ከሴች፡ ዳርቻ፡ እንኳን፡ ደርሳ፡ አታውቅም ። አስታጥና፡ አንድሬይ፡ ወደ፡ ሴቹ፡ ሲገቡ፡ ከአዩዋቸው፡ ብዙ፡ ሰዎች፡ መካከል፡ እነማናችሁ፡ ከየትስ፡ መጣችሁ፡ በማለት፡ ሰማቸውን፡ እንኳን፡ የጠየቀ፡ አንድም፡ ሰው፡ ስላልነበር፡ ገረማቸው ። አዲስ፡ ገቢዎች፡ ሁሉ፡ ሁናቴአቸው፡ ሲታይ፡ ለአንድ፡ ሰዓት፡ ብቻ፡ ተለይተውት፡ ወደ፡ ቆዩት፡ ቤታቸው፡ ተመልሰው፡ የሚገቡ፡ እንጂ፡ ለሰፈሩ፡ እንግዳ፡ አይመስሉም ። አዲስ፡ መጪው፡ መምጣቱን፡ የሚገልጸው፡ ለኮሼቮይ፡ አታማኑ፡ ብቻ፡ ሲሆን፡ ግንኙነታቸውም፡ ብዙውን፡ ጊዜ፡ እንደሚከተለው፡ ነበር ።

«እንኳን፡ ደህና፡ መጣህ፡ ወዳጄ! በክርስቶስ፡ ታምናለህ!»

«አምናለሁ ።» ይላል፡ አዲስ፡ መጪው ።

«በሶስቱ፡ ሰላሶችስ፡ ታምናለህ?»

«አዎ ፤ አምናለሁ ።»

«ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ትስማለህ?»

«አዎ ።»

«እስቲ፡ ስታማትብ፡ እንይህ ።»

አዲስ፡ መጪውም፡ ያማትባል ።

ከዚህ፡ በሷላ፡ ኮሼቮይው፡ «መልካም ፤ ሒድና፡ የመረጥከውን፡ ጎጆ፡ ውሰድ ።» ይልና፡ ሥነ፡ ሥርዓቱ፡ ተፈጸመ፡ ማለት፡ ነው ።

በሴቹ፡ ያሉት፡ ሁሉ፡ ጾምና፡ ሱባኤን፡ በፍጹም፡ የማይሞክሩ፡ ቢሆኑም፡ በአንድ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ተሰብስበው፡ እየጸለዩ ፤ ይህንኑም፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ለመጠበቅ፡ እስከመጨረሻው፡ ጠብታ፡ ደማቸውን፡ ለማፍሰስ፡ ዝግጁ፡ ነበሩ ። ዛፖሮኸያኖቹ፡ እጃቸው፡ ከኪሳቸው፡ የሚያወጣውን፡ ገንዘብ፡ ያለክርክር፡ የሚያፈሱ፡ ስለነበሩ፡ አንዳንድ፡ አይሁዶች ፤ አርመኖችና፡ ታታሮች፡ በሴቹ፡ ዳር፡ ስፍረው፡ ይነግዳሉ ። ነገር፡ ግን፡ የነዚህ፡ ብልጥ፡ ነጋዴዎች፡ መጨረሻቸው፡ ዘወትር፡ የጭንቅ፡ ኑሮ፡ ነበር ። ምክንያቱም፡ ዛፖሮኸያኖቹ፡ ገንዘባቸውን፡ አባክነው፡ ሲጨርሱ፡ የነጋዴዎቹን፡ መደብር፡ እየሰባበሩ፡ የፈለጉትም፡ ሁሉ፡ በዘረፋ፡ ይወስዳሉ ።

ሴቹ፡ ስልሳ፡ መንደሮች፡ ሲገኙበት፡ እያንዳንዱም፡ መንደር፡ እንደ፡ አንድ፡ ነፃ፡ ሪፑብሊክ፡ ያለና፡ ከአንድ፡ የአዳሪ፡ ትምህርት፡ ቤት፡ የሚመሳሰል፡ ነው ። ማንም፡ ቤት፡ ንብረት፡ ለማበጀት፡ ፍላጎት፡ አልነበረውም ። ማናቸውም፡ ነገር፡ ባትኮ፡ (አባት)፡ ተብሎ፡ በሚጠራው፡ በመንደሩ፡ አለቃ፡ እጅ፡ ነው ። የገንዘብ ፤ የልብስ ፤ የምግብ ፤ የሚነደው፡ እንጨት፡ እንኳን፡ ሳይቀር፡ አላፈው፡ ይኸው፡ ባትኮ፡ ነው ። ገንዘባቸውን፡ እንዲያስቀምጥላቸው፡ ለሰ፡ ይሰጡታል ። አልፎ፡ አልፎ፡ መንደረተኞቹ፡ እርስ፡ በእርስ፡ የሚጣሉበት፡ ጊዜ፡ አለ ። እንዲህ፡ ባለው፡ ጊዜ፡ የጠቡ፡ ጭቅጭቅ፡ ወደ፡ ዱላ፡ ይደርስና፡ የተጣሉት፡ ወገኖች፡ አንዱ፡ እስኪያሸንፍ፡ ድረስ፡ ተቀጣቅጠው፡ በመጨረሻው፡ ሁሉም፡ ያለቂም፡ አብረው፡ እየፈነጠዙ፡ ጠቡ፡ በዚህ፡ ይፈጸማል ። በዚህ፡ በዚህ፡ ሴቹ፡ ጎልማሶችን፡ የሚማርክ፡ ብዙ፡ መልክ፡ ነበረው ።

አስታጥና ፡ አንድሬይ ፡ በዚህ ፡ የደስታና ፡ የፈንጠዝያ ፡
 ውቅያኖስ ፡ በሙሉ ፡ የወጣትነት ፡ ልባቸው ፡ ገብተው ፡ ተደ
 ባለቁና ፡ የአባታቸውን ፡ ቤት ፤ ተማሪ ፡ ቤታቸውን ፡ ሌላ
 ውንም ፡ ቀድሞ ፡ በአእምሮአቸው ፡ የነበረውን ፡ ሁሉ ፡ ወዲ
 ያው ፡ ረስተው ፡ አዲሱን ፡ ኑሮአቸውን ፡ ይከታተሉ ፡ ጀመር ።
 እዚህ ፡ ያለው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ አስደሰታቸው ፤ ረብሻው ፡ ቀላ
 ሉ ፡ አስተዳደርና ፡ ሕግጋቱ ፡ አስደሳች ፡ ሆነው ፡ ታዩዋቸው ።
 ሕግጋቱ ፡ በብዙ ፡ ረገድ ፡ ቀላል ፡ ሆኖ ፡ ቢታይም ፡ አንዳ
 ንድ ፡ ጊዜ ፡ ደግሞ ፡ እንዲህ ፡ ላለ ፡ ነፃ ፡ ሪፑብሊክ ፡ አለመ
 ጠን ፡ ጥብቅ ፡ ደንቦች ፡ ነበሩ ። ለምሳሌ ፡ ሲሰርቅ ፡ የተገኘ ፡
 ኮዛክ ፡ ስርቆቱ ፡ ምንም ፡ እነስተኛ ፡ ቢሆን ፡ ለጠቅላላው ፡
 የኮዛካዊነት ፡ ክብር ፡ አሳፋሪ ፡ ሆኖ ፡ ስለሚገመት ፡ የሃፍረ
 ት ፡ ምሰሶ ፡ ከሚባል ፡ አንድ ፡ ግንድ ፡ ጋር ፡ ይታሰርና ፡ ከ
 ጐኑ ፡ አንድ ፡ ከንተሮ ፡ ተጋድሞ ፡ አላፈው ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡
 ከንተሮውን ፡ እያነሳ ፡ እስኪሞት ፡ ድረስ ፡ ይቀጠቅጠዋ
 ል ። እዳውን ፡ አልከፈለም ፡ ያለ ፡ ኮዛክ ፡ ሲገኝ ፡ ከመድ
 ፍ ፡ ጋር ፡ በሰንሰለት ፡ ይታሰርና ፡ አንዱ ፡ ጓደኛው ፡ እዳው
 ን ፡ ከፍሎ ፡ ካላስፈታው ፡ በቀር ፡ እዚያው ፡ እንደታሰረ ፡
 ይቀራል ። ከሁሉም ፡ ይበልጥ ፡ አንድሬይን ፡ ያስደነቀው ፡
 በነፍሱ ፡ ገዳይ ፡ ላይ ፡ የሚፈጸመው ፡ ቅጣት ፡ ነው ። አን
 ድሬይ ፡ ዓይኑ ፡ እያየ ፡ ጉድጓድ ፡ ተቆፍሮ ፡ ነፍሱ ፡ ገዳዩ ፡
 ጉድጓዱ ፡ ውስጥ ፡ ከነነፍሱ ፡ ተጥሎ ፡ የሚቹን ፡ ሬሳ ፡ የያዘ
 ውም ፡ ሳጥን ፡ እዚያው ፡ ጉድጓድ ፡ ውስጥ ፡ ተጨምሮ ፡ ሁለ
 ቱም ፡ አብረው ፡ ሲቀበሩ ፡ ተመለከተ ። ከነሕይወቱ ፡ ከሬ
 ሳ ፡ ሳጥን ፡ ጋር ፡ የተቀበረው ፡ ሰው ፡ በሃሳቡ ፡ እየመጣ ፡ አን
 ድሬይ ፡ በዚህ ፡ አስቃቂ ፡ ፍርድ ፡ ለብዙ ፡ ጊዜ ፡ አእምሮው ፡
 ታውኮ ፡ ነበር ።

በአጭር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሁለቱ ፡ ጐልማሶች ፡ በኮዛ
 ኮቹ ፡ መካከል ፡ መልካም ፡ ስፍራ ፡ ለመያዝ ፡ በቂ ። ብዙ ፡
 ጊዜ ፡ ከመንደረተኛ ፡ ጓደኞቻቸው ፡ ጋር ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡

ጠቅላላው ፡ ሰፈር ፡ በሙሉ ፡ ድርጅት ፡ ሲነሳ ፡ አብረው ፡
 በፈረስ ፡ እየወጡ ፡ ስፍር ፡ ቁጥር ፡ የሌላቸው ፡ አእምሮና ፡
 የሜዳ ፡ እንስሳት ፡ በማደን ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ወደ ፡ ኩሬ
 ዎችና ፡ ወደ ፡ ወንዞች ፡ እየሒዱ ፡ ለመንደራቸው ፡ ምግብ ፡
 ለማከማቸት ፡ አሣ ፡ በማጥመድ ፡ የሥራ ፡ ተካፋይ ፡ ሆኑ ።
 እንዲህ ፡ ያለው ፡ ሥራ ፡ የኮዛክነት ፡ ችሎታቸውን ፡ ለመፈ
 ተን ፡ በቂ ፡ ባይሆንም ፡ በእድለኝነትና ፡ በድፍረታቸው ፡ የተ
 ነሳ ፡ በአጭር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ከሌሎቹ ፡ ጐልማሶች ፡ የበ
 ለጡ ፡ ሆነው ፡ ይታዩ ፡ ጀመር ። ደፋርና ፡ አነጣጣሪ ፡ ተኳ
 ሾች ፡ ነበሩ ። የድኔፕርን ፡ ወንዝ ፡ ፈረሰኛውን ፡ ውኃ ፡ ታግ
 ሎ ፡ ማቋረጥ ፡ ከኮዛኮች ፡ መካከል ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ጐብ
 ዝና ፡ ሆኖ ፡ ስለሚቆጠር ፡ ሁለቱ ፡ ጐልማሶች ፡ ይህንኑ ፡
 ፈተና ፡ በሚገባ ፡ በማለፍ ፡ የውሃ ፡ ዋና ፡ ችሎታቸውን ፡ አስ
 መሰከሩ ።

ሽማግሌው ፡ ታራስ ፡ ግን ፡ ለልጆቹ ፡ ያሰበላቸው ፡ ሌላ ፡
 ዓላማ ፡ ነበረው ። በሚያሳልፉት ፡ የስንፍና ፡ ኑሮ ፡ መንፈ
 ሱ ፡ ስለታወከ ፡ ለእውነተኛ ፡ የጀብዱ ፡ ሞያ ፡ ይጓጓ ፡ ጀ
 መር ። በዚህም ፡ መሠረት ፡ መላውን ፡ የሴች ፡ ሰፈር ፡ ለዘ
 መቻ ፡ እንዴት ፡ እንደሚያነሳሳው ፡ ብዙ ፡ ሲያሳሳስል ፡ ከ
 ቆየ ፡ በኋላ ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ወደ ፡ ኮቬቮይው ፡ ሔዱ ፤

«ታዲያስ ፡ ኮቬቮይ ፡ ዛፖሮዥያን ፡ ለዘመቻ ፡ የምን
 ሰለፍበት ፡ ጊዜ ፡ አልደረሰምን?» ሲል ፡ በቀጥታ ፡ ጠየቀው ።
 ኮቬቮይም ፡ በአፉ ፡ የያዘውን ፡ የትንባሆ ፡ ማጤሻ ፡ አው
 ጥቶ ፡ «ምንም ፡ የምንዘምትበት ፡ ስፍራ ፡ የለም ፤» አለው ።

«እንዴት ፡ የለም? በታታሮች ፡ ወይም ፡ በቱርኮች ፡
 ላይ ፡ ልንዘምት ፡ እንችላለን!»

«በቱርኮችም ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ በታታሮችም ፡ ላይ ፡ ልን
 ዘምት ፡ አንችልም ፤» አለና ፡ ኮቬቮይ ፡ እንደገና ፡ የትንባ
 ሆ ፡ ማጤሻውን ፡ ነከሰ ።

«ለምን ፡ አንችልም?»

«ለሱልጣኑ ፡ የሰላም ፡ ቃል ፡ ኪዳን ፡ ገብተናል ።»

«ይህ ፡ እንዴት ፡ ይሆናል? እሱ ፡ የማያምን ፡ ነው ፡ የማያምኑትንም ፡ ሁሉ ፡ እንድንቀጣ ፡ አምላክና ፡ ቅዱስ ፡ ትእዛዙ ፡ ይፈቅዱልናል ።»

«የለም ፤ መብት ፡ የለንም ፤ በኃይማኖታችን ፡ ምላን ፡ ቃል ፡ ኪዳን ፡ ባንገባ ፡ ኖሮ ፡ እርግጥ ፡ በተቻለ ፡ ነበር ። አሁን ፡ ግን ፡ በፍጹም ፡ አንችልም ።»

«ለምን ፡ አንችልም? መብት ፡ የለንም ፡ ማለትህ ፡ ምን ፡ ማለትህ ፡ ነው? እኔ ፡ ገና ፡ ጦር ፡ ያልቀመሱ ፡ ሁለት ፡ ወጣት ፡ ልጆቼን ፡ ይገዢ ፡ መጥቼአለሁ ፤ አንተ ፡ ደግሞ ፡ ለዘመቻ ፡ መብት ፡ የለም ፡ ትላለህ ። ዛፖሮኸያኖች ፡ ሊዋጉ ፡ አይችሉም ፡ ማለትህ ፡ ነው?»

«ምንም ፡ ማድረግ ፡ አይቻልም ፡ የተወሰነው ፡ ይህ ፡ ነው ።»

«ታዲያ ፡ የኮዛክ ፡ ጉልበት ፡ በከንቱ ፡ ሊጠፋ ፡ ይገባል? አንድ ፡ ወንድ ፡ ለክርስቲያንና ፡ ለሃገሩ ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ ያለው ፡ ሞያ ፡ ሳይሠራ ፡ እንደውሻ ፡ ይሙት ፡ ሊባል ፡ ነው? ታዲያ ፡ መኖራችን ፡ ለምን ፡ ይሆን? ንገረኝ ፡ ለምን ፡ ይሆን? አዋቂ ፡ ሰው ፡ ነህ ፤ ኮሼቮይ ፡ ለመሆን ፡ ያለእውቀትህ ፡ በከንቱ ፡ አልተመረጥክም ። እንግዲያው ፡ በል ፡ እስቲ ፡ ለምን ፡ እንደምንኖር ፡ ንገረኝ?»

ኮሼቮይ ፡ ለጥያቄው ፡ ምንም ፡ መልስ ፡ አልሰጠው ፤ ከተናገረው ፡ የማይዛባ ፡ ኮዛክ ፡ ነበር ። ለትንሽ ፡ ጊዜ ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡ ከቆየ ፡ በኋላ ፡ «የሆነው ፡ ሆኖ ፡ ምንም ፡ ጦርነት ፡ አይደረግም ።» አለ ።

«ጦርነት ፡ አይደረግም ፡ አልከኝ?» አለና ፡ ታራስ ፡ ዳግ መኛ ፡ ጠየቀው ።

«የለም ።»

«ታዲያ ፡ ስለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ ማሰብም ፡ ከንቱ ፡ ነው ፡ ማለትህ ፡ ነው?»

«አዎ ፡ ምንም ፡ ጥቅም ፡ የለውም ።»

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ቡልባ ፡ በልቡ ፡ «ቆይ ፡ አሳይሃለሁ ፡ አንተ ፡ የሰይጣን ፡ ልጅ!» አለና ፡ ከዚያን ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ኮሼቮይን ፡ ሊበቃለው ፡ ወሰነ ።

ቡልባ ፡ ብዙ ፡ ዓደኞቹን ፡ ሰብስቦ ፡ ከአነጋገራቸው ፡ በኋላ ፡ መጠጥ ፡ በሰፊው ፡ ሲያጠጣቸው ፡ ሞቅ ፡ ያላቸው ፡ ኮዛኮች ፡ ራዳውን ፡ ለመሰብሰብ ፡ የሚመታው ፡ ነጋሪት ፡ ወዳለበት ፡ አደባባይ ፡ ተግተልትለው ፡ ሔዱ ። እዚያም ፡ ሲደርሱ ፡ ነጋሪት ፡ መቼው ፡ የመምቻውን ፡ እንጨት ፡ ይዞት ፡ ሔዱ ፡ ስለነበር ፡ ሁሉም ፡ ያገኙትን ፡ ቁራጭ ፡ እንጨት ፡ እያነሱ ፡ ነጋሪቱን ፡ ይደበድቡ ፡ ጀመር ። የነጋሪቱን ፡ ድምጽ ፡ በመስማት ፡ ከሁሉ ፡ በፊት ፡ ወደ ፡ አደባባይ ፡ የመጣው ፡ ነጋሪት ፡ መቼው ፡ ራሱ ፡ ሲሆን ፡ እሱም ፡ ቁመተ ፡ ረጅም ፡ አንድ ፡ ዓይና ፡ ኮዛክ ፡ ነበር ። ያንኑ ፡ አንዱን ፡ ዓይኑንም ፡ እንቅልፍ ፡ ተጭኖት ፡ ይጨናበሳል ።

«የማን ፡ ደፋር ፡ ነው ፡ ነጋሪቱን ፡ የሚመታ?» አለና ፡ ጮኸ ።

በስካር ፡ ሞቅ ፡ ያላቸው ፡ ሽማግሌዎቹ ፡ ኮዛኮችም ፡ «ዝም ፡ በል! ዱላህን ፡ ያዝና ፡ እንደታዘዝህው ፡ ነጋሪቱን ፡ መምታት ፡ ነው ፡ ያለብህ ።» አሉት ። ነጋሪት ፡ መቼው ፡ እንዲህ ፡ ባለው ፡ ሰዓት ፡ መከራከር ፡ የሚያስከትለውን ፡ ነገር ፡ በደንብ ፡ ስለሚያውቅ ፡ በኪሱ ፡ የያዘውን ፡ አጭር ፡ የነጋሪት ፡ መምቻ ፡ እንደታዘዘው ፡ አወጣ ። ነጋሪቱም ፡ ሲጉስም ፡ ዛፖሮኸያኖቹ ፡ ከቀፎ ፡ እንደሚወጣ ፡ ንብ ፡ እየተግተለተሉ ፡ ወጥተው ፡ በአደባባይ ፡ ዙሪያ ፡ ተሰለፉ ። በመጨረሻም ፡ ኮሼቮይ ፡ ዳኛው ፡ ኤሳውሉና ፡ ሌሎችም ፡ ሹማምንት ፡ መጥተው ፡ ቆባቸውን ፡ እያወለቁ ፡ በዙሪያቸው ፡ እጆቻቸውን ፡ በኩራት ፡ አጣምረው ፡ ለቆሙት ፡ ኮዛኮች ፡ ለጥብለው ፡ እጅ ፡ ነሱ ።

ወዲያው ፡ ኮሼቮይ ፤ «የዚህ ፡ ሰብሰባ ፡ ምክንያት ፡ ምን

ድነው? ፍላጎታችሁ ፡ ምን ፡ ይሆን ፡ ወዳጆቹ?» በማለት ፡
ሲጠይቅ ፡ ጫጫታና ፡ ሰድብ ፡ ዝም ፡ አሰኘው ።

«የሰልጣን ፡ በትርህን ፡ አስቀምጥ! አሁኑኑ ፡ አስረክ
ብ ፡ አንት ፡ የሰይጣን ፡ ልጅ! ከእንግዲህ ፡ እንፈልግህም!»
እያሉ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ይጮኹ ፡ ጀመር ። አንዳንዶቹ ፡ ሞቅ ፡ ያላላ
ቸው ፡ ኮዛኮች ፡ በዚህ ፡ ሃሳብ ፡ አልተስማሙም ፤ በዚህ ፡
መሠረት ፡ የሰከረውም ፡ ያልሰከረውም ፡ ይንጫጫ ፡ ጀመር ።

ኮሼቮዩ ፡ ሊናገር ፡ ሞክሮ ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡
የተቆጣው ፡ በፈቃዱ ፡ አዳሪ ፡ ሕዝብ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ተደ
ጋግሞ ፡ እንደተደረገው ፡ ሁሉ ፡ ደብድቦ ፡ ሊገድለው ፡ እንደ
ሚችል ፡ ስለሚያውቅ ፡ ለጥ ፡ ብሎ ፡ እጅ ፡ ነሳና ፡ የሥልጣን ፡
ምልክት ፡ በትሩን ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ አጋድሞ ፡ ከሕዝቡ ፡ ተቀ
ላቀለ ።

የቀሩት ፡ ሹማምንትም ፡ «ክቡራን ፡ ሆይ ፤ እኛም ፡ ሥል
ጣናችንን ፡ እንድናስረክብ ፡ ትፈልጋላችሁን?» ብለው ፡ በመ
ጠየቅ ፡ ሁሉም ፡ ሥልጣናቸውን ፡ ለማስረክብ ፡ ተዘጋጁ ።

ሕዝቡ ፡ ግን ፡ «የለም ፤ እናንተስ ፡ ቀጥሉ ፤ ኮሼቮዩ ፡
ከባልቱት ፡ ሴት ፡ የማይሻል ፡ ስለሆነ ፡ እሱን ፡ ብቻ ፡ ነው ፡
ለማስወጣት ፡ የፈለግነው ። ኮሼቮይ ፡ እንዲሆን ፡ የምንፈ
ልገው ፡ አንድ ፡ እውነተኛ ፡ ወንድ ፡ ነው ።» እያሉ ፡ ጮኹ ።

«አሁን ፡ ኮሼቮይ ፡ እንዲሆን ፡ ማንን ፡ ትመርጣላችሁ?»

«ኩኩቤንኮን ፡ ምረጡ!» የሚል ፡ ድምጽ ፡ ከአንድ ፡
ወገን ፡ ይሰማል ።

በሌላ ፡ ወገን ፡ ደግሞ ፡ «ኩኩቤንኮን ፡ እንፈልግም ።
እሱ ፡ የእናቱ ፡ ወተት ፡ ከአፉ ፡ ያልደረቀ ፡ ገና ፡ ሕፃን ፡ ነው!»
እያሉ ፡ ይጮኻሉ ።

«ሺሎ ፡ ኮሼቮይ ፡ ይሁን ፡ ሺሎን ፡ ምረጡ!»

«የለም ፡ ሺሎ ፡ ክፉ ፡ ወስላታ ፡ ነው ። ይህ ፡ የውሻ ፡
ልጅ ፡ እንደ ፡ ታታር ፡ ሌባ ፡ ሆኖ ፡ ምን ፡ ኮዛክ ፡ ሊባል ፡ ይ
ቻላል! ሰካራሙ ፡ ሺሎ ፡ ገሃነብ ፡ ይግባ!»

«በሮዳትይ! በሮዳትይን ፡ ኮሼቮያችን ፡ እናድርግ!»

«በሮዳትይን ፡ እንፈልግም ፤ ወዲያ ፡ ገደል ፡ ይግባ!»

ታራስ ፡ ቡልባ ፡ በበኩሉ ፡ እየዞረ ፡ «ለኪርዲያጋ ፡ ጩ
ኹ!» እያለ ፡ ይመክር ፡ ነበር ።

ሕዝቡም ፡ «ኪርዲያጋ! ኪርዲያጋ!» እያለ ፡ ጩኸቱን ፡
ቀጠለ ።

«በሮዳትይ! በሮዳትይ!»

«ኪርዲያጋ! ኪርዲያጋ!»

«ሺሎ!»

«ሺሎ ፡ ገደል ፡ ይግባ!»

«ኪርዲያጋ!»

ተመራጮቹ ፡ ሰዎች ፡ ከውስጥ ፡ ሆነው ፡ የሚጎተጎቱ ፡
እንዳይመስልባቸው ፡ ሰማቸው ፡ ሲጠራ ፡ ወዲያው ፡ ከሕ
ዝቡ ፡ ፈንጠር ፡ እያሉ ፡ ቆሙ ።

«ኪርዲያጋ! ኪርዲያጋ!» የሚለው ፡ ጩኸት ፡ እየገነነ ፡
ሒደ ።

«በሮዳትይ!» የሚል ፡ ድምጽም ፡ ይሰማል ።

በነዚህ ፡ በሁለቱ ፡ ተመራጮች ፡ ደጋፊዎች ፡ መካከ
ል ፡ የተፈጠረውን ፡ ክርክር ፡ ለመወሰን ፡ ወዲያው ፡ በመራ
ጮቹ ፡ መካከል ፡ ዱላ ፡ ተነሳና ፡ በቡጢ ፡ ከተቀጣቀጡ ፡ በ
ኋላ ፡ የኪርዲያጋ ፡ ወገን ፡ ድል ፡ አደረገ ።

«ሒዱና ፡ ኪርዲያጋን ፡ አምጡት!» ሲባል ፡ ሰድስት ፡
የሚሆኑ ፡ ኮዛኮች ፡ ከመጠን ፡ በላይ ፡ ቮድካ ፡ ጠጥተው ፡ ስለ
ነበር ፡ መራመድ ፡ አቅቶአቸው ፡ እየተወላገዱ ፡ የመመረ
ጡን ፡ ዜና ፡ ለኪርዲያጋ ፡ ለመንገር ፡ ሒዱ ።

ጠና ፡ ያለው ፡ ብልጥ ፡ ኮዛክ ፡ ኪርዲያጋ ፡ ስለሚደረገው ፡
ነገር ፡ ሁሉ ፡ የማያውቅ ፡ መስሎ ፡ ጎጆው ፡ ውስጥ ፡ ተቀም
ጦ ፡ ነበር ።

«ምን ፡ ትፈልጋላችሁ ፡ ወዳጆቹ?» ሲል ፡ ጠየቃቸው ።

«ና ፤ ኮሼቮይ ፡ እንድትሆን ፡ ተመርጠሃል ።» አሉት ።

«ይቅርታ፡ አድርጉልኝ፡ ወዳጆቼ! እንዲህ፡ ያለው፡ ከ ብር፡ ለኔ፡ ይበዛብኛል፡ ደግሞ፡ እኔ፡ ብሎ፡ ኮሼሾይ! ምነው፡ በሠራዊቱ፡ ውስጥ፡ ሌላ፡ ሰው፡ ጠፋ፡ እንዴን?» እያለ፡ ተግ ደረደረ ።

«ና፡ ነው፡ እኮ፡ የምልህ!» አለና፡ አንዱ፡ ዛፖሮኸ ያን፡ ጮኸበት ።

ሌሎች፡ ሁለቱ፡ ደግሞ፡ ብብትና፡ ብብቱን፡ ይዘው፡ ምንም፡ እንኳን፡ ለመከራከር፡ ቢሞክር፡ «ምን፡ ይጎትት ሃል፡ አንተ፡ የሰይጣን፡ ልጅ! የተሰጠህን፡ ክብር፡ መቀበል፡ ነው፡ አንት፡ ውሻ!» በማለት፡ እየሰደቡ፡ በርግጫና፡ በጉሽም፡ እየጎሻሸሙ፡ ጎትተው፡ ወደ፡ አደባባይ፡ ወሰዱት ።

በዚህ፡ ሁኔታ፡ ኪርዲያጋ፡ አደባባዩን፡ ከበው፡ ከተሰበሰቡት፡ ኮዛኮች፡ መካከል፡ ቀረበ ።

አቅራቢዎቹም፡ «ታድያስ፡ ጎበዝ፡ ይህ፡ ኮዛክ፡ ኮሼሾይ፡ እንዲሆን፡ ሁላችሁም፡ ተቀብላችሁታል?» ብለው፡ ጠየቁ ።

ሕዝቡም፡ «ተስማምተናል!» በማለት፡ ሚዳው፡ እስኪያስተጋባ፡ ድረስ፡ ጮኸ ።

ከሹማምንቱ፡ አንዱ፡ የሥልጣን፡ ምልክት፡ የሆነውን፡ በትር፡ አነሳና፡ ለአዲሱ፡ ኮሼሾይ፡ አበረከተ ። በዚህን፡ ጊዜ፡ ኪርዲያጋ፡ ልማድ፡ ነውና፡ አልቀበልም፡ በማለት፡ ተግደረደረ ። ሹሙ፡ እንደገና፡ አበረከተው ። ኪርዲያጋም፡ አሁንም፡ እምቢ፡ ካለ፡ በኋላ፡ ለሶስተኛ፡ ጊዜ፡ ሲያቀርብለት፡ እሺ፡ ብሎ፡ ተቀበለ ። ሥልጣኑን፡ መረከቡ፡ ሲረጋገጥ፡ በዚያ፡ የተሰበሰቡት፡ ሁሉ፡ በታላቅ፡ ደስታ፡ ጮኹ ። ሚዳውም፡ ጮኸታቸውን፡ ተቀብሎ፡ አስተጋባ ። ከዚያ፡ ጢማቸውና፡ ጠጉራቸው፡ የሸበተ፡ ሽማግሌ፡ ኮዛኮች፡ ከሕዝቡ፡ ነጠል፡ ብለው፡ ወጡና፡ እያንዳንዳቸው፡ በዝናብ፡ የረጠበውን፡ ጭቃ፡ አፍሰው፡ በኪርዲያጋ፡ ራስ፡

ላይ፡ አስቀመጡ ። ጭቃውም፡ ከጭንቅላቱ፡ ተንጠፋጥፎ፡ በጢሙና፡ በጉንጮቹ፡ ላይ፡ እየወረደ፡ ፊቱን፡ አለበሰው ። ኪርዲያጋ፡ ግን፡ ሳይንቀሳቀስ፡ ቀጥ፡ ብሎ፡ ቆሞ፡ ስለሰጠውት፡ ክብር፡ ኮዛኮቹን፡ አመሰግናቸው ።

በዚህ፡ መሠረት፡ የጫጫታ፡ ምርጫ፡ ተፈጸመ ። በምርጫው፡ ውጤት፡ ከቡልባ፡ ይበልጥ፡ የተደሰተ፡ መኖሩን፡ እንጂ ። ቡልባ፡ በቀድሞው፡ ኮሼሾይ፡ ላይ፡ የነበረውን፡ ቂም፡ ከመበቀሉም፡ በላይ፡ ኪርዲያጋ፡ በባሕርም፡ በምድር፡ በብዙ፡ ስፍራ፡ ወታደራዊ፡ ልፋትን፡ አብሮት፡ የተቀበለ፡ የጥንት፡ ንደኛው፡ ስለነበር፡ በመመረጡ፡ ከፍ፡ ያለ፡ ደስታ፡ ተሰማው ። ወዲያው፡ ሕዝቡ፡ ምርጫውን፡ ምክንያት፡ በማድረግ፡ ለፈንጠዝያ፡ ተበታተነና፡ አስታጥና፡ አንድሬይ፡ ከዚህ፡ ቀደም፡ አይተውት፡ የማያውቁ፡ ታላቅ፡ የፈንጠዝያ፡ ሁከት፡ ተመለከቱ ። የመጠጥ፡ ቤቶች፡ እየተበረበሩ፡ ሾድካና፡ ሌላውም፡ መጠጥ፡ ገንዘብ፡ ሳይከፈልበት፡ ተዘረፈ ። ባለመደብሮቹም፡ ሕይወታቸውን፡ ስለአተረፉ፡ ብቻ፡ ከመደስት፡ በቀር፡ ምንም፡ ሊያደርጉ፡ አልቻሉም ። ኮዛኮቹ፡ ግን፡ ሌሊቱን፡ ሙሉ፡ ወታደራዊ፡ ዘፈን፡ ሲዘፍኑ፡ አደሩ ። ሌሊቱን፡ ሙሉ፡ ልዩ፡ ልዩ፡ የሙዚቃ፡ መሣሪያ፡ የያዙ፡ ዘፋኞች፡ በየመንገዱ፡ እየዞሩ፡ ሲዘፍኑ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን፡ አገልግሎት፡ በሴቹ፡ ውስጥ፡ የተቀመጡ፡ መዘምራንም፡ የዛፖሮኸያኑን፡ ተግባር፡ ለመቀደስ፡ ሲያዜሙ፡ አደሩ ። በመጨረሻ፡ መጠጡና፡ ድካሙ፡ እነዚህን፡ ብርቱ፡ ሰዎች፡ አደከማቸው ። በየስፍራው፡ አንድ፡ ኮዛክ፡ ሚዳው፡ ላይ፡ ሲወድቅ፡ ይታይ፡ ጀመር ። እዚህ፡ አንድ፡ ኮዛክ፡ ከጓደኛው፡ ጋር፡ ተቃቅፎ፡ ሁለቱም፡ ተያይዘው፡ ይወድቃሉ ። እዚያ፡ ብዙ፡ ኮዛኮች፡ አንዱ፡ በአንዱ፡ ላይ፡ ተደራርበው፡ ተከምረዋል ። አንዱ፡ ደግሞ፡ ሚዳው፡ ላይ፡ ተዘርግቶ፡ የሚተኛበትን፡ ስፍራ፡ ይመርጣል ። ከሁሉም፡ ብርቱ፡ የሆነው፡ ጠንካራ፡ ኮዛክ፡ አሁንም፡ ስልት፡

የሌለው ፡ ዘፈን ፡ እያጉተመተመ ፡ ጥቂት ፡ ከቆየ ፡ በኋላ ፡
ሰካሩ ፡ አሸንፎት ፡ ወደቀ ።

አሁን ፡ ሴቹ ፡ በሞላ ፡ እንቅልፍ ፡ ተኛ ።

ምዕራፍ ፡ አራት ።

በማግሥቱ ፡ ታራስ ፡ ቡልባ ፡ ከአዲሱ ፡ ኮሼቮይ ፡ ጋር ፡
ተገናኝቶ ፡ ዛፖሮዥያኖቹን ፡ ወደዘመቻ ፡ ለመላክ ፡ የሚቻ
ልበትን ፡ ዘዴ ፡ መመካከር ፡ ጀመረ ። ኮሼቮይ ፡ ብልጥና ፡ ጮሌ ፡
ኮዛክ ፡ ከመሆኑም ፡ በላይ ፡ ዛፖሮዥያኖችን ፡ ጠንቅቆ ፡ ስለ
ሚያውቅ ፡ እንዲህ ፡ በማለት ፡ ንግግሩን ፡ ጀመረ ፤

«መሃላችንን ፡ በምንም ፡ መንገድ ፡ ልንሰብር ፡ አንች
ልም ፡ ግን ፡ አንድ ፡ መንገድ ፡ አለ ። መሃላችንን ፡ ሳንሰብር ፡
ዘዴ ፡ እንፈልጋለን ። ሕዝቡ ፡ በእኔ ፡ ትእዛዝ ፡ ሳይሆን ፡ በፈ
ቃዱ ፡ እንዲሰበሰብ ፡ አድርግ ። ይህን ፡ ለማድረግም ፡ ከማ
ንም ፡ ይልቅ ፡ እንተ ፡ ትሻላለህ ። ከዚያ ፡ እኔና ፡ ሌሎቹ ፡ ሹ
ማምንት ፡ ምንም ፡ ነገር ፡ እንዳለወቅን ፡ ሆነን ፡ ሮጠን ፡ ወደ ፡
አደባባዩ ፡ እንሔዳለን ።»

ይህን ፡ በተነጋገሩ ፡ አንድ ፡ ሰዓት ፡ ባልሞላ ፡ ጊዜ ፡
ውስጥ ፡ ነጋሪቱ ፡ መመታት ፡ ጀመረ ። ኮዛኮቹ ፡ ምንም ፡ እን
ኳ ፡ ሰካርና ፡ ድካም ፡ ቢሰማቸው ፡ በአንድ ፡ ጊዜ ፡ ተሰበሰቡ ።
አንድ ፡ ሚሊዮን ፡ የሚሆኑ ፡ የኮዛክ ፡ ቆቦች ፡ በአደባባዩ ፡
ብቅ ፡ ብቅ ፡ አሉ ። «ማን ...? ለምን ፡ ...? ምንድነው ፡
ነገሩ?» እያሉ ፡ ያጉረመርሙ ፡ ነበር ። ግን ፡ ማንም ፡ መልስ ፡
አልሰጣቸው ። በመጨረሻ ፡ ከየስፍራው ፡ «የኮዛክ ፡ ጉል
በታችን ፡ በከንቱ ፡ ተበላሽ ፤ ጦርነት ፡ የለም! አለቆቻችን ፡
እየሰነፉ ፡ ሔዱ ፤ ዓይኖቻቸውንም ፡ ሞራ ፡ ሸፈነው! በዚህ ፡
ዓለም ፡ ምንም ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ ጠፋ!» የሚል ፡ የቁጣ ፡
ድምጽ ፡ ይሰማ ፡ ጀመር ። ሌሎቹ ፡ ኮዛኮች ፡ በመጀመሪያ ፡
ዝም ፡ ብለው ፡ ከአዳመጡ ፡ በኋላ ፡ «በእውነትም ፡ በዓለም ፡

ላይ ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ የለም!» በማለት ፡ ሁሉም ፡ ተያይ
ዘው ፡ ማጉረምረም ፡ ቀጠሉ ። ሹማምንቶቹም ፡ ነገሩን ፡ ያላ
ወቁ ፡ መሰለው ፡ ሲገረሙ ፡ ከቆዩ ፡ በኋላ ፡ በመጨረሻ ፡ ኮ
ሼቮይ ፡ ነጠል ፡ ብሎ ፡ «ፍቀዱልኝ ፡ ወንድሞቼ ፡ አንድ ፡ ንግ
ግር ፡ ላድርግ ።» አለ ።

«በል ፡ ተናገር!»

«የንግግራ ፡ ዋና ፡ ዓላማ ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ የተከበራ
ችሁት ፡ ወንድሞቼ ፡ ከኔ ፡ ይበልጥ ፡ ብታውቁት ፡ ብዙ ፡ ዛፖ
ሮዥያኖች ፡ ከየአይሁዱ ፡ የመጠጥ ፡ መደብርና ፡ እንዲሁም ፡
ከራሳቸው ፡ ወንድሞች ፡ በመበደር ፡ ዕዳ ፡ ስለዋጣቸው ፡ አሁን ፡
ከየትም ፡ ሥፍራ ፡ ምንም ፡ ነገር ፡ በዱቤ ፡ ሊያገኙ ፡ አልቻ
ሉም ። ዳግመኛም ፡ ልገልጽላችሁ ፡ የምፈልገው ፡ ጦርነት ፡
ምን ፡ እንደሆነ ፡ የማያውቁ ፡ ብዙ ፡ ጉልማሶች ፡ እንዳሉ ፡
ሲሆን ፡ ወዳጆቹ ፡ እናንተም ፡ እንደምታውቁት ፡ ማንም ፡
ወጣት ፡ ያለጦር ፡ ሊኖር ፡ አይችልም ። አንድ ፡ ከሃዲ ፡ እንኳ
ን ፡ ያልገደለ ፡ እንዴት ፡ ዛፖሮዥያን ፡ ሊባል ፡ ይቻላል?»

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ቡልባ ፡ «መልካም ፡ ይናገራል ።» ብሎ ፡
አሰበ ።

ኮሼቮይ ፡ ወዲያው ፡ ንግግሩን ፡ ቀጠለ ፤

«ነገር ፡ ግን ፡ ይህንን ፡ ስል ፡ ሰላም ፡ ይፍረስ ፡ ማለቱ ፡
አይምሰላችሁ ፤ እውነቱን ፡ ለመግለጽ ፡ ብቻ ፡ ስል ፡ ነው ።
ደግሞስ ፡ ያለንን ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ እስቲ ፡ ተመልከቱት ።
በእውነቱ ፡ የሚያሳፍረን ፡ ነው ። ሴቹ ፡ በእግዚአብሔር ፡
እርዳታ ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ዓመታት ፡ ድርጅት ፡ ሲኖር ፡ ቤተ ፡
ክርስቲያኑ ፡ ግን ፡ የውጭ ፡ መልኩ ፡ ይቅርና ፡ ከውስጥ ፡ እን
ኳን ፡ ለሥዕሎቹ ፡ ምንም ፡ ግምጃ ፡ የለውም ። ለሥዕሎቹ ፡
ጠርዝም ፡ ማስጌጫ ፡ ብር ፡ አቅልጦ ፡ ለመሥራት ፡ እንኳን ፡
ማንም ፡ የሞከረ ፡ የለም ። ቤተ ፡ ክርስቲያኖች ፡ አንዳንድ ፡
ኮዛኮች ፡ በኮዛዜ ፡ ካወረሱት ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ ንብረት ፡ የለ
ውም ። አውራሾቹም ፡ ሃብታቸውን ፡ በሙሉ ፡ በቁማቸው ፡

የጠጡበት ፡ ስለሆኑ ፡ የተናዘዙት ፡ ሃብትም ፡ ዋጋ ፡ ያለው ፡
አይደለም ። ይህንንም ፡ ስላችሁ ፡ በከሐዲዎቹ ፡ ላይ ፡ እንዝ
መትባቸው ፡ ማለቱ ፡ አይደለም ። ለሱልጣኑ ፡ የሰላም ፡ ቃል ፡
ኪዳን ፡ ገብተናል ። ቃል ፡ ኪዳንም ፡ ስንገባ ፡ በሃይማኖታ
ችን ፡ ምለን ፡ ነውና ፡ ብናፈርሰው ፡ ለነፍሳችን ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡
ኃጢአት ፡ ነው ።»

እዚህ ፡ ላይ ፡ ቡልባ ፤ «የዚህ ፡ ሁሉ ፡ መዘላበድ ፡ ትርጉ
ሙ ፡ ምን ፡ ይሆን?» እያለ ፡ ይገረም ፡ ጀመር ።

«ታዲያ ፡ እንግዲህ ፡ ወንድሞቼ ፤ እኛ ፡ ጦርነቱን ፡ ለመ
ጀመር ፡ አንችልም ፡ ማለት ፡ ነው ። የጨዋነት ፡ ክብራችን ፡
አይፈቅድልንም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ የአረጀው ፡ አእምሮዬ ፡ እንደ
ሚያሳስበኝ ፡ ጉልማሶቻችንን ፡ በጀልባ ፡ ልከን ፡ የአናቶሊያን ፡
ወደብ ፡ ትንሽ ፡ እንዲያስሱ ፡ ማድረግ ፡ እንችል ፡ ይሆናል ።
ታዲያስ ፡ ምን ፡ ይመስላችሁአል ፡ ወንድሞቼ?»

«ምራን ፡ እንሒድ ፡ ምራን!» እያለ ፡ ሕዝቡ ፡ ከሁሉም ፡
ወገን ፡ ተንጫጫ ።

«ለሃይማኖታችን ፡ ስንል ፡ ከንዳችንን ፡ ለመንተራስ ፡
ዝግጁ ፡ ነን!»

ኮሺቮይ ፡ ደነገጠ ፤ የሰላሙ ፡ ስምምነት ፡ እንዲፈርስ ፡
ስለማይፈልግ ፡ ሕዝቡን ፡ በሞላ ፡ ለዘመቻ ፡ ለመቀስቀስ ፡
አላስበም ፡ ነበር ።

«ሌላ ፡ ንግግር ፡ እንዳደርግ ፡ ፍቀዱልኝ ፡ ወንድሞቼ ።»
ብሎ ፡ ቢጠይቅ ፡ «በቃህ! የመጀመሪያውን ፡ ጣዕሙን ፡ ታጠ
ፋዋለህ ።» እያሉ ፡ ጮሁበት ።

«እንዲህ ፡ ካላችሁ ፡ ይሁን ፤ እኚ ፡ እኔ ፡ እንደፈቃዳ
ችሁ ፡ ታዛዥ ፡ ባርያችሁ ፡ ነኝ ። ማንም ፡ ሰው ፡ እንደሚያ
ውቀው ፡ ቅዱስ ፡ መጽሐፍ ፡ እንደሚለው ፡ የሕዝብ ፡ ድምጽ ፡
የእግዚአብሔር ፡ ድምጽ ፡ ማለት ፡ ነው ። ከመላው ፡ ሕዝብ ፡
የተሻለ ፡ ምንም ፡ ሽንጉ ፡ የለም ። ግን ፡ አንድ ፡ ያሰብኩት ፡
ነገር ፡ አለ ። ወንድሞቼ ፤ እንደምታውቁት ፡ ሱልጣኑ ፡ የጉ

ልማሶቻችንን ፡ እነስተኛ ፡ ዘመቻ ፡ ያለቅጣት ፡ ችላ ፡ ብሎ ፡
የሚያልፈው ፡ አይደለም ። ስለዚህ ፡ እኛ ፡ ኃይላችንን ፡ አደር
ጅተን ፡ ተዘጋጅተን ፡ ልንጠብቀው ፡ ይገባል ፤ ማንንም ፡
የምንፈራበት ፡ ምንም ፡ ምክንያት ፡ የለንም ። ወዲህም ፡
ደግሞ ፡ እኛ ፡ በሌለንበት ፡ ታታሮች ፡ ሴቹን ፡ ሊወርሩ ፡ ይ
ችላሉ ። እነዚያ ፡ ውሻ ፡ ቱርኮች ፡ ግን ፡ ጌታቸው ፡ ባለበት ፡
ቤት ፡ ደፍረው ፡ አይመጡም ፤ ሆኖም ፡ ከኋላ ፡ ከኋላ ፡ መና
ከሳቸው ፡ አይቀርም ። እውነቱን ፡ ለመናገር ፡ እኛ ፡ አሁን ፡
በቂ ፡ ጀልባ ፡ የለንም ፤ ሁሉንም ፡ የሚያዘምት ፡ በቂ ፡ ባሩ
ድም ፡ ተወቅጦ ፡ አልተዘጋጀም ። እኔ ፡ በበኩሌ ፡ ግን ፡ ለፍ
ላጉታችሁ ፡ አገልጋይ ፡ ባርያ ፡ እንደመሆኔ ፡ መጠን ፡ የሐሳባ
ችሁን ፡ ደጋፊ ፡ ነኝ ።»

ተንኮለኛው ፡ አታማን ፡ ይህንን ፡ ተናግሮ ፡ ዝም ፡ አለ ።
ሕዝቡ ፡ በየፊናው ፡ ተከፋፍሎ ፡ ይመካከር ፡ ጀመረ ። የየመ
ንደሩ ፡ አለቆችም ፡ ራስ ፡ ለራስ ፡ ገጥመው ፡ ሸንጉ ፡ ያዙ ።
አጋጣሚ ፡ ሆኖ ፡ ወኔአቸውን ፡ ለመግታት ፡ ያልቻሉት ፡ ጥ
ቂቶች ፡ ብቻ ፡ ስለነበሩ ፡ ይህ ፡ ጠቢብ ፡ የሆነ ፡ የጥንቃቄ ፡
ምክር ፡ ጸደቀ ።

ወዲያው ፡ ከድኔፕር ፡ ማዶ ፡ ወዳለው ፡ የጦር ፡ ሠራዊ
ቱ ፡ የመሣሪያና ፡ የንብረት ፡ ማከማቻ ፡ ሰዎች ፡ ተላኩ ። የተ
ማረከው ፡ ንብረትና ፡ የጦር ፡ መሣሪያ ፡ በከፊል ፡ የሚቀ
መጠው ፡ በዚያ ፡ ሥፍራ ፡ በቆጠማው ፡ መካከል ፡ ከውኃ
ው ፡ ውስጥ ፡ ተቀብሮ ፡ ነበር ። የተላኩት ፡ ሰዎች ፡ ወደዚያ ፡
ሲሔዱ ፡ የቀሩት ፡ ወደ ፡ ጀልባዎቹ ፡ ሔደው ፡ ለዘመቻው ፡
ዝግጅት ፡ ጀመሩ ። ከመቅጽበት ፡ ወደቡ ፡ ሕዝብ ፡ ይርመ
ሰመስበት ፡ ጀመር ። አናጢዎች ፡ መጥረቢያቸውን ፡ እየ
ያዙ ፡ መጡ ። ጸሐይ ፡ ያጠየማቸው ፡ ትከሻማ ፤ ጢማቸው ፡
በሽበት ፡ የገረጣ ፤ ጠና ፡ ያሉ ፡ ዛፖሮዥያኖች ፡ ሱሪአቸውን ፡
ከፍ ፡ ከፍ ፡ አድርገው ፡ ውኃ ፡ ውስጥ ፡ በመግባት ፡ ጀልባ
ዎቹን ፡ በገመድ ፡ ወደ ፡ ወንዝ ፡ ይጉትቱ ፡ ጀመር ። የቀሩት ፡

የደረቁ ፡ ግንደችና ፡ አዲስ ፡ የተቆረጡ ፡ ዛፎች ፡ እየገጠተቱ ፡
የተሰነጠቁ ፡ ጀልባዎችን ፡ ማደስ ፡ ያዙ ። ጠና ፡ ያሉትና ፡
ልምድ ፡ ያላቸው ፡ ለወጣቶቹ ፡ ሥራውን ፡ ያሳያሉ ፤ የሥራ
ው ፡ ጫጫታ ፡ ከየሥፍራው ፡ አስተጋባ ።

ወዲያው ፡ አንድ ፡ ትልቅ ፡ ጀልባ ፡ ወደ ፡ ወደብ ፡ እየ
ቀረበ ፡ መጣ ። በውስጡ ፡ የነበሩት ፡ ሰዎች ፡ ገና ፡ ከሩቁ ፡
እጃቸውን ፡ ያወዛውዙ ፡ ነበር ። ሰዎቹም ፡ የተበጣጠሰ ፡ ል
ብስ ፡ የለበሱ ፤ እንዲያውም ፡ ግማሾቹ ፡ ከሸሚዝና ፡ በአፋ
ቸው ፡ ከያዙት ፡ አጫጭር ፡ የትንባሆ ፡ ማጨሻ ፡ በቀር ፡
ምንም ፡ ያልነበራቸው ፡ ኮዛኮች ፡ ናቸው ። የመታረዛቸው ፡
ምክንያትም ፡ አንድ ፡ አደጋ ፡ ደርሶባቸው ፡ ወይም ፡ ልብሳ
ቸውን ፡ ሸጠው ፡ እንደፈነጠዙበት ፡ ግልጽ ፡ ነው ። ዕድ
ሜው ፡ ወደ ፡ ሃምሳ ፡ ዓመት ፡ የሚሆን ፡ ትከሻማ ፡ አጭር ፡
ኮዛክ ፡ ከሌሎቹ ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ ከሁሉም ፡ ይበልጥ ፡ እጁን ፡
እያወዛወዘ ፡ ከፍ ፡ ባለ ፡ ድምጽ ፡ ይጮኻል ። ነገር ፡ ግን ፡
ድምጹ ፡ በሠራተኞቹ ፡ ጫጫታ ፡ ተውጦ ፡ አልተሰማም ።

ጀልባዋ ፡ ወደ ፡ ወደቡ ፡ ጠጋ ፡ ስትል ፡ ኮሼሾቹ ፤ «ምን ፡
ወሬ ፡ ይዛችኋል?» ብሎ ፡ ጠየቀ ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ በወደቡ ፡
ዳር ፡ የነበሩት ፡ ሠራተኞች ፡ ሁሉ ፡ ሥራቸውን ፡ አቁመው ፡
ቀና ፡ አሉ ።

በጀልባው ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ ጠብደል ፡ ኮዛክ ፤ «መጥፎ ፡
ወሬ!» ሲል ፡ መለሰ ።

«ምንድነው ፡ እሱ?»

«ንግግር ፡ እንዳደርግ ፡ ትፈቅዱልኛላችሁ ፡ ወንድሞቼ?»

«በል ፡ ተናገር!»

«ወይስ ፡ ራዳ ፡ እንዲሰበሰብ ፡ ትፈልጋላችሁ?»

«ተናገር ፡ ሁላችንም ፡ እዚህ ፡ ነን ።» ተባለና ፡ ሕዝቡ ፡
ከያለበት ፡ ተሰበሰቡ ።

«በሄትማንቼና¹ ፡ ውስጥ ፡ ስለሚፈጸመው ፡ ተግባር ፡
አልሰማችሁም?»

«ምንድነው ፡ የተፈጸመው?» አለና ፡ አንድ ፡ የመን
ደር ፡ አለቃ ፡ ጠየቀው ።

«እንዴት! ምንም ፡ ነገር ፡ እንዳትሰሙ ፡ ታታሮች ፡
ጀርአችሁን ፡ ወትረውታል ፡ መሰለኝ ።»

«በላ ፡ የሆነውን ፡ ንገረን ።»

«እዚያ ፡ የሚፈጸሙት ፡ ነገሮች ፡ ማንም ፡ ተወልዶ ፡
የተጠመቀ ፡ ሰው ፡ አይቶአቸው ፡ የማያውቅ ፡ ናቸው ።»

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ከሕዝቡ ፡ መሃል ፡ አንዱ ፡ ትዕግሥቱ ፡
ያለቀ ፡ ኮዛክ ፤ «የሆነውን ፡ ነገር ፡ ንገረን ፡ የውሻ ፡ ልጅ!»
አለና ፡ ጮኻ ።

«የተቀደሱት ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኖቻችን ፡ እንኳ ፡ የኛ ፡
ያልሆኑበት ፡ ጊዜ ፡ መጥቶአል ።»

«እንዴት ፡ ነው ፡ የኛ ፡ ያልሆኑት?»

«በኪራይ ፡ ለአይሁዶች ፡ ተሰጡ ፤ አይሁዱ ፡ በቅድ
ሚያ ፡ ካልተከፈለው ፡ ቅዳሴ ፡ አይደረግም ።»

«ሰውየው ፡ አብድዋል ፡ መሰለኝ!»

«ደግሞ ፡ የተረገመው ፡ ውሻ ፡ አይሁድ ፡ በተቀደሰ
ው ፡ የፋሲካ ፡ መክለፍታችን ፡ ላይ ፡ ባልጸዳ ፡ እጁ ፡ ምልክ
ት ፡ ካላደረገበት ፡ ሊፈተት ፡ አይችልም ።»

«ይህ ፡ ሰው ፡ ይዋሻል ፡ ወንድሞቼ! ያልጸዳ ፡ አይሁድ ፡
በተቀደሰው ፡ የፋሲካ ፡ መክለፍት ፡ ላይ ፡ አርማውን ፡ ሊያደ
ርግ ፡ አይችልም!»

«አዳምጡኝ! ይህ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ ሮማውያን ፡ ቀሳ
ውስት ፡ በኡክሬይን ፡ በሞላ ፡ በጋሪ ፡ ሲጋልቡ ፡ ይታያሉ ።
እዚህ ፡ ላይ ፡ ችግሩ ፡ ጋሪያቸው ፡ አይደለም ፤ ጉዱ ፡ በፈረ
ስ ፡ ፈንታ ፡ ለጋሪያቸው ፡ መገባቸው ፡ አርቶዶክስ ፡ ክርስቲ
ያኖችን ፡ መጫናቸው ፡ ነው ። አዳምጡኝ! ይህ ፡ ብቻ ፡ አይ
ደለም ። እንደሚወራው ፡ የአይሁድ ፡ ቤቶች ፡ ከኛ ፡ ቀዛው
ስት ፡ መገናኛፊያ ፡ እየወሰዱ ፡ የውስጥ ፡ ልብስ ፡ ሰፍተውታ
ል ፡ ይባላል ። ይኸውላችሁ ፡ ወንድሞቼ ፡ በኡክሬይን ፡ የሚ

ሠራው ፡ ሥራ ፡ ታዲያ ፡ እናንተ ፡ እዚህ ፡ በፈንጠዝያ ፡ ተቀምጣችሁ ፡ ደግሞ ፡ ታታሮች ፡ አስደንግጠዋችኋል ፡ መሰለኝ ።
ዓይንም ፡ ጀሮም ፡ እንደሌለው ፡ ድንጋይ ፡ ሆናችሁ ፡ በዓለም ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸመው ፡ ተግባር ፡ ምንም ፡ አታውቁ ።»

ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ አንገቱን ፡ አቀርቅሮ ፡ ያዳምጥ ፡ የነበረው ፡ ኮሼቮይ ፡ «ቆይ ፡ ቆይ!» አለ ።

እንዲህ ፡ ባለው ፡ ሰዓት ፡ በመጀመሪያ ፡ ስሜታቸው ፡ ሳይሸነፉ ፡ ቀስ ፡ በቀስ ፡ በቁጣ ፡ እስኪገነፍሉ ፡ ድረስ ፡ ነገሩን ፡ በአዕምሮአቸው ፡ ማሰላሰል ፡ የሁሉም ፡ ዛፖሮዥያን ፡ ጠባይ ፡ ነበር ። ኮሼቮይ ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ ነገሩን ፡ አሰላሰሉ ፡ ከጨረሰ ፡ በኋላ ፡ «ቆይ ፡ እስቲ ፡ ንገረኝ! እናንተ ፡ ምን ፡ ስታደርጉ ፡ ነው ፡ አባቶቻችሁን ፡ ለአጋንንት ፡ ይስጣቸውና ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ እናንተ ፡ ምን ፡ ታደርጉ ፡ ነበር? ጎራዴ ፡ የላችሁም? እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ሥራ ፡ እንዴት ፡ ፈቀዳችሁ?»

«የፖሊሾቹ ፡ ቁጥር ፡ አምሳ ፡ ሺ ፡ ሲሆን ፡ እናንተስ ፡ ብትሆኑ ፡ ምን ፡ ልታደርጉ ፡ ኖሮአል? ደግሞ ፡ የእኛንም ፡ ኃጢአት ፡ መደበቅ ፡ አይጠቅምም ፡ ከኛውም ፡ መካከል ፡ የነዚያን ፡ ኃይማኖት ፡ የተቀበሉ ፡ አንዳንድ ፡ ውሾች ፡ አልጠፉም ።»

«ሄትማናችሁና ፡ ከሎኔሎቻችሁ ፡ የት ፡ ነበሩ?»
«በከሎኔሎቻችን ፡ ላይ ፡ ከደረሰባቸው ፡ ነገር ፡ አምላክ ፡ ይሰውረን!»

«እንዴት?»
«ሄትማናችን ፡ በብረት ፡ ድስት ፡ ተቀቅሎ ፡ ዋርሶ ፡ ወድቆአል ፤ የከሎኔሎቻችን ፡ ጭንቅላቶቻቸውና ፡ ክንዶቻቸው ፡ ሕዝብ ፡ እንዲያያቸው ፡ ከአደባባይ ፡ አደባባይ ፡ ይዞራሉ ። ይህ ፡ ነው ፡ በከሎኔሎቻችን ፡ ላይ ፡ የደረሰባቸው!»

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ሕዝቡ ፡ እንቅስቃሴ ፡ ጀመረ ። ኃይለኛ ፡ ሞገድ ፡ ከመነሣቱ ፡ በፊት ፡ ባሕር ፡ ጸጥ ፡ እንደሚል ፡ ለጥቂት ፡ ጊዜ ፡ በፀጥታ ፡ ከቆዩ ፡ በኋላ ፡ ሁሉም ፡ በአንድነት ፡ ንግግር ፡ ሲጀምሩ ፡ ወደቡ ፡ በድምጻቸው ፡ ተናወጸ ።

ት ፡ ጊዜ ፡ በፀጥታ ፡ ከቆዩ ፡ በኋላ ፡ ሁሉም ፡ በአንድነት ፡ ንግግር ፡ ሲጀምሩ ፡ ወደቡ ፡ በድምጻቸው ፡ ተናወጸ ።

«እንዴት ፡ አይሁዶች ፡ የክርስቲያን ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ ይከራያሉ! ሮማውያን ፡ ቄሶች ፡ እንዴት ፡ የኦርቶዶክስ ፡ ክርስቲያኖችን ፡ ለጋሪ ፡ መጎተቻ ፡ ይጭኑአቸዋል! እንዴት! ለነዚህ ፡ ለተረገሙ ፡ ካቶሊኮች ፡ ተብሎ ፡ በሩሲያ ፡ ምድር ፡ ላይ ፡ እንዴት ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ሥራ ፡ ይሠራል! ኮሎኔሎቻችንና ፡ ሄትማናችንን ፡ እንዲህ ፡ እስኪያደርጉዋቸው ፡ ድረስ! የለም ፡ ይህ ፡ አይሆንም ፡ ይህ ፡ አይደረግም!»

እንዲህ ፡ ያሉት ፡ ቃላት ፡ በየሥፍራው ፡ ይሰሙ ፡ ነበር ። ዛፖሮዥያኖቹ ፡ ለንዴታቸው ፡ መንገድ ፡ ሰጡት ። ኃይላቸውም ፡ ተሰማቸው ። አሁን ፡ ስሜታቸው ፡ ቀላል ፡ አዕምሮ ፡ ያለው ፡ የተጨዋች ፡ ሕዝብ ፡ ስሜት ፡ ሳይሆን ፡ የጠንካራ ፡ በቀላሉ ፡ የማይናደዱና ፡ ከተናደዱ ፡ ግን ፡ የማይበርዱ ፡ ጥብቅ ፡ ሰዎች ፡ ስሜት ፡ ነው ።

«አይሁዶችን ፡ በሞላ ፡ መስቀል ፡ ነው ፤ ከቄሶቻችን ፡ መጎናጸፊያ ፡ ለሴቶቻቸው ፡ ቀሚስ ፡ እንዳይሰፉ ፤ በተቀደሰው ፡ የፋሲካ ፡ መክለፍታችን ፡ ላይም ፡ ምልክታቸውን ፡ እንዳያደርጉ ፡ መቀጣት ፡ አለባቸው! እኒህን ፡ እርጉሞች ፡ ሰብስቦ ፡ ድኔፕር ፡ መጨመር ፡ ነው!» የሚል ፡ ጩኸት ፡ ከሕዝቡ ፡ መሃል ፡ ተሰማ ። ከመካከላቸው ፡ አንዱ ፡ የተናገራቸው ፡ እነዚህ ፡ ቃላት ፡ የሁሉንም ፡ ደም ፡ ስለአፈላው ፡ በአቅራቢያው ፡ መንደር ፡ ያሉትን ፡ አይሁዶች ፡ ለመፍጀት ፡ ሁሉም ፡ ገሰገሱ ።

ያልታደሉት ፡ የእስራኤል ፡ ልጆች ፡ በፍርሃት ፡ ተሸብረው ፡ በባዶ ፡ የሾድካ ፡ በርሚሎች ፤ በየምድጃው ፡ በሴቶቻቸው ፡ ቀሚስ ፡ ውስጥ ፡ እንኳን ፡ ሳይቀር ፡ ተደበቁ ፤ ነገር ፡ ግን ፡ የትም ፡ ቢገቡ ፡ ከኮዛኮች ፡ አላመለጡም ።

እንደ ፡ አጣና ፡ ረጅምና ፡ ቀጭን ፡ የሆነ ፡ አንድ ፡ አይሁድ ፡ ኮዛኮቹ ፡ በደረሱበት ፡ ጊዜ ፡ ከንደኞቹ ፡ መካከል ፡ ወጣ ፡

ብሎ ፡ በፍርሃት ፡ እየተንቀጠቀጠ ፡ «የተከበራችሁ ፡ ጌቶቼ!
የተከበራችሁ ፡ መኳንንት ፡ አንድ ፡ ቃል ፡ ልናገር ፤ አንዲት ፡
አጭር ፡ ቃል ፡ እንድናገር ፡ ፍቀዱልኝ! ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ያል
ሰማችሁት ፡ በጣም ፡ ጠቃሚ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ እንገልጽላች
ኋለን!» አለ ።

ጥፋተኛ ፡ ሆኖ ፡ የቀረበው ፡ ሰው ፡ የመከራከሪያ ፡ ንግግ
ሩን ፡ እንዲያቀርብ ፡ ሁልጊዜ ፡ ፈቃደኛ ፡ የሆነው ፡ ቡልባ ፡
«ደግ ፡ ነው ፤ ተውላቸው ፡ ይናገሩ ።» አለ ።

«የተከበራችሁ ፡ መኳንንት! እንደናንተ ፡ ያሉ ፡ መኳን
ንት ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ታይተው ፡ አያውቁም! እንደናንተ ፡
ያለ ፡ ደግ ፡ መልካምና ፡ ጀግና ፡ ሰው ፡ በዓለም ፡ ላይ ፡ አልተ
ፈጠረም! በዛፖሮዥያን ፡ ላይ ፡ እንዴት ፡ ብለን ፡ ክፉ ፡ እና
ስባለን? በኡክሬይን ፡ ወለድ ፡ አግድ ፡ የሚይዙት ፡ የኛ ፡ ወገ
ኖች ፡ አይደሉም! በፍጹም ፡ አይደሉም! እንዲያውም ፡ አይሁ
ዶች ፡ አይደሉም ፤ ምን ፡ እንደሆኑ ፡ ዲያብሎስ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡
የሚያውቀው ፤ ተወግረው ፡ መጣል ፡ የሚገባቸው ፡ ሰዎች ፡
ናቸው! እዚህ ፡ ያለነው ፡ ማነኛችንም ፡ ይህንኑ ፡ ነው ፡ የም
ንለው ። አደለም ፡ ሽሎማ? እውነት ፡ አደለም ፡ ሽሙል?»

በወገኖቻቸው ፡ መካከል ፡ በፍርሃት ፡ ገርጥተው ፡ የቆ
ሙት ፡ ሽሎማና ፡ ሽሙል ፡ «እግዚአብሔር ፡ ያውቃል ፡ እው
ነት ፡ ነው!» ሲሉ ፡ መለሱ ።

ረጅሙም ፡ አይሁድ ፡ ንግግሩን ፡ ቀጠለና ፡ «እኛ ፡ ከጠ
ላቶቻችሁ ፡ ጋር ፡ ተባብረን ፡ አናውቅም ። ካቶሊኮቹንም ፡
እንደሆን ፡ ልናውቃቸው ፡ እንኳን ፡ አንፈልግም ፤ ጋኔል ፡
እንቅልፍ ፡ ይንሳቸው! እኛና ፡ ዛፖሮዥያኖች ፡ ወንድማማ
ች ፡ ማለት ፡ ነን ።»

«ምን! ወንድማማች ፡ ናቸው ፡ ዛፖሮዥያኖች? ይህ ፡
አይደረግም ፤ አንት ፡ የተረገምክ ፡ አይሁድ ፡ ድኔፕር ፡ ውስ
ጥ ፡ እንጨምራቸው ፡ ጎበዝ! እኒህን ፡ እርጉሞች ፡ ሁሉንም ፡

ማስመጥ ፡ ነው!» በማለት ፡ ከካኮቹ ፡ መካከል ፡ አንዱ ፡
ጮኾ ፡ ተናገረ ።

ወዲያው ፡ እነዚህን ፡ ቃላት ፡ ሲሰሙ ፡ ሁሉም ፡ አይሁ
ዶቹን ፡ እየያዙ ፡ ውኃው ፡ ውስጥ ፡ ይጨምሩአቸው ፡ ጀመር ።
ከየሥፍራው ፡ የሚዘገንን ፡ ጩኸትና ፡ ጫጫታ ፡ ሲሰማ ፡
ኮካኮቹ ፡ ግን ፡ ውኃው ፡ ውስጥ ፡ የሚፍጨረጨሩትን ፡ አይ
ሁዶች ፡ እያዩ ፡ ይስቁ ፡ ነበር ። ይህን ፡ ሁሉ ፡ አደጋ ፡ ሊያመ
ጣ ፡ የቻለው ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ ንግግር ፡ ያደረገው ፡ አይሁድ ፡
ተይዞ ፡ ከቆመበት ፡ እየጮኸ ፡ ቡልባ ፡ እግር ፡ ላይ ፡ ተጠም
ጥሞ ፡ «ክቡር ፡ ጌታዬ ፤ እጅግ ፡ የተከበሩ ፡ ጌታዬ! ሚቹን ፡
ወንድምን ፡ ዶሮሽን ፡ እውቃቸው ፡ ነበር! ታላቅ ፡ መኳንንት ፡
ነበሩ ። አንድ ፡ ጊዜ ፡ በቱርኮች ፡ ተማርከው ፡ ሳለ ፡ ገንዘብ ፡
ከፍለው ፡ እንዲወጡ ፡ ስምንት ፡ መቶ ፡ ዱካት ፡ ከፍየላቸው ፡
ነበር ።» አለ ።

«ወንድሜን ፡ ታውቀዋለህ?» አለና ፡ ታራስ ፡ ጠየቀው ።
«አዎ ፡ እውቃቸዋለሁ! በጣም ፡ ቸር ፡ መኳንንት ፡
ነበሩ ።»

«ለመሆኑ ፡ ስምህ ፡ ማን ፡ ይባላል?»
«ያንኬል ።»

«ደግ ፡ ነው ።» ብሎ ፡ ታራስ ፡ ጥቂት ፡ በነገሩ ፡ ከአስ
በ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ኮካኮች ፡ ዘወር ፡ ብሎ ፡ «ይህን ፡ አይሁድ ፡
ለመስቀል ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ጊዜ ፡ አናጣም ፤ ለጊዜው ፡ ግን ፡
ከኔ ፡ ጋር ፡ ይሁን ።» አላቸው ።

ከዚያ ፡ ታራስ ፡ ተከታዮቹ ፡ ኮካኮች ፡ በሠረገላዎቻቸው ፡
አጠገብ ፡ ከቆሙበት ፡ ሥፍራ ፡ ሔዶ ፡ አይሁዱን ፤ «በል ፡
እዚህ ፡ ሠረገላው ፡ ሥር ፡ ግባና ፡ እንዳትንቀሳቀስ ፤ እናንተም ፡
ጠብቁት ።» ብሎ ፡ ካዘዘ ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ አደባባዩ ፡ ሔዶ ።

አሁን ፡ ሁናቴው ፡ ስለተለወጠ ፡ ዘመቻው ፡ በባሕር ፡
ላይ ፡ መሆኑ ፡ ቀርቶ ፡ ፈረሶችና ፡ ሠረገላዎች ፡ እንደሚያስ
ፈልጉ ፡ በመገንዘብ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በውኃው ፡ ዳር ፡ ጀልባ ፡

ማዘጋጀቱን ፡ ትቶ ፡ ወደ ፡ አደባባዩ ፡ መሰብሰብ ፡ ጀምሮ
 አል ። ወጣቱም ፡ ሽማግሌውም ፡ እንድነት ፡ በሽማግሌዎ
 ቼና ፡ በአለቆቹ ፡ ምክር ፡ መሠረት ፡ ተሰማምቶ ፡ በቀጥታ ፡
 ወደ ፡ ፖላንድ ፡ ለመዝመትና ፡ በኃይማኖታቸው ፡ እንዲሁም ፡
 በኮዛክ ፡ ክብር ፡ የደረሰውን ፡ ጉዳት ፡ ለመበቀል ፡ ከተሞቹን ፡
 ሁሉ ፡ ለመዝረፍ ፡ ሰብልና ፡ መንደሮችንም ፡ ለማቃጠል ፡
 ወስነው ፡ ተነሡ ። በአንድ ፡ ጊዜ ፡ ሁሉም ፡ የጦር ፡ መሣሪያ
 ያቸውን ፡ ታጥቀው ፡ ለዘመቻው ፡ ተዘጋጁ ። ኮሼቮዩ ፡ እንደ ፡
 ቀድሞው ፡ የአንድ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ሕዝብ ፡ ጉዳይ ፡ ፈጻሚ ፡
 ሽቄጥቁጥና ፡ ዓይነ ፡ አፋር ፡ ሰው ፡ መምሰሉ ፡ ቀርቶ ፡ አሁን ፡
 ባለሙሉ ፡ ሥልጣን ፡ መሪአቸው ፡ ሆነ ። ትእዛዝ ፡ በሚሰጥ
 በትም ፡ ጊዜ ፡ እነዚህ ፡ እንደልብ ፡ አዳሪዎችና ፡ ጨዋታ ፡
 ወዳድ ፡ ሰዎች ፡ ቀና ፡ ብለው ፡ ሊመለከቱት ፡ እንኳን ፡ ባለ
 መድፈር ፡ በአክብሮት ፡ አንገታቸውን ፡ ደፍተው ፡ ያዳምጡ ፡
 ነበር ። ኮሼቮዩ ፡ በብዙ ፡ የጦር ፡ ሚዳዎች ፡ መሪ ፡ ሆኖ ፡ የተ
 ፈተነ ፡ የበሰለ ፡ ኮዛክ ፡ ስለነበር ፡ ትእዛዙን ፡ ሲያስተላልፍ ፡
 ያለመርበትበት ፡ በእርጋታ ፡ ነበር ።

«ድርጅታችሁን ፡ ሁሉ ፡ በጥንቃቄ ፡ እንድትመረምሩ ፡
 ያስፈልጋል ። ስረገላዎቻችሁንና ፡ የጦር ፡ መሣሪያዎቻች
 ሁን ፡ ሁሉ ፡ በጥንቃቄ ፡ መርምራችሁ ፡ ዝግጁ ፡ መሆናች
 ውን ፡ አረጋግጡ ። ብዙ ፡ ልብስ ፡ እንዳትሸከሙ ፤ አንዳን
 ድ ፡ ሽሚዝና ፡ ሁለት ፡ ሁለት ፡ ሱሪ ፡ ብቻ ፡ ያዙ ። ለምግብ
 ብም ፡ አንድ ፡ ቶፋ ፡ የገንፎ ፡ ዱቄትና ፡ አንድ ፡ ቶፋ ፡ የተፈ
 ጨ ፡ በቆሎ ፡ ይበቃል ። ማንም ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ እን
 ዳይሸከም ። አስፈላጊው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በሠረገላው ፡ ውስጥ ፡
 ይገኛል ። እያንዳንዱ ፡ ኮዛክ ፡ ሁለት ፡ ሁለት ፡ ፈረስ ፡ መጫን ፡
 አለበት ፤ ደግሞ ፡ ወንዞችን ፡ ለመሻገርና ፡ ለሌላም ፡ ክፉ ፡ ሥ
 ፍራዎች ፡ የሚሆኑን ፡ ሁለት ፡ መቶ ፡ ጥንድ ፡ ያህል ፡ ሠረ
 ገላ ፡ ጎታች ፡ በሬዎች ፡ ያስፈልጉናል ። ደግሞ ፡ ከሁሉ ፡ በላይ ፡
 አጥብቄ ፡ የምጠይቃችሁ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ እንድትጠብቁ ፡

ነው ። በዘረፋ ፡ ሲቀናቸው ፡ ዋጋ ፡ ያለውን ፡ ከፈይና ፡ የከበሩ ፡
 ጨርቃ ፡ ጨርቅ ፡ ለእግራቸው ፡ መጠቅለያ ፡ የሚቀዳድዱ ፡
 ከመሃላችሁ ፡ አንዳንድ ፡ ጎልማሶች ፡ እንዳሉ ፡ አውቃለሁ ።
 እንዲህ ፡ ያለውን ፡ የሰይጣን ፡ ልማድ ፡ ተውት ። እንድያውም ፡
 ጨርቃ ፡ ጨርቁን ፡ ችላ ፡ ብላችሁ ፡ ጥሩ ፡ ጥሩ ፡ የጦር ፡ መሣ
 ሪያ ፡ ብርና ፡ ይህንን ፡ የመሳሰለው ፡ ሃብት ፡ ጠቃሚ ፡ ስለሆነ ፡
 እሱን ፡ ብቻ ፡ ፈልጉ ፤ ደግሞ ፡ በዘመቻ ፡ ላይ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡
 ሰክሮ ፡ ቢታይ ፡ ክፉ ፡ ቅጣት ፡ እንደሚደርስበት ፡ አስቀድሜ ፡
 እነግራችኋለሁ ። በጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ አለ ፡ የሚባል ፡ ታላቅ ፡
 ጀግናም ፡ ቢሆን ፡ እንኳ ፡ ከአንዱ ፡ ሠረገላ ፡ ጋር ፡ አንገቱን ፡
 እንደውሻ ፡ አሳስሬ ፡ በጥይት ፡ ተመቶ ፡ እዚያው ፡ የውሻ ፡
 ሞት ፡ ይሞታል ። ሬሣውም ፡ እንኳን ፡ ሳይቀበር ፡ ለአሞሮ
 ች ፡ ይጣላል ። በዘመቻ ፡ ላይ ፡ የሚሰክር ፡ ክርስቲያናዊ ፡ ቀ
 ብር ፡ አይገባውም ። እናንተ ፡ ጎልማሶች ፡ በማናቸውም ፡
 ረገድ ፡ ጠና ፡ ያሉትን ፡ ሰዎች ፡ ትእዛዝ ፡ መቀበል ፡ አለባ
 ችሁ ። ሰውነታችሁን ፡ አንዱ ፡ ላይ ፡ ጥይት ፡ ቢጨርፋችሁ ፡
 ወይም ፡ የጎራዴ ፡ ስለት ፡ ቢጭራችሁ ፡ ከምንም ፡ አትቁ
 ጠሩት ፤ ትንሽ ፡ ባሩድ ፡ በአንድ ፡ መለኪያ ፡ ቮድካ ፡ በጥብ
 ጣችሁ ፡ ጅው ፡ አድርጋችሁ ፡ ስትጠጡት ፡ ደህና ፡ ትሆና
 ላችሁ ። ትኩሳትም ፡ ሆነ ፡ ሌላ ፡ ሕመም ፡ አይሰማችሁም ።
 ቁስሉም ፡ በጣም ፡ ትልቅ ፡ ካልሆነ ፡ ትንሽ ፡ አፈር ፡ በምራ
 ቃችሁ ፡ ለውሳችሁ ፡ ስትደመድሙበት ፡ ይደርቃል ። በሉ ፡
 እንግዲህ ፡ ጎበዝ ፤ ወደየሥራችሁ ፡ ከሚያስፈልገው ፡ በላይ ፡
 አትጣደፉ ፤ ሁሉንም ፡ ነገር ፡ በጥንቃቄ ፡ መሥራት ፡ ነው፤»

ኮሼቮዩ ፡ ይህን ፡ ተናግሮ ፡ ከመጨረሱ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ሁሉ ፡
 በፍጥነት ፡ ወደየሥራቸው ፡ ተሰማሩ ። በሠፈሩ ፡ ውስጥ ፡
 መጠጥ ፡ የሚሉት ፡ ነገር ፡ ታይቶ ፡ እንደማያውቅ ፡ ሁሉ ፡
 አንድም ፡ ሰካራም ፡ አይታይም ።

አንዳንዶቹ ፡ የሠረገላቸውን ፡ መሽከርከሪያ ፡ ሲያጠብቁ
 ቁና ፡ ሲለውጡ ፤ አንዳንዶች ፡ ደግሞ ፡ ጓዝ ፡ የጦር ፡ መሣ

ሪያቸውን ፡ ሲጭኑ ፡ የቀሩት ፡ ፈረሶችና ፡ በሮች ፡ ለጭነት ፡
እየነዱ ፡ አመጡ ። የፈረሶች ፡ ኮቴ ፤ የሚፈተኑ ፡ ጠመንጃ
ዎች ፡ ጨኸት ፤ የሚሳሉ ፡ ጎራዴዎች ፡ ካኳታ ፤ በሬዎች ፡
ሲያገሱና ፡ ሠረገላዎቹም ፡ ሲንቀሳቀሱ ፡ ከየሥፍራው ፡ ይሰማ ፡
ጀመር ። ወዲያው ፡ የኮዛኮቹ ፡ የጦር ፡ ድርጅት ፡ በሚዳው ፡
ላይ ፡ አተርትሮ ፡ ተዘረጋ ። የዚህንም ፡ ሠራዊት ፡ ሰልፍ ፡
አንድ ፡ ሰው ፡ ከጫፍ ፡ እጫፍ ፡ ሮጦ ፡ ለመድረስ ፡ በሞክር ፡
በጣም ፡ አድካሚ ፡ መንገድ ፡ እንደሚሆንበት ፡ አይጠረጠርም ።

ከእንጨት ፡ በተሠራው ፡ በትንሹ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡
ቄሱ ፡ የመሰናበቻ ፡ ጸሎት ፡ አድርሰው ፡ ሠራዊቱን ፡ ሁሉ ፡
ጠበል ፡ ረጨ ። እያንዳንዱም ፡ ኮዛክ ፡ መስቀል ፡ እየተሣለመ ፡
አለፈ ። ጦሩ ፡ ከሠፈሩ ፡ ወጥቶ ፡ ሲሔድ ፡ ዘማኞቹ ፡ ሁሉ ፡ ዘ
ወር ፡ ብለው ፡ ተመለከቱና ፡ «ደህና ፡ ሁኚ ፡ እናታችን! እግ
ዚአብሔር ፡ ከክፉ ፡ ይጠብቅሽ!» ብለው ፡ ጉዞአቸውን ፡
ቀጠሉ ።

ታራስ ፡ ቡልባ ፡ ከጦሩ ፡ ሠፈር ፡ ውጭ ፡ ባለው ፡ መንደር ፡
ሲያልፍ ፡ እሱ ፡ ያዳነው ፡ አይሁድ ፡ ያንኬል ፡ በአንድ ፡ እፍታ ፡
መደብር ፡ አቁሞ ፡ ለዘማች ፡ ወታደር ፡ አስፈላጊ ፡ የሆኑ ፡ ሽ
ቀጣ ፡ ሽቀጥ ፡ ዳቦ ፡ እንኳን ፡ ሳይቀር ፡ ሲሸጥ ፡ ተመለከተው ።
ታራስም ፡ «አይሁዶች ፡ ምን ፡ ያሉ ፡ ሰይጣኖች ፡ ናቸው!»
ብሎ ፡ እየተገረመ ፡ ፈረሱን ፡ ወደሱ ፡ ኮልኩሎ ፤ «አንተ ፡
ሞኝ ፡ እዚህ ፡ ተጎልተህ ፡ ምን ፡ ታደርጋለህ? በጥይት ፡ መመ
ታት ፡ አምሮሃል?» አለው ።

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ያንኬል ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ምሥጢር ፡ እንደ
ሚናገር ፡ ሰው ፡ ሺክክ ፡ ብሎ ፡ ወደ ፡ ቡልባ ፡ ተጠጋና ፡ እን
ዲህ ፡ አለው ፤

«ጌታዬ ፡ ብቻ ፡ ለማንም ፡ እንዳይናገሩ ፡ እንጂ ፡ አሁን ፡
የኔም ፡ ሠረገላ ፡ ከኮዛኮች ፡ ሠረገላ ፡ ጋር ፡ አብሮ ፡ ነው ፡ ያለ
ው ፤ ስለዚህ ፡ በጉዞ ፡ ላይ ፡ የሚያስፈልገውን ፡ ነገር ፡

ሁሉ ፡ ማናቸው ፡ አይሁድ ፡ ከሚጠይቀው ፡ ባነሰ ፡ ዋጋ ፡ እሽ
ጣለሁ!»

ታራስ ፡ ቡልባ ፡ በአይሁዶች ፡ የነጋዴነት ፡ መንፈስ ፡
እየተገረመ ፡ ወደ ፡ ሠልፉ ፡ ተመለሰ ።

ምዕራፍ ፡ አምስት ።

ወዲያው ፡ ደቡብ ፡ ምእራብ ፡ ፖላንድ ፡ በፍርሃት ፡ ይ
ሸበር ፡ ጀመር ። «ዛፖሮኸያኖች! ዛፖሮኸያኖች ፡ ሊመጡ ፡
ነው!» የሚል ፡ ወሬ ፡ በየሥፍራው ፡ ተነዛ ። ሸሽተው ፡ ለማ
ምለጥ ፡ የቻሉ ፡ ሁሉ ፡ ተሰደዱ ፤ ነገ ፡ ታታሮች ፡ ለሚያፈ
ራርሱት ፡ ምን ፡ አለፉን ፡ በማለት ፡ ምሽግ ፡ ወይም ፡ የረባ ፡
ሕንጻ ፡ ሳይሠራ ፡ የጣር ፡ ጎጆ ፡ ብቻ ፡ በሚታይበት ፡ በዚያ ፡
የግድ ፡ የለሽ ፡ ዘመን ፡ እንደተለመደው ፡ ሁሉ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡
ቀላል ፡ ንብረቱን ፡ እየፈታ ፡ በአጭር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ሥነ ፡
ሥርዓት ፡ በሌለው ፡ ሰደት ፡ ተበታተነ ፤ አንዱ ፡ ማረሻና ፡
በሬውን ፡ በፈረስና ፡ በጠመንጃ ፡ ለውጦ ፡ በቀበሌው ፡ ወደሚ
ገኘው ፡ የጦር ፡ ኃይል ፡ ሲገባ ፡ አንዱ ፡ ደግሞ ፡ የሚችለውን ፡
ንብረቱን ፡ ተሸክሞ ፡ ከብቶቹን ፡ እየነዳ ፡ ሸሽቶ ፡ ይደበ
ቃል ። ጥቂቶች ፡ ሰዎች ፡ የጦር ፡ መሣሪያቸውን ፡ ይዘው ፡ ወራ
ሪዎቹን ፡ ለመቋቋም ፡ ከተሰለፉ ፡ በኋላ ፡ ኮዛኮቹን ፡ ግን ፡
ብዙውን ፡ ጊዜ ፡ በሸሽት ፡ ይበታተኑ ፡ ነበር ። ይህ ፡ ዛፖ
ሮኸያኖች ፡ በመባል ፡ የሚጠራው ፡ ጦር ፡ ወዳድና ፡ ኃይ
ለኛ ፡ ሕዝብ ፡ ላይ ፡ ላዩን ፡ ሥነ ፡ ሥርዓትና ፡ ድርጅት ፡ ያነ
ሰው ፡ መስሎ ፡ ቢታይም ፡ ውስጡን ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ የጦር ፡ ስልት ፡
ድርጅት ፡ እንዳለው ፡ ማንም ፡ ያውቅ ፡ ነበር ። በፈረስ ፡ ላይ ፡
የተቀመጡት ፡ ኮዛኮች ፡ ፈረሶቻቸውን ፡ ጭነት ፡ እንዳይከ
ብዳቸውና ፡ እንዳይሞቃቸው ፡ በጣም ፡ ይጠነቀቃሉ ። ከሠረ
ገላዎች ፡ ኋላ ፡ ኋላ ፡ የሚሔዱት ፡ እግረኞችም ፡ ጉዞአቸው ፡
የረጋ ፡ ነው ። መላው ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ቀኑን ፡ በየጫካ

ውና ፡ ጭር ፡ ባለው ፡ መስክ ፡ እያሳለፈ ፡ ሌሊት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡
የሚጓዘው ። የጠላትን ፡ ሁናቴ ፡ የሚያጣሩ ፡ ሰላዮች ፡ ሁልጊ
ዜ ፡ ከጦሩ ፡ ፊት ፡ ፊት ፡ ይላካሉ ። በዚህ ፡ ረገድ ፡ ከዛኮቹ ፡
ብዙውን ፡ ጊዜ ፡ ካልታሰበው ፡ ሥፍራ ፡ ድንገት ፡ ከተፍ ፡
እያሉ ፡ የረገጡትን ፡ ቀበሌ ፡ ሁሉ ፡ በሞት ፡ ጥላ ፡ ሸፍነውት ፡
ያልፉ ፡ ነበር ። መንደሮችን ፡ ያቃጥላሉ ፤ የቀንድ ፡ ከብቶ
ችና ፡ ፈረሶች ፡ ተዘርፈው ፡ የጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ ይነዳቸዋል ፡
ወይም ፡ እዛው ፡ ይታረዳሉ ። ዘመቻቸው ፡ ከእውነተኛ ፡ ዘመቻ ፡
ይልቅ ፡ የደም ፡ ድግስ ፡ ነበር ፡ መሰሉ ፡ የሚታየው ። በዚያ ፡
የአረመኔ ፡ ዘመን ፡ ዛፖሮዥያኖች ፡ የረገጡትን ፡ ምድር ፡ መመ
ልክት ፡ በጣም ፡ የሚዘገንን ፡ ነገር ፡ ነበር ። የተገደሉ ፡ ሕፃ
ናት ፤ ጡታቸው ፡ የተቆረጠ ፡ ሴቶች ፤ የባታቸው ፡ ቆዳ ፡ የተ
ገፈፈና ፡ የተለቀቁ ፡ ምርኮኞች ፡ ይታዩ ፡ ነበር ። በዚህ ፡
ሁናቴ ፡ ከዛኮች ፡ ቂማቸውን ፡ ይወጡ ፡ ጀመር ።

የኮዛኮቹን ፡ መምጣት ፡ የሰሙ ፡ የአንድ ፡ ገዳም ፡ አለቃ ፡
በመንግሥትና ፡ በእነሱ ፡ መካከል ፡ ጠብ ፡ አለመኖሩንና ፡
ይህ ፡ አሁን ፡ የሚፈጽሙትም ፡ የወረራ ፡ ተግባር ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡
መሆኑን ፡ በመግለጽ ፡ መልዕክት ፡ የሚያደርሱ ፡ ሁለት ፡ መን
ኮሣት ፡ ላኩ ።

ለመልዕክቱም ፡ መልስ ፡ የኮዛኮች ፡ ኮሼቮይ ፤ «የገዳ
ሙን ፡ አለቃ ፡ ምንም ፡ አይስጉ ፡ በሉዋቸው ፤ ኮዛኮች ፡ ለት
ንባሆኑቸው ፡ የሚሆን ፡ እሳት ፡ ከማንደድ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡
ምንም ፡ አይሠሩም ።» በማለት ፡ መልስ ፡ ላከላቸው ።

ወዲያው ፡ ብዙ ፡ ሳይቆይ ፡ ያ ፡ የሚያምር ፡ ትልቅ ፡
ገዳም ፡ በእሣት ፡ ተያይዞ ፡ እንደጧፍ ፡ ይንቀለቀል ፡ ጀ
መር ።

በቀበሌው ፡ የተመደቡት ፡ የጦር ፡ ወታደሮች ፡ ያድኑ
ናል ፡ ተብሎ ፡ ተስፋ ፡ በሚጣልባቸው ፡ ከተሞች ፡ መነኮ
ሣት ፤ አይሁዶችና ፡ ሴቶች ፡ ከአንዱ ፡ ሥፍራ ፡ ተሰደው ፡
እየጐረፉ ፡ ሲገቡ ፡ ሥፍራ ፡ አልበቃቸው ፡ አለ ። አንዳንድ ፡

ጊዜ ፡ ጥቂት ፡ ወታደሮች ፡ ከመንግሥት ፡ ተልከው ፡ ይመጡና ፡
እነሱም ፡ ወይ ፡ ኮዛኮቹን ፡ ማግኘት ፡ ያቅታቸዋል ፡ ወይም ፡
ደግሞ ፡ ተገናኝተው ፡ ገና ፡ ውጊያው ፡ ከመጀመሩ ፡ ወደ
ኋላ ፡ ተመልሰው ፡ በፈጣን ፡ ፈረሶቻቸው ፡ ይፈረጥጣሉ ። በአ
ለፋ ፡ የጦር ፡ ሜዳዎች ፡ ሰፊ ፡ ዝና ፡ ካገኙ ፡ የንጉሡ ፡ የጦ
ር ፡ መኳንኖች ፡ መካከል ፡ ኮዛኮቹን ፡ ጠንክረው ፡ እስከ ፡
መጨረሻው ፡ ለመቋቋም ፡ ያስቡ ፡ አንዳንድ ፡ ቆራጥ ፡ ጀግኖ
ች ፡ ነበሩ ።

እንዲህ ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ ወጣቶቹ ፡ ኮዛኮች ፡ ዘረፋውንና ፡
ሌላውን ፡ ነገር ፡ ችላ ፡ በማለት ፡ ችሎታቸውን ፡ ለታላላቆ
ቻቸው ፡ ለማሳየት ፡ ብቻ ፡ ሲሉ ፡ በአማረው ፡ ሰንጋው ፡ ላይ ፡
ተቀምጦ ፡ የካባው ፡ ዘርፍ ፡ በነፋስ ፡ ከሚውለበለበው ፡ ኩ
ሩና ፡ ጅንን ፡ የፖሊሽ ፡ ወታደር ፡ ጋር ፡ እጅ ፡ ለእጅ ፡ ይገ
ጥሙ ፡ ነበር ። የጦርነትን ፡ ጥበብ ፡ መማር ፡ ለወጣቶቹ ፡ ኮ
ዛኮች ፡ እንደ ፡ ጨዋታ ፡ ነው ። ገና ፡ ከአሁኑ ፡ ብዙ ፡ የፈረስ ፡
እቃዎች ፡ ዋጋ ፡ ያላቸው ፡ ጐራዴዎችና ፡ ጠመንጃዎች ፡ ማር
ከዋል ። በአንድ ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ እነዚህ ፡ ወጣቶች ፡
በሰለው ፡ ሙሉ ፡ ሰው ፡ ሆኑ ። የህጻንነት ፡ ልስላሴ ፡ ይታይበ
ት ፡ የነበረው ፡ ፊታቸው ፡ አሁን ፡ የጠንክረና ፡ ኮስታራ ፡ ሆነ ።
ሽማግሌው ፡ ታራስ ፡ ሁለቱ ፡ ልጆቹ ፡ ከዋና ፡ ዋናዎቹ ፡ ጀግ
ኖች ፡ ኮዛኮች ፡ መካከል ፡ ከፍተኛ ፡ ደረጃ ፡ ስለያዙለት ፡ እ
ጅግ ፡ ደስ ፡ አለው ። አስታጥ ፡ ለጦር ፡ ሜዳ ፡ በተለይ ፡ የተ
ፈጠረ ፡ ይመስል ፡ ነበር ። ገና ፡ በሃያ ፡ ሁለት ፡ ዓመቱ ፡ የአ
ሳየው ፡ እርጋታና ፡ የጦር ፡ ሞያ ፡ ወደፊት ፡ መሪ ፡ እንደሚ
ሆን ፡ ምልክት ፡ ሆኖ ፡ ይታይ ፡ ጀመር ።

«ገና ፡ ወደፊት ፡ ጥሩ ፡ ኮሎኔል ፡ ይወጣዋል ፤ ወደፊት ፡
ከገዛ ፡ ባትኩው ፡ እንኳን ፡ የበለጠ ፡ ነው ፡ የሚሆነው ።» እያ
ለ ፡ ታራስ ፡ በደስታ ፡ ይናገር ፡ ነበር ።

አንድሬይን ፡ ደግሞ ፡ ስለት ፡ ለስለት ፡ ሲጋጭና ፡ የጥ
ይትም ፡ ጨኽት ፡ እንደ ፡ ሙዚቃ ፡ ሆኖ ፡ ይማርከው ፡ ነበር ።

የራሱንም ፡ ሆነ ፡ የጠላቱን ፡ ኃይል ፡ አስቀድሞ ፡ ማመዛዘን ፡ በፍጹም ፡ አይችልም ። በጦርነት ፡ ደስታ ፡ ከመዋጡ ፡ የተነሳ ፡ ልክ ፡ እንደ ፡ እውር ፡ ይሆናል ። አእምሮው ፡ እሳት ፡ እንደሚነድበት ፡ ሲሆንና ፡ የሚመለከተው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በዓይኖቹ ፡ ላይ ፡ ሲዞር ፡ የሰው ፡ ጭንቅላት ፡ ተቆርጦ ፡ ሲሽከረከር ፡ ፈረሶች ፡ ሲወድቁ ፡ እርሳስ ፡ በጀሮው ፡ እያፏጨ ፡ ጐራዴ ፡ ከፊቱ ፡ እያብለጨለጨ ፡ በጦሩ ፡ መሃል ፡ ግራና ፡ ቀኝ ፡ እየሰነዘረ ፡ ሲያልፍ ፡ ከመደሰት ፡ በቀር ፡ በሱ ፡ ላይ ፡ የሚሰነዘሩትን ፡ መሣሪያዎች ፡ ሁሉ ፡ ከምንም ፡ አይቆጥራቸውም ። አንድሬይ ፡ ውጊያ ፡ ከመውደዱ ፡ የተነሣ ፡ ማናቸውም ፡ የረጋና ፡ አስተዋይ ፡ ሰው ፡ ከማይሞክረው ፡ አደገኛ ፡ ስፍራ ፡ እየገባ ፡ ብዙ ፡ ጀብዱ ፡ ሲፈጽም ፡ አባቱ ፡ እያየው ፡ ይደነቅ ፡ ነበር ። ሽማግሌው ፡ ታራስ ፡ ልጁን ፡ በአድናቆት ፡ ከተመለከተው ፡ በኋላ ፡ «እግዚአብሔር ፡ ይጠብቀው ፡ እንጂ ፡ ጥሩ ፡ ወታደር ፡ ይወጣዋል! ከአስታፕ ፡ እኩል ፡ አይሆንም ፡ ግን ፡ ጥሩ ፡ ወታደር ፡ የሚሆን ፡ ነው!» ይል ፡ ነበር።

ብዙ ፡ ከበርቱ ፡ ሰዎችና ፡ ብዙ ፡ ሃብት ፡ ይገኝበታል ፡ የሚል ፡ ወሬ ፡ ስለተሰማ ፡ የኮዛኮች ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ በቀጥታ ፡ ወደ ፡ ዱብኖ ፡ ከተማ ፡ ለመጓዝ ፡ አሰበ ። አንድ ፡ ቀን ፡ ተኩል ፡ ከተጓዙ ፡ በኋላ ፡ ከከተማው ፡ ደረሱ ። የከተማው ፡ ኑዋሪዎች ፡ ጠላታቸው ፡ እቤታቸው ፡ እስኪገባ ፡ ከመመልከት ፡ ይልቅ ፡ እስከ ፡ መጨረሻው ፡ ተከላክለው ፡ በከተማቸው ፡ አደባባይና ፡ በየመንገዱ ፡ ለመሞት ፡ ቆርጠው ፡ ነበር ። የከተማው ፡ ዙሪያ ፡ በከፍተኛ ፡ የአፈር ፡ ዙሪያ ፡ ተመሽጎአል ። በምሽት ፡ ውስጥ ፡ ያለውም ፡ የጦር ፡ ኃይል ፡ የአለበትን ፡ ግዴታ ፡ የተገነዘበ ፡ ጠንካራ ፡ ድርጅት ፡ ነበር ። ኮዛኮቹ ፡ ምሽጉን ፡ ጥሶ ፡ ለመግባት ፡ ቢሞክሩ ፡ ከባድ ፡ ተኩስ ፡ ወረደባቸው ። የከተማው ፡ ኑዋሪዎች ፡ በምሽት ፡ ጀርባ ፡ ተሰብስበው ፡ ከተማቸውን ፡ እስከ ፡ መጨረሻው ፡ ለመጠበቅ ፡ መቁረጣቸው ፡ በፈታቸው ፡ ላይ ፡ ይነበብ ፡ ነበር ። ሴ

ቶቹ ፡ እንኳን ፡ ሳይቀሩ ፡ በዚህ ፡ የተከላካይነት ፡ ውጊያ ፡ ተካፋይ ፡ በመሆን ፡ ድንጊያ ፤ በርሚል ፤ ያገኙትን ፡ እቃ ፡ ሁሉ ፡ እያነሱ ፡ ከመወርወራቸውም ፡ በላይ ፡ በዓይናቸው ፡ እየገባ ፡ ማየት ፡ እንዲከለክላቸው ፡ አሸዋ ፡ እያፈሱ ፡ በኮዛኮቹ ፡ ላይ ፡ ይበትኑ ፡ ጀመር ። ኮዛኮቹ ፡ መሽጎ ፡ ከተቀመጠ ፡ ጠላት ፡ ጋር ፡ መዋጋት ፡ አይወዱም ፡ ነበር ።

ስለዚህ ፡ ኮሼቮይ ፡ ጦሩ ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ እንዲመለስ ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፤ «ግድ ፡ የላችሁም ፡ ወንድሞቹ ፡ ለጊዜው ፡ እናፈግፍግ ፤ ነገር ፡ ግን ፡ አንዳቸውም ፡ እንኳን ፡ ከዚች ፡ ከተማ ፡ የወጡ ፡ እንደሆነ ፡ ክርስቲያንነቱ ፡ ቀርቶ ፡ የተረገመ ፡ ታታር ፡ በላችሁ ፡ ጥሩኝ ። ዝም ፡ በሏቸው ፡ እነዚህ ፡ ውሾች ፡ እዛው ፡ በርሃብ ፡ ይለቁ!» አለ ።

የጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ ከተማውን ፡ ትቶ ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ መለስ ፡ ካለ ፡ በኋላ ፡ ሥራ ፡ እንዳይፈታ ፡ ያህል ፡ ያካባቢውን ፡ መንደሮች ፡ እህሉንም ፡ ማቃጠል ፡ ጀመረ ። በአንዳንድ ፡ ስፍራም ፡ ባልታጨደው ፡ ሰብል ፡ መሃል ፡ የኮዛኮች ፡ ፈረሶች ፡ እንዲመገቡ ፡ ተለቀቁ ። የከተማው ፡ ህዝብ ፡ ምግቡን ፡ የሚያገኘው ፡ ከገጠሩ ፡ እርሻ ፡ ስለነበር ፡ ሰብሉ ፡ ሲበላሽ ፡ በመመልከቱ ፡ ጭንቅ ፡ ያዘው ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ ኮዛኮቹ ፡ ለረገላዎቻቸውን ፡ በሁለት ፡ ረድፍ ፡ ደርድረው ፡ የከተማውን ፡ ዙሪያ ፡ ከከበቡ ፡ በኋላ ፡ በመንደር ፡ ተመድበው ፡ የምርኮ ፡ እቃ ፡ እየተለዋወጡ ፡ በእርጋታ ፡ እየተጨዋወቱ ፡ ተቀመጡ ። በየአንዳንዱ ፡ መንደር ፡ ድንገት ፡ አደጋ ፡ ቢመጣ ፡ የሚያሳይ ፡ ትልቅ ፡ ደመራ ፡ እየነደደ ፡ በእሳቱ ፡ አጠገብም ፡ ንቁ ፡ ዘበኛ ፡ ቆሞ ፡ ሲጠብቅ ፡ ያድራል ።

ነገር ፡ ግን ፡ ኮዛኮቹ ፡ ያለውጊያ ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡ መቀመጥ ፡ እየሰለቻቸው ፡ ሔደ ። ይህንንም ፡ በመመልከት ፡ ኮሼቮይ ፡ ደስ ፡ እንዲላቸው ፡ በማለት ፡ የተመደበላቸው ፡ የመጠጥ ፡ ልክ ፡ እጥፍ ፡ እንዲሆንላቸው ፡ አድርጎ ፡ ነበር ፤ ሆኖም ፡ እንዲህ ፡ ያለው ፡ ኑሮ ፡ ለኮዛኮቹ ፡ አልጣማቸውም ። በተለ

ይም ፡ ለታራስ ፡ ቡልባ ፡ ልጆች ። አንድሬይማ ፡ መሰልቸቱ ፡ በግልጽ ፡ ይታይበት ፡ ነበር ።

ይህንኑ ፡ በመመልከት ፡ ታራስ ፡ ታናሹን ፡ ልጁን ፡ ጠርቶ ፡ «አንተ ፡ እሳት ፡ ጎረምሳ! ገና ፡ መሪ ፡ የምትሆን ፡ ነህና ፡ ሁሉንም ፡ መቻል ፡ አለብህ ። ጥሩ ፡ ጀግና ፡ የሚባለው ፡ በጦር ፡ ሚዳ ፡ ላይ ፡ ልበ ፡ ሙሉ ፡ የሚሆነው ፡ ሰው ፡ ብቻ ፡ ሳይሆን ፡ እርጋታንም ፡ የሚችል ፡ ጭምር ፡ ነው ።» ሲል ፡ መከረው ።

ነገር ፡ ግን ፡ እሳት ፡ የሆነው ፡ የልጅነት ፡ ዘመንና ፡ የእርጅና ፡ እድሜ ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ አይግባቡም ፤ ጠባያቸው ፡ የተለያየ ፡ ከመሆኑ ፡ የተነሳ ፡ አንዱን ፡ ነገር ፡ የተለያየ ፡ መልክ ፡ ያለው ፡ አድርገው ፡ ነው ፡ የሚመለከቱት ።

ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ የቡልባ ፡ ክፍለ ፡ ጦር ፡ በቶቭካች ፡ መሪነት ፡ ዋናው ፡ ጦር ፡ ሠራዊት ፡ ካለበት ፡ ሥፍራ ፡ ደረሰ ። ከሱም ፡ ጋር ፡ ሁለት ፡ ኤሳውሎችና ፡ ሌሎችም ፡ የጦር ፡ መኮንኖች ፡ አብረው ፡ ነበሩ ። በጠቅላላው ፡ አዲስ ፡ የመጡት ፡ የቡልባ ፡ ክፍለ ፡ ጦር ፡ ኮዛኮች ፡ አራት ፡ ሺ ፡ ይሆናሉ ። ከአዲሱ ፡ ጦር ፡ ጋር ፡ የመጡት ፡ ሹማምንት ፡ ለሁለቱም ፡ ለቡልባ ፡ ልጆች ፡ ለየአንዳንዳቸው ፡ ከእናታቸው ፡ የተላከ ፡ ከሲፕረስ ፡ እንጨት ፡ የተሠራ ፡ የቅዱሳን ፡ ምስል ፡ አመጡላቸው ። ሁለቱ ፡ ወንድማማቾች ፡ የተቀደሱትን ፡ ምስሎች ፡ በየአንገታቸው ፡ ካሰሩ ፡ በኋላ ፡ የአሮጊት ፡ እናታቸው ፡ ሃሳብ ፡ በአእምሮአቸው ፡ እየመጣ ፡ ያስጨንቃቸው ፡ ጀመር ። የላከቸው ፡ ስጦታ ፡ ምን ፡ ማለት ፡ ነው? ምን ፡ ሚርት ፡ የያዘ ፡ ይሆን? ጠላታቸውን ፡ ድል ፡ እንዲያደርጉና ፡ ሃብት ፡ ሰብስበው ፡ በደስታ ፡ ወደ ፡ ቤታቸው ፡ እንዲመለሱ ፡ ምርቃት ፡ ይሆን? ወይስ...? ነገር ፡ ግን ፡ የወደፊቱን ፡ ነገር ፡ የሚያውቅ ፡ የለም ፤ የአንድ ፡ ሰው ፡ የወደፊት ፡ እጣ ፡ በጨፌ ፡ ላይ ፡ እንዳረፈ ፡ የበልግ ፡ ወቅት ፡ ጉም ፡ ያለ ፡ ነው ። በጭጋጉ ፡ ውስጥ ፡ አዕዋፍ ፡ እርስ ፡ በእርስ ፡ ሳይተያዩ ፡ ይበራሉ ፤

ጨልሎው ፡ እርግብዋን ፤ እርግብዋም ፡ ጨልሎውን ፡ ለማየት ፡ ባለመቻል ፡ ምን ፡ ያህል ፡ በሞት ፡ አጠገብ ፡ እንዳሉ ፡ አንዳቸውም ፡ ሳያውቁት ፡ ይተላለፋሉ ።

እስታፕ ፡ ወዲያው ፡ ወደተመደበበት ፡ ተግባር ፡ ተመለሰ ፤ አንድሬይ ፡ ግን ፡ ምክንያቱን ፡ ሳያውቀው ፡ አንድ ፡ ቅር ፡ የሚል ፡ ነገር ፡ ልቡን ፡ አስጨነቀው ። ኮዛኮቹ ፡ እራታቸውን ፡ በልተዋል ፤ ጊዜውም ፡ ከመሸ ፡ ቆይቶአል ። የአማረው ፡ የሃምሌ ፡ ሌሊት ፡ አስደሳች ፡ መልክ ፡ ጅዞ ፡ ይታያል ። አንድሬይ ፡ እንዲህ ፡ ባለው ፡ አስደሳች ፡ ሌሊት ፡ ተማርኮ ፡ ወደ ፡ ጎጆው ፡ ለመግባት ፡ ወይም ፡ እንቅልፍ ፡ ለመተኛት ፡ አልቻለም ። ስፍር ፡ ቁጥር ፡ የሌላቸው ፡ ከዋክብት ፡ በሰማዩ ፡ ላይ ፡ ቁልጭ ፡ ብለው ፡ ያንጸባርቃሉ ። ከጠላት ፡ የተዘረፈ ፡ ብዙ ፡ እቃ ፡ የተጫኑ ፡ ሠረገላዎች ፤ በየሜዳው ፡ ይታያሉ ። በሰረገላዎችም ፡ ዙሪያ ፡ ዛፖሮዥያውያን ፡ ተጋድመዋል ። ከረጢት ፡ ባርኔጣ ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ አጠገባቸው ፡ ያለውን ፡ ዳደኞቻቸውን ፡ ተንተርሰው ፡ የተኙት ፡ ኮዛኮች ፡ አስደናቂ ፡ ትርእይት ፡ ሆነው ፡ የሚታዩ ፡ ነበሩ ። አንድ ፡ ኮዛክ ፡ ሲተኛም ፡ ቀን ፡ የታጠቀው ፡ የዘመቻው ፡ መሣሪያ ፡ ሁሉ ፡ አይለየውም ። ሠረገላ ፡ ጎታች ፡ በሬዎች ፡ በሚዳው ፡ ላይ ፡ ተኝተው ፡ ትልልቅ ፡ ጉብታ ፡ ይመስላሉ ። በየስፍራው ፡ የተኙት ፡ ሰዎች ፡ ኩርፊያ ፡ እያየለ ፡ ሔደ ። ከወደ ፡ መስኩም ፡ በችካል ፡ ታስረው ፡ የቆሙት ፡ ፈረሶች ፡ መታሰራቸውን ፡ በመቃወም ፡ ሲያሸካኩ ፡ ይሰማሉ ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ የተዋበው ፡ የሃምሌ ፡ ሌሊት ፡ ከምን ፡ ጊዜውም ፡ የበለጠ ፡ ውበት ፡ ተጎናጽፎ ፡ ነበር ። ተጨማሪ ፡ ውበት ፡ የሰጡትም ፡ ገና ፡ አመድ ፡ ሆነው ፡ ያልጠፉት ፡ አሁንም ፡ የሚነዱት ፡ ያካባቢው ፡ መንደሮች ፡ ናቸው ። በአንዱ ፡ ስፍራ ፡ የእሳቱ ፡ ነበልባል ፡ በዝግታና ፡ በታላቅ ፡ ግርማ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ የሚጓዝ ፡ ይመስላል ። በሌላው ፡ ደግሞ ፡ ነበልባሉ ፡ የሚነድ ፡ ነገር ፡ እያጋጠመው ፡ አውሎ ፡ ነፋስ ፡ እንደ

ሚያነሳው ፡ አፈር ፡ ብትን ፡ ብሎ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ አንጻር ፡
 ይወረወራል ። ነገሩ ፡ የከሰለው ፡ የገዳሙ ፡ ህንጻ ፡ ጥቁር ፡ ሆኖ ፡
 ቆሞ ፡ በአካባቢው ፡ ነበልባሉ ፡ በደነፋ ፡ ቁጥር ፡ ወገግ ፡
 ብሎ ፡ ይታያል ። በዚህ ፡ ሁሉ ፡ መሃል ፡ አንድ ፡ ያልታደለ ፡
 አይሁድ ፡ ወይም ፡ መነኩሴ ፡ ከህንጻው ፡ ግድግዳ ፡ ወይም ፡
 ከአንድ ፡ ዛፍ ፡ ቅርንጫፍ ፡ ተንጠልጥሎ ፡ እሳቱ ፡ ሲለበል
 በው ፡ ይታያል ። በሰማዩ ፡ ላይ ፡ ርቀው ፡ የሚበሩ ፡ አዕዋፍ ፡
 በአንድ ፡ የነበልባል ፡ መስክ ፡ ላይ ፡ ያሉ ፡ ጥቋቁር ፡ መስቀ
 ሎች ፡ ይመስላሉ ። የተከበበው ፡ ከተማ ፡ የአንቀላፋ ፡ ይመ
 ሰላል ። የቤቶቹ ፡ ጣራና ፡ ምሽጉ ፡ በሩቅ ፡ ካለው ፡ ቃጠሎ ፡
 በሚደርሳቸው ፡ ውጋጋን ፡ ብዥ ፡ ብዥ ፡ እያሉ ፡ ይታያሉ ።

አንድሬይ ፡ በተደረደሩት ፡ የኮዛክ ፡ ሠረገላዎች ፡ መካከል ፡
 ይጓዝ ፡ ጀመር ። ለጥበቃ ፡ የነደዱት ፡ ደመራዎች ፡ ነደው ፡ ሊ
 ያልቁ ፡ ተቃርበዋል ። ዘበኞቹም ፡ እንቅልፍ ፡ ወስዶአቸዋል ።
 አንድሬይ ፡ በዚህ ፡ ግድየለሽነት ፡ ተገርሞ ፤ «ኃይለኛና ፡ የሚ
 ፈራ ፡ ጠላት ፡ በአቅራቢያችን ፡ አለመኖሩ ፡ መልካም ፡ ነው ።»
 ብሎ ፡ አስበ ። በመጨረሻ ፡ ወደ ፡ አንዱ ፡ ሠረገላ ፡ ሒዶ ፡
 ወጣና ፡ እጆቹን ፡ ተንተርሶ ፡ በጀርባው ፡ ተጋደመ ፤ ነገር ፡
 ግን ፡ እንቅልፍ ፡ ሊወስደው ፡ ስለአልቻለ ፡ ሰማይ ፡ ሰማዩን ፡
 ይመለከት ፡ ጀመር ። በከዋክብት ፡ ብርሃን ፡ የሚብለጨለ
 ጨው ፡ ሰማይ ፡ ከፊቱ ፡ ተዘርግቶአል ። አየሩ ፡ ንጹሕና ፡ ጣፋ
 ጭ ፡ ነበር ። አልፎ ፡ አልፎ ፡ አንድሬይ ፡ እንደማናወዝ ፡ እያ
 ለ ፡ ስስ ፡ መጋረጃ ፡ ከፊቱ ፡ የተጋረደ ፡ ይመስል ፤ ሰማዩ ፡ ለአ
 ንድ ፡ አፍታ ፡ ብዥ ፡ ይልበትና ፡ ወዲያው ፡ ደግሞ ፡ ቁል
 ጭ ፡ ብሎ ፡ ይታየዋል ።

እንዲህ ፡ በሚያናውዝበት ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ እንግዳ ፡ የሆ
 ነ ፡ የሰው ፡ ፊት ፡ በዓይኑ ፡ ላይ ፡ የተደቀነ ፡ መሰለው ። ይህ
 ም ፡ ሲነቁ ፡ ወዲያው ፡ የሚጠፋ ፡ ቅዠት ፡ ይሆናል ፡ ብሎ ፡
 በማሰብ ፡ ዓይኖቹን ፡ ቢገልጥ ፡ በእውነትም ፡ የጠወለገ ፡
 ቀጭን ፡ የሰው ፡ ፊት ፡ በላዩ ፡ ላይ ፡ አጉንብሶ ፡ ዓይኑ ፡ ዓይ

ኑን ፡ ሲመለከተው ፡ አየ ። እንደ ፡ ከሰል ፡ የጠቆረ ፡ ረጅም ፡
 ያልተበጠረ ፡ ጠጉር ፡ ጠቆር ፡ ካለ ፡ ሻሽ ፡ ዘልቆ ፡ ወርዶ ፡ ይ
 ታያል ። የዓይኖቹ ፡ ልዩ ፡ ሁኔታና ፡ የቀጭኑ ፡ ፊት ፡ የጠወ
 ለገ ፡ የሞት ፡ መልክ ፡ ከአንድ ፡ ልዩ ፡ መንፈስ ፡ በቀር ፡ የሌ
 ላ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ያዳግታል ። አንድሬይ ፡ ሽጉጡን ፡ ጨበ
 ጠና ፤ «ማነህ? ክፉ ፡ መንፈስ ፡ እንደሆንህ ፡ ሒድ ፡ ጥፋ ፤
 ሕይወት ፡ ያለህ ፡ ሰው ፡ እንደሆንህም ፡ ቀልድህ ፡ ለዛ ፡ ያጣ ፡
 ነው ። አሁን ፡ ካልሒድህ ፡ በጥይት ፡ እገድልሃለሁ ።» አለ ።

ለዚህም ፡ መልስ ፡ ከፊቱ ፡ የቆመው ፡ መንፈስ ፡ ጸጥ
 ታን ፡ በመጠየቅ ፡ ጣቱን ፡ አፋ ፡ ላይ ፡ አድርጎ ፡ ምልክት ፡
 ሰጠው ። አንድሬይም ፡ የቃጣውን ፡ ሽጉጥ ፡ ዝቅ ፡ አደረገና ፡
 ይህን ፡ ፍጥረት ፡ ትኩር ፡ ብሎ ፡ ሲመለከተው ፡ የጠጉሩ ፡
 ርዝመት ፤ አንገቱ ፡ እንዲሁም ፡ በከፊል ፡ ራቁት ፡ የሆነው ፡
 ደረት ፡ የሴት ፡ መሆኑን ፡ ተገነዘበ ። ግን ፡ ይቼ ፡ ሴት ፡ የዚህ ፡
 አካባቢ ፡ ተወላጅ ፡ አይደለችም ። ፊትዋ ፡ ጠይም ፡ ነው ፤ ስ
 ፊ ፡ የሆኑት ፡ የጉንጭ ፡ አጥንቶቿም ፡ ከጉደጉደው ፡ ጉንጭዋ ፡
 ጋር ፡ ሲተያዩ ፡ አብጠው ፡ የሾሉ ፡ ይመስላሉ ። ጠባብ ፡ የሆ
 ነው ፡ የዓይኖችዋ ፡ ቅድም ፡ እንደ ፡ ቀስት ፡ ወደላይ ፡ ጠመም ፡
 ያለ ፡ ነው ። የሴትዮዋን ፡ መልክ ፡ አተኩሮ ፡ ሲመለከተው ፡
 ጊዜ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ያያት ፡ ሴት ፡ እየመሰለችው ፡ ሒደች ።
 በመጨረሻ ፡ መታገስ ፡ ሲያቅተው ፡ ጊዜ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡
 ጠየቃት ፤

«ማን ፡ እንደሆንሽ ፡ ንገሪኝ? አንድ ፡ ሥፍራ ፡ ያየሁሽ ፡
 ይመስለኛል ።»

«የዛሬ ፡ ሁለት ፡ ዓመት ፡ በኪየቭ ፡ ከተማ ፡ ነው ።»

«የዛሬ ፡ ሁለት ፡ ዓመት ፡ ... በኪየቭ ፡ ...» እያለ ፡
 አንድሬይ ፡ በተማሪ ፡ ቤት ፡ ያሳለፈውን ፡ ጊዜ ፡ ሁሉ ፡ ለማ
 ስታወስ ፡ ሞከረ ፤ ወዲያው ፡ እንደገና ፡ ትኩር ፡ ብሎ ፡ ከተ
 መለከታት ፡ በኋላ ፡ «የወየወዱ ፡ ሴት ፡ ልጅ ፡ ደንገጠር ፡ ታታ
 ርዋ ፡ ሴትዮ ፡ ነሽ!» ብሎ ፡ በድንገት ፡ ጮኸ ።

ታታርዋም ፡ «ቀስ!» አለችና ፡ በፍርሃት ፡ እየተንቀጠ
ቀጠች ፡ የአንድሬይን ፡ ጩኸት ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ሰምቶት ፡ እን
ደሁ ፡ ለማረጋገጥ ፡ ትገላመጥ ፡ ጀመር ።

አንድሬይም ፡ ቀስ ፡ ባለ ፡ ሹክሹክታ ፡ «ንገረኝ ፡ ለምን ፡
መጣሽ? እመቤትሽ ፡ የት ፡ ናት? ለመሆኑ ፡ ደህና ፡ ናት?»
አላት ።

«እዚሁ ፡ ከተማ ፡ ውስጥ ፡ ነው ፡ ያሉት ።»

«እዚህ ፡ ከተማ ፡ ውስጥ?» አሁንም ፡ አንድሬይ ፡ ልቡ ፡
ካለመጠን ፡ እየመታ ፡ ጮኾ ፡ ሊናገር ፡ ምንም ፡ አልቀረውም ።

«ከተማ ፡ ውስጥ ፡ ምን ፡ ታደርጋለች?»

«ጌቶችም ፡ እዚሁ ፡ ከተማ ፡ ነው ፡ ያሉት ፡ የዱብና ፡
ወየወዳ ፡ ከሆኑ ፡ ዓመት ፡ ከመንፈቅ ፡ ያልፋቸዋል ።»

«ባል ፡ አግብታለች? ንገረኝ ፡ እንጂ! ምን ፡ ግራ ፡ የሆ
ንሽ ፡ ፍጥረት ፡ ነሽ! እስከ ፡ እንዴት ፡ ናት?»

«እመቤቴ ፡ እህል ፡ ከቀመሱ ፡ ሁለት ፡ ቀን ፡ ሆኖአ
ቸዋል ።»

«እንዴት?»

«የከተማው ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ቁራሽ ፡ ዳቦ ፡ ከቀመሰ ፡ ብዙ ፡
ቀን ፡ አልፎታል ፤ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ከአፈር ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ የሚ
ቀመሰ ፡ አላገኘም ።»

አንድሬይ ፡ በድንጋጤ ፡ በድን ፡ ሆነ ።

«እመቤቴ ፡ ከከተማው ፡ ቅጥር ፡ ላይ ፡ ሆነው ፡ ከዛፖ
ሮዥያኖች ፡ መካከል ፡ እርስዎን ፡ ስለአዩ ፡ ሒጅና ፡ ያንን ፡
መኮንን ፡ ያስታውሰኝ ፡ እንደሁ ፡ ወደኔ ፡ እንዲመጣ ፤ አለ
ዚያም ፡ ባልቴት ፡ እናቴ ፡ ዓይኔ ፡ ሥር ፡ ስትሞት ፡ ከማይ ፡
ቁራሽ ፡ ዳቦ ፡ እንኳን ፡ ቢሰጥሽ ፡ ይዘሽ ፡ ነይ ። እኔ ፡ ከእስከ
በፊት ፡ ብሞት ፡ ይሻለኛል ፤ ሒደሽ ፡ እግሩ ፡ ላይ ፡ ወድቀ
ሽ ፡ ለምኒው ፤ እሱም ፡ አሮጊት ፡ እናት ፡ ይኖረዋልና ፡ ለሳ
ቸው ፡ ሲል ፡ እንኳን ፡ እህል ፡ ሊሰጠን ፡ ይገባል ፡ ብለው ፡
ወደርሰዎ ፡ ዘንድ ፡ ላኩኝ ።»

የወጣቱ ፡ ኮዛክ ፡ ልብ ፡ በተመሰቃቀሉ ፡ ስሜቶች ፡ ታ
ወከ ።

«ለመሆኑ ፡ አንቺ ፡ እንዴት ፡ ደረስሽ? እንዴት ፡ መ
ጣሽ?»

«በምድር ፡ ውስጥ ፡ ባለው ፡ የዋሻ ፡ መንገድ ።»

«የዋሻ ፡ መንገድ ፡ አለ?»

«አለ ።»

«የት?»

«አያጋልጡኝ ፡ እንደሆን ፡ ጌታዬ ።»

«ላላጋልጥሽ ፡ በቅዱስ ፡ መስቀል ፡ እምላለሁ?»

«እንግዲያው ፡ እዚያ ፡ ወዲያ ፡ ያሉትን ፡ ቋጥቋጦች ፡
አልፈው ፡ ሸጥዋን ፡ ይሻገሩና ፡ ቂጠማው ፡ እጅብ ፡ ወደአ
ለበት ፡ ሥፍራ ፡ ይሒዱ ።»

«ዋሻው ፡ በቀጥታ ፡ ወደ ፡ ከተማው ፡ ያደርሳል?»

«ቀጥታ ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ ያገባል ።»

«በይ ፡ አሁኑኑ ፡ እንሒድ!»

«መጀመሪያ ፡ ስለክርስቶስና ፡ ስለቅድስት ፡ ማርያም ፡
ብለው ፡ አንዲት ፡ ቁራሽ ፡ ዳቦ!»

«ጥሩ ። ይሰጥሻል ፤ እዚህ ፡ ሠረገላው ፡ ጐን ፡ ቁሚ ፤
እንዲያውም ፡ ገብተሽ ፡ ብትጋደሚ ፡ ይሻላል ። ሰው ፡ ሁሉ ፡
ተኝቶአል ፡ ማንም ፡ የሚያየሽ ፡ የለም ። እኔ ፡ አሁኑኑ ፡ እመ
ላላለሁ ።»

ከዚያ ፡ ዕቃ ፡ ወደተጫነባቸው ፡ ሠረገላዎች ፡ ሒደ ፤
ልቡ ፡ አለመጠን ፡ ይመታ ፡ ነበር ። በአሁኑ ፡ የኮዛክ ፡ ኑሮ
ው ፡ ተገፍቶ ፡ ወድቆ ፡ የነበረው ፡ ያለፈው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡
እንደገና ፡ ተመልሶ ፡ በተራው ፡ የአሁኑን ፡ ነገር ፡ ሸፈነው ።
ያቺ ፡ ኩሩ ፡ ሴት ፡ ከጠሊቅ ፡ ባህር ፡ ብቅ ፡ ያለች ፡ መስላ ፡
ከፊቱ ፡ ተደቀነች ፤ የተዋቡት ፡ ክንዶችዋ ፤ ዓይኖችዋ ፤
የሚስቁት ፡ ከንፈሮችዋ ፡ ጥቅልል ፡ ጥቅልል ፡ ብሎ ፡ ደረትዋ ፡ ላ
ይ ፡ የወደቀው ፡ ቡና ፡ ቀለም ፡ ጠጉርዋ ፡ ተሟልቶ ፡ የተፈ

ጠረው ፡ ለጋ ፡ ሰውነትዋ ፡ እንደገና ፡ በዓይኑ ፡ ላይ ፡ ውል ፡
አለ ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ ጊዜው ፡ ለጠየቀው ፡ ኃይለኛ ፡ ሰሜ
ት ፡ ሥፍራ ፡ ለቆ ፡ ነበር ፡ እንጂ ፡ ከአዕምሮው ፡ አልጠፋ
ም ፡ ነበር ። የወጣቱን ፡ ኮዛክ ፡ እንቅልፍ ፡ ስንት ፡ ቀን ፡
ቢያወከው ፡ ኖሮአል! ብዙ ፡ ጊዜም ፡ ከእንቅልፉ ፡ እየነቃ ፡
ምክንያቱን ፡ ሳያውቀው ፡ ሳይተኛ ፡ ይነጋ ፡ ነበር ።

አሁን ፡ ወደ ፡ ሠረገላው ፡ ሲያመራ ፡ እንደገና ፡ እንደ
ሚያያት ፡ በማሰብ ፡ ብቻ ፡ ልቡ ፡ በኃይል ፡ እየመታ ፡ ጉል
በቱም ፡ ተንቀጠቀጠ ። ሠረገላዎቹ ፡ ካሉበት ፡ ሥፍራ ፡ ሲ
ደርስ ፡ የመጣበትን ፡ ምክንያት ፡ ጨርሶ ፡ ረስቶታል ፤ ለማስ
ታወስም ፡ ግንባሩን ፡ እያሸ ፡ ብዙ ፡ ካሰበ ፡ በኋላ ፡ ያች ፡ ውብ ፡
ወይዘሮ ፡ በረሃብ ፡ ልትሞት ፡ መሆኑ ፡ ትዝ ፡ ቢለው ፡ ከእ
ግር ፡ እስከ ፡ ራሱ ፡ በፍርሃት ፡ ተንቀጠቀጠ ። ከሠረገላዎ
ቹ ፡ ወደ ፡ አንዱ ፡ ዘሎ ፡ ወጥቶ ፡ ብዙ ፡ ትልልቅ ፡ ዳቦ ፡ ታ
ቅፎ ፡ ወጣ ። ነገር ፡ ግን ፡ እንዲያ ፡ ያለው ፡ ዳቦ ፡ ለግድ ፡ የለ
ሹ ፡ ዛፖሮኸያን ፡ ተስማሚ ፡ ቢሆንም ፡ ለለስላሳው ፡ ለእስ
ዋ ፡ ተፈጥሮ ፡ እንደማይሆን ፡ አመዛዘነ ። ወዲያው ፡ ያን ፡
ቀን ፡ በእራት ፡ ላይ ፡ ለሦስት ፡ ቀን ፡ የሚሆነውን ፡ የገንፎ ፡
እህል ፡ በአንድ ፡ ጊዜ ፡ አገነፋችሁት ፡ በማለት ፡ ኮሺሾይ ፡
አብሳዮቹን ፡ መቅጣቱ ፡ ትዝ ፡ አለውና ፡ ብዙ ፡ የተረፈ ፡ ገን
ፎ ፡ እንደሚያገኝ ፡ እርግጠኛ ፡ ሆኖ ፡ የአባቱን ፡ የገንፎ ፡ ገን
ቦ ፡ ያዘና ፡ የሠፈሩ ፡ ምግብ ፡ አብሳይ ፡ ወደአለበት ፡ ሥፍ
ራ ፡ ሔደ ። አብሳዩም ፡ አሥር ፡ ገንቦ ፡ በሚይዙ ፡ ትልልቅ ፡
የብረት ፡ ድስቶች ፡ መካከል ፡ ተጋድሞ ፡ እንቅልፍ ፡ ወስዶታ
ል ። ብረት ፡ ድስቶቹ ፡ የተጣዱበት ፡ የብረት ፡ ድስቶች ፡ እሳ
ት ፡ ከስሎ ፡ ገና ፡ አሁንም ፡ አልጠፋም ። አንድሬይ ፡ ወደ ፡
ብረት ፡ ድስቶቹ ፡ ተጠግቶ ፡ ቢመለከት ፡ ሁለቱም ፡ ድስቶቹ ፡
ባዶ ፡ ሆነው ፡ ሰላያቸው ፡ ደነገጠ ። ያን ፡ ሁሉ ፡ ገንፎ ፡ የጨ
ረሱት ፡ ልዩ ፡ ፍጥረቶች ፡ እንደሆኑ ፡ እንጂ ፡ ሰው ፡ ሊሆኑ ፡
አይችሉም ። በተለይ ፡ በዚያ ፡ ሠፈር ፡ የተመደቡት ፡ ሰዎች ፡

በሌሎቹ ፡ ከተመደቡት ፡ በቁጥር ፡ ያነሱ ፡ ስለነበሩ ፡ አንድሬይ ፡
በጣም ፡ ተገረመ ። ወደሌሎች ፡ ሠፈሮችም ፡ ሔደ ። ድስቶቹ
ን ፡ ቢፈትሽ ፡ ምንም ፡ ነገር ፡ አጣ ። «ዛፖሮኸያኖች ፡ እን
ደ ፡ ሕፃናት ፡ ናቸው ፤ ትንሽ ፡ ምግብ ፡ ሲኖር ፡ ይበሉታል ፤ ብዙ ፡
ያለ ፡ እንደሆንም ፡ ምንም ፡ አያስተርፉም ።» የሚባለው ፡ ተ
ረት ፡ ትዝ ፡ አለው ።

እንግዲህ ፡ ምን ፡ ያድርግ? በአባቱ ፡ የጦር ፡ ክፍል ፡ በሚ
ገኝ ፡ አንድ ፡ ሠረገላ ፡ ውስጥ ፡ የገዳሙ ፡ ዕቃ ፡ ቤት ፡ ሲዘ
ረፍ ፡ የተገኘ ፡ አንድ ፡ ከረጢት ፡ ለስላሳ ፡ የሰንዴ ፡ ዳቦ ፡
ነበር ። ወዲያው ፡ በቀጥታ ፡ ወደ ፡ አባቱ ፡ ሠረገላ ፡ ቢሔድ ፡
ከረጢቱ ፡ እዚያ ፡ የለም ፤ አስታጥ ፡ ከረጢቱን ፡ ተንተርሶ ፡
ሚዳ ፡ ላይ ፡ ተጋድሞ ፡ አካባቢው ፡ ሁሉ ፡ እስኪያስተጋባ ፡
ያንኳርፍ ፡ ነበር ። አንድሬይ ፡ ከረጢቱን ፡ በአንድ ፡ እጁ ፡
ያዘና ፡ በኃይል ፡ ሲመነጭቀው ፡ የአስታጥ ፡ ጭንቅላት ፡ ከመ
ሬቱ ፡ ጋር ፡ ተጋጩ ። አስታጥ ፡ ከእንቅልፉ ፡ ባንኖ ፡ ዓይኖ
ቹን ፡ ሳይገልጥ ፡ ቁጭ ፡ እንዳለ ፤ «ያዙት ፡ ይህን ፡ የፖሊሽ ፡
ሰይጣን! ፈረሱን ፡ ያዙት! ያዙት!» ብሎ ፡ በኃይል ፡ ጮኸ ።

አንድሬይም ፡ በድንጋጤ ፡ የያዘውን ፡ ከረጢት ፡ በመቃ
ጣት ፡ እንሥቶ ፡ «ዝም ፡ በል ፡ አለዚያ ፡ እንድልሃለሁ!» ብሎ ፡
ጮኸበት ፤ ነገር ፡ ግን ፡ ወንድሙን ፡ መግደል ፡ ምንም ፡ አስ
ፈላጊ ፡ አልሆነም ፤ ምክንያቱም ፡ አስታጥ ፡ የቅዠት ፡ ንግግ
ሩን ፡ አቆመና ፡ ወደኋላው ፡ ተፈንግሎ ፡ በዙሪያው ፡ ያለው ፡
ሣር ፡ ሁሉ ፡ እስኪንቀጠቀጥ ፡ ድረስ ፡ ማንኳረፍ ፡ ቀጠለ ።
የአስታጥ ፡ ቅዠት ፡ ሌሎች ፡ ኮዛኮችን ፡ ቀስቅሶ ፡ እንደሆን ፡
በማለት ፡ አንድሬይ ፡ አካባቢውን ፡ በጥንቃቄ ፡ ተመለከተ ።
አንድ ፡ ሰው ፡ ብቻ ፡ ከአቅራቢያው ፡ አንገቱን ፡ ቀና ፡ አድ
ርጐ ፡ በእንቅልፍ ፡ ልቡ ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡ ከተመለከተ ፡
በኋላ ፡ ወዲያው ፡ ተመልሶ ፡ ሲተኛ ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ የነቃ ፡
ሰው ፡ አልነበረም ። አንድሬይ ፡ ለማረጋገጥ ፡ ሁለት ፡ ወይም ፡
ሦስት ፡ ደቂቃ ፡ ያህል ፡ ከቆየ ፡ በኋላ ፡ ከረጢቱን ፡ ተሸክሞ ፡

ሐደ ። ታታርዋ ፡ ሴትዮ ፡ በፍርሃት ፡ ትንፋሽዋን ፡ ውጣ ፡ እንደ ፡ ተጋደመች ፡ ነበረች ።

«ነይ ፤ ተነሺ ፤ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ተሻቶአል ፤ ምንም ፡ አትፍሪ ። ሁሉንም ፡ መሸከም ፡ ያልቻልኩ ፡ እንደሆን ፡ አንዱን ፡ ዳቦ ፡ ለመያዝ ፡ ትችይ ፡ ይሆን?» አላትና ፡ ከረጢቱን ፡ በትከሻው ፡ ተሸክሞ ፡ እግረ ፡ መንገዱንም ፡ ከአንድ ፡ ሠረገላ ፡ ላይ ፡ ዱቄት ፡ የተሞላ ፡ ሌላ ፡ ከረጢት ፡ አንሥቶ ፡ ይዞ ፡ ታታርዋን ፡ ተሸካሚ ፡ ያላትን ፡ ዳቦ ፡ እንኳን ፡ ሳይቀር ፡ በክንዱ ፡ አቅፎ ፡ በተኙት ፡ ዛፖሮሽያኖች ፡ መካከል ፡ በድፍረት ፡ መንገድ ፡ ጀመረ ።

ወዲያው ፡ በሽማግሌው ፡ አባቱ ፡ በታራስ ፡ ቡልባ ፡ አጠገብ ፡ ሲያልፉ ፡ አባትየው ፡ «አንድሬይ!» አለና ፡ ተጣራ ።

አንድሬይም ፡ በድንጋጤ ፡ ልቡ ፡ ቀጥ ፡ ብሎ ፡ ከእግር ፡ እስከ ፡ ራሱ ፡ እየተንቀጠቀጠ ፡ ቆመና ፡ ቀስ ፡ ብሎ ፡ «ምንድነው?» አለ ።

«ሴት ፡ አብራህ ፡ አለች! ቆይ ፡ ስነሣ ፡ በቁምህ ፡ ነው ፡ ቆዳህን ፡ የምገፈው! ሴቶች ፡ ለምንም ፡ አይጠቅሙህ!» አለና ፡ ቡልባ ፡ ቀና ፡ ብሎ ፡ የተሸፋፈነችውን ፡ ታታር ፡ በቁጣ ፡ ተመለከታት ።

አንድሬይ ፡ የአባቱን ፡ ፊት ፡ ቀና ፡ ብሎ ፡ ማየት ፡ ፈርቶ ፡ ልክ ፡ እንደ ፡ በድን ፡ እቆመበት ፡ ሥፍራ ፡ ከቆየ ፡ በኋላ ፡ ቀና ፡ ቢል ፡ ቡልባ ፡ እጁን ፡ ትራስ ፡ አድርጎ ፡ ወዲያው ፡ እንቅልፍ ፡ ወስዶታል ። አንድሬይ ፡ ከጭንቅ ፡ በመውጣቱ ፡ አማተበ ። ድንጋጤና ፡ ፍርሃቱም ፡ ከአመጣጡ ፡ በበለጠ ፡ ፍጥነት ፡ ለቅቆት ፡ ሐደ ። ታታርዋን ፡ ለማየት ፡ ዘወር ፡ ቢል ፡ እንደተሸፋፈነች ፡ ሐውልት ፡ መስላ ፡ ከሩቅ ፡ በሚመጣው ፡ የቃጠሎ ፡ ብርሃን ፡ ዓይኖችዋ ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ሬሣ ፡ ዓይን ፡ ቁልጭ ፡ ብለው ፡ እየታዩ ፡ ቆማለች ። ወዲያው ፡ የቀሚስዋን ፡ እጅጌ ፡ ጎተት ፡ ሲያደርገው ፡ ተከተለችውና ፡ እየተገላመጡ ፡ አንዲት ፡ ቁልቁለት ፡ ወርደው ፡ በቁጥቋጦ ፡ የተሸፈነች ፡ ጠባብ ፡ ሸጥ ፡ ተሻገሩ ።

ቁልቁለቱን ፡ ከወረዱ ፡ ወዲያ ፡ ከኮዛኮቹ ፡ ሠፈር ፡ ተሰውረው ፡ አይታዩም ፡ ነበር ። አንድሬይ ፡ ዘወር ፡ ብሎ ፡ ወደ ፡ ኋላው ፡ ሲመለከት ፡ ከአቀባቱ ፡ ጫፍ ፡ ላይ ፡ የበቀለው ፡ ሣር ፡ ብቻ ፡ ከሰማዩ ፡ ጋር ፡ የገጠመ ፡ መስሎ ፡ ታየው ። በዚያ ፡ ሰዓት ፡ የሚነፍሰው ፡ ቀለል ፡ ያለ ፡ ነፋስ ፡ ጎሕ ፡ ሊቀድ ፡ መቃረቡን ፡ አስታወሰው ። በከተማውም ፡ ሆነ ፡ በተወረረው ፡ አካባቢ ፡ አንድም ፡ ዶሮ ፡ ስለአልተረፈ ፡ የዶሮ ፡ ጩኸት ፡ አይሰማም ። ሸጥዋን ፡ ከተሻገሩ ፡ በኋላ ፡ ከፊታቸው ፡ ያገኙት ፡ አቀባት ፡ ከወረዱት ፡ ቁልቁለት ፡ የባሰ ፡ ረጅምና ፡ ቀጥ ፡ ያለ ፡ ነበር ። በዚያ ፡ አቅራቢያ ፡ ያለው ፡ የምሽግ ፡ ግንብ ፡ በጣም ፡ አጭርና ፡ ወታደርም ፡ የማይታይበት ፡ ስለነበር ፡ አቀባቱ ፡ በተፈጥሮው ፡ ለከተማው ፡ ምሽግ ፡ ሆኖ ፡ የተሠራ ፡ ይመስላል ፤ ቀጥ ፡ ያለው ፡ አቀባት ፡ በቁጥቋጦና ፡ በአረም ፡ የተሸፈነ ፡ ሲሆን ፡ ከአቀባቱ ፡ መደብና ፡ ከውኃው ፡ መካከል ፡ ረጅም ፡ ሰው ፡ የሚውጥ ፡ ቁጠማ ፡ በቅሎአል ። ከቁጠማው ፡ አለፍ ፡ ብሎ ፡ ቀድሞ ፡ በአታክልት ፡ ዙሪያ ፡ የታጠረ ፡ የፈራረሰ ፡ አጥር ፡ ይታያል ። ከአጥሩም ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ አታክልቶች ፡ አሉ ። እዚህ ፡ ላይ ፡ ሥፍራው ፡ ጨፌና ፡ በውኃ ፡ የተሸፈነ ፡ ስለነበር ፡ ታታርዋ ፡ ጫማዋን ፡ አውልቃና ፡ ቀሚስዋን ፡ ሰብስባ ፡ በባዶ ፡ እግርዋ ፡ በጥንቃቄ ፡ ትራመድ ፡ ጀመር ። ወዲያው ፡ ቁጥቋጦዎቹን ፡ ገለጥ ፡ ስታደርግ ፡ ጠባብ ፡ የዋሻ ፡ በር ፡ ብቅ ፡ አለ ። ታታርዋ ፡ ቀድማ ፡ ገባች ፤ አንድሬይም ፡ ከነሽከሙ ፡ ለመግባት ፡ ሲል ፡ በጣም ፡ ዝቅ ፡ ብሎ ፡ ተከተላት ፤ ወዲያው ፡ ጥቅጥቅ ፡ ያለ ፡ ጨለማ ፡ ዋጣቸው ።

ምዕራፍ ፡ ስድስት ።

አንድሬይ ፡ ከረጢቶቹን ፡ እንደተሸከመ ፡ በጨለማው ፡ ዋሻ ፡ ታታርዋን ፡ ተከትሎ ፡ በዳበሣ ፡ ይጓዝ ፡ ጀመር ።

«በቅርቡ : ብርሃን : እናገኛለን ፤ ፋኖሱን : ከአስቀመጥኩበት : ሥፍራ : ደርሰናል ።» አለችው ።

በእውነትም : ደብዘዝ : ያለ : ብርሃን : መንገዳቸውን : ያሳያቸው : ጀመር ። ወዲያው : ከአካባቢው : ትንሽ : ሰፋ : ካለ : ሥፍራ : ደረሱ ። ይህ : ሥፍራ : የጸሎት : ቤት : ሳይሆን : አይቀርም ። ምክንያቱም : ከወደ : ጥግ : በኩል : እንደመቅደስ : ያለ : አንድ : ጠባብ : ጠረጴዛ : ተቀምጦ : ከበላዩም : መልኩ : በጣም : የተበላሸ : የካቶሊኮች : የማርያም : ሥዕል : ተሰቅሎአል ። ትንሽ : የብር : ኩራዝ : ፊት : ለፊት : ተንጠልጥሎ : በሥዕሉ : ላይ : ደብዘዝ : ያለ : ብርሃን : ይፈነጥቃል ። ታታርዋ : ጐንበስ : ብላ : እዚያው : መሬት : ላይ : አስቀምጣው : የነበረውን : ከመዳብ : የተሠራ : ፋኖስ : አንስታ : ጠፍቶ : ስለነበር : ከሥዕሉ : መብራት : እሳት : አያያዘች ። ብርሃኑ : እየደመቀ : ሔደ ። ከዚያ : ፊትና : ጓላ : ተከታትለው : መንገዳቸውን : ቀጠሉ ። በጤንነት : የተጠበቀው : የአንድሬይ : የተዋበ : የወጣትነት : መልክና : እብራው : ያለችው : ጓደኛው : የከሣ : ፊት : ከፍ : ያለ : ልዩነት : ነበረው ። ዋሻው : እየሰፋ : ስለሔደ : አንድሬይ : ቀጥ : ብሎ : ለመቆም : ቻለ ። የዋሻውን : ግድግዳ : በመገረም : እየተመለከተ : ኪዬቭ : ያሉት : የዋሻ : መቃብሮች : ትዝ : አሉት ። እንደ : ኪዬቭ : የዋሻ : መቃብሮች : ሁሉ : እዚህም : በግርግዳው : ላይ : ተቆፍረው : በተሠሩ : መደቦች : ላይ : በአንዳንዶቹ : የሬሣ : ሣጥኖች : ቆመው : ሲታዩ : በሌሎች : ደግሞ : በእርጥበት : የሻገተ : የሰው : አጽም : ተከምሮ አል ። እንዲሁም : በዚህ : ዋሻ : አንዳንድ : ቅዱሳን : የሆኑ : ሰዎች : ከዚህ : ዓለም : ሐዘንና : መከራ : ሸሽተው : በሱባኤ : ሳይቀመጡበት : አልቀሩም ። አንዳንድ : ቦታ : በጣም : ጨለማ : ነበር ። አልፎ : አልፎም : ከእግራቸው : ሥር : ውኃ : ይሰማቸዋል ። ብዙ : ጊዜ : አንድሬይ : የጉዞ : ጓደኛው : ድካም : በአረማመድዋ : ይታይ : ስለነበር : እንድታርፍ : መ

ቆም : ግድ : ሆነበት ። አንዲት : ጉርሻ : ዳቦ : ብትውጥ : ሆድ : ቁርጠት : ሆኖባት ፤ ብዙ : ጊዜ : መራመድ : እያቃታት : ቀጥ : ብላ : ትቆም : ነበር ። በመጨረሻ : አንድ : ትንሽ : የብረት : መዝጊያ : ከፊታቸው : ታያቸው ። «ተመስገን : አምላኬ : ደረስን!» ብላ : ታታርዋ : በሩን : ለማንኳኳት : እጅዋን : ብታነሣ : እቅም : አነሣት ። በዚህን : ጊዜ : አንድ ሬይ : ሔደና : በሩን : በኃይል : አንኳኳው ። ከበሩ : አልፎ : ሰፊ : ሥፍራ : መኖሩን : የሚያስረዳ : ቀበሌ : ተሰማ ። ወዲያው : ከአንድ : ከሁለት : ደቂቃ : በኋላ : ቁልፍ : ሲንኳኳና : አንድ : ሰው : በደረጃ : ሲወርድ : ተሰማ ። በመጨረሻ : በሩ : ተከፈተና : በአንድ : እጁ : ሻማ : በሌላው : ደግሞ : ብዙ : ቁልፍ : የያዘ : አንድ : መነኩሴ : በጠባብ : የመተላለፊያ : ደረጃ : ላይ : ቆሞ : አገኘ ። በከዛኮች : መካከል : እጅግ : ከመጠላታቸው : የተነሣ : ከአይሁዶች : የባስ : የጭካኔ : ፍርድ : ከሚፈጸምባቸው : የካቶሊክ : መነኮሣት : አንዱ : የሆነው : ይህ : መነኩሴ : እፊቱ : ቆሞ : ሲመለከት : አንድሬይ : ሳያስበው : ደሙ : ፈላ ። መነኩሴውም : የዛፖሮኸያን : ኮዛክ : በማየቱ : ደንግጦ : ሳለ : ታታርዋ : በሹክሹክታ : ስታነጋግረው : ልቡ : ረጋ ። ወዲያው : በሩን : ቆልፎ : በደረጃው : አሳለፋቸውና : በጨለማው : የቤተ : ክርስቲያኑ : ሕንፃ : ውስጥ : ያሉ : መሆናቸውን : አወቁ ። ረጃጅም : ሻማዎች : በሚበሩበት : በአንዱ : መቅደስ : ፊት : ለፊት : አንድ : ቄስ : ተንበርክከው : በለሰለሰ : ድምጽ : ጸሎት : ያደርሳሉ ። ከቄሱም : ግራና : ቀኝ : ነጭ : ልብስ : የለበሱ : ሁለት : ወጣት : ዲያቆኖች : መአጠንት : ይዘው : ተንበርክከዋል ። ቄሱ : የሚያደርሱት : ፀሎት : አንድ : አምላካዊ : ተአምር : ወርዶ : ከተማው : እንዲድን ፤ ምሽጉ : እንዲጠነክር ፤ ሕዝቡም : በደረሰበት : ምድራዊ : ክፉ : ዕድል : ትእግስት : እንዲያገኝ : የሚለማመን : ፀሎት : ነበር ። ጥቂት : ሴቶች : ተንበርክከው : ከድካማቸውም : የተነሣ : እፊታ

ቸው ፡ ያሉትን ፡ የወንበር ፡ ድጋፎች ፡ ተደግፈዋል ። አንዳ
 ንድ ፡ ወንዶችም ፡ የሕንፃውን ፡ ምሰሶዎች ፡ እየተደገፉ ፡ በሐ
 ዘን ፡ ተከዘው ፡ ተንበርክከዋል ። ከመቅደሱ ፡ በላይ ፡ ባለው ፡
 ቀለም ፡ የተቀባ ፡ የመስኮት ፡ መስተዋት ፡ የጐህ ፡ ብርሃን ፡
 ገብቶ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያኑ ፡ አዳራሽ ፡ ፈገግ ፡ አለ ። በሚገ
 ባውም ፡ ጮራ ፡ ዲያቆናቱ ፡ ከያዙት ፡ መአጠንት ፡ የሚወ
 ጣው ፡ የእጣን ፡ ጢስ ፡ እንደ ፡ ቀስተ ፡ ደመና ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡
 ቀለማት ፡ ይዞ ፡ ይታይ ፡ ነበር ። አንድሬይ ፡ ከቆመበት ፡ ጨ
 ለማ ፡ ሥፍራ ፡ ሆኖ ፡ የገባው ፡ ብርሃን ፡ ያመጣውን ፡ አስደ
 ናቂ ፡ ለውጥ ፡ ተመልክቶ ፡ ተገረመ ። ወዲያው ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡
 ግርማ ፡ ያለው ፡ የእርጋኑ ፡ ድምጽ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑን ፡
 ሞላው ። እርጋኑም ፡ እንደ ፡ ነጐድጓድ ፡ በሚዝገመገምና ፡
 ወዲያው ፡ ደግሞ ፡ በለሰለሰ ፡ ጣፋጭ ፡ ሰልት ፡ ከተሰማ ፡ በ
 ጓላ ፡ ዝም ፡ ሲል ፡ ቀበሌው ፡ ግን ፡ በሕንፃው ፡ ውስጥ ፡ ሲያ
 ስተጋባ ፡ ብዙ ፡ ቆየ ። አንድሬይም ፡ አፉን ፡ ከፍቶ ፡ ቆሞ ፡
 በዚህ ፡ ባለታላቅ ፡ ግርማ ፡ ሙዚቃ ፡ ተገረመ ። ወዲያው ፡
 ታታርዋ ፡ ልብሱን ፡ ጐተት ፡ አደረገችና ፡ «እንሐድ!» አለ
 ችው ። ማንም ፡ ሰው ፡ ሳያስተውላቸው ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያኑን ፡
 አቋርጠው ፡ ወጡና ፡ ውጭ ፡ ካለው ፡ አደባባይ ፡ ደረሱ ። አደ
 ባባዩ ፡ አራት ፡ ማዕዘን ፡ ሲሆን ፡ በዚያ ፡ ሰዓት ፡ ባዶ ፡ ነበር ።
 ምናልባት ፡ ከአንድ ፡ ሳምንት ፡ በፊት ፡ በዚህ ፡ አደባባይ ፡
 ሸቀጣ ፡ ሸቀጥ ፡ ይገበይ ፡ እንደነበር ፡ የሚያስረዱ ፡ አንዳ
 ንድ ፡ የነጋዴ ፡ መደቦች ፡ አሉ ። በዚያ ፡ ዘመን ፡ በየትም ፡ ሥ
 ፍራ ፡ እንደሚታየው ፡ ሁሉ ፡ የከተማው ፡ መንገድ ፡ ድን
 ጊያ ፡ በመነጠፍ ፡ ፈንታ ፡ በአፈር ፡ የተደመደመ ፡ ነው ።
 አደባባዩ ፡ ከጭቃ ፡ ወይም ፡ ከድንጋይ ፡ በተሠሩ ፡ ትናን
 ሽ ፡ ቤቶች ፡ ተከቦአል ። በአንድ ፡ ወገን ፡ ከቤተ ፡ ክርስቲያ
 ኑ ፡ እልፍ ፡ ብሎ ፡ ምናልባት ፡ የከተማው ፡ አዳራሽ ፡ ወይም ፡
 አንድ ፡ የመንግሥት ፡ ድርጅት ፡ የያዘ ፡ ሳይሆን ፡ አይቀርም ።
 ከሌሎች ፡ ቤቶች ፡ ጐልቶ ፡ የሚታይ ፡ ረዘም ፡ ያለ ፡ ሕንፃ ፡

አለ ። ይህም ፡ ሕንፃ ፡ ባለሁለት ፡ ፎቅ ፡ ሲሆን ፡ በላዩም ፡
 በሚገኝ ፡ ተጨማሪ ፡ ደርብ ፡ ዘበኛ ፡ ቆሞአል ። በዘበኛው ፡
 መቆሚያ ፡ ጣራ ፡ ላይ ፡ ሰፊ ፡ የሰዓት ፡ መልክ ፡ ተቀርጾአል ።
 መላው ፡ አደባባይ ፡ የሞተ ፡ ይመስላል ። አንድሬይ ፡ ግን ፡
 አንድ ፡ የደከመ ፡ የሚያቃስት ፡ ድምጽ ፡ ተሰማውና ፡ ወደጓ
 ላው ፡ ዘወር ፡ ሲል ፡ አደባባዩን ፡ አቋርጦ ፡ በወዲያኛው ፡ ገጽ ፡
 ሁለት ፡ ወይም ፡ ሦስት ፡ የሚሆኑ ፡ ሰዎች ፡ መሬት ፡ ላይ ፡
 በድን ፡ መስለው ፡ ተጋድመው ፡ አየ ። ተኝተው ፡ ይሆን ፡ ወይ
 ስ ፡ ሞተዋል ፡ በማለት ፡ አተኩሮ ፡ እያየ ፡ ለማጣራት ፡ ሲ
 ሞክር ፡ ወዲያው ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ እግሩን ፡ አደናቀፈው ።
 ወደ ፡ ታች ፡ ሲመለከትም ፡ ያደናቀፈው ፡ ነገር ፡ የአንዲት ፡
 የአይሁድ ፡ ሴት ፡ ሬሣ ፡ ሆኖ ፡ አገኘው ። ምንም ፡ እንኳን ፡
 የተጐሳቆለው ፡ ፊትዋ ፡ አሁን ፡ ሊያረጋግጥ ፡ ባይችልም ፡
 ሴትዮዋ ፡ ገና ፡ ወጣት ፡ ሳትሆን ፡ አልቀረችም ። በራስዋ ፡
 ላይ ፡ ቀይ ፡ የሃር ፡ ሻሽ ፡ ታሥሮአል ። በጀሮዎችዋ ፡ ላይ ፡
 የሱል ፡ ወይም ፡ የጨሌ ፡ ጌጥ ፡ እንጠልጥላለች ። ጐንዋ ፡
 አንድ ፡ ልጅ ፡ ተጋድሞ ፡ ጡትዋን ፡ በእጁ ፡ እንደጨበጠ ፡
 ወተት ፡ ሲያጠባት ፡ ጊዜ ፡ በጭንቅ ፡ ብሰጭት ፡ ጠምዝዞ ፡
 ይዞታል ። ሕፃኑ ፡ ልቅሶውም ፡ ጨሽቱም ፡ አቁሞአል ። ነ
 ፍሱ ፡ ላለመውጣትዋ ፡ ምልክት ፡ የሆነው ፡ በእርጋታ ፡ ሲ
 ንቀሳቀስ ፡ የሚታየው ፡ ሆዱ ፡ ብቻ ፡ ነበር ። በአንድ ፡ መንገ
 ድ ፡ አጠፍ ፡ ሲሉ ፡ አንድ ፡ እብድ ፡ ሰውየ ፡ አጋጠማቸውና ፡
 አንድሬይ ፡ የተሸከመውን ፡ እቃ ፡ በማየት ፡ እብዱ ፡ ሰውየ ፡
 «ዳቦ!» ብሎ ፡ ጮኾ ፡ እንደነብር ፡ ጐብ ፡ አለበት ። ነገር ፡
 ግን ፡ ጐልበቱ ፡ የአብደቱን ፡ ያህል ፡ ስላልነበር ፡ አንድሬይ ፡
 ገፍተር ፡ ሲያደርገው ፡ በጀርባው ፡ ወድቆ ፡ ተዘረጋ ። በዚ
 ህን ፡ ጊዜ ፡ አንድሬይ ፡ በርገራጌ ፡ ልቡ ፡ ተነክቶ ፡ አንድ ፡ ዳቦ ፡
 ሲጥልለት ፡ ዳቦውን ፡ ልክ ፡ እንደ ፡ አበደ ፡ ውሻ ፡ ተናነ
 ቀው ። ነገር ፡ ግን ፡ ለብዙ ፡ ቀናት ፡ እህል ፡ አልቀመሰም ፡
 ነበርና ፡ ወዲያው ፡ እዚያው ፡ ያለበት ፡ ሥፍራ ፡ ሆኖ ፡ ቁር

ጠት ፡ ያሰቃየው ፡ ጀመር ። በየደረሱበት ፡ ርሃቡ ፡ ያደረሰውን ፡ አሰቃቂ ፡ ነገር ፡ ያይ ፡ ጀመር ። ብዙዎቹ ፡ ሰዎች ፡ ስቃያቸውን ፡ በቤታቸው ፡ ውስጥ ፡ እንዳሉ ፡ ለመቀበል ፡ ስለአልቻሉ ፡ በአንድ ፡ ዓይነት ፡ ታምር ፡ ከአየሩ ፡ መድኃኒት ፡ የሚያገኙ ፡ ይመስል ፡ ወደውጭ ፡ በየመንገዱ ፡ ላይ ፡ ወጥተው ፡ ኖሮአል ። በአንድ ፡ ቤት ፡ ደጃፍ ፡ ላይ ፡ አንዲት ፡ ባልቴት ፡ ተቀምጠው ፡ ሞተው ፡ እንደሁና ፡ እንቅልፍ ፡ ይውሰዳቸው ፡ ለማወቅ ፡ ያዳግታል ። ሆኖም ፡ አንገታቸውን ፡ ደፍተው ፡ የተቀመጡት ፡ ባልቴት ፡ ሳይንቀሳቀሱ ፡ ድርቅ ፡ ከማለታቸው ፡ የተነሣ ፡ ማየት ፡ ወይም ፡ መስማት ፡ እንደማይችሉ ፡ ግልጽ ፡ ነበር ። ከሌላ ፡ ቤት ፡ ጣራ ፡ ላይ ፡ ደግሞ ፡ በገመድ ፡ የተንጠለጠለ ፡ አንድ ፡ የተሸማቀቀ ፡ ሬሣ ፡ ይታያል ። ይህ ፡ ያልታደለ ፡ ሰው ፡ የርሃብን ፡ ስቃይ ፡ መቻል ፡ ሲያቅተው ፡ ጊዜ ፡ ሕይወቱን ፡ በገዛ ፡ እጁ ፡ ማጥፋት ፡ መርጦ ፡ በገመድ ፡ ታንቆ ፡ ሞቶአል ።

ይህን ፡ ሁሉ ፡ አሰቃቂ ፡ የርሃብ ፡ ውጤት ፡ በመመልከቱ ፡ አንድሬይ ፡ አላስችል ፡ አለውና ፡ ታታርዋን ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ጠየቃት ፤

«ሕይወታቸውን ፡ ለማቆየት ፡ ያህል ፡ እንኳን ፡ በእውነት ፡ የሚቀምሱት ፡ ነገር ፡ አጥተው ፡ ነው? መቼም ፡ ሰው ፡ ችግር ፡ ሲበዛበት ፡ ያለውን ፡ በልቶ ፡ ከጨረሰ ፡ በኋላ ፡ በሕግ ፡ የተከለከሉትን ፡ ፍጥረቶች ፡ እንኳን ፡ መመገብ ፡ አለበት ።»

ታታርዋም ፡ «ሁሉም ፡ ተበልቶአል ፤ ያለው ፡ እንሰላት ፡ ሁሉ ፡ ለምግብ ፡ ሆኖአል ፤ አንድ ፡ ፈረስ ፡ ወይ ፡ አንድ ፡ ውሻ ፡ አንዲት ፡ አይጥ ፡ እንኳን ፡ በከተማው ፡ ውስጥ ፡ አይገኝም ። በከተማው ፡ ውስጥ ፡ ምንም ፡ ስንቅ ፡ አከማችተን ፡ አናውቅም ፡ ነበር ። ምግብ ፡ ሁሉ ፡ የሚመጣልን ፡ በአካባቢው ፡ ካሉት ፡ መንደሮች ፡ ነው ።»

«ታዲያ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ አሰቃቂ ፡ ሞት ፡ እየሞታችሁ ፡ አሁንም ፡ ከተማውን ፡ እንደያዛችሁ ፡ ለመቆየት ፡ እንዴት ፡ ታስባላችሁ?»

«አዎ ፤ ወየወዳ ፡ እንኳን ፡ ተስፋ ፡ ቆርጠው ፡ ባሰረከቡ ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ትላንት ፡ ጠዋት ፡ በቡድንጉ ፡ ያሉት ፡ ከሎኔል ፡ ከተማው ፡ ለጠላት ፡ እንዳይለቀቅ ፡ በመከልከል ፡ መልዕክት ፡ የያዘ ፡ አንድ ፡ አሞራ ፡ ልከው ፡ እሳቸው ፡ ለእርዳታ ፡ ሊደርሱልን ፡ ተጨማሪ ፡ ጦር ፡ የያዙ ፡ ከሎኔል ፡ በመጠበቅ ፡ ላይ ፡ መሆናቸውን ፡ ስለገለጹ ፡ ይኸው ፡ አሁን ፡ ይመጣሉ ፡ ተብለው ፡ ይጠበቃሉ ። ይኸው ፡ አሁን ፡ ከቤቱ ፡ ደረሰን ።»

ከሌሎቹ ፡ ሁሉ ፡ የተለየ ፡ ምናልባት ፡ በኢጣልያ ፡ መሐንዲስ ፡ የተሠራ ፡ አንድ ፡ ቤት ፡ አንድሬይ ፡ ገና ፡ ከሩቁ ፡ ተመልክቶ ፡ ነበር ። ይህ ፡ ቤት ፡ ባለሁለት ፡ ፎቅ ፡ ሲሆን ፡ በተዋበ ፡ ጡብ ፡ ድንጋይ ፡ የታነጸ ፡ ነው ። ይህ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ቅስት ፡ ያጌጠው ፡ ሕንፃ ፡ በበሩ ፡ መድረክ ፡ ወደ ፡ አደባባዩ ፡ የሚያወርድ ፡ ቀለም ፡ ከተቀቡ ፡ ሸክላዎች ፡ የተሠራ ፡ ሰፊ ፡ ደረጃ ፡ ነበረው ። ከደረጃው ፡ ሥር ፡ በአንድ ፡ እጃቸው ፡ ጦራቸውን ፡ ይዘው ፡ በሌላው ፡ ደግሞ ፡ ያቀረቀረውን ፡ እራሳቸውን ፡ የደገፉ ፡ ሁለት ፡ ዘበኞች ፡ ተቀምጠዋል ። ዘበኞቹ ፡ ከሰው ፡ ይልቅ ፡ ሐውልት ፡ መስለው ፡ ይታዩ ፡ ነበር ። እንቅልፍ ፡ የወሰዳቸው ፡ አይመስሉም ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ዘበኛ ፡ ሆነው ፡ ተቀምጠው ፡ በደረጃው ፡ የሚወጡትን ፡ ሰዎች ፡ ቀና ፡ ብለው ፡ እንኳን ፡ አይመለከቱም ። ከደረጃው ፡ መጨረሻ ፡ ላይ ፡ የከበረ ፡ የብረት ፡ ልብስ ፡ የለበሰ ፡ ጦረኛ ፡ አንድ ፡ የጸሎት ፡ መጽሐፍ ፡ ገልጦ ፡ ይዞ ፡ ቆሞአል ። እሱም ፡ ቀና ፡ ብሎ ፡ በደከሙት ፡ ዓይኖቹ ፡ ሲመለከታቸው ፡ ታታርዋ ፡ ቀረብ ፡ ብላ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ነገረችውና ፡ እንደገና ፡ ወደ ፡ ጸሎት ፡ መጽሐፉ ፡ አቀረቀረ ። ሰፊ ፡ ከሆነው ፡ ከመጀመሪያው ፡ አዳራሽ ፡ ሲገቡ ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ከፖሊሾች ፡ መኳንንት ፡ በማይለየው ፡

ክብርና ፡ ወግ ፡ መሠረት ፡ ወታደሮች ፡ ጋሻ ፡ ጃግሪዎችና ፡
ሌሎችም ፡ አሽከሮች ፡ በየስፍራው ፡ ግድግዳውን ፡ ተደግ
ፈው ፡ ተቀምጠው ፡ አዳራሹን ፡ ሞልተውታል ። ነገ፡ ያለቀ ፡
ሻማ ፡ ሽታ ፡ ይሸታል ። ሁለት ፡ ሻማዎች ፡ ደግሞ ፡ የሰው ፡
ቁመት ፡ በሚያህል ፡ የሻማ ፡ ማስቀመጫ ፡ ላይ ፡ ሆነው ፡
ምንም ፡ እንኳን ፡ የጠዋቱ ፡ ብርሃን ፡ በመስኮት ፡ ቢገባ ፡ አሁ
ንም ፡ እንደበሩ ፡ ናቸው ።

አንድሬይ ፡ በተዋበ ፡ ቅርጻቅርጽ ፡ የተሠራ ፡ ሣንቃ ፡
ወዳለው ፡ ሰፊ ፡ በር ፡ ሲያመራ ፡ ታታርዋ ፡ የልብሱን ፡ ጫፍ ፡
ጐተተችና ፡ ወደ ፡ ጐን ፡ ያለች ፡ አንዲት ፡ ትንሽ ፡ በር ፡ አመ
ለከተችው ። በዚችም ፡ በር ፡ አልፈው ፡ ከአንድ ፡ ክፍል ፡ ሲ
ደርሱ ፡ አንድሬይ ፡ ክፍሉን ፡ በመደነቅ ፡ እየተገላመጠ ፡ ያ
ስተውል ፡ ጀመር ። በመስኮቱ ፡ መዝጊያ ፡ ጭላንጭሎች ፡ የሚ
ገባው ፡ ጨረር ፡ ድምቅ ፡ ቀይ ፡ የሆነውን ፡ መጋረጃና ፡ እንዲ
ሁም ፡ ግድግዳው ፡ ላይ ፡ የተሰቀለ ፡ አንድ ፡ ሥዕል ፡ አጉል
ቶ ፡ ያሳያል ። ታታርዋ ፡ አንድሬይን ፡ እዚያው ፡ እንዲ
ቆይ ፡ ምልክት ፡ ሰጠችውና ፡ በሩን ፡ ከፍታ ፡ ወደ ፡ ሌላው ፡
ክፍል ፡ ስትገባ ፡ ከወዲያኛው ፡ ክፍል ፡ የሚመጣ ፡ የሻማ ፡
ብርሃን ፡ ታየው ። ወዲያውም ፡ የለሰለሰ ፡ የቹክቹክታ ፡ ድ
ምጽ ፡ ሲሰማ ፡ ጊዜ ፡ ልቡ ፡ ተሸበረ ። ገርበብ ፡ ባለው ፡ መዝ
ጊያ ፡ ረጅም ፡ ያማረ ፡ ጠጉር ፡ በትከሻዋ ፡ ላይ ፡ የተንዣረገገ ፡
የአንድ ፡ የተዋበች ፡ ሴት ፡ ቅርጽ ፡ ታየው ። ወዲያው ፡ ታታ
ርዋ ፡ ተመለሰችና ፡ አስገባችው ። እሱ ፡ ግን ፡ እንዴት ፡ እን
ደገባና ፡ በሩም ፡ ከኋላው ፡ እንዴት ፡ እንደተዘጋ ፡ በፍጹ
ም ፡ ትዝ ፡ አይለውም ።

በክፍሉ ፡ ውስጥ ፡ ሁለት ፡ ሻማዎች ፡ ይበራሉ ። በአን
ድ ፡ ሥዕል ፡ አጠገብም ፡ የሚበራ ፡ አንድ ፡ ኩራዝ ፡ አለ ።
በሥዕሉ ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ ለጸሎት ፡ መንበርከኪያ ፡ ደረጃ
ዎች ፡ ያሉት ፡ ረጅም ፡ ጠረጴዛ ፡ ይታያል ። አንድሬይ ፡ እነ
ዚህን ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ ለመመልከት ፡ ስሜትም ፡ አልነበ

ረው ። ዘወር ፡ ሲል ፡ አንድ ፡ ሴትዮ ፡ ቆማ ፡ አየ ። ለመራመ
ድ ፡ አስባ ፡ እዚያው ፡ ደርቃ ፡ የቀረች ፡ በድንገት ፡ ወደ ፡ ድ
ንጋይ ፡ የተለወጠች ፡ ትመስላለች ። ወደሱ ፡ ልትዘል ፡ ስትል ፡
ሰውነትዋን ፡ በግድ ፡ ገትታ ፡ ያቆመችው ፡ ስትመስል ፡ እሱ
ም ፡ እንደዚሁ ፡ በመገረም ፡ ደንዝዞ ፡ ከፊትዋ ፡ ቆሞአል ።
አሁን ፡ እንደሚያያት ፡ ሆኖ ፡ አገኛታለሁ ፡ ብሎ ፡ አላሰ
በም ፡ ነበር ፤ ተለውጣለች ፡ ቀድሞ ፡ ያወቃት ፡ ልጃገረድ ፡
አይደለችም ። አሁን ፡ የቀድሞው ፡ መልኳ ፡ ምንም ፡ አይታ
ይም ። ከቀድሞው ፡ ይልቅ ፡ አሁን ፡ በአጠፊታ ፡ የበለጠች ፡
ቆንጆና ፡ በውበትዋ ፡ የምትማርክ ፡ ሆናለች ። በዚያን ፡ ጊዜ ፡
በጅምር ፡ እንዳለ ፡ ነገር ፡ ነበረች ፡ አሁን ፡ ግን ፡ አዋቂ ፡ ሠዓ
ሲ ፡ ለመጨረሻው ፡ ጊዜ ፡ በጠቢብ ፡ ብሩቹ ፡ ነካክቶ ፡ ያስ
ተካከላት ፡ ግሩም ፡ ሥዕል ፡ መስላለች ። ቀድሞ ፡ ቀበጥ ፡ ብት
ሆንም ፡ ደስ ፡ የምትል ፡ ልጃገረድ ፡ ነበረች ። አሁን ፡ ግን ፡
ውበትዋ ፡ ያበበ ፡ ሙሉ ፡ ሴት ፡ ናት ። ዓይኖቿዋ ፡ በበሰለ ፡
ስሜት ፡ ያበራሉ ። ይህም ፡ እንዲያው ፡ የስሜት ፡ ምልክ
ት ፡ ብቻ ፡ ሳይሆን ፡ ስሜት ፡ ራሱ ፡ በሙሉ ፡ መልኩ ፡ ነው ።
ገና ፡ ያልደረቀው ፡ የእንባዋ ፡ እርጥበት ፡ ለዓይኖቿዋ ፡ ልዩ ፡
መልክ ፡ ሰጥቶት ፡ ይታያል ። ደረትዋ ፡ አንገትዋና ፡ ትከ
ሻዋ ፡ ከሙሉ ፡ ውበት ፡ ልክ ፡ ደርሰዋል ። ቀድሞ ፡ በፊትዋ ፡
ይበተን ፡ የነበረው ፡ በስሱ ፡ ጥቅልል ፡ ጥቅልል ፡ ያለው ፡ ጠ
ጉርዋ ፡ አሁን ፡ በብዛት ፡ አምሮ ፡ ግማሹ ፡ ተጐንጉኖ ፡ የቀ
ረው ፡ በደረትዋ ፡ ወርዶ ፡ እስከ ፡ ጭንዋ ፡ ድረስ ፡ ተንዣ
ርጐዋል ። በጠቅላላው ፡ መላው ፡ መልኳ ፡ ተለውጦአል ።
አእምሮውን ፡ ሲያስጨንቀው ፡ ከኖረው ፡ መልኳ ፡ ተመሳ
ሳይ ፡ የሆነ ፡ ነገር ፡ ቢፈልግ ፡ አንድም ፡ አላገኘም ። የፊትዋ ፡
መገርጣት ፡ አስደናቂውን ፡ ውበትዋን ፡ ምንም ፡ አላበላሸ
ውም ። እንዲያውም ፡ አስደናቂ ፡ ተጨማሪ ፡ ለዛ ፡ ሰጥቶታል ።
አንድሬይ ፡ በፍጹም ፡ ተማርኮ ፡ እፊትዋ ፡ ቆሞ ፡ ቀረ ። እሱ
ዋም ፡ የጐልማሳነትን ፡ ሙሉ ፡ ውበት ፡ ተጐናጽፎ ፡ እፊ

ትዋ ፡ የቆመውን ፡ ኮዛክ ፡ በማየትዋ ፡ የተገረመች ፡ ትመሰላለች ። ሃር ፡ የመሰሉት ፡ ቅንድቦቹ ፡ ቀስት ፡ መሰለው ፡ ጸሐይ ፡ የጠገቡት ፡ ጉንጮቹ ፡ የወጣትነት ፡ ወዝ ፡ ይነበብባቸዋል ። ገና ፡ የበቀለው ፡ የጉልማሳነት ፡ ጥቁር ፡ ጢሙ ፡ እንደ ፡ ሃር ፡ የለሰለሰ ፡ ነው ።

እንደ ፡ ብር ፡ ቃጩል ፡ የጠራው ፡ ድምጽዋ ፡ እየተንቀጠቀጠ ፤ «ቸሩ ፡ መኳንንት ፡ ሆይ ፤ ላመሰግንህ ፡ አቅም ፡ ያንሰኛል ። ዋጋህን ፡ ሊከፍልህ ፡ የሚችለው ፡ አምላክ ፡ ብቻ ፡ ነው ። እኔ ፡ አንዲት ፡ ደካማ ፡ ሴት ፡ ነኝ ።...» አለችውና ፡ ዓይኖቿን ፡ አቀረቀረች ። የተዋበው ፡ ፊቷም ፡ በማቀርቀር ፡ ደፋ ፡ ሲል ፡ የሃፍረት ፡ ቅላት ፡ ለብሶ ፡ ነበር ። አንድሬይ ፡ መናገር ፡ እንኳን ፡ ተሳነው ። በልቡ ፡ የሚያስጨንቀውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ሊገልጽላት ፡ ተመኘ ፤ ግን ፡ አልቻለም ። ምላሱ ፡ እንደታሰረና ፡ ከልሳኑም ፡ ድምጽ ፡ እንደማይወጣ ፡ ተሰማው ። በተማሪ ፡ ቤትና ፡ እንደ ፡ ዘላን ፡ ኑሮ ፡ ባለው ፡ በዘመቻ ፡ ኑሮ ፡ ላደገው ፡ ለእሱ ፡ እንዲህ ፡ ላለው ፡ ንግግር ፡ መልስ ፡ ለመስጠት ፡ የማይቻለው ፡ መሆኑን ፡ በመገንዘብ ፡ የኮዛክነት ፡ ተፈጥሮውን ፡ ረገመ ።

ወዲያው ፡ ታታሩዋ ፡ ገባች ። የመጣውን ፡ ዳቦ ፡ ቆራርጣ ፡ በወርቅ ፡ ሳህን ፡ ላይ ፡ አድርጋ ፡ ለእመቤቷ ፡ አቀረበች ። ውቢቱ ፡ ወይዘሮም ፡ በፊት ፡ ገረድዋን ፤ ከዚያም ፡ ዳቦውን ፡ ከተመለከተች ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ አንድሬይ ፡ ቀና ፡ አለች ። የደረሰባት ፡ ሥቃይና ፡ ልትገልጸው ፡ ያልቻለችው ፡ ስሜት ፡ ሁሉ ፡ በዓይኖቿ ፡ ላይ ፡ ይነበብ ፡ ነበር ። አንድሬይም ፡ ማናቸውንም ፡ ነገር ፡ ከንግግር ፡ ሊረዳው ፡ ከሚችለው ፡ ይበልጥ ፡ ተረዳው ። ወዲያውም ፡ ከልቡ ፡ እየቀለለው ፡ ሄደ ፤ ሰውነቱ ፡ ሁሉ ፡ ከእስራት ፡ እንደተፈታ ፡ ሆኖ ፡ ተሰማው ። በአንድ ፡ ባልታወቀ ፡ እጅ ፡ እንደታሠረ ፡ ሆኖ ፡ የነበረው ፡ ስሜቱ ፡ ሁሉ ፡ ነፃ ፡ ሆኖ ፡ በማይገቱ ፡ ቃላት ፡ እየጉረፈ ፡ ለመውጣት ፡ ጓጓ ። ግን ፡ ወዲያው ፡ ያቺ ፡ ቆንጆ ፡ ልጅ ፡ ድንገት ፡ ወደ ፡

ታታሩዋ ፡ ዘወር ፡ አለችና ፡ «እናቴስ? ለሷም ፡ ውስደሽላታል?» ብላ ፡ ጠየቀች ።

ታታሩዋም ፤ «ተኝተዋል ።» አለች ።
«አባቴስ?»

«አዎ ፡ ወስጀላችዋለሁ ። መኩንንን ፡ ለማመስገን ፡ እኔው ፡ እራሴ ፡ እመጣለሁ ፡ ብለዋል ።»

ከዚያ ፡ ልጅቷ ፡ አንድ ፡ ቆራሽ ፡ ዳቦ ፡ እነሳችና ፡ ሉል ፡ በመሳሰሉት ፡ ጣቶቿ ፡ ሰበር ፡ አድርጋ ፡ ስትጎርስ ፡ አንድ ሬይ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ በማይባል ፡ ደስታ ፡ ተመልቶ ፡ ይመለከታት ፡ ነበር ። ግን ፡ ወዲያው ፡ ያ ፡ በረሃብ ፡ ያበደው ፡ ሰውየ ፡ ቆራሽ ፡ ዳቦ ፡ በመዋጥ ፡ የደረሰበት ፡ ሥቃይ ፡ ትዝ ፡ አለውና ፡ በድንጋጤ ፡ ጠውልጎ ፤ «በቃ! ብዙ ፡ ቀን ፡ እህል ፡ ስላልቀመስሽ ፡ አሁን ፡ ዳቦው ፡ መርዝ ፡ ይሆንብኛል ።» አለና ፡ እጁዋን ፡ ያዛት ። እሷም ፡ ወዲያው ፡ ዳቦውን ፡ አስቀመጠችና ፡ እንደታዛዥ ፡ ሕፃን ፡ ቀና ፡ ብላ ፡ ዓይን ፡ ዓይኑን ፡ ትመለከተው ፡ ጀመር ። እንዲያ ፡ ባለው ፡ ሰዓት ፡ በአንዲት ፡ ቆንጆ ፡ ወጣት ፡ ዓይኖች ፡ ላይ ፡ ምን ፡ እንደሚነበብና ፡ ዓይኖቿን ፡ የሚመለከተውም ፡ ጉልማሳ ፡ ስሜት ፡ ምን ፡ እንደሆነ ፡ ለመግለጽ ፡ ምንም ፡ የሥዕል ፡ ቀለማት ፡ ወይም ፡ የንግግር ፡ ቃላት ፡ አይገኙለትም ።

አንድሬይ ፡ ልቡ ፡ ነፍሱም ፡ መላ ፡ ተፈጥሮው ፡ በስሜት ፡ ገንፍሎ ፡ እንዲህ ፡ አላት ፤

«ንግሥት ፡ ሆይ! ምን ፡ የምትሽው ፡ ነገር ፡ አለ? ምን ፡ የሚያሰኝሽ ፡ ነገር ፡ አለ? እኔን ፡ አዝዥኝ! በዚህ ፡ ዓለም ፡ ሊፈጸም ፡ የማይቻል ፡ ተግባር ፡ ፈጽሞ ፡ ብለሽ ፡ አዝዥኝ! ከሞት ፡ የሚያደርሰኝ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳን ፡ አደርገዋለሁ! አዎ ፡ አደርገዋለሁ! ለአንቺ ፡ ሲሉ ፡ መሞት ፡ እጅግ ፡ ጣፋጭ ፡ ሞት ፡ እንደሆነ ፡ በቅዱስ ፡ መስቀል ፡ ስም ፡ እምላለሁ! የግሌ ፡ የሆኑ ፡ ሶስት ፡ መንደሮች ፡ አሉኝ ። የአባቴ ፡ የፈረስ ፡ መንጋ ፡ ግማሹ ፡ እናቴ ፡ ይዛው ፡ የገባችው ፡ ሃብት ፡ በሙሉ ፡

ከአባቴ ፡ ደብቃ ፡ የምታስቀምጠው ፡ እንኳን ፡ ሳይቀር ፡ ሁሉ
ም ፡ የኔ ፡ ነው! የኔን ፡ ያህል ፡ የጦር ፡ መሣሪያ ፡ ያለው ፡ ማን
ም ፡ ከዛክ ፡ አይገኝም ። የጎራዴዬ ፡ እጀታ ፡ ብቻ ፡ አንድ ፡
መንጋ ፡ ምርጥ ፡ ፈረሶችና ፡ ሶስት ፡ ሺ ፡ በጎች ፡ ሊገዛልኝ ፡
ይችላል ። ይህን ፡ ሁሉ ፡ ከአንቺ ፡ አፍ ፡ በሚወጣ ፡ አንድ ፡
ቃል ፡ ወይም ፡ በተዋበው ፡ ጥቁር ፡ ቅንድብሽ ፡ ንቅናቄ ፡ ባሕ
ር ፡ ውስጥ ፡ ልጥለው ፡ ላቃጥለው ፡ ዝግጁ ፡ ነኝ! ምናልባት ፡
ንግግሬ ፡ ያለ ፡ ጊዜውና ፡ ያለ ፡ ሥፍራው ፡ የተደረገ ፡ የሞኝ ፡
ንግግር ፡ ይሆናል ። በተማሪ ፡ ቤትና ፡ በዛፖሮዥያኖች ፡ መ
ካከል ፡ ኖሮ ፡ እንደ ፡ ነገሥታት ፡ እንደ ፡ ልዑላንና ፡ እንደ ፡
ጨዋ ፡ መኳንንት ፡ ልናገር ፡ አልችልም ። አንቺ ፡ ከሁላች
ንም ፡ የተለየሽ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ፍጥረት ፡ እንደሆንሽ ፡ አው
ቃለሁ ። ሌሎች ፡ የጨዋ ፡ ሚስቶችና ፡ ልጆች ፡ ሁሉ ፡ ከአን
ቺ ፡ በታች ፡ ናቸው ። እኛ ፡ ባሮችሽ ፡ ለመሆን ፡ እንኳን ፡ አን
በቃም ። አንቺን ፡ ለማገልገል ፡ የሚገባቸው ፡ የሰማይ ፡ መላ
ዕክት ፡ ብቻ ፡ ናቸው ።»

ልጅቷ ፡ አካላቷ ፡ ሁሉ ፡ ጀሮ ፡ ሆኖ ፡ አንድም ፡ ቃል ፡
ሳያመልጣት ፡ ኃይለኛ ፡ የወጣት ፡ መንፈስ ፡ እንደመስታ
ዋት ፡ የሚያሳየውን ፡ ይህን ፡ ንግግር ፡ ከፍ ፡ ባለ ፡ አድናቆ
ት ፡ ታደምጥ ፡ ነበር ። የተዋበውን ፡ ፊቷን ፡ ወደሱ ፡ ቀና ፡
አድርጋ ፡ ግንባሯ ፡ ላይ ፡ የተበታተነውን ፡ ጸጉርዋን ፡ ወደኋ
ላ ፡ አደረገችና ፡ ብዙ ፡ ስታስተውለው ፡ ቆየች ። ልትናገርም ፡
አስባ ፡ ወዲያው ፡ ይህ ፡ ወጣት ፡ ዛፖሮዥያን ፡ መሆኑንና ፡
አባቴ ፡ ወንድሞቹና ፡ ሃገሩ ፡ ለበቀል ፡ ታጥቀው ፡ የተሰለፉ ፡
መሆናቸውን ፡ ከተማዋን ፡ የከበቧት ፡ ዛፖሮዥያኖች ፡ ጨ
ካኞች ፡ መሆናቸውንና ፡ የከተማው ፡ ኑዋሪዎች ፡ ሁሉ ፡ በአ
ስቃቂ ፡ የሞት ፡ ጥላ ፡ ሥር ፡ እንዳሉ ፡ በማስታወስ ፡ ምላሷን ፡
ሰበሰበች ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ሳታስበው ፡ በዓይኖቿ ፡ እንባ ፡
ተንቀረዘዘና ፡ በጥልፍ ፡ ያጌጠ ፡ አንድ ፡ የሃር ፡ መሐረብ ፡
አንስታ ፡ ከዓይኗ ፡ ስታስጠጋው ፡ መሐረቡ ፡ ወዲያው ፡ ራ

ሰ ። በሃዘን ፡ ስትንሰቀሰቅም ፡ እሱ ፡ እንዳያያት ፡ መርዘ
ኛ ፡ እባብ ፡ እንደነደፋት ፡ ሁሉ ፡ የተዋበውን ፡ ራሷን ፡ ወደ
ኋላ ፡ ዘንበል ፡ አድርጋ ፡ በረዶ ፡ በመሰሉት ፡ ጥርዕቷም ፡ ከን
ፈሯን ፡ ነክሳ ፡ ዓይኖቿን ፡ በመሐረቡ ፡ ሸፍና ፡ ብዙ ፡ ቆየች ።

«አንድ ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡ እንኳን ፡ ተናግረሽ ፡ ድምጽሽን ፡
ልስማው!» አለና ፡ አንድሬይ ፡ ለስላሳውን ፡ እጅዋን ፡ በእጁ ፡
ጨበጠ ። በዚህን ፡ ጊዜም ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ የሚያንገብ
ግብ ፡ እሳት ፡ በደም ፡ ሥሩ ፡ ሁሉ ፡ ተሰራጭቶ ፡ እጅዋን ፡
ጠበቅ ፡ አድርጎ ፡ ጨበጠው ።

እሷ ፡ ግን ፡ መሐረቡን ፡ ከፊቷ ፡ ሳታነሳ ፡ ሳትንቀሳቀ
ስ ፡ ዝም ፡ አለች ።

«ለምን ፡ ተከዝሽ? ንገሪኝ ፡ ለምንድን ፡ ነው ፡ ያዘንሽ
ው?» አላት ።

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ መሐረቡን ፡ ከፊቷ ፡ አንስታ ፡ ዓይኖቿ ፡
ላይ ፡ የተበተነውን ፡ ረጅም ፡ ጸጉሯን ፡ ወደ ፡ ጎን ፡ መለስ ፡
አደረገችና ፡ ቀስ ፡ ባለ ፡ ድምጽ ፡ ሃዘን ፡ የተመላ ፡ ንግግር ፡
ጀመረች ፤

«በዕውነት ፡ እኔ ፡ ሊታዘንልኝ ፡ የሚገባ ፡ ፍጥረት ፡ አይ
ደለሁምን? የወለደችኝስ ፡ እናቴ ፡ ምንኛ ፡ ልታዝን ፡ ይገባ
ታል ፡ ተፈጥሮዬ ፡ ሁሉ ፡ መሪር ፡ ነው ። ወይ ፡ ክፉ ፡ ዕድ
ሌ! ያለርሳራጌ ፡ የምታስቃየኝ ፡ አንተ ፡ አይደለህምን? ወይ ፡
ክፉ ፡ ዕድሌ! ከፍተኛ ፡ መኳንንት ፡ ሃብታም ፡ ጨዋዎች ፡
የውጭ ፡ መንግሥታት ፡ ባለባቶች ፡ እንተው ፡ አምጥተህ ፡
ከእግሬ ፡ ሥር ፡ ጣልህልኝ! ሁሉም ፡ ወደዱኝ ። ከነሱም ፡
ማንኛቸውንም ፡ ወደድሁህ ፡ ብለው ፡ ታላቅ ፡ ክብር ፡ አድ
ርጎ ፡ በቆጠረው ፡ ነበር ። ትንሽ ፡ ምልክትም ፡ ባሳየው ፡ ኖሮ ፡
ከነሱ ፡ መካከል ፡ በትውልድም ፡ በውበትም ፡ የላቀው ፡ አን
ዱ ፡ የኑሮ ፡ ጓደኛዬ ፡ በሆነ ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ጨካኙ ፡ ዕ
ድሌ ፡ ልቤን ፡ ከሃገራችን ፡ ስመጥሩ ፡ መኳንንት ፡ ሳይሆን ፡
በአንድ ፡ እንግዳ ፡ ሰው ፡ በጠላታችን ፡ እንዲማረክ ፡ አደረ

ግዝው ። ምን ፡ ኃጢአት ፡ ሠርቼ ፡ ይሆን ፤ ቅድስት ፡ የአም
ላክ ፡ እናት ፡ ሆይ! ምን ፡ ኃጢአት ፡ ምን ፡ ከባድ ፡ ወንጀል ፡
ብሠራ ፡ ነው ፡ እንዲህ ፡ በጭካኔ ፡ የፈረድኸብኝ? ጊዜዬን ፡
ሁሉ ፡ በተትረፈረፈ ፡ የሃብት ፡ ኑሮ ፡ አሳለፍሁት ። ማለፊያ ፡
ምግቦችና ፡ ጣፋጭ ፡ ወይኖች ፡ ሁሉ ፡ የኔ ፡ ነበሩ ። ታዲያ ፡
ይህ ፡ ሁሉ ፡ ለምን ፡ ኖሩዋል? መጨረሻው ፡ ምን ፡ ሊሆን?
በመንግሥቱ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ የመጨረሻው ፡ መናጢ ፡ ድሃ ፡
እንኳን ፡ የማይሞተውን ፡ አሰቃቂ ፡ ሞት ፡ እንድሞት ፡ ነው?
ደግሞ ፡ ይኸው ፡ አሰቃቂው ፡ መጨረሻዬ ፡ ሳያንሰኝ ፤ ሃያ ፡
ጊዜ ፡ ተደጋግሞም ፡ ቢሆን ፡ በሥቃይ ፡ ልሞትላቸው ፡ የም
መኘውን ፡ አባትና ፡ እናቴን ፡ ከኔ ፡ ቀድመው ፡ በሥቃይ ፡
ሲሞቱ ፡ ልመለከት ፡ ነው ። ይህም ፡ ሳይበቃ ፡ ቀርቶ ፡ ይኸው ፡
ተጨማሪ ፡ ሥቃይ ፡ ደረሰብኝ ። በዚች ፡ በመጨረሻዬ ፡ ሰዓ
ት ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ በሕልሜ ፡ እንኳን ፡ ታይቶኝ ፡ የማያው
ቅ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ንግግር ፡ ለመስማትና ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡
ፍቅር ፡ ለማየት ፡ በቅቼ ፡ በንግግሩ ፡ ልቤ ፡ እንዲጨነቅና ፡
መሪሩ ፡ ዕጣዬ ፡ የባሰ ፡ መሪር ፡ እንዲሆን ፡ ሆንሁ ። አሟ
ሟቴ ፡ የበለጠ ፡ መሪር ፡ ሞት ፡ እንዲሆን ፡ ይህ ፡ ሁሉ ፡ ጸጸት ፡
ደረሰብኝ ። ስሞትም ፤ ክፉው ፡ ዕድሌ ፡ ሆይ ፡ እነሆ ፡ እረግ
ምሃለሁ ። የተቀደስኸ ፡ የአምላክ ፡ እናት ፡ ሆይ ፡ ኃጢአቴ
ን ፡ ይቅር ፡ በይኝና ፡ አንቺንም ፡ እንዲሁ ፡ እረግምሻለሁ!»

ይህንን ፡ ተናግራ ፡ ዝም ፡ ስትል ፡ የመጨነቅና ፡ የተሰ
ፋ ፡ መቁረጥ ፡ መልክ ፡ ፊቷን ፡ አለበሰው ። በሃዘን ፡ ከተኮ
ሰተሩት ፡ ቅንድቦቿና ፡ ከአቀረቀሩት ፡ ዓይኖቿ ፡ ጀምሮ ፡ በደ
ማም ፡ ጉንጮቿ ፡ ላይ ፡ እስከሚወርዱት ፡ የእንባ ፡ ዘለላዎች ፡
ድረስ ፡ ጠቅሳላው ፡ ገጽዋ ፤ «ከእንግዲህ ፡ የደስታ ፡ መንፈስ ፡
አይገኝም!» የሚል ፡ ቃል ፡ የተጸፈባቸው ፡ ይመስሉ ፡ ነበር ።
በዚህን ፡ ጊዜ ፡ እንድሬይ ፡ እንዲህ ፡ አላት ፤

«እንዲህ ፡ ያለ ፡ ነገር ፡ በፍጹም ፡ ተሰምቶ ፡ አይታወ
ቅም! በፍጹም ፡ ሊሆን ፡ አይችልም! የሌቶች ፡ ሁሉ ፡ የበላይ ፡

የሆነች ፡ ቆንጆ ፡ የተፈጠረችው ፡ በዓለም ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ ማ
ናቸውም ፡ ጥሩ ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ቅድስት ፡ አድርጎ ፡ እንዲሰ
ግድላት ፡ ሲሆን ፡ እንዲህ ፡ ባለ ፡ መሪር ፡ ዕድል ፡ ልትሠቃ
ይ ፡ አትችልም! የለም ፤ አትሞችም! በትውልዴና ፡ እንዲ
ሁም ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ በምወዳቸው ፡ ነገሮች ፡ ሁሉ ፡ እምላ
ለሁ ፤ በፍጹም ፡ አትሞችም! ግን ፡ ቢሆንም ፡ እንኳን ፡ ይህንን ፡
ጨካኝ ፡ ዕድል ፡ ኃይልና ፡ ድፍረት ፡ ወይም ፡ ጸሎት ፡ ሊያ
ሸንፈው ፡ ካልቻለ ፡ አብረን ፡ እንሞታለን ፤ ከአንቺም ፡ ቀድ
ሜ ፡ እኔ ፤ እፊትሽ ፤ ከተዋቡት ፡ እግሮችሽ ፡ ሥር ፡ እሞታ
ለሁ ። ሊነጥለን ፡ የሚችለው ፡ ሞት ፡ ብቻ ፡ ነው ።»

እሷም ፡ የተዋበውን ፡ አንገቷን ፡ በእርጋታ ፡ እየነቀነ
ቀች ፡ እንዲህ ፡ አለችው ፤

«መኰንኔ ፡ ሆይ ፤ እኔንንም ፡ እራስህንም ፡ አታታል
ል ። እምነትህንና ፡ ያለብህን ፡ ግዴታ ፡ ስለማውቅ ፡ ልትወ
ደኝ ፡ እንደማትችል ፡ በሃዘን ፡ ተገንዝቤያለሁ ። እኛ ፡ ጠላቶ
ችህ ፡ ስንሆን ፤ አባትና ፡ ወገኖችህ ፡ ሃገርህም ፡ ይበልጡብ
ሃል ።»

እንድሬይ ፡ ራሱን ፡ ነቀነቀና ፡ እንደ ፡ ረጅም ፡ ምሰሶ ፡
ቀጥ ፡ ብሎ ፡ ቆሞ ፤ «ታዲያ ፡ አባቴ ፤ ወገኖቼ ፤ ሃገሬስ ፡ ለእ
ኔ ፡ ምኖቼ ፡ ናቸው? ምርጫ ፡ ከመጣ ፤ ምንም ፡ ነገር ፤ ማንን
ም ፡ ሰው ፡ ለማወቅ ፡ አልፈልግም! ማንንም!» አለና ፡ በተ
ለመደው ፡ የኮዛኮች ፡ የቆራጥነት ፡ አነጋገርና ፡ ድምጽ ፤ «ኡክ
ሬይን ፡ የኔ ፡ ሃገር ፡ ናት ፡ የሚል ፡ ማን ፡ ነው? ሃገሬ ፡ እንድ
ትሆን ፡ ማን ፡ ነው ፡ የሰጠኝ? ሃገር ፡ ማለት ፡ ልባችን ፡ የሚጓ
ጓለትና ፡ ከሁሉ ፡ አብልጠን ፡ የምንወደው ፡ ነገር ፡ ነው ።
አንቺ ፡ ...አዎ ፡ አንቺ ፡ ነሽ ፡ የኔ ፡ ሃገር! እንዲህ ፡ ያለች
ውን ፡ ሃገር ፡ በሕይወት ፡ እስካለሁ ፡ ድረስ ፡ በልቤ ፡ ተሽ
ክሜያት ፡ እኖራለሁ ። ሊነጥቀኝ ፡ ቢሞክርም ፡ ማናቸውንም ፡
ኮዛክ ፡ እቋቋመዋለሁ! ለዚች ፡ ሃገር ፡ ያለኝን ፡ ንብረት ፡
ሁሉ ፡ ልፈታ ፡ ሃብቴንም ፡ ልበትን ፡ ዝግጁ ፡ ነኝ!» አለ ።

ለአጭር ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ድንጋይ ፡ ደርቃ ፡ የተዋበች ፡
ሃውልት ፡ መስላ ፡ ከተመለከተችው ፡ በኋላ ፡ እንባዋ ፡ ይረ
ግፍ ፡ ጀመር ። ከዚያም ፡ ዘልላ ፡ እንገቱን ፡ በረዶ ፡ በመሰ
ሉት ፡ ከንዶቿ ፡ አቅፋ ፡ ጮኻ ፡ ተንሰቀሰቀች ።

ልክ ፡ በዚያ ፡ ሰዓት ፡ ከውጭ ፡ ራቅ ፡ ያለ ፡ የጫጫታና ፡
የጡሩምባ ፡ ድምጽ ፡ ተሰማ ። ለአንድሬይ ፡ ግን ፡ ምንም ፡ ድ
ምጽ ፡ አልተሰማውም ። ለእሱ ፡ የሚሰማው ፡ የተዋበት ፡
ከንፈሮቿና ፡ ሞቃት ፡ ትንፋሿ ፡ ጉንጨን ፡ የሚነካው ፡ እንባ
ዋ ፡ ራቱን ፡ ያለበሰው ፡ ሐር ፡ የመሰለው ፡ ጸጉሩዋ ፡ መዓዛ ፡
ብቻ ፡ ነበር ።

ወዲያው ፡ ታታሩዋ ፡ ገረድ ፡ «ዳንን! ዳንን!» በማለት ፡
በደስታ ፡ እየጮኸች ፡ ገባችና ፡ «ወታደሮቻችን ፡ ከተማ ፡
ገብተዋል ። እህልና ፡ እንዲሁም ፡ የተማረኩ ፡ ዛፖሮዥያኖ
ችን ፡ ይዘው ፡ መጥተዋል ።» አለች ።

ነገር ፡ ግን ፡ የተቃቀፉት ፡ ልጇቱና ፡ ጎልማሳው ፡ የማን ፡
ወታደሮች ፡ ከተማ ፡ እንደገቡ ፡ ምንስ ፡ ይዘው ፡ እንደመጡ ፡
የተማረኩት ፡ ዛፖሮዥያውያኖችስ ፡ እነማን ፡ እንደሆኑ ፡ በፍ
ጹም ፡ አላዳመጡም ። አንድሬይ ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ ላይ ፡ በማ
ይገኝ ፡ የደስታ ፡ ስሜት ፡ ተውጦ ፡ ጉንጨን ፡ የሚነካኩትን ፡
ጣፋጭ ፡ ከንፈሮች ፡ ይስም ፡ ጀመር ። እሷም ፡ መልሳ ፡ ትሰመ
ው ፡ ነበር ። በዚያ ፡ ሰዓት ፡ ሁለቱንም ፡ የተሰማቸው ፡ ስሜት ፡
ለሰው ፡ ልጅ ፡ በሕይወቱ ፡ ውስጥ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ የሚ
ሰጥ ፡ ስሜት ፡ ነው ።

ኮዛኩ ፡ ከእንግዲህ ፡ ጠፋ ፡ ማለት ፡ ነው! ከኮዛክ ፡ መኳ
ንንትነት ፡ ኮበለለ! ከእንግዲህ ፡ ዛፖሮዥዬን ፡ የአባቱን ፡
መንደሮች ፡ የአምላኩንም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አያይም! ኡክ
ሬይንም ፡ ሊጠብቋት ፡ ከታጠቁት ፡ ልጆቿ ፡ ሁሉ ፡ የላቀውን ፡
ጀግና ፡ ልጅዋን ፡ ከእንግዲህ ፡ አታየውም ። ሽማግሌው ፡ ታ
ራስ ፡ ከሸበተው ፡ ጸጉሩ ፡ አንድ ፡ ጭብጥ ፡ ነጭቶ ፡ እንዲህ ፡
የሚያሳፍረውን ፡ ልጇን ፡ የወለደበትን ፡ ቀን ፡ ይረግማል ።

ጨኸትና ፡ ሽብር ፡ የዛፖሮዥያንን ፡ ሠፈር ፡ መላው ።
በመጀመሪያ ፡ ላይ ፡ ወታደሮቹ ፡ እንዴት ፡ አልፈው ፡ ከከተ
ማው ፡ እንደገቡ ፡ ማንም ፡ ሊያውቅ ፡ አልቻለም ። በኋላ ፡
ግን ፡ በከተማው ፡ የስርቆሽ ፡ በር ፡ ሠፍሮ ፡ የነበረው ፡ የፔ
ሬያስላቭ ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ ጥምብዝ ፡ ብሎ ፡ ሰክሮ ፡ ስለነ
በር ፡ አንዳቸውም ፡ ሳይሰሙ ፡ የጠላት ፡ ወታደሮች ፡ ደር
ሰው ፡ ግማሻቸውን ፡ ገድለው ፡ የተረፉትን ፡ ማርከው ፡ መሄ
ዳቸው ፡ ታወቀ ። ጫጫታውን ፡ የሰሙ ፡ የጎረቤት ፡ ሰፈር ፡
ዛፖሮዥያኖች ፡ መሳሪያቸውን ፡ ይዘው ፡ ሲነሱ ፡ ወታደሮቹ ፡
ከተማውን ፡ ገብተው ፡ ኖሮ ፡ ያለ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ተሯሩ
ጠው ፡ የተከተሉትንም ፡ እንቅልፍ ፡ ያልለቀቃቸው ፡ ኮዛ
ኮች ፡ የወታደሮቹ ፡ የደጀን ፡ ጦር ፡ ተታኩሶ ፡ መለሳቸው ።

ወዲያው ፡ ኮቬቮይው ፡ ሁሉም ፡ እንዲሰበሰቡ ፡ አዝዞ ፡
ሁሉም ፡ ተሰበሰቡና ፡ ባርኔጣቸውን ፡ አውልቀው ፡ ዙሪያ
ውን ፡ በጸጥታ ፡ ሲቆሙ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፡

«ዛሬ ፡ ሌሊት ፡ የደረሰውን ፡ አያችሁ ፡ ወንድሞቼ ። ስካ
ር ፡ ምን ፡ እንዳደረሰ ፡ ተመለከታችሁ! ጠላት ፡ እንዴት ፡ እን
ዳሳፈረን ፡ ይኸው ፡ አያችሁ ። ሁልጊዜ ፡ ይኸው ፡ ናችሁ!
የሚሰጣችሁ ፡ ሾድካ ፡ ትንሽ ፡ በርከት ፡ ካለላችሁ ፡ ትጋቱ ፡
ትጋቱና ፡ የክርስቲያን ፡ ወታደሮች ፡ ጠላት ፡ ሱሪያችሁን ፡
መጎተት ፡ ብቻ ፡ ሳይሆን ፡ ፈታችሁ ፡ ላይ ፡ ቢያነጥስባች
ሁም ፡ አትሰሙትም!»

ኮዛኮቹ ፡ ሁሉ ፡ ጥፋታቸውን ፡ በመገንዘብ ፡ እንገታ
ቸውን ፡ ደፍተው ፡ ቆሙ ። የኔዛማይ ፡ መንደር ፡ አለቃ ፡ ኩኩ
ቤንኮ ፡ ብቻ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ መልስ ፡ ሰጠ ፡

«ቆይ ፡ እስቲ ፡ ባትኮ! ምንም ፡ እንኳን ፡ ኮቬቮይው ፡
ሲናገር ፡ ማቋረጥ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ቢሆንም ፡ ጉዳዩ ፡ አንተ ፡ እን
ዳልኸው ፡ ባለመሆኑ ፡ ልናገር ፡ ይገባኛል ። ይህን ፡ የክርስ

ለአጭር ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ድንጋይ ፡ ደርቃ ፡ የተዋበች ፡
ሃውልት ፡ መሰላ ፡ ከተመለከተችው ፡ በኋላ ፡ እንባዋ ፡ ይረ
ግፍ ፡ ጀመር ። ከዚያም ፡ ዘልላ ፡ አንገቱን ፡ በረዶ ፡ በመስ
ሉት ፡ ከንዶቿ ፡ አቅፋ ፡ ጮኻ ፡ ተንሰቀሰቀች ።

ልክ ፡ በዚያ ፡ ሰዓት ፡ ከውጭ ፤ ራቅ ፡ ያለ ፡ የጫጫታና ፡
የጡሩምባ ፡ ድምጽ ፡ ተሰማ ። ለአንድሬይ ፡ ግን ፡ ምንም ፡ ድ
ምጽ ፡ አልተሰማውም ። ለእሱ ፡ የሚሰማው ፤ የተዋበት ፡
ከንፈሮቿና ፡ ሞቃት ፡ ትንፋሷ ፤ ጉንጨን ፡ የሚነካው ፡ እንባ
ዋ ፤ ፊቱን ፡ ያለበሰው ፡ ሐር ፡ የመሰለው ፡ ጸጉሩዋ ፡ መዓዛ ፡
ብቻ ፡ ነበር ።

ወዲያው ፡ ታታሩዋ ፡ ገረድ ፤ «ዳንን! ዳንን!» በማለት ፡
በደስታ ፡ እየጮኸች ፡ ገባችና ፤ «ወታደሮቻችን ፡ ከተማ ፡
ገብተዋል ። እህልና ፡ እንዲሁም ፡ የተማረኩ ፡ ዛፖሮዥያኖ
ችን ፡ ይዘው ፡ መጥተዋል ።» አለች ።

ነገር ፡ ግን ፡ የተቃቀፉት ፡ ልጁቱና ፡ ጎልማሳው ፤ የማን ፡
ወታደሮች ፡ ከተማ ፡ እንደገቡ ፤ ምንስ ፡ ይዘው ፡ እንደመጡ ፤
የተማረኩት ፡ ዛፖሮዥያውያኖችስ ፡ እነማን ፡ እንደሆኑ ፡ በፍ
ጹም ፡ አላዳመጡም ። አንድሬይ ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ ላይ ፡ በማ
ይገኝ ፡ የደስታ ፡ ስሜት ፡ ተውጦ ፡ ጉንጨን ፡ የሚነካኩትን ፡
ጣፋጭ ፡ ከንፈሮች ፡ ይስም ፡ ጀመር ። እሷም ፡ መልሳ ፡ ትስመ
ው ፡ ነበር ። በዚያ ፡ ሰዓት ፡ ሁለቱንም ፡ የተሰማቸው ፡ ስሜት ፡
ለሰው ፡ ልጅ ፡ በሕይወቱ ፡ ውስጥ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡ የሚ
ሰጥ ፡ ስሜት ፡ ነው ።

ኮዛኩ ፡ ከእንግዲህ ፡ ጠፋ ፡ ማለት ፡ ነው! ከኮዛክ ፡ መኳ
ንንትነት ፡ ኮበለለ! ከእንግዲህ ፡ ዛፖሮዥዬን ፤ የአባቱን ፡
መንደሮች ፤ የአምላኩንም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አያይም! ኡክ
ሬይንም ፡ ሊጠብቋት ፡ ከታጠቁት ፡ ልጆቿ ፡ ሁሉ ፡ የላቀውን ፡
ጀግና ፡ ልጅዋን ፡ ከእንግዲህ ፡ አታየውም ። ሽማግሌው ፡ ታ
ራስ ፡ ከሸበተው ፡ ጸጉሩ ፡ አንድ ፡ ጭብጥ ፡ ነጭቶ ፡ እንዲህ ፡
የሚያሳፍረውን ፡ ልጁን ፡ የወለደበትን ፡ ቀን ፡ ይረግማል ።

ጨኸትና ፡ ሽብር ፡ የዛፖሮዥያንን ፡ ሠፈር ፡ መላው ።
በመጀመሪያ ፡ ላይ ፡ ወታደሮቹ ፡ እንዴት ፡ አልፈው ፡ ከከተ
ማው ፡ እንደገቡ ፡ ማንም ፡ ሊያውቅ ፡ አልቻለም ። በኋላ ፡
ግን ፡ በከተማው ፡ የስርቆሽ ፡ በር ፡ ሠፍሮ ፡ የነበረው ፡ የፔ
ሬያስላሽ ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ ጥምብዝ ፡ ብሎ ፡ ሰክሮ ፡ ስለነ
በር ፡ እንዳቸውም ፡ ሳይሰሙ ፡ የጠላት ፡ ወታደሮች ፡ ደር
ሰው ፤ ግማሻቸውን ፡ ገድለው ፡ የተረፉትን ፡ ማርከው ፡ መሄ
ዳቸው ፡ ታወቀ ። ጫጫታውን ፡ የሰሙ ፡ የጉረቤት ፡ ሰፈር ፡
ዛፖሮዥያኖች ፡ መሳሪያቸውን ፡ ይዘው ፡ ሲነሱ ፡ ወታደሮቹ ፡
ከተማውን ፡ ገብተው ፡ ኖሮ ፡ ያለ ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ ተሯሩ
ጠው ፡ የተከተሉትንም ፡ እንቅልፍ ፡ ያልለቀቃቸው ፡ ኮዛ
ኮች ፡ የወታደሮቹ ፡ የደጀን ፡ ጦር ፡ ተታኩሰ ፡ መለሳቸው ።

ወዲያው ፡ ኮቬቮይው ፡ ሁሉም ፡ እንዲሰበሰቡ ፡ አዝዞ ፡
ሁሉም ፡ ተሰበሰቡና ፡ ባርኔጣቸውን ፡ አውልቀው ፡ ዙሪያ
ውን ፡ በጸጥታ ፡ ሲቆሙ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤

«ዛሬ ፡ ሌሊት ፡ የደረሰውን ፡ አያችሁ ፡ ወንድሞቼ ። ሰካ
ር ፡ ምን ፡ እንዳደረሰ ፡ ተመለከታችሁ! ጠላት ፡ እንዴት ፡ እን
ዳሳፈረን ፡ ይኸው ፡ አያችሁ ። ሁልጊዜ ፡ ይኸው ፡ ናችሁ!
የሚሰጣችሁ ፡ ቮድካ ፡ ትንሽ ፡ በርከት ፡ ካለላችሁ ፡ ትጋቱ ፡
ትጋቱና ፡ የክርስቲያን ፡ ወታደሮች ፡ ጠላት ፡ ሱሪያችሁን ፡
መጎተት ፡ ብቻ ፡ ሳይሆን ፡ ፈታችሁ ፡ ላይ ፡ ቢያነጥስባች
ሁም ፡ አትሰሙትም!»

ኮዛኮቹ ፡ ሁሉ ፡ ጥፋታቸውን ፡ በመገንዘብ ፡ አንገታ
ቸውን ፡ ደፍተው ፡ ቆሙ ። የኔዛማይ ፡ መንደር ፡ አለቃ ፡ ኩኩ
ቤንኮ ፡ ብቻ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ መልስ ፡ ሰጠ ፤

«ቆይ ፡ እስቲ ፡ ባትኮ! ምንም ፡ እንኳን ፡ ኮቬቮይው ፡
ሲናገር ፡ ማቋረጥ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ቢሆንም ፤ ጉዳዩ ፡ አንተ ፡ እን
ዳልኸው ፡ ባለመሆኑ ፡ ልናገር ፡ ይገባኛል ። ይህን ፡ የክርስ

ቲያን ፡ ጦር ፡ ሰትወቅስ ፡ ትክክለኛ ፡ ፍርድ ፡ አልተከተል
ህም ። በዘመቻ ፡ ላይ ፡ እያሉ ፡ በጦር ፡ ሚዳ ፡ ሲዋጉ ፡ ወይም ፡
በሌላ ፡ ጠንካራ ፡ ተግባር ፡ ላይ ፡ እንደተመደቡ ፡ ሰክረው ፡
ቢሆን ፡ ኖሮ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ሞት ፡ የሚገባቸው ፡ ጥፋተኞች ፡ በሆኑ ፡
ነበር ። እኛ ፡ ግን ፡ በከንቱ ፡ ተጉልተን ፡ ወይም ፡ በከተማው ፡
ዙሪያ ፡ ያለ ፡ ሥራ ፡ ስንንቀዋለል ፡ ነው ፡ የሰነበትነው ። ወይ ፡
አልጾምን ፡ ወይ ፡ ሌላ ፡ የክርስቲያን ፡ ሙያ ፡ አልሠራን ።
በዚህን ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ በከንቱ ፡ ተጉልቶ ፡ ከመጣ
ጣትና ፡ ከመሰከር ፡ እንዴት ፡ ይወሰናል? በዚህ ፡ ምንም ፡ ኃ
ጢአት ፡ የለበትም ። ይልቅስ ፡ አሁን ፡ ባላሰቡ ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡
አደጋ ፡ ጥለው ፡ ለማምለጥ ፡ እንደማይችሉ ፡ እናሳያቸው ።
ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ቀጥቅጠን ፡ ድል ፡ አድርገናቸዋል ። አሁን
ም ፡ ያንዳቸው ፡ ህይወት ፡ እንኳን ፡ እንዳይተርፍ ፡ አድርገን ፡
እንቀጥቅጣቸው ።»

የመንደሩ ፡ አለቃ ፡ ንግግር ፡ ኮዛኮቹን ፡ ሁሉ ፡ አስደ
ሰታቸው ። አቀርቅሮ ፡ የነበረው ፡ ራሳቸው ፡ ቀና ፡ አለና ፡
ብዙዎቹም ፤ «ኩኩቤንኮ ፡ መልካም ፡ ተናገረ!» በማለት ፡
አደነቁ ።

ኮከሼቮይው ፡ አጠገብ ፡ ቆሞ ፡ የነበረው ፡ ታራስ ፡ ቡ
ልባ ፤ «ታዲያስ ፡ ኮከሼቮይ? ኩኩቤንኮ ፡ እውነቱን ፡ የተ
ናገረ ይመስላል ። ታዲያ ፡ ለዚህ ፡ ምን ፡ ትመለሳለህ?»
አለው ።

ኮከሼቮይውም ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤
«በእውነቱ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ልጅ ፡ የወለደ ፡ አባት ፡ የታ
ደለ ፡ ነው! የነቀፌታ ፡ ቃል ፡ ለመሰንዘር ፡ አዋቂነት ፡ አያስ
ፈልገውም ። ነገር ፡ ግን ፡ በችግር ፡ ላይ ፡ ያለን ፡ ሰው ፡ የበለ
ጠ ፡ በማሳዘን ፡ ፈንታ ፡ የሚያነቃቃና ፡ የሚያደፋፍር ፡
ቃል ፡ ለመናገር ፡ ታላቅ ፡ ጥበብን ፡ ይጠይቃል ። እኔም ፡
ራሴ ፡ የሚያበረታታችሁ ፡ ቃል ፡ ለመናገር ፡ አስቤ ፡ ነበር ።
ግን ፡ ኩኩቤንኮ ፡ ፈጥኖ ፡ በማሰብ ፡ ተናገረው ።»

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ «ኮከሼቮይውም ፡ መልካም ፡ ተናገረ!»
የሚል ፡ የብዙ ፡ ሰው ፡ ድምጽ ፡ እስተጋባ ።

ጠና ፡ ያሉት ፡ ሸበቶ ፡ ሽማግሌዎች ፡ እንኳን ፡ ሳይቀ
ሩ ፡ አንገታቸውን ፡ ደፍተው ፡ በዝግታ ፡ «መልካም ፡ ተናገ
ረ ፡ » አሉ ።

ወዲያው ፡ ኮከሼቮይው ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ንግግሩን ፡ ቀ
ጠለ ፤

«አሁን ፡ አዳምጡኝ ፡ ወዳጆቼ! ስይጣን ፡ ይያዘውና ፤
ይህን ፡ ምሽግ ፡ ለመያዝ ፤ ጀርመኖች ፡ እንደሚያደርጉት ፡
ተንጠላጥሎ ፡ ወይም ፡ ሰርስሮ ፡ መግባት ፡ የኮዛክ ፡ ሞያ ፡ አ
ይደለም ። በግምት ፡ ለመረዳት ፡ እንደምንችለው ፡ ጠላቶ
ቻችን ፡ ወደ ፡ ከተማው ፡ ሲገቡ ፡ ብዙ ፡ ሠረገላ ፡ ስላልነበራ
ቸው ፡ በቂ ፡ ስንቅና ፡ ጓዝ ፡ አልያዙም ፡ ማለት ፡ ነው ። በከ
ተማው ፡ ውስጥ ፡ ያሉት ፡ ሰዎችም ፡ በጣም ፡ ስለተራቡ ፡
ያለውን ፡ ሁሉ ፡ በአንድ ፡ አፍታ ፡ ነው ፡ የሚጨርሱት ። በሳር ፡
ረገድ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ከቅዱሳናቸው ፡ አንዱ ፡ ከሰማይ ፡
ድርቆሽ ፡ ካልጣለላቸው ፡ በቀር ፡ ፈረሶቻቸው ፡ ምንም ፡ የሚ
ቀምሱት ፡ የላቸውም ። ይህንንም ፡ እግዚአብሔር ፡ ይወቅ ።
ቂሶቻቸው ፡ ከመላሰኝነት ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ ፍሬ ፡ የላቸውም ።
የሆነው ፡ ሆኖ ፡ ጠላቶቻችን ፡ ምሽጋቸውን ፡ ትተው ፡ መው
ጣታቸው ፡ አይቀርም ። ስለዚህ ፡ በሶስት ፡ ተከፈሉና ፡ በሶስ
ቱ ፡ የከተማው ፡ በሮች ፡ ተሰለፉ ። የአምስት ፡ መንደር ፡
ጦር ፡ በዋናው ፡ በር ፡ ፊት ፡ ለፊት ፤ በቀሩት ፡ በሁለቱ ፡ ደግሞ ፡
በያንዳንዳቸው ፡ የሶስት ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ ይሰለፍ ። የዲያ
ድኪቭና ፡ የኮርሰን ፡ መንደሮች ፡ ለደፈጣ ፡ ይዘጋጁ ። ኮሎ
ኔል ፡ ታራስም ፡ ከፍለ ፡ ጦሩን ፡ ይዞ ፡ ያደፍጣል ። የቲታሬ
ቭካና ፡ የቲሞገፎቭካ ፡ መንደሮች ፡ ተጠባባቂ ፡ ጦር ፡ በመሆን ፡
ከጓዛችን ፡ በስተቀኝ ፡ ይሰለፋሉ ። የሸቸርቢኖቭና ፡ የላይ
ኛው ፡ እስቴብሊኪቭ ፡ መንደሮችም ፡ እንዲሁ ፡ በጓዙ ፡ በስ
ተግራ ፡ ይሰለፋሉ ። ከዚያ ፡ ከመካከላችን ፡ አነጋገር ፡ የሚ

ያውቁ፡ ደፋሮች፡ ወጥተው፡ ጠላትን፡ በንግግር፡ ያበሳጩ፤
 ፖሊሾች፡ በተፈጥሮ፡ ቅል፡ ራሶች፡ ስለሆኑ፡ ስድባችሁን፡
 አይችሉምና፡ ዛሬውኑ፡ እንኳን፡ ቢሆን፡ ከምሽጋቸው፡ ሳይ
 ወጡ፡ አይቀሩም ። የሰፈር፡ አለቆች፡ ሁሉ፡ ሰፈራችሁን፡
 መቆጣጠር፡ አለባችሁ ። ሰው፡ የጎደለበት፡ እንዳለ፡ ከፔ
 ሬያስላቭ፡ መንደር፡ ከተረፉት፡ ሰዎች፡ ወስዶ፡ ይመላ ።
 ሁሉንም፡ ነገር፡ ተቆጣጥራችሁ፡ አጠናቅቁ ። አእምሮውን፡
 ቀለል፡ እንዲለው፡ ለያንዳንዱ፡ ሰው፡ አንድ፡ ዳቦና፡ አንድ፡
 መለኪያ፡ ሾድካ፡ ሰጡ ። ብቻ፡ የትናንቱ፡ ምግብ፡ ሲታሰብ፡
 የማንም፡ ሆድ፡ የጎደለ፡ አይመስለኝም ። እንዲያውም፡ እው
 ነት፡ ለመናገር፡ እንደትናንቱ፡ አበላላችሁ፡ ሳትፈነዱ፡ ማደ
 ሬችሁ፡ ገርሞኛል ። ደግሞ፡ የመጨረሻ፡ ትእዛዜን፡ አዳ
 ምጡ ። አንድ፡ አይሁድ፡ የመጠጥ፡ ነጋዴ፡ አንዲት፡ መለ
 ኪያ፡ ሾድካ፡ እንኳን፡ ለአንድ፡ ኮዛክ፡ ሲሸጥ፡ ቢገኝ፡ የአ
 ሳማ፡ ጀሮ፡ ግንባሩ፡ ላይ፡ በምስማር፡ መትቼ፡ ቁል
 ቁል፡ ነው፡ የምሰቅለው ። አሁን፡ ወንድሞቼ፡ ወደየሥ
 ራችሁ!»

ኮሼቮይው፡ ትእዛዝ፡ ሰጥቶ፡ ሲያበቃ፡ ቆባቸውን፡
 እንዳወለቁ፡ እጅ፡ ነስተውት፡ ወደየሠረገላቸውና፡ ወደየ
 ሰፈራቸው፡ ተሰማሩ ። ርቀው፡ እስኪሔዱም፡ ድረስ፡ ቆባ
 ቸውን፡ መልሰውን፡ አላደረጉም፡ ነበር ። ሁሉም፡ ዝግጅታ
 ቸውን፡ ጀመሩ ። ጎራዴያቸውንና፡ ሰይፋቸውን፡ አስናዱ ።
 ባሩድም፡ ከከረጢት፡ እያወጡ፡ የባሩድ፡ ቀንዳቸውን፡ ሞሉ ።
 ፈረሶቻቸውን፡ መርጠው፡ ሠረገላዎቻቸውንም፡ አደራጁ ።

ታራስ፡ ወደ፡ ክፍለ፡ ጦሩ፡ ሲሄድ፡ መንገዱን፡ ሁሉ፡
 አንድሬይ፡ የት፡ እንደጠፋ፡ ያሳስባል፡ ነበር ። እንደሌሎቹ፡
 ከመንቃቱ፡ በፊት፡ ታስሮ፡ ተማርኮ፡ ይሆን? ግን፡ ይህ፡
 ሊሆን፡ አይችልም ። አንድሬይ፡ በሕይወቱ፡ እንዳለ፡ የሚ
 ማረክ፡ ሰው፡ አይደለም ። ደግሞ፡ ሞቷል፡ እንዳይባል፡
 ከሞቱት፡ ኮዛኮች፡ መሃል፡ ሬሳው፡ አልተገኘም ። ታራስ፡

ከጦሩ፡ ሰፈር፡ ሲደርስ፡ በሃሳብ፡ ከመዋጡ፡ የተነሳ፡ አንድ፡
 ሰው፡ ስሙን፡ ሲጠራው፡ አልሰማም፡ ነበር ።

በመጨረሻም፡ ከእንቅልፍ፡ እንደነቃ፡ ሰው፡ ሆኖ፡
 «ማን፡ ነው፡ የሚፈልገኝ?» ሲል፡ አይሁዱ፡ ያንኬል፡
 ከፊቱ፡ ቆሞ፡ አገኘ ።

አይሁዱም፡ ትልቅ፡ ነገር፡ ለመናገር፡ እንዳሰበ፡ ሁሉ፡
 እየተርበተበተ፡ «ክቡር፡ ኮሎኔል! ክቡር፡ ኮሎኔል! ከተማ፡
 ደርሼ፡ ነው፡ የመጣሁ፡ ክቡር፡ ኮሎኔል!» አለ ።

ታራስ፡ ይህ፡ አይሁድ፡ ከተማው፡ ገብቶ፡ ለመውጣት፡
 እንዴት፡ እንደቻለ፡ በማድነቅ፡ እየተመለከተ፡ «ምን፡ ሰይ
 ጣን፡ ነው፡ የወሰደህ?» አለው ።

«ይኸው፡ አሁን፡ እነግረዎታለሁ ። ይኸውልዎ፡ በእነ
 ጋግ፡ ላይ፡ ኮዛኮች፡ ተኩስ፡ ጀምረው፡ ያን፡ ሁሉ፡ ጨኸ
 ት፡ ስሰማ፡ ወዲያው፡ ጨርቁን፡ አንጠልጥየ፡ ለማጥለቅ፡
 እንኳን፡ ሳልዘገይ፡ የተኩሱን፡ ምክንያት፡ ለማጣራት፡ ሮ
 ጥሁና፡ ልክ፡ ከከተማው፡ በር፡ ስደርስ፡ የመጨረሻዎቼ፡
 ወታደሮች፡ ሲገቡ፡ አገኘሁ ። በወታደሮቼም፡ ፊት፡ ፊት፡
 ኮርኔት፡ ጋሌንዶዊችን፡ አየኋቸው ። እኒህ፡ ሰው፡ የማውቃ
 ቸው፡ መኳንንት፡ ሲሆኑ፡ በአለፉት፡ ሶስት፡ ዓመታት፡ ው
 ስጥ፡ አንድ፡ መቶ፡ ቼርቮኔጽ፡ ብድር፡ አለባቸው ። ስለዚህ
 ህ፡ ብድራን፡ የምጠይቅ፡ በመምሰል፡ ከነሱ፡ ጋር፡ አብሬ፡
 ከተማ፡ ገባሁ ።»

«እንዴት? ከተማ፡ ውስጥ፡ ገብተህ፡ ደግሞ፡ ብድር፡
 ለማስከፈል፡ ፈለግህ? እሱም፡ እዚያው፡ እንደውሻ፡ እንድ
 ትሰቀል፡ ሳያደርግ፡ ቀረ?» አለው፡ ቡልባ ።

«እንዴታ! ሊሰቅሉኝማ፡ ፈለጉ ። አሽከሮቻቸውም፡
 ወዲያው፡ ገመዱን፡ አንገቱ፡ ላይ፡ አግብተውት፡ ነበር ።
 ግን፡ ጌትዮውን፡ ነፍሴን፡ እንዲያተርፏት፡ በመለመን፡ ያለ
 ባቸውን፡ ብድር፡ እስከፈለጉት፡ ጊዜ፡ እንዲያቆዩት፡ ደግሞ፡
 ሌሎቹ፡ መኳንንት፡ ያለባቸውን፡ ብድር፡ ካስከፈሉኝ፡ ተጨ

ማሪ ፡ ገንዘብ ፡ እስጥዎታለሁ ፡ ብዬ ፡ ለመንጻቸው ። ክቡር ፡
ኮርኔቱ ፤ ብዙ ፡ መንደሮች ፤ አራት ፡ ቤተ ፡ መንግሥቶች ፡ እን
ዲሁም ፡ እስከ ፡ እሽክሎቭ ፡ የሚደርስ ፡ ሰፊ ፡ መሬት ፡ ይኑራ
ቸው ፡ እንጂ ፡ በገንዘብ ፡ ረገድ ፡ ከአንድ ፡ ኮዛክ ፡ አይሻሉም ።
አንድ ፡ ቼርቮኔጽ ፡ እንኳን ፡ በኪሳቸው ፡ አይገኝም! አሁንም ፡
እንኳን ፡ ቢሆን ፡ የብሬስሎቭ ፡ አይሁዶች ፡ ባይሰጧቸው ፡ ኖሮ ፡
ወደ ፡ ጦርነት ፡ ለመዝመቻ ፡ እንኳን ፡ ምንም ፡ ባላገኙ ፡ ነበር ።
በዚሁ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ከምክር ፡ ቤቱ ፡ ስብሰባ ፡ ቀሩት ፡ ...»

«ታዲያ ፡ ከተማ ፡ ሄደህ ፡ ምን ፡ አደረግህ? ከኛ ፡ ሰዎች ፡
ያየኸው ፡ አለ?»

«አዎ ፡ በደንብ ፡ አይቻለሁ! ብዙ ፡ የኛ ፡ ሰዎች ፡ እዚያ ፡
አሉ ። ኢሳክ ፤ ራሁም ፤ ሳሙኤል ፤ ሃይቫሎህ ፤ ደግሞ ፡ ወለድ ፡
አግድ ፡ ያዢ ፡ አይሁድ ፡ ...»

«ውሾቼን ፡ እዚያው ፡ ሰይጣን ፡ ይውሰዳቸው! ስለአይ
ሁድ ፡ ዘሮችህ ፡ እኔ ፡ ምን ፡ ግድ ፡ አለኝ! እኔ ፡ የጠየቅሁህ ፡
ስለኛ ፡ ዛፖሮዥያን ፡ ነው!» አለና ፡ ታራስ ፡ በቁጣ ፡ ጮ
ኸበት ።

«አይ ፤ እኔ ፡ የኛን ፡ ዛፖሮዥያኖች ፡ አላየሁም ። ጌታዬ ፡
አንድሬይን ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ያየኋቸው ።»

«አንድሬይን ፡ አየኸው! በልኮ ፡ ንገረኝ ፡ አንተ ፡ አይሁ
ድ ፤ የት ፡ ነው ፡ ያየኸው? በእስር ፡ ቤት? በጓድጓድ ፡ ውስጥ?
ተዋርዶና ፡ ታሥሮ ፡ ነው?»

«ጌታዬ ፡ አንድሬይን ፡ ለማሰር ፡ ማን ፡ ይደፍራል! አሁ
ን ፡ እንዴት ፡ ያሉ ፡ ታላቅ ፡ መኳንንት ፡ ሆነዋል ። እረግ ፡ በእ
ግዚአብሔር ፤ ላውቃቸው ፡ እንኳን ፡ አልቻልሁም! ትከሻ
ቸው ፡ ወርቅ ፡ ብቻ ፤ ደረታቸው ፡ ወርቅ ፡ ብቻ ፤ ጥሩራቸው ፡
ወርቅ ፡ የጦር ፡ ትጥቃቸው ፡ ሁሉ ፡ ከወርቅ ፡ የተሠራ ፡ ነው ።
ልክ ፡ እንደመስከረም ፡ ጸሐይ ፡ በወርቅ ፡ ያንጸባርቃሉ ። ደግ
ሞ ፡ ወየወዱ ፡ ምርጥ ፡ ፈረሳቸውን ፡ ሰጥተዋቸዋል ። ፈረሱ ፡
ብቻ ፡ ሁለት ፡ መቶ ፡ ቼርቮኔጽ ፡ የሚያወጣ ፡ ነው!»

ቡልባ ፡ ግራ ፡ ገባው ።

«ለምንድን ፡ ነው ፡ ይህን ፡ የባዕድ ፡ የጦር ፡ ልብስ ፡ የለ
በሰው?»

«የበለጠ ፡ ስለሚያምር ፡ ነዋ ። ደግሞ ፡ በፈረስ ፡ ሆነው ፡
ወዲያ ፡ ወዲህ ፡ ይላሉ ። ሌሎችም ፡ አብረዋቸው ፡ ወዲያ ፡
ወዲህ ፡ ይላሉ ። እሳቸው ፡ ያስተምሯቸዋል ፤ እነሱም ፡ ያስ
ተምሯቸዋል ። ልክ ፡ ሃብታም ፡ የፖሊሽ ፡ መኰንን ፡ ሆነ
ዋል!»

«ይህን ፡ እንዲያደርግ ፡ ማን ፡ አስገደደው?»

«እኔ ፡ ማንም ፡ አስገደዳቸው ፡ አላልሁም ። በገዛ ፡ ፈቃ
ዳቸው ፡ ወደነሱ ፡ መሔዳቸውን ፡ ጌታዬ ፡ አያውቁም ፡ እንዴ?»

«ማን ፡ ነው ፡ በፈቃዱ ፡ የሔደው?»

«ጌታዬ ፡ አንድሬይ ፡ ናቸዋል!»

«ወዴት ፡ ነው ፡ የሔደው?»

«ወደነሱ ፡ ወገን ፡ ነዋ ። አሁን ፡ በቃ ፡ በፍጹም ፡ የነሱ ፡
ሰው ፡ ሆነዋል ።»

«ውሾትህን ፡ ነው ፡ አንት ፡ የአሳማ ፡ ጆሮ!»

«እንዴት ፡ ልዋሽ ፡ እችላለሁ! ውሾት ፡ የምናገረው ፡ እኔ ፡
ሞኝ ፡ ነኝ ፡ እንዴ! በነፍሴ ፡ ቆርጫ ፡ እዋሻለሁ ፡ ይመስለ
ዎታል! ለአንድ ፡ ጌታ ፡ ውሾት ፡ የሚናገር ፡ አይሁድ ፡ እን
ደውሻ ፡ መስቀሉን ፡ አጣሁት ፡ እንዴ!»

«እንግዲህ ፡ አንተ ፡ እንደምትለው ፡ ኃይማኖትና ፡ አገሩ
ን ፡ ሸጧል ፡ ማለት ፡ ነው?»

«እኔ ፡ ምንም ፡ ነገር ፡ ሸጠዋል ፡ አላልሁም ። እኔ ፡ ወደ
ነሱ ፡ ወገን ፡ መሔዳቸውን ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ የተናገርሁት ።»

«ውሾትህን ፡ ነው ፡ አንት ፡ የተረገምህ ፡ አይሁድ! በክ
ርስቲያኖች ፡ ምድር ፡ ላይ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ሥራ ፡ ተሠርቶ ፡
አያውቅም! ውሾትህን ፡ ነው ፡ አንት ፡ ልክስክስ ፡ ውሻ!»

«እንዲያው ፤ ዋሽቼ ፡ እንደሆን ፡ በቤቴ ፡ መድረክ ፡ ላይ ፡
ሳር ፡ ይብቀልበት! እውነት ፡ ዋሽቼ ፡ እንደሆን ፤ በአባቴ ፤

በእናቱ ፤ በእማቱ ፤ በአባቱ ፤ አባት ፤ በእናቱም ፤ አባት ፤ መቃብሮች ፤ ላይ ፤ አላፊ ፤ አግዳሚው ፤ ምራቁን ፤ ይትፋበት ፤ እንዲያውም ፤ ጌታዬ ፤ ከፈቀዱ ፤ ወደነሱ ፤ ወገን ፤ የሔዱ በትንም ፤ ምክንያት ፤ እንግረዎታለሁ ።»

«ለምን ፤ ሔደ?»

«ወየወዱ ፤ እጅግ ፤ የተዋበች ፤ ሴት ፤ ልጅ ፤ አለቻቸው ፤... አቤት ፤ አምላኬ! እንዴት ፤ ቆንጆ ፤ ናት!»

እዚህ ፤ ላይ ፤ አይሁዱ ፤ እጆቹን ፤ በመዘርጋት ፤ ዓይኖቹን ፤ በማፍጠጥ ፤ ደግሞ ፤ አንድ ፤ የሚጣፍጥ ፤ ነገር ፤ እንዲቀመስ ፤ ሁሉ ፤ አፋን ፤ በማጣጣም ፤ ስለውበቷ ፤ ለመግለጽ ፤ ሞከረ ።

«በልኮ ፤ ታዲያስ ፤ ምን ፤ ሆነ?» አለው ፤ ቡልባ ።

«በቃ ፤ ለእሷ ፤ ሲሉ ፤ ወደነሱ ፤ ወገን ፤ ሔዱ ። አንድ ፤ ሰው ፤ ፍቅር ፤ ከያዘው ፤ ውኃ ፤ እንደተነከረ ፤ የሜማ ፤ ቆዳ ፤ ማለት ፤ ነው ። እንደፈለጉት ፤ ይተጣጠፋል ።»

ቡልባ ፤ በሃሳብ ፤ ተዋጠ ። የሴት ፤ ኃይሏ ፤ ታላቅ ፤ መሆኑና ፤ ብዙ ፤ ኃይለኛ ፤ ሰዎችንም ፤ አሸንፋ ፤ ወደ ፤ ጥፋት ፤ እንደመራች ፤ ትዝ ፤ አለው ። አንድሬይም ፤ በተፈጥሮው ፤ በሴት ፤ ውበት ፤ በቶሎ ፤ የሚማረክ ፤ መሆኑንም ፤ አስታወሰ ። ይህን ፤ ሲያሰላስል ፤ ከቆመበት ፤ መሬት ፤ የተተከለ ፤ ይመስል ፤ ሳይንቀሳቀስ ፤ ብዙ ፤ ቆየ ።

አይሁዱም ፤ «ይስሙኝ ፤ ጌታዬ ፤ ሁሉንም ፤ ልንገርዎ ።» አለና ፤ ንግግሩን ፤ ቀጠለ ፤

«ወዲያው ፤ ጩኸቱን ፤ እንደሰማሁና ፤ ወታደሮቹ ፤ የከተማውን ፤ በር ፤ ሲገቡ ፤ ሳይ ፤ ድንገት ፤ ያስፈልገኝ ፤ ይሆናል ፤ ብዬ ፤ አንድ ፤ የሉል ፤ ጌጥ ፤ ያዘሁና ፤ ሮጥሁ ። መቼም ፤ በከተማው ፤ ወይዛዝርት ፤ አሉና ፤ ምንም ፤ እንኳን ፤ የሚበሉት ፤ ባይኖራቸው ፤ ሉሌን ፤ እንደሚገዙኝ ፤ አውቅ ፤ ነበር ። ታዲያ ፤ የኮርኔቱ ፤ አሸከሮች ፤ ወዲያው ፤ እንደለቀቁኝ ፤ ሉሌን ፤ ለመሸጥ ፤ ወደ ፤ ወየወዱ ፤ ግቢ ፤ ሮጥሁኝና ፤ እዚያው ፤ ያገኘ

ኋት ፤ አንዲት ፤ ታታር ፤ ሁሉንም ፤ ነገር ፤ ነገረችኝ ። «ዛፖሮ ሽያጭ ፤ ድል ፤ ሆነው ፤ ሲሸሹ ፤ ወርግ ፤ ይደረጋል ። ጌታዬ ፤ አንድሬይ ፤ ዛፖሮሽያጭን ፤ ለማባረር ፤ ቃል ፤ ገብተዋል ፤ አለችኝ ።»

«ታዲያ ፤ ያን ፤ የሰይጣን ፤ ልጅ ፤ እዚያው ፤ አልገደልኸውም?» አለና ፤ ቡልባ ፤ ጮኸ ።

«ለምን ፤ ይገደላሉ? በገዛ ፤ ፈቃዳቸው ፤ ነው ፤ የሄዱት ። ምን ፤ ጥፋት ፤ አጠፉ? እዚያ ፤ የሚሻላቸው ፤ ሆኖ ፤ አገኙትና ፤ ሄዱ ።»

«ታዲያ ፤ ፊት ፤ ለፊት ፤ ተያያችሁ?»

«እንዴታ! አየኋቸው ፤ እንጂ! አቤት ፤ እንዴት ፤ ያሉ ፤ ባለግርማ ፤ ጀግና ፤ ከሁሉም ፤ የላቁ ፤ ባለግርማ ፤ ሞገሥ! ደግሞ ፤ ወዲያው ፤ አወቁኝ ፤ እግዚአብሔር ፤ ይባርካቸው ። ቀረብ ፤ ስላቸውም ፤ እንዲህ ፤ አሉኝ ፤...»

«ምን ፤ አለህ?»

«መጀመሪያ ፤ በጣታቸው ፤ ጠሩኝና ፤ ‘ያንኬል!’ አሉኝ ። እኔም ፤ ‘ጌታዬ ፤ አንድሬይ!’ አልኳቸው ። ‘ያንኬል ፤ ለአባቴ ፤ ንገረው ፤ ለወንድሜ ፤ ንገረው ፤ ለኮዛዞች ፤ ንገራቸው ፤ ለዛፖሮሽያን ፤ ሁሉ ፤ ለሁሉም ፤ ንገር ። ከእንግዲህ ፤ አባቴ ፤ አባቴ ፤ አይደለም ፤ ወንድሜ ፤ ወንድሜ ፤ አይደለም ፤ ንደኞቼም ፤ ንደኞቼ ፤ አይደሉም ። ሁሉንም ፤ እወጋቸዋለሁ! ከያንዳንዳቸው ፤ ጋር ፤ እዋጋለሁ!’ አሉኝ ።»

«ውሸትህን ፤ ነው ፤ አንት ፤ ከሃዲ ፤ ይሁዳ! ውሸትህን ፤ ነው ፤ አንት ፤ ውሸ! ክርስቶስን ፤ የሰቀልኸው ፤ አንተው ፤ ነህ! አንት ፤ በእግዚአብሔር ፤ የተረገምህ ፤ ሰው! እገድልሃለሁ ፤ አንት ፤ ሰይጣን! በል ፤ ከፊቴ ፤ ጥፋ ፤ ወይ ፤ እዚህ ፤ ቆመህ ፤ ሙት!» አለና ፤ ቡልባ ፤ በቁጣ ፤ ጮኸ ፤ ጐራዴውን ፤ መዘዘ ።

የደነገጠው ፤ አይሁድም ፤ ወዲያው ፤ ሩጫ ፤ ጀምሮ ፤ ቀጫጭን ፤ እግሮቹ ፤ የቻሉትን ፤ ያህል ፤ ይበር ፤ ጀመር ። ምንም ፤

እንኳን ፡ ታራስ ፡ ቁጣውን ፡ በዚህ ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ለመወጣት ፡
ሰላልፈለን ፡ ባይከተለውም አይሁዱ ፡ ተገላምጦ ፡ እንኳን ፡
ሳያይ ፡ የኮዛኮቹን ፡ ሰፈር ፡ አቋርጦ ፡ በመስኩም ፡ ብዙ ፡ አ
ገር ፡ ድረስ ፡ ሮጦ ።

ቡልባ ፡ አሁን ፡ ሲያስታውስ ፤ ባለፈው ፡ ሌሊት ፡ እን
ድራይን ፡ ከአንዲት ፡ ሴት ፡ ጋር ፡ በሰፈሩ ፡ መሃል ፡ ሲጓዝ ፡
እንዳየው ፡ ትዝ ፡ አለውና ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ አሁንም ፡ ቢ
ሆን ፡ የገዛ ፡ ልጁ ፡ ሃይማኖቱንና ፡ ነፍሱን ፡ ሸጦ ፡ እንዲህ ፡
ካለ ፡ ውርደት ፡ ይደርሳል ፡ ብሎ ፡ ባያምንም ፡ የሸበተውን ፡
ራሱን ፡ በትካዜ ፡ አቀረቀረ ።

በመጨረሻ ፡ ጦሩን ፡ ወደ ፡ ደፈጣ ፡ መራና ፡ እሱም ፡
አብሮ ፡ በአንድ ፡ ሥፍራ ፡ ብቻ ፡ ኮዛኮች ፡ ሳያቃጥሉት ፡ በተ
ረፈው ፡ ጫካ ፡ ውስጥ ፡ ተሰወረ ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ ፈ
ረሰኞችና ፡ እግረኞች ፡ ዛፖሮዥያኖች ፡ ወደ ፡ ሶስቱ ፡ የከተ
ማው ፡ በሮች ፡ በሚወስዱት ፡ መንገዶች ፡ ተጉዘው ፡ ቀርበ
ዋል ። አንዱ ፡ ከአንዱ ፡ ተከታትለው ፡ የየመንደሩ ፡ የጦር ፡
ክፍሎች ፡ ይጓዙ ፡ ጀመር ። አማን ፤ ፖፖሺች ፤ ካኔሽ ፤ እስ
ቴብሊኪሽ ፤ ኔዛማይ ፤ ጉርጉዝ ፤ ቲታሬቭካ ፤ ቲሞጌቭካ ፤
የፔሬያሰላሽ ፤ መንደር ፡ ብቻ ፡ የለም ፡ እንጂ ፡ ሁሉም ፡ ተሰ
ልፈዋል ። የፔሬያሰላሽ ፤ መንደር ፡ ኮዛኮች ፡ ሸድካቸውን ፡
ከልክ ፡ በላይ ፡ ጠጥተው ፡ በዚህ ፡ በመጣቸው ፡ መልካም ፡
እድላቸውን ፡ አጥፍተውታል ። አንዳንዶቹ ፡ ከታሠሩ ፡ በ
ኋላ ፡ በጠላት ፡ እጅ ፡ እንዳሉ ፡ ሲነቁ ፤ አንዳንዶች ፡ ደግሞ ፡
እዚያው ፡ እንደተኙ ፡ በመሞት ፡ ሳይነቁ ፡ ቀርተዋል ። አለ
ቃቸው ፡ ህሊብ ፡ ራሱ ፡ ሱሪ ፡ እንኳን ፡ ሳያጠልቅ ፡ ሃሪቁን ፡
በጠላት ፡ ሰፈር ፡ ውስጥ ፡ ነው ፡ የነቃው ።

በከተማው ፡ ውስጥ ፡ የጠላት ፡ ንቅናቄ ፡ ይሰማ ፡ ጀመር ።
ሁሉም ፡ ከምሽጉ ፡ ግንብ ፡ ላይ ፡ ተሰልፈው ፡ ለኮዛኮች ፡ ግሩም ፡
የሆነ ፡ ትርኢት ፡ ሆነው ፡ ታዩ ። የፖሊሽ ፡ መኳንንት ፡ አንዱ ፡
ከአንዱ ፡ የበለጠ ፡ ያማረ ፡ እየሆኑ ፡ በምሽጉ ፡ ላይ ፡ ቆሙ ።

እንደበረዶ ፡ በነጣ ፡ ላባ ፡ ያጌጡት ፡ የነሃስ ፡ ጥሩሮቻቸው ፡
እንደ ፡ ብዙ ፡ ጸሐዮች ፡ ያበሩ ፡ ጀመር ። አንዳንዶቹ ፡ ደግሞ ፡
ከጫፋቸው ፡ ወደ ፡ ጉን ፡ የታጠፉ ፡ ቀለማቸው ፡ ቀላ ፡ ያሉ ፡
ወይም ፡ ሰመያዊ ፡ ቀላል ፡ ቆዦች ፡ አድርገው ፡ በወርቀዘ
ቦ ፡ ወይም ፡ በጥልፍ ፡ ያጌጡ ፡ ኮት ፡ ለብሰዋል ። ብዙዎቹ ፡
ከፍ ፡ ያለ ፡ ዋጋ ፡ በወጣበት ፡ ጌጥ ፡ ያጌጡ ፡ ጎራዴዎችና ፡
ጠበንጃዎች ፡ ይዘዋል ። ሌላም ፡ ብዙ ፡ ጌጣጌጥና ፡ የወግ ፡
እቃ ፡ በትጥቃቸው ፡ ይታያል ። የቡድዣክ ፡ ኮሎኔል ፡ ባለ
ወርቀዘቦ ፡ ቀይ ፡ ቆብ ፡ አድርጎ ፡ ከሁሉም ፡ ግንባር ፡ ተጀ
ንኖ ፡ ቆሟል ። ኮሎኔሉ ፡ ግዙፍ ፡ ሰው ፡ ነበር ። በአካባቢው ፡
ካሉት ፡ ሁሉ ፡ በቁመትም ፡ ሆነ ፡ በውፍረት ፡ የበለጠ ፡ ሲሆን ፡
ለክብሩ ፡ የሚገባውና ፡ ውድ ፡ የሆነው ፡ ኮቱ ፡ በጭንቅ ፡ የያ
ዘው ፡ ይመስላል ። በሌሎቹ ፡ በሮች ፡ አንፃር ፡ ደግሞ ፡ ሌላ ፡
ኮሎኔል ፡ ቆሟል ። ይህኛው ፡ ኮሎኔል ፡ በሰውነቱ ፡ ትንሽና ፡
ድርቅ ፡ ያለ ፡ ሲሆን ፡ ጓሳ ፡ ከሚመስሉት ፡ ቅንድቦቹ ፡ ሥር ፡
ያሉት ፡ ጥቃቅን ፡ ዓይኖቹ ፡ በንቃት ፡ ይቁለጫለጫሉ ። ወዲ
ያና ፡ ወዲህ ፡ በቅልጥፍና ፡ እየዞረ ፡ በደረቅ ፡ እጁ ፡ በማመል
ከት ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰጥ ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ በአካል ፡ አነስተኛ ፡
ቢሆንም ፡ በጦር ፡ ስልት ፡ ተሰጥኦ ፡ እንዳለው ፡ ግልጽ ፡ ነ
በር ። ከእሱ ፡ ብዙም ፡ ሳይርቅ ፤ አንድ ፡ ረጅምና ፡ ለግላጋ ፡
ኮርኔት ፡ ቆሟል ። ኮርኔቱ ፡ ችፍግ ፡ ያለ ፡ ጸም ፡ ሲኖረው ፡
ጠንካራ ፡ መጠጥና ፡ ፈንጠዝያ ፡ ለመውደዱ ፡ ምልክት ፡ የ
ሆነ ፡ ደም ፡ የመሰለ ፡ ቅላት ፡ በፊቱ ፡ ላይ ፡ ይታያል ። ከሱ
ም ፡ ጀርባ ፡ ብዙ ፡ መኳንንት ፡ ይታያሉ ። እነዚህ ፡ መኳን
ንት ፡ በገንዘባቸው ፡ ወይም ፡ ከንጉሡ ፡ ግምጃ ፡ ቤት ፡ ባገኙት ፡
ገንዘብ ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ከዘር ፡ ዘር ፡ በወረደላቸው ፡ በአባ
ቶቻቸው ፡ ግቢ ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ እቃ ፡ ለአይሁዶች ፡
በመሸጥ ፡ ባገኙት ፡ ገንዘብ ፡ የታጠቁ ፡ ነበሩ ። በዚያ ፡ የነበ
ሩት ፡ መኳንንት ፡ ሁሉ ፡ ከየስፍራው ፡ የተጠራቀሙ ፡ ናቸው ።
አንዳንዶቹ ፡ ለመጠጥ ፡ መግዣ ፡ እንኳን ፡ የሚሆን ፡ ገን

ዘብ ፡ የላቸውም ። ሆኖም ፡ ሁሉም ፡ ለጦርነት ፡ ለብሰውና ፡ ታጥቀው ፡ ተዘጋጅተዋል ።

የካባቦች ፡ ጦር ፡ ከምሽጉ ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ በጸጥታ ፡ ቆሞአል ። በልብሳቸው ፡ ላይ ፡ ምንም ፡ የወርቅ ፡ ምልክት ፡ አይታይም ። አልፎ ፡ አልፎ ፡ ብቻ ፡ በአንዳንዶቹ ፡ ጎራዴዎች ፡ እጀታና ፡ በጠመንጃቸው ፡ ላይ ፡ የጌጥ ፡ ሥራ ፡ ሲያብላጩ ፡ ይታያል ። ኮዛኮች ፡ በጌጥ ፡ ያሸበረቀ ፡ የጦር ፡ ልብስ ፡ አይወዱም ። የጨርቅ ፡ ልብሶቻቸውም ፡ ሆኑ ፡ የብረት ፡ ልብሶቻቸው ፡ ጌጥ ፡ የሌላቸው ፡ ልሙጥ ፡ ናቸው ። ጫፍ ፡ ጫፍቸው ፡ ቀይ ፡ የሆኑት ፡ የበግ ፡ ቆዳ ፡ ቆቦቻቸው ፡ ሜዳውን ፡ አልብሰውት ፡ ይታያሉ ።

ከዛፖሮሻያኖቹ ፡ ሰልፍ ፡ መካከል ፡ ሁለት ፡ ኮዛኮች ፡ በፈረስ ፡ እንደተቀመጡ ፡ ለየት ፡ ብለው ፡ ወጡ ። እኒህ ፡ ኮዛኮች ፡ አንዱ ፡ ወጣት ፡ አንደኛው ፡ ደግሞ ፡ ጠና ፡ ያለ ፡ ሲሆኑ ፡ ሁለቱም ፡ በአነጋገር ፡ ቅልጥፍናቸው ፡ የታወቁ ፡ በጦር ፡ ሞያም ፡ የማይነቀፉ ፡ አህሪም ፡ ናሽና ፡ ሚኪታ ፡ ጉሎኮፕቲንኮ ፡ የሚባሉ ፡ ነበሩ ። ከነዚህ ፡ ከሁለቱም ፡ ጓላ ፡ ዴሚድ ፡ ፖፖቪች ፡ በፈረስ ፡ ሆኖ ፡ ተከትሏቸዋል ። ፖፖቪች ፡ በሴቹ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ የኖረ ፡ ሲሆን ፡ በአድሪአኖፖል ፡ የተዋጋና ፡ በሕይወቱ ፡ ብዙ ፡ የጦር ፡ ፈተና ፡ የደረሰበት ፡ ሰው ፡ ነበር ። ተማርኮ ፡ በእሳት ፡ ሲቃጠል ፡ ሲል ፡ ጸጉሩና ፡ ጢሙ ፡ ከተንጫረረ ፡ በጓላ ፡ አምልጦ ፡ ወደ ፡ ሴቹ ፡ መጥቶ ፡ አሁን ፡ ጸጉሩም ፡ ጢሙም ፡ አድጎለታል ። እሱም ፡ እንደቀሩት ፡ እንደሁለቱ ፡ ሰዎች ፡ በአንደበቱ ፡ ተመርጦ ፡ ነው ፡ አሁን ፡ ተከትሏቸው ፡ የሄደው ። ወዲያው ፡ እነዚህ ፡ የተመረጡት ፡ ኮዛኮች ፡ ጠላቶቻቸውን ፡ ለማበላጩት ፡ ዘለፋቸውን ፡ ጀመሩ ።

«አሃ! የጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ ሁሉ ፡ ቀይ ፡ ኮት ፡ ልብሶአል ፡ ግን ፡ ውስጣቸው ፡ ቢታይ ፡ ሃሞታቸው ፡ ነጭ ፡ ነው!»

ከምሽጉ ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ ወፍራሙ ፡ ኮሎኔልም ፤ «ቆይ ፡ አሳያችኋለሁ! ሁላችሁንም ፡ በሰንሰለት ፡ ነው ፡ እማስራችሁ ፡

ጠመንጃዎቻችሁንና ፡ ፈረሶቻችሁን ፡ አስረክቡ ፡ እናንት ፡ ገባሮች! ጓደኞቻችሁን ፡ እንዴት ፡ እንደአሰርኋቸው ፡ አላያችሁም?» አለና ፡ ወደ ፡ ተከታዮቹ ፡ ዘወር ፡ ብሎ ፡ «እስቲ ፡ እንዲያዩአቸው ፡ ኮዛኮቹን ፡ እዚህ ፡ አቅርቧቸው!» አለ ።

ኮዛኮቹ ፡ በገመድ ፡ እንደታሰሩ ፡ መጥተው ፡ ምሽጉ ፡ ግንብ ፡ ላይ ፡ ቆሙ ። የመንደር ፡ አለቃቸው ፡ ህሊብ ፡ ሱሪ ፡ እንኳን ፡ ሳይኖረው ፡ ራቁቱን ፡ ከፊታቸው ፡ ቆሞአል ። ከእንቅልፉ ፡ ሳይነቃ ፡ እንደውሻ ፡ ተይዞ ፡ በመታሰሩና ፡ እንዲሁም ፡ ራቁቱን ፡ ሆኖ ፡ በወገኖቹ ፡ ኮዛኮች ፡ በመታየቱ ፡ አፍሮ ፡ አንገቱን ፡ አቀረቀረ ። ጸጉሩ ፡ ሌሊቱን ፡ ሸብቶ ፡ አድርጎአል ።

«አይዘህ ፡ ህሊብ! እናድንሃለን!» አሉና ፡ ከታች ፡ ያሉት ፡ ኮዛኮች ፡ ጮኹ ።

በሮዳትይ ፡ የተባለው ፡ የመንደር ፡ አለቃ ፡ «አይዘህ ፡ ጓዴ! ራቁትህን ፡ መማረከህ ፡ የአንተ ፡ ጥፋት ፡ አይደለም ። በማንም ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ የሚደርስ ፡ የአጋጣሚ ፡ ነገር ፡ ነው ። ይልቁንም ፡ አንድ ፡ ልብስ ፡ እንኳን ፡ ሳያለብሱህ ፡ ለማፌዣ ፡ ስለአመጡህ ፡ ሊያፍሩ ፡ የሚገባቸው ፡ እነሱ ፡ ነበሩ ።» በማለት ፡ ጓደኛውን ፡ አጽናናው ።

ጉሎኮፕቲንኮ ፡ ወደ ፡ ምሽጉ ፡ ቀና ፡ ብሎ ፡ እየተመለከተ ፡ «እንቅልፍ ፡ ከወሰዳቸው ፡ ሰዎች ፡ ጋር ፡ ለመዋጋት ፡ ጉበዝ ፡ ወታደሮች ፡ ናችሁ!» አለ ።

ከላይ ፡ ያሉትም ፡ «ቆይ ፡ ቁንጮአችሁን ፡ ነው ፡ የምንቆርጥላችሁ ።» እያሉ ፡ ጮኹ ።

«እስቲ ፡ ሲያደርጉት ፡ እናያለን!» አለ ፡ ፖፖቪች ፡ ወዲያው ፡ በኮርቻው ፡ ላይ ፡ እንዳለ ፡ ዘወር ፡ ብሎ ፡ ኮዛኮቹን ፡ ከተመለከተ ፡ በጓላ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤

«ግን ፡ እኮ ፡ አይሆንም ፡ አይባልም ፤ ምናልባት ፡ ፖሊሾቹ ፡ የሚሉት ፡ እውነት ፡ ይሆናል ። እዚያ ፡ ላይ ፡ ባለው ፡ ቅርጫት ፡ ሆድ ፡ መሪነት ፡ በእውነትም ፡ ደህና ፡ ሊከላከሉ ፡ ይችላሉ ።»

ኮዛኮቹም ፡ ፖፖሺች ፡ አንድ ፡ ቀልድ ፡ እንዳዘጋጀ ፡ ተገንዝበው ፤ «እንዴት ፡ ነው ፡ ደህና ፡ ሊከላከሉ ፡ የሚችሉትን» ብለው ፡ ጠየቁት ።

ፖፖሺችም ፡ «ምክንያቱም ፡ ቀፈታሙ ፡ ኮሎኔል ፡ መሪ ፡ ከሆነ ፡ የጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ ሁሉ ፡ ከኋላው ፡ ተከልሎ ፡ እኛ ፡ የምንወረውረው ፡ ጦር ፡ ከሱ ፡ በርጭ ፡ አልፎ ፡ አንድም ፡ ሰው ፡ ሊያገኝ ፡ ስለማይችል ፡ ነው ።» ሲል ፡ ኮዛኮቹ ፡ ሁሉ ፡ ሳቁ ። ብዙዎቹም ፡ የፖፖሺችን ፡ አንደበት ፡ በማድነቅ ፡ ንግግር ፡ ጀምረው ፡ ነበር ። ግን ፡ የጀመሩትን ፡ ንግግር ፡ ለመጨረስ ፡ እንኳን ፡ ጊዜ ፡ አላገኙም ።

ፖሊሾቹ ፡ ይህንን ፡ ዘለፋ ፡ ለመታገስ ፡ ስላልቻሉ ፡ ኮሎኔሉ ፡ ለውጊያ ፡ ምልክት ፡ ሲሰጥ ፡ የኮዛኮቹ ፡ ኮቬቮይ ፡ ስለአየ ፤ «ዘወር ፡ በሉ ፡ ከምሽጉ ፡ ሥር ፡ ዘወር ፡ በሉ!» ብሎ ፡ ጮኸ ።

ኮዛኮቹ ፡ ከምሽጉ ፡ ሥር ፡ መለስ ፡ ከማለታቸው ፡ ፖሊሾቹ ፡ ከላይ ፡ ሆነው ፡ ተኩስ ፡ ያዘንቡባቸው ፡ ጀመር ። በምሽጉ ፡ ላይ ፡ ጥድሬያ ፡ ሆነ ፤ ሸበቶው ፡ ወየወዳ ፡ ራሳቸው ፡ በፈረስ ፡ ሆነው ፡ ብቅ ፡ አሉ ። የግንቡ ፡ በሮች ፡ ተከፍተው ፤ ብዙ ፡ ጌጥ ፡ ያጌጡ ፡ ልብሶች ፡ የለበሰ ፡ ወታደሮች ፡ እየጐረፉ ፡ ወጡ ። የልዩ ፡ ልዩ ፡ ክፍል ፡ ጦር ፡ ወታደሮች ፡ ሥነ ፡ ሥርዓት ፡ በያዘ ፡ የጦር ፡ ሰልፍ ፡ እየተከታተሉ ፡ ሲወጡ ፡ በመጨረሻም ፡ እንደየግል ፡ ፍላጎታቸው ፡ የለበሱና ፡ የታጠቁት ፡ ከፍተኛ ፡ መኳንንት ፡ መጡ ። መኳንንቱ ፡ ከተራው ፡ ወታደራቸው ፡ ጋር ፡ መደባለቅን ፡ አይፈቅዱም ፡ ነበር ። የሚያዙት ፡ የጦር ፡ ክፍል ፡ የሌላቸው ፡ መኳንንትም ፡ ከገባሮቻቸውና ፡ ከቤት ፡ አሸከሮቻቸው ፡ ጋር ፡ ተሰለፉ ። ከመኳንንቱ ፡ ጀርባ ፡ እንደገና ፡ ሌላ ፡ የወታደሮች ፡ ሰልፍ ፡ ተከትሎአል ። ከዚያ ፡ ኮርኔቱ ፡ ቀጠለ ። ከሱም ፡ በኋላ ፡ ሌላ ፡ የወታደሮች ፡ ሰልፍ ፤ ከዚያም ፡ ወፍራሙ ፡ ኮሎኔል ፡ ሲያልፍ ፡ ትንሹ ፡ ኮሎኔል ፡ የደጀኑን ፡ ጦር ፡ ይዞ ፡ ከኋላ ፡ ተከትሎአል ።

የኮዛኮቹ ፡ ኮቬቮይ ፡ እየጮኸ ፡ ትእዛዝ ፡ ይሰጥ ፡ ጀመር ። «እንዳይደራጁ ፡ ጊዜ ፡ አትሰጡአቸው! የሁሉም ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ አንድነት ፡ ሆናችሁ ፡ ተዋጉ! ሌሎቹን ፡ በሮች ፡ ተውአቸው! የትታራሽ ፡ መንደር ፡ ቀኝ ፡ አዝማቹን ፡ ውጋ! የዲያድኪሽ ፡ መንደር ፡ ግራ ፡ አዝማቹን ፡ ውጋ! ኩኩቤን ኮና ፡ ፖሊሾዳ ፡ ከኋላቸው ፡ ጥመዱ ፤ ሰልፋቸውን ፡ አበላሹ! በታትኋቸው!»

ኮዛኮቹ ፡ ከሁሉም ፡ ወገን ፡ በመውጋት ፡ የፖሊሾቹን ፡ ሰልፍ ፡ በታትነው ፡ ከመሃላቸው ፡ ተቀላቀሉ ። ለጠላታቸው ፡ የጥይት ፡ መተኮሻ ፡ ጊዜ ፡ እንኳን ፡ አልሰጡትም ፤ ጦርና ፡ ጐራዴ ፡ ሥራውን ፡ ጀመረ ። ከጠላት ፡ ጋር ፡ ተደባልቀው ፡ ስለነበር ፡ እያንዳንዱ ፡ ኮዛክ ፡ ሞያውን ፡ ለማሳየት ፡ ምቹ ፡ ጊዜ ፡ ሆነለት ። ዴሚድ ፡ ፖፖሺች ፡ ሶስት ፡ ተራ ፡ ወታደሮች ፡ ገድሎ ፡ እንዲሁም ፡ ሁለት ፡ ከፍተኛ ፡ መኳንንት ፡ ከፈረሳቸው ፡ ሲጥል ፤ «ጥሩ ፡ ፈረሶች! ሁልጊዜ ፡ እንዲህ ፡ ያሉ ፡ ፈረሶች ፡ ስመኝ ፡ ነበር!» አለና ፡ ፈረሶቹን ፡ ወደ ፡ ሜዳው ፡ ነድቶ ፡ እዚያ ፡ ያሉት ፡ ኮዛኮች ፡ እንዲጠብቁለት ፡ ተናገረ ። ይህን ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ እንደገና ፡ ተመልሶ ፡ ከፈረሳቸው ፡ የጣላቸው ፡ መኳንንት ፡ ዘንድ ፡ ሔዶ ፡ አንዱን ፡ ወዲያው ፡ ገደለው ። አንደኛውን ፡ ደግሞ ፡ ውድ ፡ ዋጋ ፡ ያለውን ፡ ጐራዴውንና ፡ ከኪሱ ፡ አንድ ፡ ከረጢት ፡ ወርቅ ፡ ከገፈፈው ፡ በኋላ ፤ እንገቱን ፡ በገመድ ፡ ጠልፎ ፡ የገመዱን ፡ ጫፍ ፡ ከኮርቻው ፡ ጋር ፡ አሰረና ፡ ሜዳ ፡ ለሜዳ ፡ እየጐተተ ፡ ወሰደው ።

ኮቢታ ፡ የተባለ ፡ አንድ ፡ ጥሩ ፡ ወጣት ፡ ኮዛክ ፡ ከአንድ ፡ የፖሊሽ ፡ ጐብዝ ፡ ጦረኛ ፡ ጋር ፡ ተጋጥመው ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ሲዋጉ ፡ ቆዩ ። ወዲያው ፡ ኮዛኩ ፡ በፖሊሹ ፡ ላይ ፡ አየለበትና ፡ ጥሎ ፡ በሰላ ፡ የቱርክ ፡ ጮቤው ፡ ደረቱን ፡ ወጋው ። ግን ፡ ኮዛኩም ፡ አልቀረለትም ፡ ወዲያው ፡ አንድ ፡ ጥይት ፡ ጆሮ ፡ ግንዱን ፡ ብሎ ፡ ጣለው ። ተኳሹም ፡ ከሁሉም ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ጨዋና ፡ ከሁሉም ፡ ያማረ ፡ መኮንን ፡ ነበር ። በታላቅ ፡ ግር

ማ ፡ በሃመር ፡ ፈረሱ ፡ ሆኖ ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡ እየተወረወረ ፡ ብዙ ፡ ልዑላዊ ፡ ሞያ ፡ ፈጸመ ። ሁለቱን ፡ ኮዛኮች ፡ በጎራዴ ፡ ሰነጠቃቸው ። ፌዮዶር ፡ ኮርኸ ፡ የተባለውን ፡ ጥሩ ፡ ኮዛክ ፡ መጀመሪያ ፡ ፈረሱን ፡ በጥይት ፡ ጥሎ ፡ በኋላ ፡ እሱን ፡ በጦር ፡ ወግቶ ፡ ገደለው ። ከዚህም ፡ ሌላ ፡ የብዙዎችን ፡ አንገትና ፡ ክንድ ፡ የቆራረጠው ፡ ይህ ፡ መኮንን ፡ አሁን ፡ ኮዛኩን ፡ ኮቢታን ፡ ጀሮ ፡ ግንዱን ፡ በጥይት ፡ መትቶ ፡ ገደለው ።

የኔዛማይ ፡ መንደር ፡ አለቃ ፡ ኩኩቤንኮ ፡ ይህን ፡ ሁሉ ፡ አይቶ ፡ ስለነበር ፡ «ከዚህ ፡ ሰው ፡ ጋር ፡ ነው ፡ ጉልበቴን ፡ መፈተን ፡ ያለብኝ!» ብሎ ፡ ጮኸ ። ወዲያው ፡ ፈረሱን ፡ ኮለኮለና ፡ ከኋላው ፡ ጋልቦ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ አውሬ ፡ ሲጮኸ ፡ በአቅራቢያው ፡ ያሉትን ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ አንቀጠቀጣቸው ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ የፖሊሹ ፡ መኮንን ፡ ዞሮ ፡ ጠላቱን ፡ ለመግጠም ፡ ሲል ፡ ፈረሱ ፡ በጩኸቱ ፡ ደንብሮ ፡ ስለአስቸገረው ፡ ገና ፡ ከመዞሩ ፡ የኩኩቤንኮ ፡ ጥይት ፡ ትከሻውን ፡ መታና ፡ ከፈረሱ ፡ አውርዶ ፡ ጣለው ። ያን ፡ ጊዜም ፡ ቢሆን ፡ ልቡ ፡ ሳይሸነፍ ፡ ጠላቱን ፡ ለመምታት ፡ ሞክሮ ፡ ነበር ። ግን ፡ ክንዱ ፡ ዝሎ ፡ ጎራዴውን ፡ ማንሳት ፡ እንኳን ፡ አልቻለም ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ኩኩቤንኮ ፡ ሰይፉን ፡ አወጣና ፡ በተከፈተው ፡ በጠላቱ ፡ እፍ ፡ ጨመረው ። ሰይፉም ፡ የዚያን ፡ መኮንን ፡ እንደ ፡ ስኳር ፡ የነጡ ፡ ሁለት ፡ ጥርሶች ፡ ሰብሮ ፡ ምላሱን ፡ ለሁለት ፡ ሰንጥቆ ፡ አንገቱን ፡ አነካከተና ፡ አልፎ ፡ መሬት ፡ ውስጥ ፡ ተሰካ ። መኮንኑን ፡ ከቀዝቃዛው ፡ መሬት ፡ ጋር ፡ ለዘለዓለም ፡ ሰፋው ። በወንዝ ፡ ዳር ፡ እንደበቀለ ፡ ጽጌረዳ ፡ የቀላው ፡ ልዑላዊ ፡ ደሙ ፡ እንደ ፡ ምንጭ ፡ እየገነፈለ ፡ በወርቀዘቦ ፡ የተዘመዘመውን ፡ ቢጫ ፡ ኮቱን ፡ በከለው ። ኩኩቤንኮ ፡ የገደለውን ፡ መኮንን ፡ ትቶ ፡ ወደሌላ ፡ ዞረና ፡ ከውጊያው ፡ ተደባለቀ ።

የኡማን ፡ መንደር ፡ አለቃ ፡ ቦሮዳትይ ፡ ይህን ፡ አይቶ ፡ ስለነበር ፡ «ይህን ፡ ያህል ፡ ሃብት ፡ የተሸከመ ፡ ሰው ፡ ገድሎ ፡

ለምን ፡ ሳይማርከው ፡ ሄደ! እኔ ፡ ራሴ ፡ ሰባት ፡ መኳንንት ፡ በእጄ ፡ ገድያለሁ ። ነገር ፡ ግን ፡ በአንዳቸውም ፡ ላይ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ የከበረ ፡ ትጥቅ ፡ አላየሁም ።» አለና ፡ ወደ ፡ ኩኩቤንኮ ፡ ግዳይ ፡ ሄደ ።

ቦሮዳትይ ፡ በስስት ፡ ተታለለና ፡ የከበረውን ፡ የጦር ፡ ትጥቅ ፡ ለመፍታት ፡ ጎንበስ ፡ አለ ። ወዲያው ፡ አንድ ፡ በአልማዝ ፡ ያጌጠ ፡ የቱርክ ፡ ጩቤ ፡ ከሬሳው ፡ ላይ ፡ አንስቶ ፤ እንዲሁም ፡ ወርቅ ፡ የያዘ ፡ ከረጢት ፡ ከቀበቶው ፡ ፈታ ፤ ከዚያም ፡ ያማረ ፡ መሃረብ ፤ ብዙ ፡ ብር ፤ እንዲሁም ፡ ለፍቅር ፡ መታሰቢያ ፡ የተሰጠ ፡ የሴት ፡ ጸጉር ፡ ቁራጭ ፡ የያዘ ፡ ቦርሳ ፡ ሲያወልቅ ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ ከፈረሱ ፡ አውርዶ ፡ በጎራዴ ፡ መትቶ ፡ የተወውን ፡ አፍንጫ ፡ ቀይ ፡ ኮርኔት ፡ ከኋላው ፡ ሲመጣበት ፡ አላየውም ። ኮርኔቱ ፡ ጎራዴውን ፡ ባለ ፡ ኃይሉ ፡ አንስቶ ፡ በአጎንበሰው ፡ በቦሮዳትይ ፡ አንገት ፡ ላይ ፡ አሳረፈው ። የኮዛኩ ፡ ስስት ፡ ምንም ፡ አልጠቀመውም ፤ አንገቱ ፡ ተቀንጥሶ ፡ ተወረወረ ፤ ቀሪ ፡ አካሉም ፡ ያለ ፡ ጭንቅላት ፡ ሲወድቅ ፡ ያካባቢውን ፡ ምድር ፡ በደም ፡ አቀላው ። የኮዛክ ፡ ነፍሱም ፡ በራ ፡ ሔደች ። ኮርኔቱ ፡ የኮዛኩን ፡ አንገት ፡ በቁንጮው ፡ አንጠልጥሎ ፡ ኮርቻው ፡ ላይ ፡ ሊያስረው ፡ ሲል ፡ ክፉ ፡ ደም ፡ መላሽ ፡ ከተፍ ፡ አለበት ።

ንስር ፡ አሞራ ፡ በሰማይ ፡ ላይ ፡ አንጥብቦ ፡ በሚያድነው ፡ አውሬ ፡ ላይ ፡ ድንገት ፡ ትክል ፡ እንደሚልበት ፡ ሁሉ ፡ የታራስ ፡ ቡልባ ፡ ልጅ ፡ የአስታፕ ፡ ገመድ ፡ ሽምቀቆ ፡ በኮርኔቱ ፡ ራስ ፡ ላይ ፡ እንጥበበና ፡ በአንገቱ ፡ ጥልቅ ፡ አለ ። ሽምቀቆው ፡ በጉሮሮው ፡ ላይ ፡ እየጠበቀ ፡ ሲሔድ ፡ የኮርኔቱ ፡ ፊት ፡ ጠወለገ ፤ ሽጉጡን ፡ አውጥቶ ፡ ለመተኮስ ፡ ቢሞክር ፡ እጁ ፡ ሊያነጣጥርለት ፡ ስለአልቻለ ፡ ጥይቱ ፡ ባክኖ ፡ ቀረ ። ከዚያ ፡ ኮርኔቱ ፡ ለምርኮኛ ፡ ማሠሪያ ፡ በኮርቻው ፡ ላይ ፡ ይዞት ፡ የነበረውን ፡ ገመድ ፡ አስታፕ ፡ ፈታና ፡ ኮርኔቱን ፡ እጅና ፡ እግሩን ፡ አስሮ ፡ የገመዱንም ፡ ጫፍ ፡ ከራሱ ፡ ኮርቻ ፡

ጋር ፡ አሰረና ፡ የኢማን ፡ መንደር ፡ ኮዛኮች ፡ ሁሉ ፡ ለአለ
ቃቸው ፡ የመጨረሻ ፡ ክብር ፡ የሚደረገውን ፡ በቀል ፡ እንዲ
መለከቱ ፡ እየተጣራ ፡ ሜዳ ፡ ለሜዳ ፡ ይጉትተው ፡ ጀመር ።

የኢማን ፡ ኮዛኮች ፡ አለቃቸው ፡ መሞቱን ፡ እንደሰሙ ፡
ውጊያውን ፡ ትተው ፡ ሬሳውን ፡ ለማግኘት ፡ ሮጡና ፡ ወዲያው ፡ ሳይዘገዩም ፡ ለአለቅነት ፡ ማንን ፡ እንደሚመርጡ ፡ ይመካከሩ ፡ ጀመር ። በመጨረሻ ፡ ሁሉም ፡ በአንድ ፡ ቃል ፡ ተስማሙ ። «ለምን ፡ በከንቱ ፡ እንከራከራለን? ከወጣቱ ፡ ከአስታፕ ፡ ቡልባ ፡ የተሻለ ፡ አለቃ ፡ አናገኝም ፤ እርግጥ ፡ ነው ፡ በእድሜ ፡ ከሁላችን ፡ ያነሰ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ የሽማግሌ ፡ አእምሮ ፡ ነው ፡ የያዘው ።» ተባባሉና ፡ አስታፕን ፡ ለመምረጥ ፡ ወሰኑ ።

አስታፕም ፡ በልጅነቱ ፡ ምክንያት ፡ ሥልጣኑን ፡ አልቀበልም ፡ ሳይል ፡ በጦር ፡ ሜዳ ፡ ላይ ፡ እንዲህ ፡ ያለው ፡ መግደርደር ፡ አስፈላጊ ፡ አለመሆኑን ፡ በመገንዘብ ፡ ባርኔጣውን ፡ አውልቆ ፡ ስለተሰጠው ፡ ክብር ፡ ኮዛክ ፡ ኃደኞቹን ፡ አመስግኖ ፡ ወዲያው ፡ ወደ ፡ ውጊያው ፡ መራቸውና ፡ አለቅነት ፡ የመረጡት ፡ በከንቱ ፡ አለመሆኑን ፡ በሞያ ፡ ገለጸላቸው ።

ፖሊሾቹ ፡ ውጊያው ፡ ከወዲያ ፡ ወገን ፡ ሲያይልባቸው ፡ ጊዜ ፡ እንደገና ፡ ተደራጅተው ፡ ለመዋጋት ፡ ወደኋላ ፡ በሩሜ ፡ ሸሹ ። ትንሹ ፡ ኮሎኔል ፡ በተጠባባቂነት ፡ ለብቻ ፡ የቆየውን ፡ የደጅን ፡ ጦር ፡ ለውጊያ ፡ ሲያዝዝ ፡ ጦሩም ፡ ወዲያው ፡ ተኩስ ፡ ከፈተና ፡ በኮዛኮቹ ፡ ላይ ፡ ጥይት ፡ አወረደባቸው ። ነገር ፡ ግን ፡ ጥይቱ ፡ ዓይናቸው ፡ ፈጥጦ ፡ ውጊያውን ፡ የሚያስተውሉትን ፡ የኮዛክ ፡ በሬዎች ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ ሰው ፡ አልነካም ። በሬዎቹ ፡ በፍርሃት ፡ እየጮኹ ፡ ወደ ፡ ኮዛኮች ፡ ሰፈር ፡ ዞረው ፡ ሠረገላዎችን ፡ እየሰባበሩና ፡ ብዙም ፡ ሰው ፡ በእግራቸው ፡ እየረጋገጡ ፡ ፈረጠው ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ታራስ ፡ ከፍለ ፡ ጦሩን ፡ ይዞ ፡ ካደፈጠበት ፡ ቦታ ፡ ወጣና ፡ የበሬዎቹን ፡ መንገድ ፡ ዘጋባቸው ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ የደነበሩት ፡ በሬ

ዎች ፡ የታራስ ፡ ሰዎች ፡ ስላስደነገጧቸው ፡ ወደ ፡ ፖሊሾች ፡ ጦር ፡ ዞረው ፡ ፈረሰኞችን ፡ እየጣሉ ፡ እየረጋገጡ ፡ በታተኳቸው ።

ዛፖሮኸዎቹም ፡ «ጉሽ ፡ እንዲህ ፡ ነው ፡ በሬዎችን! በዘመቻ ፡ ላይ ፡ አገለገላችሁን ፡ አሁን ፡ ደግሞ ፡ በጦር ፡ ሜዳ ፡ ረዳችሁ!» ብለው ፡ ጮኸው ፡ ጠላታቸውን ፡ በኃይል ፡ ይጣደፉ ፡ ጀመር ።

ከጠላት ፡ ጦር ፡ ብዙዎቹ ፡ በዚያ ፡ ሰዓት ፡ ሞቱ ። ብዙ ፡ ኮዛኮችም ፡ ሞያቸውን ፡ አሳዩ ። ፖሊሾቹ ፡ እንዳልሆነላቸው ፡ ስለተገነዘቡ ፡ የከተማው ፡ በር ፡ እንዲከፈት ፡ አስደረጉና ፡ አደራ ፡ የለበሱት ፡ የደከሙ ፡ ፈረሰኞች ፡ እንደበግ ፡ ተግተልተለው ፡ ገቡ ። አንዳንድ ፡ ኮዛኮች ፡ በማባረር ፡ ተከትሏቸው ፡ ነበር ። አስታፕ ፡ ግን ፡ «ከግንቡ ፡ ራቁ! ጥሩ ፡ አይደለም ፡ አትቅረቡ ፤ ወንድሞቹ!» ብሎ ፡ በመጮኸ ፡ የኢማንን ፡ መንደር ፡ ኮዛኮች ፡ አስቀራቸው ። እውነትም ፡ ደህና ፡ ታይቶት ፡ ኖሮአል ። በግንቡ ፡ ላይ ፡ ያሉት ፡ የጠላት ፡ ወታደሮች ፡ ተኩስ ፡ ስለከፈቱባቸው ፡ ግንቡን ፡ የቀረቡት ፡ ኮዛኮች ፡ ብዙ ፡ ጉዳት ፡ ደረሰባቸው ። ወዲያው ፡ ኮቬሾዩ ፡ ጋልቦ ፡ መጣና ፤ «እንዲህ ፡ ነው ፡ አለቃ ፡ ማለት ፡ ገና ፡ አዲስ ፡ ከመሾሙ ፡ መንደሩን ፡ ልክ ፡ እንደነባር ፡ ሆኖ ፡ ይመራል!» በማለት ፡ አስታፕን ፡ አመሰግነው ። ሽማግሌው ፡ ቡልባ ፡ ይህ ፡ የተባለው ፡ አለቃ ፡ ማን ፡ እንደሆነ ፡ ለማየት ፡ ዘወር ፡ ቢል ፡ አስታፕ ፡ በኢማን ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ ግንባር ፡ ፈረሱ ፡ ላይ ፡ ተቀምጦ ፡ ተመለከተ ። «ይኸውላችሁ ፡ ወንድ ፡ ማለት!» አለና ፡ ታራስ ፡ በአድናቆት ፡ ልጁን ፡ ከተመለከተው ፡ በኋላ ፡ እጅግ ፡ ተደስቶ ፡ ልጁን ፡ ስለመረጡለት ፡ የኢማንን ፡ ኮዛኮች ፡ አመሰግናቸው ።

ኮዛኮቹ ፡ ወደ ፡ ሰፈራቸው ፡ ለመመለስ ፡ ሲያስቡ ፡ ፖሊሾቹ ፡ በከተማው ፡ ግንብ ፡ ላይ ፡ እንደገና ፡ ብቅ ፡ አሉ ። ነገር ፡ ግን ፡ አሁን ፡ የቀድሞው ፡ ጌጥ ፡ ሁሉ ፡ ተበላሽቷል ።

ብዙ ፡ ያጌጡ ፡ ልብሶች ፡ በደም ፡ ተበክለዋል ፤ የሚያምሩትን ፡ የነፃነት ፡ ጥሩሮችም ፡ አቧራ ፡ ሸፍኖአቸዋል ።

ከግንቡ ፡ ሥር ፡ ያሉት ፡ ኮዛኮች ፤ «ታድያስ ፡ እንደ ፎክራችሁት ፡ አሰራችሁን ፡ እንዴ?» እያሉ ፡ ጮኹ ። ወፍ ራሙ ፡ ኮሎኔልም ፡ በእጁ ፡ የያዘውን ፡ ገመድ ፡ እያወዛወዘ ፡ የቀድሞ ፡ ዛቻውን ፡ በመድገም ፡ «ቆይ ፡ አሳያችኋለሁ!» ብሎ ፡ በቁጣ ፡ ጮኹ ። በሁለቱም ፡ ወገን ፡ ያሉት ፡ አቧራ ፡ የለበሱና ፡ የደክሙ ፡ ጦረኞች ፡ አንዱ ፡ በአንዱ ፡ ላይ ፡ መዛታቸውን ፡ ቀጠሉ ። አንዳንድ ፡ ንዴተኞችም ፡ ሰድብ ፡ ይለዋወጡ ፡ ነበር ።

በመጨረሻ ፡ ሁሉም ፡ ረጋ ፡ አሉ ። አንዳንዶቹ ፡ በውጊያ ፡ ደክመው ፡ ለማረፍ ፡ ጋደም ፡ ሲሉ ፡ ሌሎቹ ፡ ደግሞ ፡ ቁስላቸው ፡ ላይ ፡ አፈር ፡ እየነሰነሱ ፡ ከጠላት ፡ ሬሳ ፡ በሚቀዱት ፡ ውድ ፡ ዋጋ ፡ ያለው ፡ ጨርቅ ፡ ይጠቀልሉ ፡ ጀመር ። አንዳንድ ፡ በፍጹም ፡ ያልደከሙ ፡ ግን ፡ የሞቱትን ፡ ቀብር ፡ ያዘጋጁ ፡ ጀመር ። ጉድጓዱ ፡ በጎራዴና ፡ በአንካሴ ፡ እየተቆፈረ ፡ አፈሩንም ፡ በቆባቸውና ፡ በኮታቸው ፡ እያወጡ ፡ የወደቁት ፡ ኮዛኮች ፡ ሬሳ ፡ ጉድጓድ ፡ ውስጥ ፡ ተጋድሞ ፡ ጨካኞች ፡ አሞሮች ፡ ዓይኖቻቸውን ፡ እንዳያነቁሩት ፡ አፈር ፡ ለበሰ ። የፖሊሾች ፡ ሬሳ ፡ ግን ፡ ተሰብስቦ ፡ በደንባሪ ፡ ፈረሶች ፡ ጭራ ፡ ላይ ፡ ከታሰረ ፡ በኋላ ፡ ፈረሶቹን ፡ አስደንብረው ፡ በሚዳው ፡ ለቀቋቸው ፡ ፈረሶቹም ፡ በአቧራ ፡ የተለወሱትን ፡ የፖሊሾቹን ፡ ሬሳዎች ፡ እየጎተቱ ፡ በዳገት ፤ በቁልቁለት ፤ በጉድጓድና ፡ በወንዞችም ፡ አልፈው ፡ እየጋለቡ ፡ ጠፉ ።

ከዚያ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ወደ ፡ እራት ፡ ተሰማሩ ። ሌሊቱንም ፡ በውጊያው ፡ ላይ ፡ ስለደረሰባቸው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ብዙ ፡ ሲወያዩ ፡ ቆዩ ። የያንዳንዳቸው ፡ የጦር ፡ ሞያ ፡ ሲነሳና ፡ ሲወራ ፡ ብዙ ፡ አመኹ ። ታራስም ፡ እንድሬይ ፡ ከጠላት ፡ ጦር ፡ ጋር ፡ ስላለመኖሩ ፡ ጉዳይ ፡ ሲያሰላስል ፡ አመኸ ። ያ ፡ ይሁዳ ፡ በገዛ ፡ ወገኖቹ ፡ ላይ ፡ ለመሰለፍ ፡ አፍሮ ፡ ቀርቶ ፡ ይሆን ፡ ወይስ ፡

አንድሬይ ፡ እንዲሁ ፡ ተማርኮ ፡ ተወስዶ ፡ አይሁዱ ፡ ያንኪል ፡ ዋሽቶ ፡ ይሆን? ግን ፡ ወዲያው ፡ የአንድሬይ ፡ ልብ ፡ በአንድ ፡ ሴት ፡ ቃል ፡ ቶሎ ፡ እንደሚወላውል ፡ አስታውሶ ፡ ታራስ ፡ በኃዘን ፡ ተዋጠ ። ወጥመድ ፡ ባገባችው ፡ ፖሊሽ ፡ ሴት ፡ ላይም ፡ በቀሉን ፡ ለመወጣት ፡ ማለ ። ቢሆንለት ፡ ይህን ፡ መሃላውን ፡ ከመፈጸም ፡ የሚመለስ ፡ አይደለም ። ቢያገኛት ፡ ውበትዋንም ፡ ባልተመለከተ ፡ ነበር ። የተዋበውን ፡ ጸጉርዋን ፡ አስሮ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ሁሉ ፡ እንዲያዩዋት ፡ ሜዳ ፡ ለሜዳ ፡ እንደሚጎትታት ፡ አይጠረጠርም ። በተራራ ፡ ላይ ፡ እንዳለ ፡ ገጹህ ፡ በረዶ ፡ የነጡት ፡ ጡቶችዋና ፡ ትከሻዋ ፡ በሜዳው ፡ ላይ ፡ ሲንገላቱ ፡ በደምና ፡ በአቧራ ፡ በተለወሱ ፡ ነበር ። ያን ፡ የተዋበ ፡ ለጋ ፡ አካልዋን ፡ ቆራርጦ ፡ በጣለው ፡ ነበር ። ግን ፡ ቡልባ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለነገ ፡ ምን ፡ እንዳሰበ ፡ ሊያውቅ ፡ አይችልም ። በመጨረሻ ፡ አናወዘውና ፡ እንቅልፍ ፡ ወሰደው ።

ኮዛኮቹ ፡ አሁንም ፡ ያወጋሉ ። ንቁዎቹ ፡ ዘበኞችም ፡ ሌሊቱን ፡ ሙሉ ፡ ለዘብ ፡ ጥበቃ ፡ በነደዱት ፡ ደመራዎች ፡ አጠገብ ፡ ቆመው ፡ በትጋት ፡ ይጠብቃሉ ።

ምዕራፍ ፡ ስምንት ።

ገና ፡ ጀንበር ፡ ከፍ ፡ ሳትል ፡ ዛፖሮገርያኖቹ ፡ ሁሉ ፡ ለምክር ፡ ተሰበሰቡ ። ኮዛኮቹ ፡ ሴቹን ፡ ለቀው ፡ በዘመቱበት ፡ ታታሮች ፡ መጥተው ፡ ሰፈሩን ፡ ዘርፈው ፡ የተከማቸውን ፡ ሃብት ፡ ሁሉ ፡ በዝብዘው ፡ በዚያ ፡ የነበሩትን ፡ ኮዛኮች ፡ ሁሉ ፡ ገድለውና ፡ ማርከው ፡ የከብትና ፡ የፈረሶችን ፡ መንጋም ፡ እየነዱ ፡ በቀጥታ ፡ ወደ ፡ ፔሬኮፕ ፡ ሔደዋል ፡ የሚል ፡ ወሬ ፡ ተሰማ ። ማክሲም ፡ ጎሎዱካ ፡ የተባለ ፡ አንድ ፡ ኮዛክ ፡ ብቻ ፡ ከመንገድ ፡ ሚርዛውን ፡ ገድሎ ፡ ከታታሮች ፡ አምልጦ ፡ የታታር ፡ ልብስ ፡ ለብሶና ፡ በታታር ፡ ፈረስ ፡ እየጋለበ ፡ አንድ ፡ ቀን ፡

ተኩልና ፡ ሁለት ፡ ሌሊት ፡ ተጉዞ ፡ ዛፖሮዥያኖቹ ፡ ዱብኖ ፡
ከተማ ፡ አጠገብ ፡ መስፈራቸውን ፡ ስለሰማ ፡ ከሰፈራቸው ፡
ደረሰ ። እንደደረሰም ፡ የሆነውን ፡ ጉዳት ፡ ከመናገር ፡ በቀር ፡
አመጣጡ ፡ እንዴት ፡ እንደሆነ ፡ ኮዛኮቹ ፡ እንደተለመደው ፡
አለመጠን ፡ ጠጥተው ፡ በስካር ፡ እንዳሉ ፡ ተይዘው ፡ እንደ
ሆነ ፤ ታታሮቹም ፡ የተደበቀውን ፡ የጦር ፡ ሰራዊቱን ፡ ሃብት ፡
እንዴት ፡ እንዳገኙት ፡ ለማስረዳት ፡ አልቻለም ። በድካም ፡
ጉልበቱ ፡ ዝሎ ፡ ሰውነቱ ፡ ሁሉ ፡ አብጦ ፡ ፈቱም ፡ በነፋ
ስ ፡ ተጠብሶና ፡ ተላልጦ ፡ ስለነበር ፡ ወዲያው ፡ እንደደረሰ ፡
እንቅልፍ ፡ ወሰደው ።

እንዲህ ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ ዘራፊዎቹን ፡ ተከታትሎ ፡ መያ
ዝ ፡ በኮዛኮቹ ፡ ዘንድ ፡ የተለመደ ፡ ነበር ። አለዚያ ፡ ግን ፡
እስረኞቹ ፡ ኮዛኮች ፡ በእስያ ፡ ማይነር ፤ በስማርናና ፡ ወይም ፡
በክሪት ፡ ደሴት ፡ ወደሚገኙት ፡ የባርያ ፡ ገበያዎች ፡ ይላ
ካሉ ። አሁን ፡ ዛፖሮዥያኖች ፡ ለምክር ፡ የተሰበሰቡት ፡ ለ
ዚህ ፡ ነው ። በአሁኑ ፡ ስብሰባ ፡ የመጡት ፡ ከአለቆቻቸው ፡
ትእዛዝ ፡ ለመቀበል ፡ ሳይሆን ፡ በእኩልነት ፡ እርስ ፡ በእር
ሳቸው ፡ ለመመካከር ፡ ስለሆነ ፡ ሁሉም ፡ ቆባቸውን ፡ ሳያ
ወልቁ ፡ ቆሙ ።

«ሽማግሌዎች ፡ በመጀመርያ ፡ ምክራቸውን ፡ ይሰጡ!»
እያሉ ፡ እንዳንዶቹ ፡ ሲጮሁ ፡ የቀሩት ፡ ደግሞ ፡ «ኮቬሾይ ፡
ምክርህን ፡ ስጠን!» ይሉ ፡ ጀመር ።

ኮቬሾይም ፡ ቆቡን ፡ አውልቆ ፡ እንደ ፡ አለቃቸው ፡ ሳ
ይሆን ፡ እንደ ፡ ጓደኛቸው ፡ ሆኖ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ስለሰጡት ፡ ክብር ፡
በትህትና ፡ ካመሰገናቸው ፡ በኋላ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤

«ምክር ፡ ለመስጠት ፡ ከኔ ፡ ይበልጥ ፡ አዋቂዎችና ፡
የበሰሉ ፡ ሰዎች ፡ በመካከላችን ፡ ይገኛሉ ፡ ግን ፡ አሁን ፡ የመ
ናገሩን ፡ ክብር ፡ ለኔ ፡ ከሰጣችሁኝ ፡ ምክሬ ፡ ይህ ፡ ነው ።
የታታሮችን ፡ ነገር ፡ ሁላችሁም ፡ ስለምታውቁት ፡ አሁን ፡
ምንም ፡ ጊዜ ፡ ሳናባክን ፡ ብንከተላቸው ፡ ይሻላል ። ታታ

ሮች ፡ እኛን ፡ አይጠብቁንም ፤ የዘረፉትን ፡ ሃብት ፡ ሁሉ ፡ ወዲ
ያው ፡ በታትነው ፡ ያጠፉትና ፡ ምልክት ፡ እንኳን ፡ እናገ
ኝም ። ፖሊሾቹ ፡ አሁን ፡ ኮዛኮች ፡ ማን ፡ እንደሆንን ፡ ተገ
ንዝበውታል ፤ በሃይማኖታችን ፡ ላይ ፡ የተፈጸመውን ፡ በደል ፡
በተቻለን ፡ ተበቅለንዋል ። ይህ ፡ የተራበ ፡ ከተማም ፡ ምንም ፡
የሚጠቅመን ፡ አይደለም ፡ ስለዚህ ፡ የኔ ፡ ምክር ፡ ዘራፊዎ
ቹን ፡ ተከትለን ፡ እንድንሔድ ፡ ነው ።»

«እንሒድ!» እያሉ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ሁሉ ፡ ጮሁ ።
ነገር ፡ ግን ፡ እንዲህ ፡ ያሉት ፡ ቃላት ፡ ታራስ ፡ ቡልባ
ን ፡ አላስደሰቱትም ። ሽበት ፡ ጣል ፡ ጣል ፡ ያደረገባቸውን ፡
ችፍግ ፡ ያለ ፡ ቅንድቦቹ ፡ ኮስትሮ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤

«የለም ፡ ምክርህን ፡ ጥሩ ፡ ምክር ፡ አይደለም ፤ እንዲ
ህ ፡ ልትል ፡ አይገባም ፤ እንደሚመስለኝ ፡ ተማርከው ፡ እዚ
ህ ፡ በፖሊሾች ፡ እጅ ፡ ያሉትን ፡ ጓደኞቻችንን ፡ ረስተሃቸ
ዋል ። ተቀዳሚውንና ፡ የተቀደሰውን ፡ የጓደኝነት ፡ ሕግ ፡
ጥሰን ፡ ኮዛክ ፡ ወንድሞቻችን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ በዋና ፡ ዋና
ዎቹ ፡ የኡክሬይን ፡ ሩሲያውያን ፡ መኳንንት ፡ ላይ ፡ እንደ
ደረሰው ፡ ሁሉ ፡ በቁማቸው ፡ ተስቃይተውና ፡ ተቆራርጠው ፡
እንዲቀሩ ፡ የፈለግህ ፡ ትመስላለህ ፤ እንግዲህ ፡ ምን ፡ ዓይ
ነት ፡ ሰዎች ፡ እንባላለን ፡ እስቲ ፡ ልጠይቅህ? ጓደኛው ፡ በባ
ዕድ ፡ አገር ፡ እንደ ፡ ውሻ ፡ ወድቆ ፡ እንዲቀር ፡ ትቶ ፡ የሚ
ሔድ ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ኮዛክ ፡ ነው? የኮዛክነት ፡ ክብራች
ሁን ፡ መጠበቅ ፡ ከተዋችሁና ፡ መሰደብን ፡ ከፈለጋችሁ ፡ እኔ
ን ፡ ይቅርታ ፡ አድርጉልኝ ፡ እኔ ፡ ብቻዬንም ፡ ቢሆን ፡ እዚህ ፡
እቀራለሁ!»

ዛፖሮዥያኖቹ ፡ ሁሉ ፡ ሃሳባቸው ፡ ወለወለ ።
በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ኮቬሾይ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤

«ጀግናው ፡ ኮሎኔል ፡ ሆይ ፤ በታታሮች ፡ እጅም ፡ ጓደ
ኞቻችን ፡ መኖራቸውንና ፡ እኛ ፡ ካልደረስንላቸው ፡ ለእድ
ሜ ፡ ልክ ፡ ባርነት ፡ ለከሃዲዎች ፡ እንደሚሸጡ ፡ ይህም ፡ ከ

ማናቸውም ፡ ክፉ ፡ ሞት ፡ የባሰ ፡ እድል ፡ መሆኑን ፡ ረስተኸው ፡ ይሆን? በክርስቲያን ፡ ደማችን ፡ ያፈራነውን ፡ ሃብት ፡ ዘርፈው ፡ መውሰዳቸውን ፡ ረስተኸዋልን?»

ኮዛኮቹ ፡ የሁለቱን ፡ ሽማግሌዎች ፡ ንግግር ፡ እያሰላሰሉ ፡ የሚናገሩት ፡ ግራ ፡ ገባቸው ። ሁሉም ፡ በስማቸውና ፡ በክብራቸው ፡ እንከን ፡ እንዲደርስበት ፡ አልፈለጉም ። ከዚያ ፡ በዛፖሮኸያን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ውስጥ ፡ የሁሉ ፡ ታላቅ ፡ የሆነው ፡ ካሲያን ፡ ቦቭዲዩግ ፡ ምክር ፡ ለመስጠት ፡ ቀረበ ። ይህ ፡ ሰው ፡ በኮዛኮቹ ፡ ሁሉ ፡ የተከበረና ፡ ሁለት ፡ ጊዜም ፡ ኮሼቮይ ፡ ሆኖ ፡ የተመረጠ ፡ ነው ። በጦር ፡ ሜዳም ፡ እንደ ፡ ማናቸውም ፡ ጎብዝ ፡ ኮዛክ ፡ በጊዜው ፡ ብዙ ፡ ሞያ ፡ ሠርቶአል ። አሁን ፡ ግን ፡ ስለአረጀ ፡ በጦር ፡ ሜዳ ፡ ተካፋይነቱን ፡ ትቶ ፡ ምክርም ፡ መስጠት ፡ ስለማይፈልግ ፡ በኮዛኮቹ ፡ መሃል ፡ ተጋድሞ ፡ ስለጦርነትና ፡ ስለጀብዱ ፡ ሲወራ ፡ ማዳመጥ ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ አይናገርም ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ በተደረጉት ፡ ዘመቻዎች ፡ ከሰፈር ፡ አልወጣም ፡ ነበር ። በአሁኑ ፡ ዘመቻ ፡ ግን ፡ ሽማግሌው ፡ ኮዛክ ፡ ወኔው ፡ አላስችል ፡ ስላለው ፡ «የሆነው ፡ ይሁን ፡ እንጂ ፡ አብሬአችሁ ፡ እሄዳለሁ ፡ ለኮዛክነት ፡ ክብር ፡ ገና ፡ ሳላገለግል ፡ አልቀርም!» ብሎ ፡ መጣ ።

አሁን ፡ ምክር ፡ ለመስጠት ፡ ሲነሳ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ሁሉ ፡ ጸጥ ፡ አሉ ፤ ሲናገር ፡ ከሰሙት ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ አልፎአል ። ቦቭዲዩግ ፡ ምን ፡ እንደሚል ፡ ለመስማት ፡ ሁሉም ፡ ጓጉ ።

እሱም ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ንግግሩን ፡ ጀመረ ፤

«ወንድሞቼ ፡ መኳንንት ፡ ሆይ ፤ ምክራን ፡ የምሰጥበት ፡ ጊዜው ፡ እነሆ ፡ ደረሰ ። ልጆቹ ፡ ሆይ ፤ የሽማግሌ ፡ ቃሌን ፡ አዳምጡኝ ። የኮሼቮይ ፡ ንግግር ፡ በእውነትም ፡ የአዋቂ ፡ ንግግር ፡ ነው ። የጦር ፡ ሠራዊቱንና ፡ ሃብቱንም ፡ የመጠበቅ ፡ ግዴታ ፡ ያለበት ፡ የኮዛኮች ፡ መሪ ፡ እንደመሆኑ ፡ መጠን ፡ የተናገረው ፡ ተገቢ ፡ ነው ። ይህ ፡ ነው ፡ የመጀመሪያ ፡ ንግግሪ ፤ ሁለተኛው ፡ ንግግሪ ፡ ደግሞ ፡ የሚከተለው ፡ ነው ። ኮሎኔ

ል ፡ ታራስ ፡ የተናገረው ፡ ቃልም ፡ ታላቅ ፡ እውነትን ፡ የተመረከዘ ፡ ነው ። እግዚአብሔር ፡ ረጅም ፡ እድሜ ፡ ይሰጠው ። ለኮሪከሪያንም ፡ እንደሉ ፡ ያሉ ፡ ኮሎኔሎች ፡ አያሳጣት! የኮዛኮች ፡ ተቀዳሚ ፡ ተግባርና ፡ ክብር ፡ ለጓደኞቻቸው ፡ ታማኝ ፡ ሆነው ፡ መገኘት ፡ ነው ። በዚህ ፡ በረጅሙ ፡ እድሜዬ ፡ ውስጥ ፡ አንድ ፡ ኮዛክ ፡ ጓደኛውን ፡ ሲከዳ ፡ ሰምቼ ፡ አላውቅም ። እዚህ ፡ ያሉት ፡ ኮዛኮችና ፡ ከሴቹም ፡ የተማረኩት ፡ ሁሉም ፡ ጓደኞቻችን ፡ ናቸው ። በዚህም ፡ ሆነ ፡ በዚያ ፡ የቁጥራቸው ፡ ማነስ ፡ ወይም ፡ መብዛት ፡ ልዩነት ፡ አያመጣም ። ሁሉም ፡ ጓደኞቻችንና ፡ ሁሉም ፡ የምንወዳቸው ፡ ናቸው ። ስለዚህ ፡ ምክራ ፡ ይህ ፡ ነው ። በታላቅ ፡ እጅ ፡ ያሉት ፡ እስረኞች ፡ ይበልጡብናል ፡ የሚሉ ፡ ታላቅ ፡ ይከተሉ ፤ በፖሊሾቹ ፡ እጅ ፡ ያሉት ፡ እስረኞች ፡ ይበልጡብናል ፡ የሚሉም ፡ እዚሁ ፡ ይቅሩ ። ታላቅ ፡ ተከትለው ፡ የሚዘምቱትን ፡ ኮሼቮይ ፡ ይምራ ። የሚቀሩት ፡ ደግሞ ፡ አንድ ፡ መሪ ፡ ኮሼቮይ ፡ ይምረጡ ። ደግሞ ፡ የሽማግሌ ፡ ምክራን ፡ ብታዳምጡኝ ፡ ለቀሪዎቹ ፡ ኮሼቮይ ፡ ለመሆን ፡ ከታራስ ፡ ቡልባ ፡ የተሻለ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ አይገኝም ። በጉብዝና ፡ ማናችንም ፡ ብንሆን ፡ እሱን ፡ አናክልም!»

ቦቭዲዩግ ፡ ይህን ፡ ተናገረና ፡ ዝም ፡ አለ ። ኮዛኮቹም ፡ ከዚህ ፡ ሽማግሌ ፡ ኮዛክ ፡ በቀረበው ፡ ምክር ፡ ተደሰቱ ። ሁሉም ፡ ቆባቸውን ፡ አውልቀው ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ እየወረወሩ ፡ «ተባረክ ፡ ባትኮ! ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ዝም ፡ ብለህ ፡ ኖረህ ፡ በመጨረሻ ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ተናገርክ! ለኮዛክነት ፡ ክብር ፡ ገና ፡ አገለግላለሁ ፡ በማለት ፡ የሰጠኸው ፡ ቃል ፡ በከንቱ ፡ አልቀረም!» እያሉ ፡ ጮሁ ።

«ታዲያ ፡ ሁላችሁም ፡ በዚህ ፡ ተስማምታችኋል?» ሲል ፡ ኮሼቮይ ፡ ጠየቀ ።

ኮዛኮቹም ፡ «አዎ ፡ ተስማምተናል!» ብለው ፡ ጮሁ ። «እንግዲያው ፡ ሽንጐው ፡ ተፈጸመ ፡ ማለት ፡ ነው?»

«አም : ተፈጸመ ህ»

«እንግዲያው : ልጆቼ : ትእዛዜን : አዳምጡ!» አለና : ኮቬቮዩ : ቆቡን : አድርጎ : ፈንጠር : ብሎ : ቆመ ህ ግሮ ነፍሱም : እንድ : መሪ : ሲናገር : እንደተለመደው : ሁሉ : ቆባቸውን : አውልቀው : መሬት : መሬት : እያዩ : ቆሙ ህ ኮቬቮዩ : እንዲህ : አለ ህ

«አሁን : ወንድሞቼ : መኳንንት : ተከፋፈሉ! ለመሔድ : የምትፈልጉ : ሁሉ : ወደ : ቀኝ ህ ለመቅረት : የምትፈልጉ : ወደ : ግራ : ተለዩ! የአንድ : መንደር : ጦር : አለቃ : አብዛኛው : የመንደሩ : ጦር : ወደሔደበት : ይደባለቃል ህ ቀሪው : እነስተኛው : የዚያ : መንደር : ጦርም : ከሌላ : መንደር : ጋር : ይደባለቃል ህ»

ወዲያው : እንደታዘዙት : በቀኝና : በግራ : ተከፍለው : ቆሙ ህ እንደ : አጋጣሚ : ሆኖ : የሁለቱም : ወገን : በቁጥር : ምንም : አልተበላለጡም ህ ለመቅረት : የፈለጉት : አብዛኛው : ኒዛማይ : መንደር : የኡማንና : የካኔቭ : መንደሮች : በሙሉ : እንዲሁም : ከፖፖሺች : ከስቲብሊኮቭና : ከቲሞሼቭ : መንደሮች : አብዛኞቹ : ናቸው ህ የቀሩት : ታታሮቹን : ተከትሎ : ለመዝመት : መረጡ ህ በሁለቱም : ወገን : ብዙ : ጀግናና : ብርቱ : ኮዛኮች : ነበሩ ህ ታታሮቹን : ተከትሎ : ለመሔድ : ከመረጡት : ውስጥ : ቼሬቫቲ : ፖኮቲፖሌ : ሌሚሽ : እንዲሁም : ኾማ : ፕሮኮፖሺች : ይገኙ : ነበር ህ ዴሚድ : ፖፖሺችም : በአንድ : ሥፍራ : ብዙ : ለመቆየት : የማይችል : ቅብጥብጥ : ኮዛክ : ስለነበር : ከነሱው : ጋር : ለመሄድ : ተነስቶአል ህ ከፖሊሾች : ጋር : ጦርነቱን : አይቶ አልና : አሁን : ደግሞ : ከታታሮች : ጋር : ለመሞካከር : ፈለገ ህ ሌሎች : ብዙ : ጀግናና : ባለዝና : ኮዛኮችም : እንዲሁም : ከአለቆች : መካከል : ኖስትዩጋን : ፖክሪቫክ ህ ኔቪሊችኪ : ከታታሮች : ጋር : ገጥመው : ጎራዴና : ጡንቻቸውን : ለመሞከር : ፈቅደው : ተነሱ ህ ከሚቀሩት : ኮዛኮች : መካከልም :

ብዙ : ጀግኖች : ነበሩ ህ የጦር : አለቆች : የሆኑ : ዴሚትሮቪች : ኩኩቤንኮ ህ ቬርቲክሲስት ህ ባላባን ህ አስታፕ : ቡልባና : ሌሎችም : ባለዝና : ኮዛኮች : እነ : ቮቭቱዜንኮ ህ ቼሬቪችንኮ ህ እስቲፋን : ጉስካ ህ አቭሪም : ጉስካ ህ ሚኮላ : ጉስቲይ ህ ዛድሮቸኒይ ህ ሚቴሊትሳ ህ ኢቫን : ዛክሩቲግ ህ ሞሲይ : ሺሎ ህ ዴክቲያሪንኮ ህ ሲዶሬንኮ ህ ፒሳሬንኮ ህ ሁለተኛው : ፒሳሬንኮ ህ ደግሞ : ሌላው : ሶስተኛ : ፒሳሬንኮ ህ ሌሎችም : ጥሩ : ጥሩ : ኮዛኮች : እዚያው : ቀርተው : ከፖሊሾች : ጋር : ለመዋጋት : ቆረጡ ህ ሁሉም : በብዙ : ሥፍራ : የተጓዙና : የዘመቱ : ናቸው ህ በአናቶሊያ : ወደቦች ህ በክራይሚኦ : ጨፌና : መስኮች ህ ከድኔፐር : ከሚቀላቀሉት : ትንሽና : ትልቅ : ወንዞችም ህ ያልተጓዙበትና : ያልደረሱበት : ሥፍራ : አልነበረም ህ ሞልዳቪያን ህ ዋላኪያንና : የቱርክንም : አገር : ጎብኝተዋል ህ በኮዛክ : ጀልባዎቻቸው : በጥቁር : ባሕር : ላይ : እየተጓዙ : ሃምሳ : ጀልባ : ሆነው : ብዙ : የከበሩና : ታላላቅ : መርከቦችን : እየወጉ : ብዙ : የቱርክ : መርከቦች : አስምጠዋል ህ በጊዜያቸው : ብዙ ህ እጅግ : ብዙ : ባሩድ : የተኮሱ : ናቸው ህ ከአንድ : ሁለት : ጊዜ : ደጋግመው ህ ውድ : ዋጋ : ያላቸው : የሐርና : የከፈይ : ጨርቆችን : ለእግራቸው : ገንባሌ : ቀድደዋል ህ ከአንድ : ሁለት : ጊዜም : ደጋግመው : በቀበቷቸው : የተጓጠለጠሉትን : ከረጢቶች : በወርቅ : ሞልተው : ነበር ህ በመጠጥና : በፈንጠዝያ : ያጠፉትም : ገንዘብ : ይህን ህ ያህል : ተብሎ : ሊታወቅ : ያዳግታል ህ በሌላ : ሰው : እጅ : ቢሆን : ኖሮ : እነሱ : በአጭር : ጊዜ : የሚያባክኑት : ሃብት : ለዕድሜ : ልክ : መተዳደሪያ : በበቃ : ነበር ህ እነሱ : ግን : ማንንም : እየጋበዙ : ዓለም : ሁሉ : እንዲደሰት : ዛፋኝ : ሙዚቀኞች : እየቀጠሩ : በዕውነተኛው : የኮዛክ : ባሕል : አባክኑት ህ አሁንም : እንኳን : እንዳንዶቹ : ምንም : ቅርስ : የላቸውም ህ ድንገት : በሌለንበት : ወራሪ : የመጣ : እንደሆነ : በማለት : በድኔፐር : ደሴቶች : በቂጠ

ማ : መካከል : የቀበሩዋቸውን : የብር : ጽዋዎች ፤ የወርቅ : ድሪና : አልበዎች : ታታሮቹ : ለማግኘት : ያዳግታቸዋል ። ራሳቸው : ኮዛኮቹ : እንኳን : ሃብታቸውን : የቀበሩበትን : ሥፍራ : መዘንጋት : ጀምረዋል ። ለታማኝ : ጓደኞቻቸውና : ለክርስቲያንነት : ሃይማኖት : ሲሉ : እዚህ : ቀርተው : ፖሊሾችን : ለመበቀል : የቆረጡት : ኮዛኮች : እንዲህ : ያሉ : ነበሩ ።

ሽማግሌው : ኮዛክ : ቢሸዱደግም : አብሯቸው : ለመቅረት : ወስኖ : እንዲህ : አለ ፤

«ታታሮቹን : ለማባረር : ዕድሜዬ : አይፈቅድልኝም ። ስለዚህ : ዕውነተኛ : የኮዛክ : ሞት : ለመሞት : የምችልበት : ሥፍራ : እዚህ : ነው ። የመሞቻዬ : ጊዜ : ሲደርስ : ለተቀደሰው : ለክርስቲና : ሃይማኖት : ስዋጋ : በጦር : ሜዳ : እንድንሞት : ዘወትር : ለአምላክ : ስፀልይ : ነበር ። ይኸው : ፀሎቴ : ሠመረልኝ ። ለአንድ : ሽማግሌ : ኮዛክ : ከዚህ : የበለጠ : የክብር : ሞት : በየትም : አይገኝም ።»

ሁሉም : በየመንደር : የጦር : ክፍላቸው : ተከፋፍለው : በሁለት : መሥመር : ከተሰለፉ : በኋላ : ኮቬሾይው ፤ በመካከላቸው : እየሄደ ፤ «ታዲያስ : ወንድሞቼ : መኳንንት ፤ ሁሉም : ወገን : ተደስቷልን?» አላቸው ።

ኮዛኮቹም ፤ «ሁላችንም : ተደስተናል ፤ ባትኮ!» ብለው : ጮኹ ።

«በሉ : እንግዲያው : ተሳሳሙና : ተሰነባበቱ ። ከእንግዲህ : መገናኘታችሁን : እግዚአብሔር : ብቻ : ነው : የሚያውቀው ። በማናቸውም : ጊዜ : መሪያችሁን : አዳምጡ ፤ የኮዛክነት : ክብራችሁ : የሚጠይቀውን : ተግባር : ሁሉ : በሚገባ : ፈጽሙ ።»

ከዚያ : ኮዛኮቹ : ሁሉ : አንድ : በአንድ : ተሳሳሙ ። መጀመሪያ : አለቆቹ : ጉንጭ : ለጉንጭ : ተሳስመው : እጅ : ለእጅ : መጨባበጥ : ጀመሩ ። ሁለት : አለቆች : እጅ : ለእጅ :

ተጨባብጠው : ሲቆሙ ፤ ሁለቱም : በየበኩላቸው ፤ «እንደገና : እንገናኝ : ይሆን : ወንድሜ : መኳንንት!» ብሎ : ለመጠየቅ : ሳይፈልጉ : አልቀሩም ። ግን : ይህ : በሸበቶ : ራሳቸው : ውስጥ : በሃሳብ : ይጉላላ : እንጂ : አንዳቸውም : ገልፀው : አልተናገሩትም ። በአለቆቹ : ዙሪያ : ሌሎቹ : ኮዛኮች : ሁሉ : ይሰነባበቱ : ነበር ። ሁሉም : በየበኩላቸው : ያለባቸውን : ከባድ : ተግባር : ቢገነዘቡትም : ፖሊሾቹ : መከፋፈላቸውን : እንዳያውቁባቸው : በማለት ፤ ከመጨለሙ : በፊት : እንዳይለያዩ : ወሰኑ ። ከዚያ : ሁሉም : በጊዜ : ራት : ለመብላት : ወደየሰፈራቸው : ሄዱ ።

ከራት : በኋላ : መንገደኞቹ : ያለ : ስጋት : ለመተኛት : ይህ : የመጨረሻው : ቀን : ሆነ : እንደታያቸው : ሁሉ ፤ ወዲያው : ተኝተው : ከባድ : እንቅልፍ : ወሰዳቸው ። ፀሐይ : እስክትጠልቅ : ድረስ : ተኙ ። ፀሐይ : ጠልቃ : ሲጨልምም ፤ ተነሱና : ሠረገላዎቻቸውን ፤ ዘይት : ማጠጣትና : ማዘጋጀት : ጀመሩ ፤ ሁሉም : ከተዘጋጀ : በኋላ ፤ ሁሉም : ቆባቸውን : አውልቀው : ቀሪዎቹን : ጓደኞቻቸውን : ተሰናበቱና : በዝግታ : ሠረገላዎቹን : ተከትለው : ጉዞ : ጀመሩ ። ፈረሰኞቹ : ኋላ : ኋላ ፤ ቀስ : ብለው : በማኮብኮብ : እርምጃ : እየተጓዙ : አንድም : ጫጫታ : ወይም : ፋጨት : ሳይሰማ : ሁሉም : በጨለማው : ተሠወሩ ። ከፈረሶቹ : ኮቴና : አልፎ : አልፎ : በቂ : ዘይት : ሳያገኙ : ከቀሩ : የሠረገላ : መሽከርከሪያዎች : ድምጽ : በቀር : ሌላ : ምንም : ድምጽ : አይሰማም : ነበር ።

ምንም : እንኳን : መንገደኞቹ : በጨለማው : ተውጠው : ባይታዩም ፤ ቀሪዎቹ : ጓደኞቻቸው : ለረጅም : ጊዜ : እጃቸውን : ሲያወዛወዙላቸው : ቆዩ ። ወዲያው : ቀሪዎቹ : ኮዛኮች : ወደየሥፍራቸው : ተመልሰው : በከዋክብት : ብርሃን : አካባቢውን : ሲመለከቱ ፤ የጦር : ሠራዊቱ : ሠረገላዎች : እኩሌታ : መሄዱንና : እንዲሁም ፤ ብዙዎቹ : ጓደ

ኖቻቸው ፡ ከመካከላቸው ፡ አለመኖራቸውን ፡ ተገንዝበው ፡ ልባቸው ፡ አዘነ ። ደስተኛው ፡ መንፈሳቸውም ፡ ተከዞ ፤ በሃሳብ ፡ ተውጠው ፡ አንገታቸውን ፡ ደፉ ።

ታራስ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ማዘናቸውንና ፡ ለጉብዝ ፡ ተገቢ ፡ ያልሆነው ፡ ትካዜ ፤ አንገታቸውን ፡ እንደቀለሰው ፡ ተመለከተ ። ነገር ፡ ግን ፡ በፊት ፡ ከጓደኞቻቸው ፡ የመለየቱን ፡ ሃዘን ፡ ይላመዱትና ፡ በኋላ ፡ እያንዳንዱ ፡ ሰው ፡ ተደስቶ ፡ የበለጠ ፡ ብርታት ፡ እንዲያገኝ ፡ በኮዛክ ፡ የጦር ፡ ጨኸት ፡ አነቃቃቸዋለሁ ፡ ብሎ ፡ አሰበ ። እንዲህ ፡ ያለው ፡ ጠባይ ፡ ለሰፊውና ፡ ለኃያሉ ፡ የሰላሽ ፡ ተፈጥሮ ፡ ብቻ ፡ የታደለ ፡ ነው ። ምክንያቱም ፡ የሰላሽ ፡ ተፈጥሮ ፡ ከሌሎች ፡ ሲነፃፀር ፡ በባህርና ፡ በጉጭ ፡ ወንዝ ፡ መካከል ፡ ያለውን ፡ ልዩነት ፡ ያህል ፡ የላቀ ፡ ነው ። ጊዜው ፡ ሞገዳማ ፡ ሲሆን ፡ እንደነጉድጓድ ፡ እያገሳ ፤ ደካማ ፡ ወንዞች ፡ የማይችሉትን ፡ ተራራ ፡ የሚያህል ፡ ማዕበል ፡ ያነሳል ። ነገር ፡ ግን ፡ ነፋስ ፡ ሳያናውፀው ፡ ፀጥ ፡ ብሎ ፡ በረጋ ፡ ጊዜ ፡ ከማናቸውም ፡ ወንዝ ፡ ይበልጥ ፡ ጠርቶ ፡ ሲንጣለል ፡ ለዓይን ፡ የማይጠገብ ፡ ደስታ ፡ ነው ።

ታራስ ፡ ፈንጠር ፡ ብሎ ፡ የቆመውን ፡ አንድ ፡ ሠረገላ ፡ እንዲያራግፉ ፡ አሸከሮቹን ፡ አዘዘ ። ይህ ፡ ሠረገላ ፡ ከሌሎቹ ፡ የኮዛኮች ፡ ጓዝ ፡ ተሸካሚዎች ፡ ሁሉ ፡ የበለጠ ፡ ትልቅና ፡ ጠንካራ ፡ ነበር ። ትልልቅ ፡ ተሸከርካሪዎቹም ፡ በእጥፍ ፡ ብረት ፡ የተጠረዙ ፡ ናቸው ። ሠረገላው ፡ ከባድ ፡ ጭነት ፡ ተጭኖ ፡ ጭነቱም ፡ ጠንካራ ፡ የበሬ ፡ ቆዳ ፡ ለብሶ ፡ ዘይት ፡ በጠጣ ፡ ገመድ ፡ ተቀርቅቦአል ። የተጫነው ፡ ጭነት ፡ በቡልባ ፡ እቃ ፡ ቤት ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ የኖረ ፡ በበርሚል ፡ ያለ ፡ መልካም ፡ የበሰለ ፡ የወይን ፡ ጠጅ ፡ ነበር ። ቡልባ ፡ ይህን ፡ የወይን ፡ ጠጅ ፡ ያመጣው ፡ ድንገት ፡ ታላቅ ፡ አጋጣሚ ፡ ቢደርስ ፡ የኮዛኮቹን ፡ ወኔ ፡ ለመቀስቀስ ፡ በዚያ ፡ ሰዓት ፡ እንዲቀርብ ፡ አስቦ ፡ ነው ። አሸከሮቹ ፡ የኮሎኔሉን ፡ ትእዛዝ ፡ ሲሰሙ ፡ ፈጥነው ፡ ወደ ፡ ሠረገላው ፡ ሔዱና ፡ በጉራዴያቸው ፡ ወፍራሙን ፡

ገመድ ፡ ቆራርጠው ፡ ጠንካራውን ፡ ቆዳም ፡ ቀዳድው ፡ የወይን ፡ ጠጁን ፡ በርሚሎች ፡ አወረዱ ።

ከዚያ ፡ ቡልባ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤
«ሁሉንም ፡ ጠጡ ፤ ያለውን ፡ ሁሉ ፡ ያገኛችሁትን ፡ መጠጫ ፡ ይዛችሁት ፤ ጭልፋ ፡ ወይም ፡ የፈረስ ፡ ማጠጫ ፤ ባልዲ ፡ ወይም ፡ ዋንጫ ፤ እኒህም ፡ እንኳን ፡ ባይኖሯችሁ ፡ እፍኖችሁን ፡ አቅርቡ!»

ኮዛኮቹም ፡ አንዳቸውም ፡ ሳይቀሩ ፡ ያገኙትን ፡ መጠጫ ፡ ይዘው ፤ የሌላቸውም ፡ እፍኖቸውን ፡ አዘጋጅተው ፡ ቀረቡ ። የቡልባ ፡ አሸከሮችም ፡ በመካከላቸው ፡ ገብተው ፡ የወይን ፡ ጠጁን ፡ ይቀዱ ፡ ጀመር ። ግን ፡ ሁሉም ፡ አንድነት ፡ እንዲጠጡ ፡ እሱ ፡ ምልክት ፡ እስኪሰጥ ፡ ድረስ ፡ ማንም ፡ መጠጣት ፡ እንዳይጀምር ፡ ቡልባ ፡ አዘዘ ። እሱ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ለመናገር ፡ አስቀድሞ ፡ አስቦአል ። መልካም ፡ የበሰለ ፡ የወይን ፡ ጠጅ ፡ ምንም ፡ ያህል ፡ ኃይለኛ ፡ ቢሆንና ፡ የሰውንም ፡ መንፈስ ፡ ለማነቃነቅ ፡ ቢችል ፡ በሚጠጣበት ፡ ሰዓት ፡ በደንብ ፡ የተመረጡ ፡ ቃላት ፡ ከተጨመሩ ፡ የወይን ፡ ጠጁ ፡ ኃይልም ፡ ሆነ ፡ የሰዎቹ ፡ ወኔ ፡ አጠፊታ ፡ እንደሚሆን ፡ ታራስ ፡ በደንብ ፡ ያውቃል ።

ስለዚህ ፡ እንዲህ ፡ ሲል ፡ ተናገረ ፤
«ወንድሞቼ ፡ መኳንንት ፤ አሁን ፡ የጋበዝኳችሁ ፡ መሪ አችሁ ፡ እንድሆን ፡ ስለመረጣችሁኝ ፡ አይደለም ። እርግጥ ፡ ነው ፡ ይህ ፡ ለኔ ፡ ታላቅ ፡ ክብር ፡ ነው ። ሆኖም ፡ የአሁኑ ፡ ግብዣ ፡ ምክንያት ፡ እሱ ፡ አይደለም ። ከጓደኞቻችንም ፡ በመለየት ፡ የተነሳ ፡ አይምሰላችሁ ። ሁለቱም ፡ ነገሮች ፡ ቢሆኑ ፡ በሌላ ፡ ጊዜ ፡ ቢሆን ፡ ኖሮ ፡ ለግብዣው ፡ በቂ ፡ ምክንያቶች ፡ በሆኑ ፡ ነበር ። ግን ፡ የአሁኑ ፡ ጊዜ ፡ ተስማሚ ፡ አይደለም ። ከፊታችን ፡ የተደቀነው ፡ ጦርነት ፡ ብዙ ፡ ድካምና ፡ ታላቅ ፡ የኮዛክ ፡ ጀግኝነት ፡ የሚጠይቅ ፡ ነው! ስለዚህ ፡ ጓዳኞቼ ፡ ከሁሉ ፡ አስቀድመን ፡ ለተቀደሰው ፡ የኦርቶዶክስ ፡

ሃይማኖት ፡ እንጠጣ! በመላው ፡ ዓለም ፡ ተስፋፍቶ ፡ በየት
ም ፡ ሥፍራ ፡ አንድ ፡ ሃይማኖት ፡ ብቻ ፡ እንዲኖርና ፡ ከሃዲ
ዎች ፡ ሁሉ ፡ ክርስትናን ፡ እንዲቀበሉ ፡ በመመኘት ፡ እንጠ
ጣ! ከዚያ ፡ ደግሞ ፡ ለሴቹ ፡ እንጠጣ! ከሃዲዎችን ፡ ለማስጨ
ነቅ ፡ ለብዙ ፡ ዘመን ፡ እንዲጸና ፡ በየዓመቱም ፡ አንዱ ፡ ከአ
ንዱ ፡ የላቀ ፡ ጀግኖች ፡ ተዋጊዎች ፡ ለማሰለፍ ፡ እንዲችሉ ፡
እንጠጣ! ከዚያ ፡ ደግሞ ፡ ለኛ ፡ ለራሳችን ፡ ጀግንነት ፡ እንጠ
ጣ! የልጅ ፡ ልጆቻችንና ፡ የነሱም ፡ ልጆች ፡ ቀድሞ ፡ ወንድ
ምነትን ፡ የማይክዱና ፡ የተቸገሩ ፡ ጓደኞቻቸውን ፡ የማያጋ
ልጡ ፡ ጀግኖች ፡ ሰዎች ፡ ነበሩ ፡ እያሉ ፡ እንዲያስታውሱን ፡
ይሁን! በሉ ፡ ለሃይማኖታችን ፡ ወንድሞቹ ፡ መኳንንት ፡ ለሃ
ይማኖታችን ፡ በሉ ፡ ለሃይማኖታችን!»

«ለሃይማኖታችን!» ብለው ፡ በመጮህ ፡ ወጣት ፡ ሽማ
ግሌው ፡ ሁሉም ፡ በአንድነት ፡ ለሃይማኖታቸው ፡ ጠጡ ።
«ለሴቹ!» አለና ፡ ታራስ ፡ ጽዋውን ፡ ከራሱ ፡ በላይ ፡
አነሳ ።

«ለሴቹ!» ሲል ፡ የኮዛኮቹ ፡ ጩኸት ፡ አስተጋባ ።
ኮዛኮቹ ፡ ለሴቹ ፡ ሰላምታቸውን ፡ ሲያቀርቡ ፡ ድምጻ
ቸው ፡ መስኩን ፡ ሁሉ ፡ አቋርጦ ፡ ሩቅ ፡ ሥፍራ ፡ ድረስ ፡ ይሰ
ማ ፡ ነበር ።

«የመጨረሻ ፡ ጽዋችንን ፡ ወንድሞቹ ፡ ለእኛ ፡ ጀግንነ
ትና ፡ በምድር ፡ ላይ ፡ ላሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ሁሉ ፡ ስንል ፡ እን
ጠጣ!» አለ ፡ ቡልባ ።

ኮዛኮቹ ፡ ሁሉም ፡ በአንድነት ፡ ለጀግንነታቸውና ፡ በም
ድር ፡ ላይ ፡ ላሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ የመጨረሻ ፡ ጽዋቸው ፡ እን
ስተው ፡ ጠጡ ።

ጽዋቸው ፡ ባዶ ፡ ሆኖአል ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ኮዛኮቹ ፡ አሁ
ንም ፡ እጃቸውን ፡ እንዳነሱ ፡ ቆሙ ። ምንም ፡ እንኳን ፡ ከመ
ጠጡ ፡ የተነሳ ፡ በዓይኖቻቸው ፡ ላይ ፡ ደስታ ፡ ቢታይም ፡
ውስጡን ፡ ጥልቅ ፡ ሃሳብ ፡ ገብቶአቸው ፡ ነበር ። አሁን ፡ በሃ

ሳባቸው ፡ የሚያሰላስሉት ፡ በውጊያው ፡ ስለሚደርሳቸው ፡
ትርፍ ፡ ወይም ፡ ጉዳት ፡ አይደለም ። እድል ፡ አግኝተው ፡
ወርቅ ፤ ዋጋ ፡ ያላቸው ፡ መሣሪያዎች ፤ በጥልፍ ፡ ያጌጡ ፡ ልብ
ሶችና ፡ የሴርካሲያን ፡ ፈረሶች ፡ ለመማረክ ፡ ስለሚችሉት ፡ ሰ
ዎችም ፡ አይደለም ። በረጅም ፡ ተራራ ፡ ቋጥኝ ፡ ላይ ፡ ተቀም
ጦ ፡ ሰፊውን ፡ ባህር ፡ ነጥብ ፡ ከመሳሰሉ ፡ ጀልባዎቹና ፡ መር
ከቦቹ ፡ ጋር ፡ ዳር ፡ ዳሩም ፡ አሻንጉሊት ፡ መስለው ፡ የሚ
ታዩትን ፡ ከተማዎችና ፡ ሳር ፡ መስለው ፡ የሚታዩ ፡ ጫካ
ዎችን ፡ እንደሚመለከት ፡ ንስር ፡ አሞራ ፡ እነሱም ፡ ሚዳ
ውን ፡ አገር ፡ እየተመለከቱ ፡ በሃሳባቸው ፡ የሚያሰላስሉትም ፡
የወደፊት ፡ እድላቸውን ፡ ነበር ። ሚዳው ፡ ሁሉ ፡ ደማቸውን ፡
ጠጥቶ ፡ አጥንታቸውን ፡ ለብሶ ፡ የሠረገላ ፤ የጦርና ፡ የጐራ
ዴ ፡ ስብርባሪም ፡ በየሥፍራው ፡ ተበታትኖ ፡ የሚታይበት ፡
ጊዜ ፡ ይመጣል ። ጭንቅላታቸው ፡ ደም ፡ ከተጋገረበት ፡ ጉን
ጉን ፡ ጐፈፈአቸው ፡ ጋር ፡ በየሜዳው ፡ ይዘራል ። አሞሮች
ም ፡ እየወረዱ ፡ ዓይኖቻቸውን ፡ ጭረው ፡ ፈልፍለው ፡ ያወ
ጧቸዋል ። ነገር ፡ ግን ፡ አጥንት ፡ የተዘራበት ፡ የዚያ ፡ የሞት ፡
ሰፈር ፡ ዝና ፡ ታላቅ ፡ ይሆናል! ከጀብዶአቸው ፡ አንዱም ፡
ቢሆን ፡ አይረሳም ። የኮዛከ ፡ ጀግንነት ፡ ከጠመንጃ ፡ አፈ
ሙዝ ፡ በኖ ፡ እንደሚጠፋ ፡ ባሩድ ፡ የሚጠፋ ፡ አይደለም ።
ሽበቶው ፡ ጢሙ ፡ ደረቱ ፡ ላይ ፡ የወደቀ ፡ የራሱ ፡ ሽበት ፡ ሻ
ሽ ፡ የመሰለ ፡ ሽማግሌ ፡ ባንዱራ ፡ መቼ ፡ ዝናቸውን ፡ የሚያ
ነሳበት ፡ ጊዜ ፡ ይመጣል ። ጀግንነታቸውም ፡ በዓለም ፡ ይነ
ዛል ። ከነሱ ፡ ጳላ ፡ የሚወለዱት ፡ ሁሉ ፡ ስለነሱ ፡ ያወራሉ ።

ምዕራፍ ፡ ዘጠኝ ።

ከሀፖሮገርያኖቹ ፡ መካከል ፡ ገሚሱ ፡ ጦር ፡ ታታሮቹን ፡
ለመከተል ፡ መሄዱን ፡ በከተማው ፡ ውስጥ ፡ ማንም ፡ ያወቀ ፡
አልነበረም ። በከተማው ፡ አዳራሽ ፡ ህንፃ ፡ ጫፍ ፡ ላይ ፡ የቆ

መት ፡ ዘበኞች ፡ ግማሾቹ ፡ ሠረገላዎች ፡ ወደ ፡ ጫካው ፡ መነ
ዳታቸውን ፡ ተመልክተዋል ። ግን ፡ ኮዛኮቹ ፡ የደፈጣ ፡ ውጊያ ፡
አቅደው ፡ ይሆናል ፡ በማለት ፡ አሰቡ ። የፈረንሳዊው ፡ መሐ
ንዲስ ፡ ግምትም ፡ ይኸው ፡ ነበር ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ ኮሼ
ቸይው ፡ የተናገረው ፡ ቃል ፡ በከንቱ ፡ አልቀረም ፤ ከተማው ፡
እንደገና ፡ በምግብ ፡ ችግር ፡ ተጨንቋል ። በቀድሞ ፡ ዘመናት ፡
እንደተለመደው ፡ ሁሉ ፤ ወታደሮቹ ፡ ስንቃቸውን ፡ በሚገባ ፡
አልመጡትም ። ከምሽት ፡ ወጥተው ፡ አደጋ ፡ በመጣል ፡
ያገኙትን ፡ ምግብ ፡ ለመዝረፍ ፡ ሞክረው ፡ ነበር ። ግን ፡
እነዚህ ፡ ምሽግ ፡ ለቅቀው ፡ የወጡ ፡ ደፋሮች ፤ ግማሾቹ ፡ ወዲ
ያው ፡ በኮዛኮቹ ፡ ተጨፍጭፈው ፡ ሲያልቁ ፡ የተረፉትም ፡ ባዶ ፡
እጃቸውን ፡ ተመለሱ ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ይህ ፡ አጋጣሚ ፡ ለአ
ይሁዶች ፡ ተመቻቸውና ፡ ማናቸውንም ፡ ነገር ፡ ዘርዝረው ፡
ተናገሩ ። ዛፖሮገርያኖቹ ፡ ወዴት ፡ እንደሄዱና ፡ ለምንሰ ፡
እንደሄዱ ፤ መሪዎቻቸው ፡ እነማን ፡ እንደሆኑ ፤ የመንደሮ
ቹና ፡ የሰዎቹ ፡ ቁጥር ፤ የቀሩትስ ፡ እነማን ፡ እንደሆኑ ፤ ሃሳ
ባቸው ፡ ምን ፡ እንደሆነ ፤ በጠቅላላው ፡ በአጭር ፡ ጊዜ ፡ ው
ስጥ ፡ ሁሉም ፡ ነገር ፡ በከተማው ፡ ታወቀ ። ኮሎኔሎቹ ፡ በዚ
ህ ፡ ወሬ ፡ ተበረታቱና ፡ ለውጊያ ፡ ተዘጋጁ ። ታራስም ፡ የከ
ተማውን ፡ መራወጥ ፡ በማዳመጥ ፡ ነቃና ፡ በፍጥነት ፡ እር
ምጃ ፡ ወሰደ ። ወዲያው ፡ ትዕዛዝ ፡ ሰጠና ፡ የየመንደሩ ፡ ጦር ፡
በሶስት ፡ ቦታ ፡ ሠረገላዎቹን ፡ በዙሪያው ፡ መከቶ ፡ እንዲ
መሸግ ፡ አደረገ ። የሁለት ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ ለደፈጣ ፡ ውጊ
ያ ፡ ተመደበና ፡ እንዲሁም ፡ ለጠላት ፡ ፈረሰኞች ፡ መሰና
ክል ፡ እንዲሆን ፡ ሹል ፡ እንጨቶች ፤ የጠበንጃና ፡ የጦር ፡ ሰባ
ሪዎች ፡ በሚዳው ፡ ላይ ፡ ተቸከሉ ። ሁሉም ፡ ነገር ፡ እንደ
ፍላጎቱ ፡ ከተዘጋጀ ፡ በኋላ ፡ ታራስ ፡ ለኮዛኮቹ ፡ ንግግር ፡ አደ
ረገ ። የንግግሩ ፡ ዓላማ ፡ የኮዛኮቹን ፡ ወኔ ፡ ለመቀስቀስ ፡ ወ
ይም ፡ ለማበራታታት ፡ የታቀደ ፡ አልነበረም ። ወኔያቸው ፡
አስቀድሞም ፡ እንደተቀሰቀሰ ፡ ታራስ ፡ አልዘነጋም ። ነገር ፡

ግን ፡ በልቡ ፡ ያለውን ፡ ለማውጣትና ፡ እንዲቀልሰው ፡ ሲል ፡
እንዲህ ፡ አላቸው ፤

«መኳንንት ፡ ሆይ ፤ ስለጓደኝነታችንና ፡ ስለወንድማማ
ችነታችን ፡ ልገልጽላችሁ ፡ እፈልጋለሁ ። ሃገራችን ፡ በሌሎ
ች ፡ መንግሥታት ፡ ዘንድ ፡ ምን ፡ ያህል ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ግምት ፡
እንደነበራት ፡ ከአባቶቻችሁና ፡ ከእያቶቻችሁ ፡ ሰምታች
ሁታል ። ሃገራችን ፡ በግሪኮች ፡ ዘንድ ፡ የታወቀች ፡ ነበረች ፤
ኮንስታንቲኖፕልንም ፡ ታስገብር ፡ ነበር ። ከተሞቻችን ፡
ሃብታም ፡ ነበሩ ። የራሳችን ፡ ቤተ ፡ መቅደሶችና ፡ እንዲሁ
ም ፡ ካቶሊካውያን ፡ ከሃዲዎች ፡ ሳይሆኑ ፡ እውነተኛ ፡ የሩ
ሲያዊ ፡ ደም ፡ ያላቸው ፡ የራሳችን ፡ ልዑላኖች ፡ ነበሩን ።
ይህንን ፡ ሁሉ ፡ ተገፈፍን ። ሁሉም ፡ ጠፋ ። እንደሙት ፡ ል
ጆች ፡ እኛው ፡ ብቻ ፡ ቀረን ። ሃገራችንም ፡ ኃያል ፡ ባሏ ፡
እንደሞተባት ፡ ቤት ፡ ብቻዋን ፡ ቀረች ። እንዲህ ፡ ባለውም ፡
ጊዜ ፡ ጓደኞቹ ፡ ሆይ ፡ እኛ ፡ በወንድማማችነት ፡ ተሳስረን ፡
ለመቆም ፡ በቃን ። ከጓደኝነት ፡ የሚበልጥ ፡ የተቀደሰ ፡ ዝም
ድና ፡ አይገኝም ። ጓደኝነታችንም ፡ የተመሰረተው ፡ በዚህ ፡
ላይ ፡ ነው ። አባት ፡ ልጁን ፡ ይወዳል ፤ እናት ፡ ልጇዋን ፡
ትወዳለች ። ልጅም ፡ እናትና ፡ አባቱን ፡ ይወዳል ። ግን ፡ ይህ ፡
ሌላ ፡ ነገር ፡ ነው ። እንስሳትም ፡ እንኳን ፡ ልጆቻቸውን ፡
ይወዳሉ ። የደም ፡ ሳይሆን ፡ የመንፈስን ፡ ፍቅርና ፡ ዝምድ
ና ፡ የሚያውቀው ፡ ግን ፡ ሰው ፡ ብቻ ፡ ነው ። ወንድማማችነ
ት ፡ በሌሎች ፡ ሃገሮችም ፡ አለ ። ነገር ፡ ግን ፡ በእኛ ፡ በሩሲ
ያውያን ፡ ምድር ፡ ላይ ፡ ያለውን ፡ ያህል ፡ በየትም ፡ አይገ
ኝም ። ብዙዎቻችሁ ፡ በባዕድ ፡ ሃገሮች ፡ ብዙ ፡ አመታት ፡
አሳልፋችኋል ። በዚያም ፡ እንደናንተው ፡ ያሉ ፡ የእግዚአ
ብሔር ፡ ፍጡር ፡ ሰዎችን ፡ አግኝታችሁ ፡ እንደዘመድ ፡ ተወ
ያይታችኋል ። ነገር ፡ ግን ፡ እነዚህ ፡ ሰዎች ፡ በንግግራቸው ፡
ጠቢብ ፡ ይሁኑ ፡ እንጂ ፡ የልብን ፡ ገልጸ ፡ በመወያየት ፡ ረገድ ፡
ከእናንተ ፡ የተለዩ ፡ ናቸው ። በተፈጥሮ ፡ ሰው ፡ መሆናቸው ፡

ቢታወቅም ፤ እንደናንተ ፡ ፍጹም ፡ የሰውነት ፡ ጠባይ ፡ የላ
 ቸውም! የለም ፤ ወንድሞቼ ፤ እንደ ፡ ሩሲያውያን ፡ ከልብ ፡
 የሚያፈቅር ፤ በአዕምሮ ፡ ብቻ ፡ ሳይሆን ፡ በሙሉ ፡ አካሉ ፤
 አምላክ ፡ በሰጠው ፡ ተፈጥሮ ፡ ሁሉ ፡ የሚያፈቅር ፡ ...» እዚ
 ህ ፡ ላይ ፡ ታራስ ፡ ሸበቶ ፡ ራሱን ፡ ነቀነቀና ፡ እንደገና ፡ ንግግ
 ሩን ፡ ቀጠለ «እንዲያ ፡ ያለውን ፡ ፍቅር ፡ የሚያውቅ ፡ ማን
 ም ፡ የለም! በሃገራችን ፡ አንዳንድ ፡ የክፋት ፡ መንፈሶች ፡ እን
 ደተመሠረቱ ፡ አውቃለሁ ። ለስንዴና ፡ ለድርቆሽ ፡ ከምራ
 ቸው ፤ ለፈረስ ፡ መንጋቸውና ፡ እንዲሁም ፡ በበርሚል ፡ ለታ
 ሸገው ፡ ጠጃቸው ፡ ብቻ ፡ የሚያስቡ ፡ ሰዎች ፡ አሉ ። የሚያ
 ሰጠላ ፡ የባዕድ ፡ ልብስ ፡ አጥልቀው ፡ የእናት ፡ የአባታቸውን ፡
 ቋንቋም ፡ ንቀው ፡ ትተውት ፡ የሃገር ፡ ልጅ ፡ ከሃገር ፡ ልጅ ፡
 ጋር ፡ መነጋገሩ ፡ ቀርቷል ። ከዚህም ፡ አልፎ ፡ የሃገር ፡ ልጅ ፡
 የሃገሩን ፡ ልጅ ፡ በገበያ ፡ እንደሚሸጥ ፡ ከብት ፡ ይሸጠው ፡
 ጀመር ። አንድ ፡ የባዕድ ፡ ንጉሥ ፡ ወይም ፡ በቢጫ ፡ ጫማ
 ው ፡ በእርግጫ ፡ የሚመታቸው ፡ የፖላንድ ፡ ሹም ፡ ለእነሱ ፡
 ከወንድማማችነት ፡ በልጣቸዋል ። ነገር ፡ ግን ፡ ከነዚህ ፡
 ወራዶች ፡ መካከል ፡ የመጨረሻው ፡ ወራዳም ፡ እንኳን ፡ ቢሆ
 ን ፤ ምንም ፡ እንኳን ፡ በውርደት ፡ ቢሸቆጠቆጥና ፡ መሬት ፡
 ቢልስ ፡ ትንሽ ፡ የሩሲያዊ ፡ ስሜት ፡ ቅንጣት ፡ አያጣም ። ይ
 ህም ፡ ስሜቱ ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ይገነፍልና ፡ ፀጉሩን ፡ እየነጩ ፡
 ህይወቱን ፡ በመርገም ፡ ከሃፍረቱ ፡ ለመንፃት ፡ በገዛ ፡ እጁ ፡
 የሚሠቃይበት ፡ ቀን ፡ ይመጣል ። በሩሲያዊ ፡ ምድራችን ፡
 ላይ ፡ ጓደኝነት ፡ ማለት ፡ ምን ፡ እንደሆነ ፡ ሁሉም ፡ ይገን
 ዘቡት! በሞት ፡ ረገድ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነም ፤ እኛ ፡ አሁን ፡
 የተሰለፍንለትን ፡ አሟሟት ፡ ከእነሱ ፡ አንዳቸውም ፡ አያገ
 ጉትም! አንዳቸውም! ከአይጥ ፡ ልብ ፡ የማይሻለው ፡ ልባ
 ቸው ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ አሟሟት ፡ አይፈቅድላቸውም!»
 እነሆ ፡ የኮዛኮች ፡ መሪ ፡ እንዲህ ፡ ተናገረ ። ንግግሩን ፡
 ከጨረሰም ፡ በኋላ ፡ በኮዛክ ፡ ጀብዱ ፡ የሸበተውን ፡ ራሱን ፡

በትካዜ ፡ ያነቃንቅ ፡ ነበር ። እዚያ ፡ የቆሙት ፡ ሁሉ ፡ በአነጋ
 ገሩ ፡ ልባቸው ፡ ተነካ ። ጠና ፡ ጠና ፡ ያሉት ፡ መኳንንት ፡ እን
 ገታቸውን ፡ ደፍተው ፡ በእርጋታ ፡ ቆመው ፡ ዓይናቸው እንባ ፡
 እያቀረረ ፡ በእጅጌያቸው ፡ ይጠርጉ ፡ ጀመር ። ታራስ ፡ የተ
 ናገራቸው ፡ ቃላት ፡ በጉብዝና ፡ ልፋትና ፡ ችግር ፡ በኖሩት ፡
 የበሰሉ ፡ ሰዎችም ፡ ሆነ ፡ የኑሮን ፡ ችግር ፡ ገና ፡ ሳይቀም
 ሉ ፡ ጉብዝናን ፡ የአባት ፡ ቅርስ ፡ አድርገው ፡ በድፍረት ፡ በሚ
 መኙት ፡ ጉልማሶች ፡ ልብ ፡ ውስጥ ፡ ያለውን ፡ ያን ፡ አስደ
 ላች ፡ የጀግና ፡ ወኔ ፡ ቀስቀሱት ።

ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ የጠላት ፡ ሰልፍ ፡ ከከተማው ፡ መው
 ጣት ፡ ጀምሯል ። ነጋሪት ፡ እየተገባለች ፤ መለከት ፡ እየተ
 ነፋ ፡ የጠላት ፡ መኳንንት ፡ ስፍር ፡ ቁጥር ፡ በሌላቸው ፡ ገባሮ
 ቻቸው ፡ ታጅበው ፡ እየጋለቡ ፡ ወጡ ። ወዲያው ፡ ወፍራሙ ፡
 ኮሎኔል ፡ ትዕዛዝ ፡ ሰጠና ፡ ሁሉም ፡ በአንድነት ፡ ሰይፋ
 ቸውን ፡ እያወናጨፉ ፡ ጠበንጃቸውን ፡ ደግነው ፡ ወደ ፡ ኮዛ
 ኮቹ ፡ ገሰገሱ ።

ኮዛኮቹም ፡ ጠላቶቻቸው ፡ ለጠበንጃ ፡ ተኩስ ፡ ሲቀር
 ቡላቸው ፡ ያለማቋረጥ ፡ እያከታተሉ ፡ እሩምታ ፡ ይተኩሱ ፡
 ጀመር ። ተኩሱም ፡ መስክና ፡ ኮረብታዎችን ፡ አልፎ ፡ ሩቅ ፡
 አገር ፡ ድረስ ፡ እንደነገሩት ፡ አስተጋባ ። አካባቢው ፡ ሁሉ ፡
 በጢስ ፡ ታፈነ ። ኮዛኮቹ ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ጊዜም ፡ ሳያቋርጡ ፡
 ተኩሳቸውን ፡ ቀጠሉ ። ከኋላ ፡ ያሉት ፡ እፊት ፡ ላሉት ፡ እያ
 ቀባበሉላቸው ፡ አከታትለው ፡ ሲተኩሱ ፡ ጠላቶቻቸው ፡ ዘ
 ዴውን ፡ ስላላወቁ ፡ ሳያቀባብሉ ፡ እንዴት ፡ አከታትለው ፡
 ይተኩሳሉ ፡ በማለት ፡ ግራ ፡ ገባቸው ። ሁለቱንም ፡ ወገን ፡
 የባሩድ ፡ ጢስ ፡ አፍኗቸው ፡ ምንም ፡ ነገር ፡ አይታይም ። አን
 ድ ፡ በአንድ ፡ ከመካከላቸው ፡ እየተነጠሉ ፡ የሚወድቁትንም ፡
 ወታደሮች ፡ ለማየት ፡ አልቻሉም ። ነገር ፡ ግን ፡ ፖሊሾቹ ፡
 የሚወርድባቸው ፡ ተኩስ ፡ ማየሉንና ፡ የሁኖቱውንም ፡ መክ
 ፋት ፡ ተገንዝበው ፡ ከጢሱ ፡ አፈና ፡ ለመውጣት ፡ አፈግፍ

ገው ፡ መለስ ፡ ብለው ፡ ሲመለከቱ ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ እንደወደቀባቸው ፡ አዩ ። ከካላቸው ፡ ወገን ፡ ግን ፡ የሞቱት ፡ ቁጥር ፡ በመቶ ፡ ከሁለት ፡ ወይም ፡ ከሶስት ፡ አይበልጥም ፡ ነበር ። ከነዚህ ፡ አሁንም ፡ ተኩሳቸውን ፡ አላቋረጡም ። ለእርዳታ ፡ የመጣው ፡ ፈረንሳዊው ፡ መሐንዲስ ፡ እንኳን ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ አይቶት ፡ በማያውቀው ፡ በካላቸው ፡ ታክቲክ ፡ እጅግ ፡ ተደንቆ ፤ «እነዚህ ፡ ዛፖሮኸያኖች ፡ በዕውነት ፡ ጎበዞች ፡ ናቸው፤ በሌሎች ፡ አገሮችም ፡ የጦር ፡ ስልት ፡ እንዲህ ፡ መሆን ፡ ይገባል፤» አለና ፡ ወዲያው ፡ የካላቸው ፡ ምሽግ ፡ በመድፍ ፡ እንዲደበደብ ፡ አሳሰበ ። የመድፎቹም ፡ ሰፋፊ ፡ የብረት ፡ ጉሮሮ ፡ ምድሩ ፡ እስኪናወጽ ፡ ድረስ ፡ አገሳ ። ጢሱም ፡ የቀድሞውን ፡ አጠፊታ ፡ መስኩን ፡ ሁሉ ፡ አለበሰው ። የባሩዱ ፡ ሽታ ፡ በሩቅም ፡ በቅርብ ፡ ላሉ ፡ ከተሞች ፡ ተሰማቸው ። ነገር ፡ ግን ፡ የመድፎቹ ፡ ድግን ፡ ራስ ፡ ሄዶ ፡ ኖሮ ፡ አረሮቹ ፡ በሚያስፈራ ፡ ድምጽ ፡ በካላቸው ፡ ጭንቅላት ፡ ላይ ፡ አልፈው ፡ ባዶውን ፡ ሜዳ ፡ ፈነቃቀሉት ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ፈረንሳዊው ፡ መሐንዲስ ፡ ከንዴቱ ፡ የተነሳ ፡ ኮላቸው ፡ በከሪያው ፡ የሚያዘንቡትን ፡ የጥይት ፡ በረዶ ፡ ከምንም ፡ ሳይቆጥር ፡ መድፎቹን ፡ ራሱ ፡ አስተካክሎ ፡ ለማነጣጠር ፡ ሄዶ ።

ታራስ ፡ ከሩቅ ፡ ሆኖ ፡ ሲመለከት ፡ የኔዛማይና ፡ የስቴብሊኪቭ ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ በሙሉ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ አደጋ ፡ ሊደርስባቸው ፡ መሆኑን ፡ ተገነዘበና ፡ «ከሠረገላው ፡ ቶሎ ፡ ገለል ፡ በሉና ፡ ፈረሶቻችሁ ፡ ላይ ፡ ውጡ፤» በማለት ፡ እንደነጐድጓድ ፡ በሚያስተጋባ ፡ ድምጽ ፡ ጮኸ ። ነገር ፡ ግን ፡ ወዲያው ፡ እስታፕ ፡ ጋልቦ ፡ ከጠላቶቹ ፡ ማሃል ፡ ገብቶ ፡ የመድፉን ፡ ተኩስ ፡ ባያሰናክል ፡ ኖሮ ፡ ኮላቸው ፡ ታራስ ፡ የተናገረውን ፡ ለመፈጸም ፡ ጊዜም ፡ ባላገኙ ፡ ነበር ። እስታፕ ፡ ከጠላቶቹ ፡ መሃል ፡ ገብቶ ፡ ከስድስት ፡ መድፈኞች ፡ እጅ ፡ የባሩድ ፡ ማቀጣጠያውን ፡ ችቦ ፡ አስጥሎ ፡ ሌሎቹ ፡ አራት ፡ መድፈኞች ፡ ካሉበት ፡ ሥፍራ ፡ ከመድረሱ ፡ በፊት ፡ ፖሊሾቹ ፡

ወደ ፡ ጓላ ፡ መለሱት ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ ፈረንሳዊው ፡ መሐንዲስ ፡ ከሁሉ ፡ ትልቅ ፡ የሆነውን ፡ ከባድ ፡ መድፍ ፡ ራሱ ፡ ለመተኮስ ፡ የባሩድ ፡ ማቀጣጠያ ፡ ችቦ ፡ ይዟል ። እንዲህ ፡ ያለ ፡ ትልቅ ፡ መድፍ ፡ ኮላቸው ፡ ከዚያ ፡ ቀደም ፡ አይተው ፡ አያውቁም ። የሚያስፈራራው ፡ ትልቅ ፡ አፋ ፡ ተከፍቶ ፡ በውስጡም ፡ በሺ ፡ የሚቆጠር ፡ የሞት ፡ ጥላ ፡ ያንጥብባል ። ይህ ፡ ትልቅ ፡ መድፍ ፡ እንደነጐድጓድ ፡ ሲያጐራ ፡ ሌሎቹ ፡ ሶስቱም ፡ ተከተሉትና ፡ በድምጻቸው ፡ ምድሩ ፡ ተናወጸ ። ድምጽም ፡ ብዙ ፡ አደጋ ፡ አደረሰ ። እንግዲህ ፡ ብዙ ፡ ባልቲት ፡ እናቶች ፡ ደረታቸውን ፡ እየደቁ ፡ ለኮላቸው ፡ ልጆቻቸው ፡ ያለቅሳሉ ። በግሉኾቭ ፤ በኔሚሮቭ ፤ በቼርኒጎቭና ፡ በሌሎችም ፡ ከተሞች ፡ ብዙ ፡ ሴቶች ፡ ባል ፡ የለሽ ፡ ይሆናሉ ። እነዚህ ፡ አሳዛኝ ፡ ሴቶች ፡ በየቀኑ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ እየሄዱ ፡ ተወዳጅ ፡ ባሎቻቸውን ፡ በመፈለግ ፡ አላፊ ፡ አግዳሚውን ፡ ሁሉ ፡ ይመለከታሉ ። ነገር ፡ ግን ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ በከተማው ፡ ብዙ ፡ ሠራዊት ፡ ቢያልፍ ፡ ተወዳጅ ፡ ባሎቻቸውን ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ አያገኟቸውም ።

የኔዛማይ ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ ግማሽ ፡ ጨርሶ ፡ እንዳልነበር ፡ ሆኗል ። በከባድ ፡ በረዶ ፡ እንደሚረግፍ ፡ ሰብል ፤ እነሱም ፡ ረገፉ ።

ኮላቸው ፡ እጅግ ፡ ተናደዱ፤ በንዴትም ፡ ሁሉም ፡ በአንድነት ፡ ወደፊት ፡ ገሰገሱ ። አዛዦቹ ፡ ኩኩቤንኮ ፡ የመንደሩ ፡ ጦር ፡ ግማሽ ፡ በመጥፋቱ ፡ በንዴት ፡ ተቃጠለ፤ ወዲያው ፡ የተረፉትን ፡ ኮላቸውን ፡ አስከትሎ ፡ የጠላትን ፡ ሰልፍ ፡ እየሰነጣጠቀ ፡ ከማህል ፡ ገባ ። ከንዴቱ ፡ የተነሳ ፡ መጀመሪያ ፡ ያጋጠመውን ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ አንድ ፡ ጥቅል ፡ ጐመን ፡ ቆራርጦ ፡ ጣለው ። ከዚያም ፡ ብዙ ፡ ፈረሶችን ፡ ከኮርቻቸው ፡ እየፈነገለ ፤ ብዙዎቹንም ፡ ከነፈረሳቸው ፡ በጦር ፡ እየወጋ ፡ ገሰገሰ ። በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ደርሶ ፡ ከመድፈኞቹ ፡ አንዱን ፡ እንደያዘ ፤ ወዲያው ፡ የኡማን ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ መሪና ፡

ሰቴፓን ፡ ጉዝካ ፡ ትልቁን ፡ መድፍ ፡ ለመማረክ ፡ መቃረባ
 ቸውን ፡ ተመለከተና ፡ ኮዛኮቹን ፡ አስከትሎ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡
 የጦር ፡ ግንባር ፡ አመራ ። የኒዛማይ ፡ ኮዛኮች ፡ በሄዱበት ፡
 ሥፍራ ፡ ሁሉ ፡ የፖሊሾቹን ፡ ሬሣ ፡ እየረፈረፉት ፡ ያልፉ ፡ ጀ
 መር ። የእነሱም ፡ ሰልፍ ፡ እየሳሳ ፡ ሄደ ። በሠረገላዎቹ ፡ አጠ
 ገብ ፡ ሾቸቱዜንኮ ፡ ጠንክሮ ፡ ይዋጋል ። ከግንባር ፡ ቼሬቪቼ
 ንኮ ፡ ራቅ ፡ ብሎም ፤ ዴግቲያሬንኮ ፤ ከእሱም ፡ ጓላ ፡ የመን
 ደር ፡ ጦር ፡ መሪው ፡ ቪርቲኸቪስት ፡ ይዋጋሉ ። ዴግቲያሬ
 ንኮ ፡ ሁለት ፡ መኳንንት ፡ በጦር ፡ ወግቶ ፡ ገድሎ ፡ ከሶስተ
 ፍው ፡ ጋር ፡ ገጥሟል ። ይህም ፡ ሶስተኛው ፡ መኰንን ፡ የከ
 በረ ፡ የጦር ፡ ልብስ ፡ የለበሰ ፡ ቀልጣፋ ፡ ሰው ፡ ከመሆኑም ፡
 በላይ ፡ ሃምሳ ፡ የሚሆኑ ፡ አሽከሮች ፡ አጅበውታል ። ወዲያ
 ው ፡ ዴግቲያሬንኮን ፡ አጣድፎ ፡ መሬት ፡ ላይ ፡ ጣለውና ፡
 ጎራዴውን ፡ በራሱ ፡ ላይ ፡ እያወዛወዘ ፤ «እናንት ፡ የኮዛክ ፡
 ውሾች ፤ አንዳችሁም ፡ ከእኔ ፡ ለመቋቋም ፡ አትደፍሩም!»
 አለና ፡ ጮኸ ።

በዚህን ፡ ጊዜ ፤ «ይኸው ፡ እኔ ፡ አለሁ!» አለና ፡ ሞሲ
 ይ ፡ ሺሎ ፡ ፈንጠር ፡ ብሎ ፡ ወጣ ። ሺሎ ፡ ከአንድ ፡ ሁለት ፡
 ጊዜ ፡ በባህር ፡ ላይ ፡ የጦር ፡ አዝማች ፡ የሆነና ፡ ብዙ ፡ ዓይ
 ነት ፡ ችግር ፡ የቀመሰ ፡ ኮዛክ ፡ ነው ። አንድ ፡ ጊዜ ፡ በትሬ
 ቢዞንድ ፡ አቅራቢያ ፡ ከነተከታዮቹ ፡ ቱርኮች ፡ ማርከውት ፡
 ሁሉንም ፡ ባሪያ ፡ አድርገው ፡ ብዙ ፡ ሳምንት ፡ ምግብና ፡ ውሃ ፡
 ከልክለው ፡ ሲያሰቃዩዋቸው ፡ ምርኮኞቹም ፡ የኦርቶዶክስ ፡
 ሃይማኖታቸውን ፡ ከመሻር ፡ ስቃይ ፡ መቀበሉ ፡ ይሻላል ፡ በማ
 ለት ፡ ሁሉንም ፡ ቻሉ ። መሪያቸው ፡ ሞሲይ ፡ ሺሎ ፡ ግን ፡
 ስቃዩን ፡ አልቻለውም ። የተቀደሰውን ፡ ሃይማኖቱን ፡ አፍ
 ርሶ ፡ ያን ፡ የተረገመ ፡ የእስላም ፡ ጥምጥም ፡ በኃጢአተኛው ፡
 ራሱ ፡ ላይ ፡ ጠመጠመና ፡ በፓሻው ፡ ተወድዶ ፡ ዕምነት ፡
 ከተጣለበት ፡ በኋላ ፡ የእሥር ፡ ቤቱ ፡ ቁልፍ ፡ ያዥና ፡ የባሮቹ ፡
 አለቃ ፡ ሆነ ። እስረኞቹ ፡ ባሮችም ፡ ከመካከላቸው ፡ አንዱ ፡

፪፭፰

ሃይማኖቱን ፡ ከዶ ፡ ወደ ፡ ጨካኝ ፡ ገዥዎቻቸው ፡ ሲያዘነ
 ብል ፡ ከፋቱ ፡ ከማናቸውም ፡ አረመኔ ፡ የባሰ ፡ መሆኑን ፡ ስለ
 ሚያውቁ ፡ እጅግ ፡ አዘኑ ። በዕውነትም ፡ ሞሲይ ፡ ሺሎ ፡ እ
 ጅግ ፡ ከፋባቸው ። በአዲስ ፡ ሰንሰለት ፡ ከግንድ ፡ ጋር ፡ አስሮ ፡
 እስከ ፡ አጥንት ፡ ድረስ ፡ በሚገሸልጥ ፡ አለንጋ ፡ ያለ ፡ ርኅ
 ራኔ ፡ ይገርፋቸው ፡ ጀመር ። ቱርኮቹም ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ አሽ
 ከር ፡ በማግኘታቸው ፡ ከመደሰታቸው ፡ የተነሳ ፡ ደንባቸውን ፡
 ዘነጉና ፡ ፈንጠዝያ ፡ በማድረግ ፡ መጠጥ ፡ ጠጥተው ፡ ሰከሩ ።
 በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ሺሎ ፡ ሰልሳ ፡ አራቱንም ፡ የእስረኞቹን ፡ የ
 ሰንሰለት ፡ ቁልፍ ፡ ወሰደና ፡ ሰንሰለታቸውን ፡ እየፈቱ ፡ ጎራ
 ዴ ፡ ይዘው ፡ ቱርኮቹን ፡ እንዲቆራርጡ ፡ ለያንዳንዳቸው ፡
 የሰንሰለታቸውን ፡ ቁልፍ ፡ ሰጣቸው ። በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ኮዛኮ
 ቹ ፡ የዘረፉት ፡ ሃብት ፡ እጅግ ፡ ብዙ ፡ ነበር ። በጀግንነት ፡
 ወደ ፡ እናት ፡ ሃገራቸው ፡ ከተመለሱም ፡ በኋላ ፡ ዘፋኞች ፡
 የሞሲይ ፡ ሺሎን ፡ ጀግንነት ፡ እያነሱ ፡ ለብዙ ፡ ጊዜ ፡ ሲያሞ
 ግሱት ፡ ኖረዋል ። እንደ ፡ ችሎታው ፡ ቢሆን ፡ ኖሮ ፡ ኮሼ
 ቮይ ፡ ሆኖ ፡ በተመረጠ ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ጠባዩ ፡ ግራ ፡
 የገባ ፡ ነው ። አንድ ፡ ጊዜ ፡ አስደናቂ ፡ መልካም ፡ ተግባር ፡
 ይፈጽምና ፡ ወዲያው ፡ ደግሞ ፡ ሲወሰልት ፡ ይታያል ። ያለ
 ውን ፡ ሃብት ፡ ሁሉ ፡ በመጠጥና ፡ በፈንጠዝያ ፡ ጨርሶ ፡ ከየ
 ሰው ፡ ከመበደሩም ፡ በላይ ፡ እንደ ፡ ተራ ፡ ሌባ ፡ የመስረቅ ፡
 አመል ፡ አደረበት ። አንድ ፡ ቀን ፡ በሌሊት ፡ ሙሉ ፡ የኮዛክ ፡
 መሣሪያ ፡ ከሌላ ፡ መንደር ፡ ወስዶ ፡ ለመጠጥ ፡ ነጋዴው ፡
 ሸጠና ፡ በዚህም ፡ ወራዳ ፡ ሥራው ፡ የተነሳ ፤ በገበያ ፡ መሃል ፡
 ከግንድ ፡ ጋር ፡ ታሥሮ ፡ አላፈ ፡ አግዳሚው ፡ ሁሉ ፡ እንዲ
 ቀጠቅጠው ፡ አጠገቡ ፡ ዱላ ፡ ተቀመጠ ። ነገር ፡ ግን ፡ የአለ
 ፈውን ፡ የጀግንነት ፡ ሞያውን ፡ በማስታወስ ፡ አንድም ፡ ዛፓ
 ሮዥያን ፡ ያን ፡ ዱላ ፡ አላነሳበትም ። ሞሲይ ፡ ሺሎ ፡ የተባለ
 ው ፡ ኮዛክ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ሰው ፡ ነበር ።

«እናንት ፡ ልክሰክስ ፡ ውሾች ፤ እናንተን ፡ ለማሸነፍ ፡

የሚችሉ ፡ ብዙ ፡ ጀግኖች ፡ አሉን፤ ብሎ ፡ ጮኸና ፡ ሺሎ ፡
ወደ ፡ ጠላቱ ፡ ገሰገሰ ።

ከዚያ ፡ ሁለቱ ፡ ብቻ ፡ ለብቻ ፡ ገጠሙና ፡ የብረት ፡ ልብ
ሳቸው ፡ እስቲሰረጉድ ፡ ድረስ ፡ በሰይፍ ፡ ይቀጣቀጡ ፡ ጀ
መር ። የፖላንዲ ፡ ጦረኛ ፡ የሺሎን ፡ የብረት ፡ ልብስ ፡
ሰንጥቆ ፡ ስጋውን ፡ አገኘውና ፡ የኮዛኩ ፡ ልብሶ ፡ በደም ፡ ተነ
ከረ ። ነገር ፡ ግን ፡ ሺሎ ፡ ቁስሉን ፡ ከምንም ፡ ሳይቆጥረው ፡
ቀጭንና ፡ ጠምዛዛ ፡ ክንዱን ፡ ከፍ ፡ አድርጎ ፡ በመሰንዘር ፡
ጠላቱን ፡ ኃይለኛ ፡ በትር ፡ መታው ። ፖሊሹም ፡ የራስ ፡ ጥ
ሩሩ ፡ ተሰባብሮ ፡ ተበታተነና ፡ ዝልፍልፍ ፡ ብሎ ፡ ወደቀ ።
ሺሎም ፡ የወደቀውን ፡ ጠላቱን ፡ በሰይፍ ፡ ይቆራርጠው ፡
ጀመር ። ነገር ፡ ግን ፡ የወደቀውን ፡ ጠላቱን ፡ በንዴት ፡ ከመ
ጨፍጨፍ ፡ ይልቅ ፡ ዘወር ፡ ብሎ ፡ ቢመለከት ፡ በተሻለው ፡
ነበር ። ኮዛኩ ፡ ዞሮ ፡ ለመመልከት ፡ ከመቻሉ ፡ በፊት ፡ ከወ
ደቀው ፡ ጠላቱ ፡ አሽከሮች ፡ አንዱ ፡ ደረሰና ፡ አንገቱ ፡ ላይ ፡
ጨቤ ፡ ሰካበት ። ሺሎም ፡ ዘወር ፡ ቢል ፡ የወጋው ፡ ጠላቱ ፡
በባሩዱ ፡ ጢስ ፡ ማሃል ፡ ተሰውሮ ፡ ከዓይኑ ፡ ጠፋ ። በዚህን ፡
ጊዜ ፡ የተወጋውን ፡ አንገቱን ፡ በእጁ ፡ ያዘና ፡ ተንገዳግዶ ፡
ወደቀ ። ወዲያው ፡ ለጓደኞቹ ፤ «ደህና ፡ ሁኑ ፡ መኳንንት ፡
ወንድሞቹ ፤ ጓደኞቹ! የተቀደሰችው ፡ የሩሲያ ፡ ምድር ፡ ለዘ
ለዓለም ፡ ተከብራ ፡ ትኑር!» አለና ፡ ዓይኖቹን ፡ ከደኑ ። የኮዛ
ክ ፡ ነፍሱም ፡ ከስጋው ፡ ተለይታ ፡ በረረች ።

በሌላ ፡ ሥፍራ ፡ ዛፎሮኸኒይ ፡ ከነሰምቹ ፡ በጦሩ ፡ ማሃል ፡
ይገሰግሳል ፤ ቬርቲከቪስት ፡ የፖሊሾቹን ፡ ሰልፍ ፡ እ
የበታተነ ፡ ሲያልፍ ፤ ባላባንም ፡ ከዋናው ፡ ውጊያ ፡ ማሃል ፡
ዘልሎ ፡ ገባ ።

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ታራስ ፤ «ታዲያስ ፡ ወንድሞቹ! በባሩድ ፡
ቀንዳችሁ ፡ ገና ፡ ባሩድ ፡ አለን? የኮዛክ ፡ ኃይል ፡ ገና ፡ አልደ
ከመምን? ኮዛኮች ፡ ድል ፡ አልሆኑምን?» አለና ፡ የጦር ፡ መሪ
ዎቹን ፡ ጠየቀ ።

እነሱም ፤ «በባሩድ ፡ ቀንዳችን ፡ ገና ፡ ባሩድ ፡ አለ ፡ ባት
ኮ! የኮዛክ ፡ ኃይል ፡ ገና ፡ አልደከመም! ኮዛኮች ፡ ድል ፡ አይ
ሆኑም!» አሉ ።

ወዲያው ፡ ኮዛኮቹ ፡ እንደገና ፡ በአጥቂነት ፡ ገሰገሱና ፡
የጠላትን ፡ ሰልፍ ፡ ግራ ፡ አጋቡት ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ትንሹ ፡
ኮሎኔል ፡ በየመስኩ ፡ የተበታተኑትን ፡ ሰዎቹን ፡ ለመሰብሰብ ፡
ሰምንት ፡ ሰንደቅ ፡ አላማዎች ፡ እንዲተኩሉ ፡ አዘዘ ። ፖሊ
ሾቹም ፡ በሰንደቅ ፡ አላማዎቹ ፡ ዙሪያ ፡ ተሰበሰቡ ። ነገር ፡
ግን ፡ ገና ፡ ሳይደራጁ ፡ ኩኩቤንኮ ፡ የኔዛማይን ፡ መንደር ፡
ኮዛኮች ፡ አስከትሎ ፡ ገሰገሰና ፡ ከማሃላቸው ፡ ገብቶ ፡ ወፍ
ራሙን ፡ ኮሎኔል ፡ እሱው ፡ እራሱ ፡ ገጠመው ። ኩሎኔሉም ፡
ኩኩቤንኮን ፡ ለመቋቋም ፡ ሰላልቻለ ፡ ፈረሱን ፡ አዙሮ ፡ ጋለ
በና ፡ ሸሸ ። ኩኩቤንኮም ፡ ተከትሎት ፡ ጋለበና ፡ እያባረረ ፡
ከጦር ፡ ሰራዊቱ ፡ ለየው ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ በሌላ ፡ ግንባር ፡
የነበረው ፡ ስቲፓን ፡ ጉዝካ ፡ ይህን ፡ ሲመለከት ፡ ኮሎኔሉን ፡
ከፊት ፡ ቀድሞ ፡ ለማቋረጥ ፤ የመጥለፊያ ፡ ገመዱን ፡ አዘጋ
ጅቶ ፡ ሽምጥ ፡ ጋለበ ። ሲደርስም ፡ ገመዱን ፡ ወርውሮ ፡ በኮ
ሎኔሉ ፡ አንገት ፡ አጠለቀው ። የኮሎኔሉ ፡ ፊት ፡ ወዲያው ፡
ደም ፡ መሰለና ፡ ገመዱን ፡ ለመበጠስ ፡ በሁለት ፡ እጁ ፡ ሲታ
ገል ፡ ጉዝካ ፡ በኃይል ፡ ጎተተና ፡ ከፈረሱ ፡ አውርዶ ፡ ጣለው ።
ሲወድቅም ፡ ለመሰናክል ፡ የተቸከለ ፡ ችካል ፡ በሆዱ ፡ ተሻ
ጠበትና ፡ እዚያው ፡ ከመሬት ፡ ተጣብቆ ፡ ቀረ ። ነገር ፡ ግን ፡
ጉዝካም ፡ የተሻለ ፡ ዕድል ፡ አላገኘም ። ምን ፡ ጊዜ ፡ እንደደ
ረሱበት ፡ ሳይታወቅ ፤ አራት ፡ ፖሊሾች ፡ ስቲፓን ፡ ጉዝካን ፡
በአራት ፡ ጦር ፡ ወግተው ፡ በአየር ፡ ላይ ፡ አንጠለጠሉት ።
ጉዝካም ፡ በአራት ፡ ጦር ፡ ተወግቶ ፡ እንደተንጠለጠለ ፤ «ጠ
ላቶቻችን ፡ ድምጥማጣቸው ፡ ይጥፋ! ሩሲያ ፡ ምድራችን ፡ ለዘ
ለዓለም ፡ ትኑር!» በማለት ፡ የመጨረሻ ፡ ቃሉን ፡ ተናገረ ።

በጦር ፡ ግንባር ፡ በስተጎን ፡ ሜቴሊትሳ ፤ ፖሊሾቹን ፡ እያ
ከታተለ ፡ ራስ ፡ ራሳቸውን ፡ ይቀጠቅጣል ። በሌላ ፡ ወገን ፡

ደግሞ ፡ ኔቪሊችኪይ ፡ ከነተከታዮቹ ፡ እየገሰገሰ ፡ ይዋጋል ። በሰረገላዎቹ ፡ አጠገብ ፡ ዛክሩቲጉባ ፡ የጠላትን ፡ ጦር ፡ ያተራምሰዋል ። ራቅ ፡ ብሎ ፡ በሚታዩት ፡ ሠረገላዎችም ፡ አጠገብ ፡ ሶስተኛው ፡ ፒሳሬንኮ ፡ ብቻውን ፡ አንድ ፡ ጓድ ፡ የጠላት ፡ ጦር ፡ ለመመለስ ፡ ይከላከላል ። ከእሱ ፡ አልፎ ፡ ባሉት ፡ ሠረገላዎች ፡ ላይ ፡ ግን ፡ የጠላት ፡ ወታደሮች ፡ ገፍተው ፡ መጥተው ፡ በሠረገላዎቹ ፡ ላይ ፡ እየወጡ ፡ መዋጋት ፡ ጀምረዋል ።

የጦር ፡ መሪያቸው ፡ ታራስ ፤ ፊት ፡ ፊታቸው ፡ እየጋለበ ፤ «ታዲያስ ፡ ወንድሞቼ! በባሩድ ፡ ቀንዳችሁ ፡ ገና ፡ ባሩድ ፡ አለን? የኮዛክ ፡ ኃይል ፡ ገና ፡ አልደከመምን? ኮዛኮች ፡ ድል ፡ አልሆኑምን?» አላቸው ።

«በባሩድ ፡ ቀንዳችን ፡ ገና ፡ ባሩድ ፡ አለ ፤ ባትኮ! የኮዛክ ፡ ኃይል ፡ ገና ፡ አልደከመም! ኮዛኮች ፡ ድል ፡ አይሆኑም!» አሉት ።

ቦቭዲዩግ ፡ ከልቡ ፡ ሥር ፡ በጥይት ፡ ተመትቶ ፡ ከሠረገላው ፡ ላይ ፡ ወርዶ ፡ ወድቋል ። ነገር ፡ ግን ፡ በመጨረሻ ፡ ትንፋሹ ፤ «ከዚህ ፡ ዓለም ፡ በመለየቴ ፡ አላዝንም ። ሞት ፡ በእግዚአብሔር ፡ የተወሰነ ፡ የሰው ፡ ሁሉ ፡ ፍጻሜ ፡ ነው ። የሩሲያ ፡ ምድር ፡ ግን ፡ ለዘለዓለም ፡ ትኑር!» አለና ፡ ነፍሱ ፡ ቀድሞ ፡ ላለፉት ፡ ሌሎች ፡ ሽማግሎች ፡ በሩሲያ ፡ ምድር ፡ ላይ ፡ ስለሚፈጸመው ፡ ጀብዱና ፡ ለተቀደሰው ፡ ሃይማኖት ፡ ስለሚደረገው ፡ መስዋዕትነት ፡ ለመንገር ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ በረረች ።

ወዲያው ፡ ከእሱ ፡ ቀጥሎ ፡ የመንደር ፡ ጦር ፡ አለቃው ፡ ባላባን ፡ ወደቀ ። ሲወድቅም ፤ በጦር ፡ በጥይትና ፡ በጉራዴ ፡ ሶስት ፡ ቦታ ፡ ተመትቶ ፡ ነበር ። ባላባን ፡ ከዋናዎቹ ፡ የኮዛክ ፡ ጀግኖች ፡ አንዱ ፡ እንደመሆኑ ፡ መጠን ፡ በብዙ ፡ የባህር ፡ ዘመቻዎች ፡ የጦር ፡ አዛዥ ፡ ሆኖ ፡ ብዙ ፡ ሞያ ፡ ሠርቷል ። ነገር ፡ ግን ፡ ከሁሉም ፡ ይበልጥ ፡ የሚደነቅለት ፡ በአናቶሊያ ፡ ወደብ ፡ ላይ ፡ የፈጸመው ፡ ወረራ ፡ ነው ። በዚ

ያን ፡ ጊዜ ፡ ባላባንና ፡ ተከታዮቹ ፡ ብዙ ፡ የቱርክ ፡ ሃብት ፡ ዘርፈው ፡ ሲመለሱ ፡ ክፉ ፡ ዕድል ፡ አጋጠማቸው ። የቱርኮች ፡ መርከብ ፡ ደርሶ ፡ በመድፍ ፡ ከጀልባዎቻቸው ፡ ውስጥ ፡ ግማሹን ፡ ገለበጠባቸውና ፡ ብዙ ፡ ኮዛኮችም ፡ ሰመጡ ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ባላባንና ፡ ተከታዮቹ ፡ ነፋስ ፡ እየገፉ ፡ እንዲረዳቸው ፡ ሰፋፊ ፡ የኮዛክ ፡ ስራያቸውን ፡ ቀድደው ፡ በጀልባዎቻቸው ፡ ላይ ፡ ወጥረው ፡ አሠሩና ፡ በመድፍ ፡ ፍላጻ ፡ የተሰነጣጠቁትን ፡ ጀልባዎች ፡ ጠጋግነው ፤ በቀን ፡ እንዳይታዩ ፡ ሌሊት ፡ በመጓዝ ፡ እጅግ ፡ ፈጣኑን ፡ የቱርክ ፡ መርከብ ፡ አመለጡት ። ኮዛኮቹ ፡ ሕይወታቸውን ፡ አድነው ፡ ማምለጥ ፡ ብቻ ፡ ሳይሆን ፤ በኪየቭ ፡ ላለው ፡ የሚገርጉርስክ ፡ ገዳም ፡ አለቃና ፡ እንዲሁም ፡ በዛፖሮኾዩ ፡ ለቅድስት ፡ ድንግል ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ብዙ ፡ በወርቅና ፡ በብር ፡ ያጌጠ ፡ ስጦታ ፡ አመጡ ። ይህንንም ፡ የኮዛኮቹን ፡ መልካም ፡ ዕድል ፡ በማሞገስ ፡ ዘፋኞች ፡ ለብዙ ፡ ዘመን ፡ በዘፈን ፡ ሲያነሱት ፡ ኖረዋል ። አሁን ፡ ባላባን ፡ በሞት ፡ ስቃይ ፡ ተይዞ ፡ አንገቱን ፡ ደፋና ፡ በቀስታ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤ «መኳንንት ፡ ወንድሞቼ ፡ ሆይ ፤ መልካም ፡ የተቀደሰ ፡ ሞት ፡ መሞቴ ፡ ነው ። ሰባት ፡ ቆርጫ ፤ ዘጠኝ ፡ ወግቼ ፡ ጥያለሁ ። ብዙዎችንም ፡ በፈረሰ ፡ ደቅድቄ ፡ ጥያለሁ ። በጥይት ፡ የገደልኳቸውንም ፡ ቁጥራቸውንም ፡ አላስታውሰው ። ሩሲያ ፡ ምድራችን ፡ ለዘለዓለም ፡ አሽብርቃ ፡ ትኑር!» ይህን ፡ ተናግሮ ፡ ሲጨርስ ፡ ነፍሱ ፡ በርራ ፡ ሄደች ።

የኮዛኮች ፡ የጀግንነት ፡ አበባ ፡ እየባከነ ፡ ሄደ! ኩኩቤንኮ ፡ ተከብቧል ። ከኔዛማይ ፡ መንደር ፡ ጦር ፡ የተረፉት ፡ ተከታዮቹም ፡ ሰባት ፡ ብቻ ፡ ሲሆኑ ፡ ኃይላቸው ፡ እየደከመ ፡ ሄዷል ። የኩኩቤንኮ ፡ ልብስ ፡ በደም ፡ ርሷል ።

ታራስ ፡ ራሱ ፡ ይህን ፡ ተመለከተና ፡ ሊረዳው ፡ ፈጥኖ ፡ ሄደ ። ግን ፡ አልደረሰለትም ። ታራስና ፡ ሌሎችም ፡ ኮዛኮች ፡ ለእርዳታ ፡ ደርሰው ፡ የከበቡትን ፡ የጠላት ፡ ወታደሮች ፡ ከማባረራቸው ፡ በፊት ፤ ኩኩቤንኮ ፡ ከልቡ ፡ ሥር ፡ በጦር ፡

ተወግቶ፡ ወደቀ ። የወጣት፡ ደሙም፡ ደንበጃት፡ የተሰበረ፡ መልካም፡ የወይን፡ ጠጅ፡ መስሎ፡ ይጐርፍ፡ ጀመር ። ወዲያው፡ ቀና፡ ብሎ፡ በዙሪያው፡ ያሉትን፡ ኮዛኮች፡ ተመለከተና ፤ «ንደኞቼ፡ ሆይ ፤ እያያችሁኝ፡ በመሞቴ፡ አምላክን፡ አመሰግናለሁ ። ከእኛ፡ በኋላ፡ የሚፈጠሩት ፤ ከእኛ፡ የበለጡ፡ ጀግኖች፡ እንዲሆኑ፡ ያድርግልን ። በክርስቶስ፡ የተወደደችው፡ የሩሲያ፡ ምድራችንም፡ ለዘለዓለም ፡ እንደተዋበች፡ ትኑር!» ብሎ ፤ ወጣት፡ ነፍሱ፡ ተለይታው፡ በረረች ። መላዕክትም፡ ታቅፈው፡ ወደ፡ ሰማይ፡ ወሰዷት ። በሰማይም፡ ክርስቶስ ፤ «ና፡ በቀኝ፡ ጐኔ፡ ተቀመጥ፡ ኩኩቤንኮ! እነሆ፡ አንተ፡ ጓደኞችህን፡ አልከዳህም ፤ ወራዳ፡ ተግባርም፡ አልፈጸምህም ። ቤተ፡ መቅደሴን፡ ተከላክለህ፡ ጠብቀሃታልና ፤ ና፡ ወደኔ!» ይለዋል ።

የኩኩቤንኮ፡ ሞት፡ ሁሉንም፡ አሳዘናቸው ። የኮዛኮች፡ ሠልፍ፡ እየሳሳ፡ ሄደ ። ብዙ ፤ ብዙ፡ ጀግኖች፡ ወድቀዋል ። ሆኖም፡ አሁንም፡ ሳያፈገፍጉ፡ ሥፍራቸውን፡ እንደያዙ፡ ናቸው ።

ታራስ፡ የተረፉትን፡ ሰዎች፡ «ታዲያስ፡ ወንድሞቼ! በባሩድ፡ ቀንዳችሁ፡ ገና፡ ባሩድ፡ አለን? ጐራዴያችሁ፡ ገና፡ አልደነዘምን? የኮዛክ፡ ኃይል፡ ገና፡ አልደከመምን?» አላቸው ።

እነሱም ፤ «ገና፡ በቂ፡ ባሩድ፡ አለን ፤ ባትኮ! ጐራዴያችንም፡ ገና፡ ስለት፡ ነው! የኮዛክ፡ ኃይል፡ ገና፡ አልደከመም! ኮዛኮች፡ አያፈገፍጉም!» ሲሉ፡ መለሱለት ።

ከዚያ ፤ ምንም፡ ሰው፡ የተቀነሰባቸው፡ ሳይመስል፡ እንደገና፡ ወደፊት፡ ገሠገሡ ። ከመንደር፡ ጦር፡ አዛዦች፡ ውስጥ፡ የተረፉት፡ ሦስት፡ ብቻ፡ ናቸው ። በየሥፍራው፡ ደም፡ ይጐርፋል ። የኮዛኮቹና፡ የጠላቶቻቸው፡ ሬሣ፡ ተነባብሮ፡ ተከምሮ፡ ከሰው፡ ቁመት፡ በላይ፡ ሆኗል ። ታራስ፡ ቀና፡ ብሎ፡ ቢያስተውል ፤ ገና፡ ካሁኑ፡ ጀቢራዎች፡ በሰማይ፡ ላይ፡ ያንዣብባሉ ። አቤት፡ ዛሬ፡ ያጋጠማቸው፡ ድግሥ!

ኮዛኮቹ፡ ወደፊት፡ ገሥግሠው፡ ሲዋጉ፡ ሜቴሊትሲያን፡ የጠላት፡ ወታደሮች፡ በጦር፡ ወግተው፡ አንጠለጠሉት ። በአንድ፡ በኩል፡ ደግሞ፡ ሁለተኛው፡ ፒሳሬንኮ፡ አንገቱ፡ በጐራዴ፡ ተቆርጦ፡ ተሸከረከረ ። አሽሪም፡ ጉስካ፡ አራት፡ ቦታ፡ ተመትቶ፡ ወደቀ ። በዚህን፡ ጊዜ፡ ታራስ ፤ «አሁን፡ ነው፡ እንግዲህ!» አለና፡ መሐረቡን፡ አወዛወዘ ። አስታጥም፡ ምልክቱን፡ አየና ፤ ካደፈጠበት፡ ቦታ፡ ተመድርፎ፡ ወጥቶ፡ ፖሊሾቹን፡ እያጣደፈ፡ መሰናክል፡ እንዲሆን፡ ተብሎ፡ ኃሬጣና፡ የጦር፡ ስብርባሪ፡ ወደተቸከለበት፡ ሥፍራ፡ ነዷቸው ። እዚያ፡ ሲደርሱም፡ ፈረሶቻቸው፡ እየተደናቀፉ፡ ሲወድቁ ፤ ሰዎቹም፡ እየወረዱ፡ ይከሰከሱ፡ ጀመር ። በዚህን፡ ጊዜ፡ ከሠረገላዎቹ፡ ጀርባ፡ ራቅ፡ ብለው፡ ያደፈጡት፡ የኮርሱኝ፡ ኮዛኮች ፤ ጠላቶቻቸው፡ ለጠመንጃ፡ ተኩስ፡ መቅረባቸውን፡ ተመለከቱና፡ አንድ፡ ጊዜ፡ የጥይት፡ በረዶ፡ አረገፉባቸው ። ፖሊሾቹ፡ ከመሸበር፡ የተነሣ፡ የሚያደርጉት፡ ግራ፡ ገባቸው ። በዚህም፡ ኮዛኮቹ፡ ተበረታቱና ፤ «ድሉ፡ የኛ፡ ነው!» እያሉ፡ ከያለበት፡ ይሞሁ፡ ጀመር ። ወዲያው፡ መለከት፡ እየነፋ፡ የድል፡ ሰንደቅ፡ ዓላማቸውን፡ ዘረጉ ። ፖሊሾቹ፡ በሽብር፡ እየተሩዋሩዋጡ፡ መሸሸጊያ፡ ይፈልጉ፡ ጀመር ።

ታራስ፡ ግን፡ ወደ፡ ከተማው፡ በር፡ ተመለከተና ፤ «የለም ፤ ድሉ፡ የኛ፡ አይደለም!» አለ ። በዕውነትም፡ አልተሳሳተም ። የከተማው፡ በር፡ ተከፍቶ፡ ምርጥ፡ የሆኑ፡ ጀግኖች፡ ያሉበት፡ የፈረሰኛ፡ ጦር፡ ገሥግሦ፡ ወጣ ። ጦረኞቹ፡ የተቀመጡዋቸው፡ ፈረሶች፡ ትልልቅና፡ ፈጣን፡ ነበሩ ። በመልኩም፡ በጀብዱም፡ ከሁሉ፡ የላቀ፡ መኳንንት፡ ፊት፡ ፊት፡ ቀድሞ፡ ይጋልባል ። ከነሐስ፡ ጥሩሩ፡ ዘልቆ፡ የወረደው፡ ጥቁር፡ ፀጉሩ፡ በነፋስ፡ ይውለበለባል ። እጅግ፡ በተዋቡ፡ ቆንጆ፡ ጣቶች፡ የተጠለፈ፡ የማረ፡ መሐረብ፡ በክንዱ፡ ላይ፡ አስሯል ። ታራስ፡ ይህ፡ መኩንን፡ አንድሬይ፡

መሆኑን ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፤ በመገረም ፡ ደኅዘዘ ። አንድሬይ ፡ በክ
ንዱ ፡ ላይ ፡ ለታሠረለት ፡ ማስታወሻ ፡ ተገቢ ፡ ጀግና ፡ መሆኑ
ን ፡ ለማስመስከር ፡ እንደ ፡ አዳኝ ፡ ውሻ ፡ በሚያስደንቅ ፡ ቅል
ጥፍና ፡ ከውጊያው ፡ ማሃል ፡ ገብቶ ፡ ግራና ፡ ቀኝ ፡ ያተራም
ሰው ፡ ጀመር ። ሽማግሌው ፡ ታራስ ፤ አንድሬይ ፡ ከፊቱ ፡
ያሉትን ፡ ሁሉ ፡ በጎራዴ ፡ እየጨፈጨፈ ፡ ሲበታትናቸው ፡
ባየ ፡ ጊዜ ፡ አላሰኘል ፡ ብሎት ፤ «እንዴት! ባደኞችህ? ባደ
ኞችህን ፡ ትገድላለህ ፤ አንት ፡ የሰይጣን ፡ ልጅ!» አለና ፡ ጮ
ኸ ። አንድሬይ ፡ ግን ፡ ከፊቱ ፡ ያሉት ፡ እነማን ፡ እንደሆኑ ፤
ጠላት ፡ ይሁኑ ፡ ወይም ፡ ወዳጅ ፡ አይታዩትም ። ለእሱ ፡ የሚ
ታየው ፤ የሃር ፡ ጉንጉን ፡ የመሰለ ፡ ረጅም ፡ ጎፈሬ ፤ እንደ
በረዶ ፡ የነጣ ፡ አንገትና ፡ ደረት ፤ በጠቅላላው ፡ ለፍቅርና ፡
ለመሳም ፡ የተፈጠረ ፡ የአንዲት ፡ ቆንጆ ፡ አካል ፡ እንጂ ፡
ሌላ ፡ ምንም ፡ ነገር ፡ አይታየውም ።

«ስሙኝ ፡ ልጆቼ! እንደምንም ፡ በሉና ፡ ወደዚያ ፡ ጫካ ፡
አምጡልኝ!» አለና ፡ ታራስ ፡ ለኮዛኮቹ ፡ ጮኸ ፡ ተናገረ ። ወዲ
ያው ፡ ከመቅጽበት ፡ ፈጣን ፡ ጋላቢ ፡ የተባሉ ፡ ሠላሳ ፡ ኮዛ
ኮች ፡ ትዕዛዙን ፡ ለመፈጸም ፡ ጋልበው ፡ ሄዱ ። እንደሄዱም ፡
ከጠላት ፡ ፈረሰኞች ፡ ግንባር ፡ ቀደሞቹን ፡ ከሌላው ፡ ጦር ፡
ቆርጠው ፡ ለይተው ፡ ጥቂት ፡ ከወጓቸው ፡ በኋላ ፡ ጎሎኮ
ፒቴንኮ ፡ አውቆ ፡ ለማናደድ ፡ ሲል ፡ የአንድሬይን ፡ ጀርባ ፡
በጎራዴ ፡ ጥሬ ፡ ችብ ፡ አደረገውና ፡ ኮዛኮቹ ፡ በሞላ ፡ ዞረው ፡
በአስደናቂው ፡ የኮዛክ ፡ ፍጥነት ፡ ጋልበው ፡ ሸሹ ። አንድ
ሬይ ፡ እጅግ ፡ ተናደደ! በደም ፡ ሥሮቹ ፡ ሁሉ ፡ ያለው ፡ የወ
ጣት ፡ ደሙ ፡ ይፈላ ፡ ጀመር! ወዲያው ፡ ፈረሱን ፡ ኮለኮለና ፡
ኮዛኮቹን ፡ ተከትሎ ፡ ሽምጥ ፡ ጋለበ ። አንድ ፡ ጊዜም ፡ ዞሮ ፡
ወደኋላው ፡ አልተመለከተም ። በእሱ ፡ ፍጥነት ፡ ልክ ፡ ሊከ
ተሉት ፡ የቻሉት ፡ ሐያ ፡ የሚሆኑ ፡ ፈረሰኞች ፡ ብቻ ፡ መሆ
ናቸውን ፡ አላወቀም ። ኮዛኮቹ ፡ እንደጋለቡ ፡ ሄደው ፡ ወደ ፡
ጫካው ፡ ዘወር ፡ አሉ ። አንድሬይም ፡ እነሱን ፡ ተከትሎ ፡

እየጋለበ ፡ ጎሎኮፒቴንኮን ፡ ሊደርስበት ፡ ሲል ፤ አንድ ፡ ጠን
ካራ ፡ እጅ ፡ የፈረሱን ፡ ልጓም ፡ ለቀም ፡ አድርጎ ፡ ያዘበት ።
ወዲያው ፡ አንድሬይ ፡ ዘወር ፡ ብሎ ፡ ቢመለከት ፡ ታራስ ፡
ከፊቱ ፡ ቆሞ ፡ አየ! በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ሰውነቱ ፡ ሁሉ ፡ ተንቀ
ጠቀጠ ፤ ፊቱም ፡ በአንድ ፡ አፍታ ፡ ጠወለገ ።

በተማሪ ፡ ቤት ፡ ጓደኛው ፡ በማስመሪያ ፡ መትቶት ፡ የሮ
ጠ ፡ ልጅ ፤ የመታውን ፡ ጓደኛውን ፡ ሲያባርር ፡ እበሩ ፡ ላይ ፡
ድንገት ፡ ከአስተማሪው ፡ ጋር ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ በተገናኘ ፡ ጊዜ ፡
ንዴቱን ፡ ውጦ ፡ በድንጋጤ ፡ እንደሚቆም ፡ ሁሉ ፡ የአንድ
ሬይም ፡ ንዴት ፡ ከመቅጽበት ፡ ጠፋና ፤ ከፊቱ ፡ የቆመው ፡
የሚያስፈራው ፡ አባቱ ፡ ብቻ ፡ ታየው ።

ታራስ ፡ የልጁን ፡ ዓይን ፡ ዓይኑን ፡ ትክ ፡ ብሎ ፡ እየተመ
ለከተ ፤ «በል ፤ አሁን ፡ ታዲያ ፡ ምን ፡ እናድርግ?» አለው ። አን
ድሬይ ፡ ግን ፡ ምን ፡ እንደሚመልስ ፡ ስላላወቀ ፡ ዓይኖቹን ፡
መሬት ፡ ላይ ፡ ተክሎ ፡ ዝም ፡ አለ ።

«ታዲያስ ፡ ልጄ ፤ ፖሊሾቹ ፡ ጠቀሙህ?»

አንድሬይ ፡ ምንም ፡ መልስ ፡ አልሰጠም ።

«እንዴት ፡ ሃይማኖትህን ፡ ትከዳለህ? እንዴት ፡ ባደ
ኞችህን ፡ ትከዳለህ? በል ፡ እንግዲህ ፤ ከፈረሰህ ፡ ውረድ!»
አለው ፡ ታራስ ።

አንድሬይም ፡ እንደ ፡ ታዛዥ ፡ ሕፃን ፡ ከፈረሱ ፡ ወርዶ ፡
ከታራስ ፡ ፊት ፡ ቆመ ።

«በል ፡ ሳትንቀሳቀስ ፡ ቀጥ ፡ ብለህ ፡ ቁም! እኔው ፡ ወለ
ድሁህ ፤ እኔው ፡ እገድልሃለሁ!» አለና ፡ ታራስ ፡ ያነገተውን ፡
ጠበንጃ ፡ አወለቀ ።

አንድሬይ ፡ አመድ ፡ መስሎ ፡ ገርጥቶ ፡ ቆመ ። እንደ
ቆመም ፡ አንድ ፡ ስም ፡ በመጥራት ፡ ከንፈሮቹ ፡ ቀስ ፡ ብለው ፡
ተንቀሳቀሱ ። የጠራው ፤ የሃገሩን ፡ ስም ፤ የእናቱን ፡ ስም ፤
ወይም ፡ የወንድሞቹን ፡ ስም ፡ አይደለም ። የዚያችን ፡ የፖ
ላንድ ፡ ቆንጆ ፡ ስም ፡ ነው ። ወዲያው ፡ ታራስ ፡ ተኮሰ ።

በሰለት ፡ እንደተመታ ፡ አገዳ ፡ አንገቱን ፡ ዘንበል ፡ አድርጎ ፡ አንድም ፡ ቃል ፡ ሳይተነፍስ ፤ አንድሬይ ፡ ግሩ ፡ ላይ ፡ ሽብልል ፡ አለ ።

የገዛ ፡ ልጁ ፡ ገዳይ ፤ ለረጅም ፡ ጊዜ ፡ ቆሞ ፡ በድኑን ፡ አካል ፡ ተመለከተው ። ከሞተ ፡ በኋላም ፡ እንኳን ፡ የተዋበ ፡ ጎልማሳ ፡ ነበር ። ከአጭር ፡ ጊዜ ፡ በፊት ፡ የሕይወትን ፡ ኃይልና ፡ ግርማ ፡ የተጎናጸፈው ፤ የማንንም ፡ ሴት ፡ ልብ ፡ የሚማርክ ፡ ቆንጆው ፡ የወንድ ፡ መልኩ ፡ አሁንም ፡ እንደተዋበ ፡ ነው ።

«እንዴት ፡ ያለ ፡ ኮዛክ ፡ ይሆን ፡ ነበር! ቁመቱ ፡ ሎጋ ፤ ቅንድቡ ፡ ጥቁር ፤ መልኩ ፡ ገራም ፤ በውጊያ ፡ ላይ ፡ ግን ፡ ክንደ ፡ ጠንካራ! ታዲያ ፡ አሁን ፡ በከንቱ ፡ ተቀጪ ። እንደ ፡ ልክስ ክስ ፡ ውሻ ፤ በውርደት ፡ ተቀጪ!» አለ ፡ ታራስ ።

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ አስታጥ ፡ ጋልቦ ፡ መጣና ፤ «ባትኮ ፤ ምንድን ፡ ነው ፡ ያደረግኸው? አንተ ፡ ነህ ፡ የገደልኸው?» አለና ፡ ጠየቀው ።

ታራስም ፡ ራሱን ፡ በመነቅነቅ ፡ መለሰለት ።

አስታጥ ፡ የሞት ፡ ጥላ ፡ የጋረዳቸውን ፡ የወንድሙን ፡ ዓይኖች ፡ ትክ ፡ ብሎ ፡ ተመለከተና ፡ በሐዘን ፡ ተዋጠ ። ወዲያው ፡ አባቱን ፤ «ባትኮ ፤ ጠላቶቻችን ፡ እንዲያዋርዱት ፡ ወይም ፡ አሞራ ፡ እንዳይበላው ፡ በክብር ፡ እንቅበረው ።» አለው ።

ታራስም ፤ «እኛም ፡ ሳንረዳቸው ፡ እነሱው ፡ ይቀብሩ ታል ። ብዙ ፡ የሚያለቅሱለትና ፡ የሚያዝኑለትም ፡ ሞልተዋል ።» አለ ።

ሆኖም ፡ ለአንድ ፡ ሁለት ፡ ደቂቃ ፡ ያህል ፡ ቆሞ ፡ እዚኸው ፡ ወድቆ ፡ ተኩላ ፡ ይብላው ፡ ወይስ ፡ ስለጀግንነቱ ፡ የክብር ፡ ቀብር ፡ ይደረግለት? እያለ ፡ ሲያሰላስል ፤ ወዲያው ፡ ጎሎኮፒቱን ፡ ወደሱ ፡ እየጋለበ ፡ ሲመጣ ፡ አየ ።

«ወዋልን ፤ ኮሎኔል! ፖሊሾች ፡ ተጨማሪ ፡ ጦር ፡ ለእርዳታ ፡ ደርሰላቸው ፡ ጠንክረዋል!»

፪፬፰

ጎሎኮፒቱን ፡ ይህን ፡ ከመናገሩ ፤ ሾቩቱዜንኮ ፡ ጋልቦ ፡ ደረሰ ።

«ወዋልን ፡ ኮሎኔል! አዲስ ፡ ጉልበት ፡ ጦር ፡ መጥቶብናል!»

ሾቩቱዜንኮ ፡ ይህን ፡ ከመናገሩ ፡ ፒሳሬንኮ ፡ በእግሩ ፡ እየሮጠ ፡ መጣ ፡ «ባትኮ ፡ የት ፡ ነው ፡ ያለህ? ኮዛኮች ፡ ይፈልጉሃል ። የጦር ፡ አለቃው ፡ ኔቪሊችኪይ ፡ እንዲሁም ፡ ዛዶሮ ሻኒይና ፡ ቼሬቪቼንኮ ፡ ሞተዋል! ነገር ፡ ግን ፡ ኮዛኮች ፡ እንተን ፡ ሳናይ ፡ አንሞትም ፡ ብለው ፡ ጸንተው ፡ ቆመዋል ። በመሞቻቸው ፡ ሰዓት ፡ አንተ ፡ እንድታያቸው ፡ ይፈልጋሉ ።» አለ ።

«ፈረስህ ፡ ላይ ፡ ውጣ ፤ አስታጥ!» አለና ፡ ታራስ ፡ በዚች ፡ በመጨረሻዋ ፡ የሞት ፡ ሰዓት ፡ ኮዛኮቹን ፡ ሊያያቸውና ፡ እነሱም ፡ የጦር ፡ መሪያቸውን ፡ እንዲያዩት ፡ ወደነሱ ፡ ለመሄድ ፡ ተጣድፎ ፡ ተነሳ ።

ነገር ፡ ግን ፡ እነታራስ ፡ ከነበሩበት ፡ ሜካ ፡ ጋልቦው ፡ ከመውጣታቸው ፡ በፊት ፤ ጦርና ፡ ጎራዴ ፡ የያዙ ፡ የጠላት ፡ ፈረሰኞች ፡ የሜካውን ፡ ዙሪያ ፡ ከብበው ፡ በየዛፎቹ ፡ መካከል ፡ ብቅ ፡ ብቅ ፡ አሉ ።

«አስታጥ! አስታጥ! አይዞህ ፡ በርታ!» አለና ፡ ታራስ ፡ ጎራዴውን ፡ መዝዞ ፡ ወዲህም ፡ ወዲያም ፡ ይሰነዝር ፡ ጀመር ።

ስድስት ፡ ፈረሰኞች ፡ ተመድርፈው ፡ ወደ ፡ አስታጥ ፡ ገሰገሱ ። ግን ፡ ክፉ ፡ ዕጣ ፡ ወደቀባቸው ። ያንዱ ፡ አንገት ፡ ወዲያው ፡ ተሽከርክሮ ፡ በረረ ። ሌላው ፡ ፈረሱን ፡ እገታለሁ ፡ ሲል ፡ ወርዶ ፡ በጭንቅላቱ ፡ ተከሰከሰ ። ሶስተኛው ፡ ደግሞ ፡ ደረቱ ፡ በጦር ፡ ተበሳ ። አራተኛው ፡ ፈረሱ ፡ በጥይት ፡ ተመታና ፡ አገርግሮ ፡ ሲወድቅ ፡ ከሥር ፡ አድርጎ ፡ ጨፈለቀው ።

«እንዲያ ፡ ነው ፤ ልጄ! ጎሽ ፡ እንዲያ ፡ ነው ፤ አስታጥ! እኔም ፡ እንዲሁ ፡ እሠራላቸዋለሁ!» ብሎ ፡ ሮኸና ፤ ታራስ ፡ ጠላቶቹን ፡ መጨረጭፍ ፡ ቀጠለ ። ዓይኑን ፡ ከአስታጥ ፡ ላይ ፡

ሳይነቅል፡ ጐራዴውን፡ ግራና፡ ቀኝ፡ እየሰነዘረ፡ በከበቡት፡ ጠላቶቹ፡ ራስ፡ ላይ፡ ያሳርፈው፡ ጀመር። ወዲያው፤ ስምንት፡ የሚሆኑ፡ ሰዎች፡ እስታፕን፡ ሲከብቡት፡ አየና፤ «እስታፕ! እስታፕ! አይዞህ፡ ጠንክር!» እያለ፡ ሲያበረታታው፤ እስታፕ፡ ግን፡ በቁጥር፡ ስላየሉበት፡ ሊቋቋማቸው፡ አልቻለም።

ወዲያው፡ ገመድ፡ ወርውረው፡ አንገቱን፡ ጠለፉትና፡ ተብትበው፡ አሥረው፡ ወሰዱት።

ታራስ፤ «እስታፕ! ወይኔ፡ እስታፕ! እስታፕ!» እያለ፡ ከፊቱ፡ የሚያገኛቸውን፡ ሁሉ፡ እየጨፈጨፈ፤ ለልጁ፡ ለመድረስ፡ ይጥር፡ ጀመር።

ግን፡ ወዲያው፡ እሱም፡ ራሱ፡ በአንድ፡ ከባድ፡ ነገር፡ ሲመታ፡ ተሰማው። የሚያየው፡ ነገር፡ ሁሉ፡ የሚዞር፡ የሚሸከረከር፡ መሰለው። ለአጭር፡ ጊዜ፤ የሰው፡ ጭንቅላት፤ ጦር፤ ጢስና፡ የእሳት፡ ወላፊን፡ ተዘበራርቆ፡ በዓይኑ፡ ላይ፡ ዞረበት። ከዚያ፡ ጭጋግ፡ እንደጋረደው፡ ሁሉ፡ ብዥ፡ አለበት። ወዲያው፡ እንደ፡ ትልቅ፡ ወርካ፡ ጅው፡ ብሎ፡ ወደቀና፡ ዓይኖቹን፡ ከባድ፡ ጉም፡ ሸፈናቸው።

ምዕራፍ፡ አሥር።

ታራስ፡ ከከባድ፡ ስካር፡ በኋላ፡ ከእንቅልፍ፡ ነቅቶ፡ ጠፍቶ፡ የነበረውን፡ አዕምሮውን፡ እንዳገኘ፡ ሰው፡ ያለበት፡ አካባቢ፡ ግራ፡ ገብቶት፤ «እንዴት፡ ብዙ፡ ነው፡ የተኛ ሁት!» አለ። እጅና፡ እግሩ፡ በድካም፡ ዝሎ፡ ተሳስሯል። እንግዳ፡ የሆነ፡ ክፍል፡ ጣራና፡ ግድግዳ፡ ድብዝዝ፡ ብሎ፡ በፊቱ፡ እንደሚሸከረከር፡ ሁሉ፡ ብዥ፡ ብዥ፡ አለበት። በመጨረሻ፡ አጠገቡ፡ ቁጭ፡ ብሎ፡ ትንፋሹን፡ ሲያዳምጥ፡ የቆየውን፡ ቶቭካችን፡ አየው።

ቶቭካችም፡ በልቡ፤ አዎ፤ እንዲያውም፡ ለዘለዓለም፡

ተኝተህ፡ ልትቀር፡ ነበር!» ብሎ፡ አሰበና፡ ነገር፡ ግን፡ ምንም፡ ሳይናገር፡ ታራስ፡ ዝም፡ ብሎ፡ እንዲጋደም፡ በምልክት፡ አሳየው።

ታራስ፡ ግን፤ «ንገረኝ፡ እንጂ፤ ለመሆኑ፡ የት፡ ነው፡ ያለሁት?» አለና፡ የሆነውን፡ ሁሉ፡ ለማስታወስ፡ ይሞክር፡ ጀመር።

ዓደኛውም፤ «አርፈህ፡ ተኛ! ደግሞ፡ ከዚህ፡ በላይ፡ ምን፡ ትፈልጋለህ? የሠራ፡ አካላትህ፡ እንደተቆራረጠ፡ አትመለከትም? አንድ፡ ጊዜም፡ ሳልቆም፡ አንተን፡ ይገፍ፡ ስጋልብ፡ ይኸው፡ አሥራ፡ አምስት፡ ቀኔ፡ ነው። አንተም፡ ይህን፡ ሁሉ፡ መንገድ፡ ስንመጣ፡ ትኩሳት፡ ተነስቶብህ፡ የሆነ፡ ያልሆነውን፡ ስትቀባጅር፡ ነበር። በፀጥታ፡ ስትተኛ፡ ይህ፡ የመጀመሪያ፡ ጊዜህ፡ ነው። ስለዚህ፤ ኋላ፡ ስቃይ፡ እንዳይደርስብህ፡ አርፈህ፡ ብትተኛ፡ ይሻልሃል።» አለና፡ ተቆጣው።

ታራስ፡ አሁንም፡ ምን፡ እንደደረሰበት፡ ከመጀመሪያው፡ ለማስታወስ፡ መሞከሩን፡ አልተወም።

«አዎ፤ ተከብቤ፤ ፖሊሾች፡ ሊማርኩኝ፡ እንደነበር፡ ትዝ፡ ይለኛል! ያንን፡ ሁሉ፡ ሰው፡ ጥሶ፡ ለመውጣት፡ ምንም፡ ዘዴ፡ አልነበረኝም!» አለ።

በዚህን፡ ጊዜ፡ ቶቭካች፤ ተንኮለኛ፡ ህፃን፡ እያስቸገራት፡ ትዕግሥቷ፡ እንዳለቀ፡ ሞግዚት፡ በቁጣ፡ ጮኸ፡ እንዲህ፡ አለው፤

«ዝም፡ በል፡ ነው፡ የምልህ፤ አንት፡ የሰይጣን፡ ልጅ! አንዴት፡ እንዳመለጥህ፡ ማወቁ፡ ምን፡ ይጠቅምሃል? ዋናው፡ ነገር፡ ማምለጥህ፡ ብቻ፡ ነው። ማወቅ፡ የሚገባህ፤ የማይከዳህ፡ ሰዎች፡ መኖራቸውን፡ ብቻ፡ ነው! ገና፡ ረጅም፡ መንገድ፡ ብዙ፡ ሌሊት፡ መጓዝ፡ አለብን፤ ለመሆኑ፡ እንደተራ፡ ኮዛክ፡ የምትፈለግ፡ መስሎሃል? የለም፤ እጅህን፡ ይዞ፡ ለሚሰጣቸው፡ ሁለት፡ ሺ፡ ዱካት፡ ጉርሻ፡ አውጀዋል።»

በዚህን ጊዜ ፡ ታራስ ፤ «አስታጥስ ፡ እንዴት ፡ ሆነ?» ብሎ ፡ ጮኸና ፡ አስታጥ ፡ እሱው ፡ እያየው ፡ ተይዞ ፡ እንደታሠረና ፡ አሁንም ፡ በፖሊሾች ፡ እጅ ፡ መሆኑ ፡ ትዝ ፡ ብሎት ፡ ለመነሳት ፡ ይፍጨረጨር ፡ ጀመር ።

የሽማግሌ ፡ ልቡ ፡ በሐዘን ፡ ተጨበጠ ። ቁስሉ ፡ የታሰረበትን ፡ ከየሥፍራው ፡ መነጫጭቆ ፡ ወረወረው ። ሊናገርም ፡ ሞከረ ። ግን ፡ ትኩሳትና ፡ ቅዠት ፡ ተነሳበትና ፡ እየተንቀጠቀጠ ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ ነገር ፡ ይቀባጅር ፡ ጀመር ። ታማኙ ፡ ጓደኛው ፡ በንዴት ፡ እየተሳደበ ፡ ቆሞ ፡ ይመለከተዋል ። ወዲያው ፡ እጅና ፡ እግሩን ፡ ያዘና ፡ እንደ ፡ ህፃን ፡ ጨብጦ ፡ ቁስሉን ፡ ሁሉ ፡ እንደገና ፡ ካሰረለት ፡ በኋላ ፡ በጀንዲ ፡ ጠቅልሎ ፡ ከኮርቻው ፡ ጋር ፡ በገመድ ፡ ጠፍር ፡ አስሮት ፡ እሱም ፡ ተፈናጥጦ ፡ ይዞት ፡ ጋለበ ።

«በትሞትም ፡ ብትቆምም ፡ እዚያው ፡ አደርስሃለሁ! ፖሊሾች ፡ በኮዛክ ፡ አጽምና ፡ ደምህ ፡ እያፈዙ ፡ ሰውነትህን ፡ ቆራርጠው ፡ እንዲጥሉህ ፡ አልፈቅድላቸውም ። አሞራ ፡ ዓይንህን ፡ ቢያነቁረውም ፤ የሃገራችን ፡ መስክ ፡ አሞራ ፡ ይሁን ፡ እንጂ ፤ ከፖላንድ ፡ ምድር ፡ የሚነሳ ፡ አሞራ ፡ አይሆንም ። ሞትህም ፡ ቆምህም ፤ ኡክሬይን ፡ አደርስሃለሁ!» አለና ፡ ታማኙ ፡ ጓደኛ ፡ ሌት ፡ ተቀን ፡ ጋልቦ ፡ ታራስን ፡ አሁንም ፡ ያው ፡ እንደ ፡ በድን ፡ እንደሆነ ፡ ከዛፖሮኸያን ፡ ሴት ፡ አደረሰው ። እዚያም ፡ ያለመሰልቸት ፡ በቅጠላ ፡ ቅጠልና ፡ በቅባት ፡ መድሃኒት ፡ እያከመ ፡ ከዚህም ፡ ሌላ ፡ አንዲት ፡ አይሁዳዊት ፡ መድሃኒት ፡ አዋቂ ፡ ሴት ፡ ፈልጎ ፡ አምጥቶ ፡ እሷም ፡ ብዙ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ አይነት ፡ መድሃኒት ፡ እየቀመመች ፡ አንድ ፡ ወር ፡ ሙሉ ፡ ካጠጣችው ፡ በኋላ ፡ ታራስ ፡ ማገገም ፡ ጀመረ ። የመድሃኒቱ ፡ ኃይል ፡ ይሁን ፡ ወይም ፡ እንደ ፡ ብረት ፡ የጸናው ፡ የእሱ ፡ የራሱ ፡ የመንፈስ ፡ ብርታት ፡ ረድቶት ፡ በአንድ ፡ ወር ፡ ተኩል ፡ ጊዜ ፡ ቁስሉ ፡ ሁሉ ፡ ድኖ ፡ ቆሞ ፡ ለመሄድ ፡ ቻለ ። ምን ፡ ያህል ፡ ከባድ ፡ ቁስል ፡ ቆስሎ ፡ እንደነበር ፡ ምልክት ፡

ሆኖ ፡ የሚያስረዳው ፡ በጎራዴ ፡ ተመትቶ ፡ የዳነው ፡ የቁስሉ ፡ ለምጥ ፡ ብቻ ፡ ነበር ። ነገር ፡ ግን ፡ ትካዜና ፡ ሐዘን ፡ እንደተጫነው ፡ ይታይበት ፡ ጀመር ። ግንባሩ ፡ ዘወትር ፡ እንደተከፋተረ ፡ ነው ። አካባቢውን ፡ ሲመለከት ፤ በሴቹ ፡ ውስጥ ፡ ሁሉም ፡ ነገር ፡ ተለውጧል ። የቀድሞ ፡ ጓደኞቹ ፡ ሁሉ ፡ ሞተዋል ። ለተቀደሰው ፡ የሃይማኖትና ፡ የወንድማማችነት ፡ ዓላማ ፡ ከተሰለፉት ፡ ውስጥ ፡ አንድም ፡ እንኳን ፡ አልተረፈም ። ታታሮቹን ፡ ተከታትለው ፡ ከኮቬቮይው ፡ ጋር ፡ የዘመቱትም ፡ ከጠፉ ፡ ቆይተዋል ። አንዳንዶቹ ፡ በወር ፡ ሚያ ፤ አንዳንዶቹም ፡ ምግብና ፡ ውኃ ፡ በሌለበት ፡ በክሪሚያ ፡ የጨው ፡ ባህር ፡ ረግረግ ፤ አንዳንዶቹም ፡ ተማርከውና ፡ ተዋርደው ፡ ቀልጠው ፡ ቀርተዋል ። የቀድሞው ፡ ኮቬቮይና ፡ ሌሎችም ፡ የታራስ ፡ የጥንት ፡ ጓደኞች ፡ አሁን ፡ የለም ። በጊዜያቸው ፡ ጠንካራ ፡ የኮዛክ ፡ ኃይል ፡ በነበሩት ፡ ጀግኖች ፡ ላይ ፡ አሁን ፡ አረም ፡ በቅሎባቸዋል ። ለታራስ ፡ ያለፈው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ እንዳንድ ፡ ድብልቅልቅ ፡ ያለ ፡ ትልቅ ፡ ድግስ ፡ ሆኖ ፡ ታየው ። በድግሱም ፡ ላይ ፡ ተጋባዦች ፡ እንግዶችና ፡ አሽከሮች ፡ ሰፃፃፍ ፡ ድስቱን ፡ ሁሉ ፡ ሰባብረው ፤ አንድ ፡ ጠብታ ፡ የወይን ፡ ጠጅ ፡ እንኳን ፡ ሳይተርፍ ፡ ከፍተኛ ፡ ዋጋ ፡ ያላቸውን ፡ ብርጭቆዎችና ፡ ጸዋዎች ፡ ዘርፈው ፤ በመጨረሻ ፡ ጌትዮው ፤ «ምነው ፡ ይህ ፡ ድግስ ፡ ባልተደገለ ፡ ኖሮ ።» ብሎ ፡ ይፀፀታል ።

በሠፈሩ ፡ ያሉት ፡ ሁሉ ፡ ታራስን ፡ ለማጽናናትና ፡ ለማስደሰት ፡ ቢደክሙ ፡ ምንም ፡ አልሆነላቸውም ። ሸበቶና ፡ ረጅም ፡ ጢም ፡ ያላቸው ፡ ባንዱራ ፡ መቸዎችም ፡ ሁለትና ፡ ሶስት ፡ ሆነው ፡ እየመጡ ፡ የኮዛክ ፡ ጀግንነቱን ፡ ለማሞገስ ፡ ቢሞክሩ ፡ ከንቱ ፡ ልፋት ፡ ሆነባቸው ። ማናቸውንም ፡ ነገር ፡ በቀዘቀዘ ፡ አስተያየት ፡ እየተመለከተ ፤ አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ ፊቱ ፡ መሪር ፡ ሃዘን ፡ ይጎናፀፍና ፡ አንገቱን ፡ ደፍቶ ፤ «ወይ ፡ ልጄ! ልጄ ፡ አስታጥ!» እያለ ፡ ይተክሃል ።

ዛፖሮዥያኖች ፡ ለዘረፋ ፡ ባህር ፡ አቋርጠው ፡ ዘመቱ ።
 ሁለት ፡ መቶ ፡ ጀልባዎች ፡ በድኔፐር ፡ ወጥተው ፡ ዘለቁና ፡
 የእስያ ፡ ማይነርን ፡ ወደቦች ፡ ለእሳትና ፡ ለጎራዴ ፡ ዳረጓ
 ቸው ። የጨፈጨፉት ፡ የእስላም ፡ ሕዝብም ፡ የራስ ፡ ጥምጥ
 ም ፡ ደም ፡ በጠጣው ፡ መስክ ፡ ተበታትኖና ፡ በውሃው ፡ ዳር
 ም ፡ ሲንሳፈፍ ፡ ይታይ ፡ ጀመር ። እስያ ፡ ማይነር ፡ ብዙ ፡ ሰ
 ፋፊ ፡ የዛፖሮዥያን ፡ ሱሪዎችና ፡ ጥቋቁር ፡ የኮዛክ ፡ አለንጋ ፡
 የጨበጡ ፡ ጠያይም ፡ እጆች ፡ ተመለከተች ። ዛፖሮዥያኖ
 ቸ ፡ በየጓሮው ፡ የወይኑን ፡ ፍሬ ፡ ጨርሰው ፡ አትክልቱን ፡
 መነጣጥረው ፡ አጠፉት ። በየመስጊዱ ፡ የፈረሶቻቸው ፡ ፋን
 ድያ ፡ ተከመረበት ። የከበሩ ፡ የፔርሺያ ፡ ጨርቃ ፡ ጨርቆ
 ችን ፡ እየቀዳደዱ ፡ ድግ ፡ አደረጓቸው ። ብዙ ፡ ዘመን ፡ ካለ
 ፈም ፡ በኋላ ፡ አጫጭር ፡ የዛፖሮዥያን ፡ የትንባሆ ፡ ማጨ
 ሻቸው ፡ በየመስኩ ፡ ወድቆ ፡ ይገኝ ፡ ነበር ። ሃገሩን ፡ አውከ
 ውና ፡ ዘርፈው ፡ በደስታ ፡ ተመልሰው ፡ ጉዞ ፡ ጀመሩ ። በጀል
 ባዎቻቸው ፡ ሲጓዙም ፤ ባለአሥር ፡ መድፍ ፡ የቱርክ ፡ መር
 ከብ ፡ ደረሰባቸውና ፡ በአንድ ፡ እሩምታ ፡ ተኩስ ፡ ትናንሽ ፡
 ጀልባዎቻቸውን ፡ እንደ ፡ ወፍ ፡ በታተነባቸው ። ከነሱም ፡
 ሲሶ ፡ የሚሆኑት ፡ እዚያው ፡ ሰምጠው ፡ ሲቀሩ ፤ ሌሎቹ ፡ ግን ፡
 ተረዳድተው ፡ ሶስት ፡ እንስራ ፡ ሙሉ ፡ ወርቅ ፡ እንደጫኑ ፡
 ከድኔፐር ፡ ወደብ ፡ ደረሱ ። ነገር ፡ ግን ፡ ታራስ ፡ ይህን ፡ ሁሉ ፡
 ከምንም ፡ አልቆጠረውም ። እንደሚያድን ፡ ሁሉ ፡ መስኩን ፡
 አቋርጦ ፡ ሩቅ ፡ ይሄድና ፡ አንድም ፡ ጥይት ፡ ሳይተኩስ ፡ ይመ
 ለሳል ። ለአደን ፡ ብሎ ፡ በሚወጣበት ፡ ሰዓት ፡ ጠበንጃውን ፡
 መሬት ፡ ላይ ፡ አጋድሞ ፡ በትካዜ ፡ ይጨበጥና ፡ ከባህሩ ፡ ዳር ፡
 ተቀምጦ ፤ «ልጄ ፡ አስታፕ! ወይ ፡ ልጄ ፤ አስታፕ!» እያለ ፡
 በመደጋገም ፡ ሲተከዝ ፡ ለብዙ ፡ ሰዓት ፡ ይጎለታል ። ከፊቱ ፡
 ጥቁር ፡ ባህር ፡ ተንጣልሎ ፡ ያንፀባርቃል ። የባህር ፡ አምሮች ፡
 ራቅ ፡ ባሉ ፡ ቄጠማዎች ፡ መካከል ፡ ይጫጫሃሉ ። የታራስ ፡

ነጭ ፡ ጢም ፡ እንደ ፡ ብር ፡ ይብለጩለጫል ። እንባውም ፡ ከዓ
 ይኖቹ ፡ እየተንኳለለ ፡ ይወርዳል ።

ወደ ፡ ኋላ ፡ ታራስ ፡ ይህንን ፡ መሪር ፡ ሃዘንና ፡ ትካዜ ፡
 በፍጹም ፡ አልቻለውም ።

«የሆነው ፡ ይሁን ፡ እንጂ ፤ ሄጄ ፡ የደረሰበትን ፡ ሁናቴ ፡
 ማወቅ ፡ አለብኝ ። በሕይወት ፡ አለ ፡ ይሆን? ወይስ ፡ መቃብ
 ር ፡ ውስጥ ፡ ይሆን? ወይስ ፡ ሞቶ ፡ ቀባሪ ፡ አጥቶ ፡ ወድቆ ፡
 ይሆን? የመጣው ፡ ይምጣ ፡ እንጂ ፡ ሄጄ ፡ ማወቅ ፡ አለብኝ!»
 አለና ፡ አሰበ ።

ወዲያው ፡ በአንድ ፡ ሳምንት ፡ ውስጥ ፡ ሙሉ ፡ የዘመቻ ፡
 ትጥቁን ፡ ታጥቆና ፡ በፈረስ ፡ ሆኖ ፡ ዐማን ፡ ደረሰ ። እዚያ
 ም ፡ እንደደረሰ ፡ መስኮቶቹ ፡ በጢስ ፡ ጠቁረው ፤ ጣራውም ፡
 ተቀዳድሮ ፡ የወፍ ፡ መስፈሪያ ፡ ወደሆነ ፡ ቆሻሻ ፡ ጎጆ ፡ አመ
 ሬ ። ከጎጆው ፡ በር ፡ አጠገብ ፡ ጥራጊና ፡ ቆሻሻ ፡ ተከምሯል ።
 ከመስኮቶቹ ፡ በአንዱ ፡ ዳር ፡ ዳሩ ፡ ቀለማቸው ፡ በተበላሸ ፡
 ሉሎች ፡ ያጌጠ ፡ ሻሽ ፡ ያሰረች ፡ አይሁዳዊት ፡ ራስ ፡ ብቅ ፡ አለ ።

ታራስ ፡ ከፈረሱ ፡ ወረደና ፡ የልጓሙን ፡ ጠፍር ፡ ከበሩ ፡
 በተሰካ ፡ ቆልማማ ፡ ብረት ፡ ላይ ፡ እያሠረ ፤ «ባልሽ ፡ አለ?»
 አለና ፡ ጠየቀ ።

«እቤት ፡ ነው ።» አለችና ፡ አይሁዱ ፡ በፍጥነት ፡ ለፈ
 ረሱ ፡ በቁና ፡ ስንዴ ፤ ለመኮንኑም ፡ አንድ ፡ ዋንጫ ፡ ጠላ ፡
 ይዛ ፡ ቀረበች ።

«ታዲያስ ፤ አይሁድሽ ፡ የት ፡ ነው?» አላት ፡ ታራስ ።
 «በወዲያኛው ፡ ክፍል ፡ ጸሎት ፡ ያደርሳል ።» አለችና ፡
 ቡልባ ፡ ጠላውን ፡ ሲጠጣ ፤ አይሁዱ ፡ ሰላምታ ፡ በማቅረብና ፡
 መልካም ፡ ጤና ፡ በመመኘት ፡ በትህትና ፡ ትሽቆጠቆጥ ፡ ጀ
 መር ።

«እዚህ ፡ ቆይና ፡ ለፈረሴ ፡ እህልና ፡ ውሃ ፡ ስጭው ። እኔ ፡
 ከባልሽ ፡ ጋር ፡ ጉዳይ ፡ ስላለኝ ፡ ገብቼ ፡ ለብቻው ፡ አነጋግረ
 ዋለሁ ።» አለና ፡ ታራስ ፡ ገባ ።

አይሁዱ፤ ያንኬል፡ እንጂ፡ ሌላ፡ ሰው፡ አይደለም። በዚያ፡
ሥፍራ፡ በወለድ፡ አግድ፡ አበዳሪና፡ ባለ፡ መጠጥ፡ ቤት፡
ሆኖ፡ ተደለድሎ፤ ቀስ፡ በቀስ፡ የአካባቢውን፡ መኳንንትና፡
ሎሌዎቻቸውን፡ በእጁ፡ አግብቶ፡ ገንዘባቸውን፡ ይመጠም
ጣል። በአጭር፡ ጊዜ፡ ውስጥ፡ አይሁዳዊ፡ ተግባሩ፡ በዚያ፡
ቀበሌ፡ ሥር፡ ሰድዷል። በዚያ፡ ቀበሌ፡ በሶስት፡ ማይል፡
ዙሪያ፡ ቢፈለግ፡ አንድም፡ ቅጥ፡ ያለው፡ ጐጆ፡ አይገኝም።
ቤቱ፡ ሁሉ፡ አርጅቶ፡ በመፍረስ፡ ላይ፡ ነው። ሁሉም፡ ነገር፡
በመጠጥ፡ እየባከነ፤ ከድህነትና፡ ከቡትቶ፡ በቀር፡ ምንም፡
አልተረፈም። በጠቅላላው፡ ቀበሌው፡ የዘመቻ፡ ወይም፡
የበሽታ፡ ወረራ፡ ያጠቃው፡ ይመስላል። ያንኬል፡ በዚያ፡
ሥፍራ፡ ተጨማሪ፡ አሥር፡ ዓመታት፡ ቢቆይ፡ ምናልባት፡
መላውን፡ የመስፍኑን፡ ግዛት፡ እንደዚያ፡ ባራቆተው፡
ነበር።

ታራስ፡ ከክፍሉ፡ ውስጥ፡ ገባ። አይሁዱ፡ ራሱን፡
በአደፈ፡ ጨርቅ፡ ተከናንቦ፡ ይፀልያል። በሃይማኖቱ፡ መሠረት፡
ሲፀልይ፡ ምራቁን፡ መትፋት፡ ስላለበት፡ ለመጨረሻ
ው፡ ጊዜ፡ ለመትፋት፡ ዘወር፡ ሲል፡ ከኋላው፡ የቆመውን፡
ቡልባን፡ አየ። በዚህን፡ ጊዜ፡ ቡልባን፡ ለሚይዝ፡ ሰው፡
የተዳረገው፡ ሁለት፡ ሺ፡ ዱካት፡ በዓይኑ፡ ላይ፡ ብልጭ፡
አለበት። ግን፡ ለሃብት፡ በመጓጓዩ፡ ሃፍረት፡ ተሰማውና፡
በአይሁድ፡ ነፍስ፡ ውስጥ፡ ዘወትር፡ እንደ፡ ትል፡ የሚርመ
ሰመሰውን፡ የወርቅ፡ ፍላጐት፡ ከሃሳቡ፡ ለማጥፋት፡ አጥብቆ፡
ሞከረ።

አይሁዱ፡ ወዲያው፡ እጅ፡ እየነሳ፤ አብረው፡ እንዳይ
ታዩም፡ በጥንቃቄ፡ በሩን፡ ሲቆልፍ፡ ታራስ፡ እንዲህ፡ አለ
ው፤ «ያንኬል! ከዚህ፡ ቀደም፡ ሕይወትህን፡ አድኛታለሁ።
እኔ፡ ባላድንህ፡ ዛፖሮኸኖቻችሁ፡ እንደ፡ ውሻ፡ ቆራርጠው፡
ይጥሉህ፡ ነበር። አሁን፡ ያንተ፡ ተራ፡ ነው። አንድ፡ የምትረ
ዳኝ፡ ነገር፡ አለ።»

«የምን፡ እርዳታ? የምችለው፡ ነገር፡ ከሆነ፡ ለምን፡
አልረዳዎትም?»

«በንግግር፡ ጊዜ፡ አታጥፋ። ቶሎ፡ ወደ፡ ዋርሶ፡ ውሰድኝ።»

ያንኬል፡ በመደነቅ፡ ቅንድቦቹን፡ ሸብሽቦ፤ «ወደ፡
ዋርሶ! እንዴት፡ ወደ፡ ዋርሶ!» አለ።

«በወሬ፡ ጊዜ፡ አታጥፋ፡ ነው፡ የምልህ። ወደ፡ ዋርሶ፡
ውሰድኝ። የመጣው፡ ይምጣ፡ እንጂ፡ አንድ፡ ጊዜ፡ ላየው
ና፡ እንዲት፡ ቃል፡ ብቻ፡ እንኳን፡ ቢሆን፡ ላናግረው፡ እፈልጋለሁ።»

«ለማን፡ ነው፡ አንዱ፡ ቃል?»

«ለእሱ፤ ለአስታፕ፤ ለልጄ!»

«እንዴት? ጌታዬ፡ አያውቁም፡ እንዴ፡...»

«ሁሉንም፡ አውቃለሁ። እኔን፡ ይዞ፡ ለሚያቀርብ፡
ሁለት፡ ሺ፡ ዱካት፡ ዳርገዋል። የነፍሴን፡ ዋጋ፡ ያውቁታል።
እኔህ፡ አህያች! እኔ፡ ለአንተ፡ አምስት፡ ሺ፡ እስጥሃለሁ።
አሁን፡ ሁለቱ፡ ሺ፡ ይኸውልህ፤ የቀረውን፡ ስመለስ።»
አለና፡ ቡልባ፡ ሁለት፡ ሺ፡ ዱካት፡ ከቆዳ፡ ከረጢት፡ ዘረገፈለት።

አይሁዱ፡ ወዲያው፡ ፎጣ፡ አመጣና፡ ገንዘቡን፡ ሸፈ
ነው። ወዲያውም፡ አንድ፡ ዱካት፡ አንስቶ፡ በጣቱም፡ በጥርሱም፡
እየመረመረ፡ ያደንቅ፡ ጀመር።

«አቤት፡ እንዴት፡ የሚያምሩ፡ ሳንቲሞች! አቤት፡ የወርቁ፡
ማማር! ጌታዬ፡ ይህን፡ ወርቅ፡ የዘረፉት፡ ሰው፡ ይብላኝለት!
መቼም፡ ይህን፡ መሳይ፡ የሚያምር፡ ዱካት፡ ተዘርፎ፡
ባህር፡ ገብቶ፡ ራሱን፡ ይገድላል። እንጂ፡ አንዲት፡ ሰዓት፡
እንኳን፡ በሕይወት፡ እንዳልቆየ፡ እርግጠኛ፡ ነኝ።»

«አንተንም፡ ሳልጠይቅ፡ እኔው፡ ብቻዬን፡ ወደ፡ ዋርሶ፡
በሄድሁ፡ ነበር። ግን፡ መደበኛና፡ ማታለል፡ ስለማይሆን
ልኝ፡ እነዚያ፡ የተረገሙ፡ ፖሊሾች፡ ያውቁኝና፡ ሊይዙኝ፡

ይችላሉ ። እናንተ ፡ አይሁዶች ፡ ግን ፡ ለዚህ ፡ ሥራ ፡ በተለይ ፡ የተፈጠሩችሁ ፡ ናችሁ ። ዘዴውን ፡ ሁሉ ፡ ታውቃላችሁ ። ሰይጣንን ፡ ራሱን ፡ ቢሆንም ፡ እንኳን ፡ ማታለል ፡ አያቅታችሁም ። ስለዚህ ፡ ነው ፡ ወዳንተ ፡ የመጣሁ ። ወዲህም ፡ ደግሞ ፡ በዋርሶ ፡ ብቻዬን ፡ ምንም ፡ ነገር ፡ ልሠራ ፡ አልችልም ። በል ፡ አሁን ፡ ጋሪህን ፡ ጫንና ፡ እዚያ ፡ አድርስኝ!»

«ለመሆኑ ፡ ጌታዬ ፡ እንደሚያስቡት ፡ እንዲያው ፡ ተነስቼ ፡ ባዝራዬን ፡ ጭኚ ፤ ሂጅ ፡ ግራጭ ፤ በማለት ፡ ብቻ ፡ የምንደርስ ፡ ይመስለዎታል? ጌታዬን ፡ ሳልሸሽግ ፡ እንዲህ ፡ እንዳሉ ፡ በግልጽ ፡ የምወስደዎት ፡ ይመስለዎታል?»

«በላ ፡ ሸሽገኝ ። እንደፈለግህ ፡ አድርገህ ፡ ሸሽገኝ! እንዲያውም ፡ ምናልባት ፡ በባዶ ፡ በርሚል ፡ ብትከትተኝ ፡ ይሻላል ።»

«ውይ! ውይ! ለመሆኑ ፡ ጌታዬ ፡ በበርሚል ፡ ውስጥ ፡ ለመደበቅ ፡ የሚችሉ ፡ ይመስለዎታል? ለሚያይ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በበርሚሉ ፡ ውስጥ ፡ ሾድካ ፡ ያለ ፡ እንደሚመስል ፡ ጌታዬ ፡ አያውቁም?»

«ታዲያ ፡ ይምሰላቸዋ ።»

«እንዴት! ሾድካ ፡ ይምሰላቸው?» አለና ፡ አይሁዱ ፡ ግራ ፡ ቀኝ ፡ ጆሮ ፡ ግንዱ ፡ አጠገብ ፡ ያለውን ፡ ጸጉሩን ፡ በሁለት ፡ እጁ ፡ ይዞ ፡ ወደ ፡ ላይ ፡ አነሳው ።

«ምነው ፤ ምን ፡ አስደነገጠህ?» አለው ፡ ቡልባ ።

«ሾድካን ፡ እግዚአብሔር ፡ የሠራው ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ እንዲጠጣው ፡ መሆኑን ፡ ጌታዬ ፡ እንዴት ፡ አያውቁም? እዚያ ፡ ያሉት ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፡ መጠጥ ፡ ይወዳሉ ። ያየ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ በርሚሉን ፡ ተከትሎ ፡ ሸንቁሮ ፡ ይሞክርና ፡ ወዲያው ፡ ሾድካ ፡ እንደማይወጣው ፡ ይገነዘባል ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ 'አይሁድ ፡ ባዶ ፡ በርሚል ፡ ይዞ ፡ አይሄድም ። እዚህ ፡ ላይ ፡ አንድ ፡ የተሰወረ ፡ ተንኮል ፡ አይጠፋም! አይሁዱን ፡ ያዙት! አይሁዱን ፡ እሠሩት! ገንዘቡን ፡ ሁሉ ፡ ተረከቡት! አይሁዱን ፡ ወዲያ ፡

ወህኒ ፡ ቤት ፡ ውስዱት!» ይባላል ። ማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ወንጀል ፡ ቢሠራ ፡ የሚወነጀለው ፡ አይሁዱ ፡ ነው ። አይሁድን ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ እንደ ፡ ውሻ ፡ ነው ፡ የሚገምተው ። አይሁድ ፡ ከሆነ ፡ የሰው ፡ ፍጡር ፡ እንኳን ፡ አይመስላቸውም ።»

«በል ፡ እንግዲያው ፡ አሣ ፡ በተጫነ ፡ ጋሪ ፡ ውስጥ ፡ ደብቀኝ ።»

«አይቻልም ፡ ጌታዬ ። በመላው ፡ የፖላንድ ፡ ምድር ፡ ሕዝቡ ፡ እንደ ፡ ውሻ ፡ ተርቧል ። አሣውን ፡ ሁሉ ፡ ይሰርቁና ፡ እርስዎን ፡ ያገኙዎታል ።»

«እንግዲህ ፡ ከፈለግህ ፤ በሰይጣን ፡ ጀርባ ፡ ላይ ፡ ቢሆንም ፡ አስቀምጠኝ ። ብቻ ፡ እዚያ ፡ ልድረስ!»

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ አይሁዱ ፡ እጅጊውን ፡ ወደ ፡ ላይ ፡ እየሰበሰበ ፡ ከንዶቹን ፡ ዘርግቶ ፡ ወደ ፡ ታራስ ፡ ቀረበና ፡ «ይስሙኝ! ይስሙኝ! ጌታዬ! ዘዴው ፡ ይኸውልዎት ። የቤተ ፡ መንግሥት ፡ ሕንፃና ፡ የጦር ፡ ምሽግ ፡ አሁን ፡ በየሥፍራው ፡ በመሠራት ፡ ላይ ፡ ነው ። የፈረንሳይ ፡ መሃንዲሶች ፡ ስለመጡ ፡ በየመንገዱ ፡ ብዙ ፡ ድንጋይና ፡ ሸክላ ፡ ይጓዛል ። ጌታዬ ፡ በጋሪው ፡ ላይ ፡ ይጋደሙና ፡ በላይዎ ፡ ላይ ፡ ሸክላ ፡ እደረድር ብዎታለሁ ። ጌታዬ ፡ ጤናማና ፡ ጠንካራ ፡ ይመስላሉ ። ስለዚህ ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ ትንሽ ፡ ከበድ ፡ ቢል ፡ ለጉዳት ፡ አይሰጠዎም ። ደግሞ ፡ ከሥር ፡ በኩል ፡ ጌታዬን ፡ ለመመገብ ፡ ቀዳዳ ፡ አበጃለሁ ።» አለ ።

ታራስም ፤ «ብቻ ፡ እዚያ ፡ አድርስኝ ፡ እንጂ ፤ የፈለግኸውን ፡ አድርግ!» አለና ፡ ተስማማ ።

አንድ ፡ ሰዓት ፡ ያህል ፡ ቆይቶ ፤ ሸክላ ፡ የተጫነ ፡ አንድ ፡ ጋሪ ፡ በሁለት ፡ አጋሰሶች ፡ እየተሳበ ፡ ከፀማን ፡ ወጣ ። ከአጋሰሶቹ ፡ በአንዱ ፡ ላይ ፡ ረጅሙ ፡ ያንኬል ፡ በመንገድ ፡ ዳር ፡ ያለ ፡ የቪርስታ ፡ ምልክት ፡ መስሎ ፡ ተቀምጦ ፡ ጌኛው ፡ ፈረሰ ፡ ሲያንገጨገጨው ፡ ከአይሁድ ፡ ቆቡ ፡ ዘልቆ ፡ በጆሮ ፡ ግንዱ ፡ የወረደው ፡ ጸጉሩ ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡ ይወዛወዛል ።

በዚያን ፡ ዘመን ፡ እንደ ፡ አሁኑ ፡ የነጋዴዎች ፡ ሥቃይ ፡
የሆኑት ፡ የቀረጥ ፡ መሥሪያ ፡ ቤት ፡ ባለሥልጣኖችና ፡ ፈታሾች ፡
ሰላልነበሩ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ የፈለገውን ፡ ነገር ፡ ጭኖ ፡
ያለ ፡ ችግር ፡ ያልፍ ፡ ነበር ። አንድ ፡ ሰው ፡ መንገደኛውን ፡
አቁሞ ፡ የፈተሸ ፡ እንደሆነም ፤ ለገዛ ፡ ጥቅሙ ፡ ሲል ፡ ብቻ ፡
ሲሆን ፡ ይኸውም ፡ በተለይ ፡ የተጫነው ፡ ዕቃ ፡ ዓይኑን ፡
የማረከው ፡ እንደሆነና ፡ ሰውየው ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ የሥልጣን ፡
መብት ፡ የኖረው ፡ እንደሆነ ፡ ነው ። ሽክላዎቹ ፡ ግን ፡
ማንንም ፡ ሰው ፡ ስለማያጓጉ ፡ ያለችግር ፡ የከተማውን ፡ በር ፡
አልፈው ፡ ገቡ ። ቡልባ ፡ ከተጋደመበት ፡ ጠባብ ፡ የሸክላ ፡
ወጥመድ ፡ ሆኖ ፡ የመንገዱ ፡ ጫጫታና ፡ የጋሪ ፡ ነጂዎች ፡
ጨኸት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ የሚሰማው ። ያንኬል ፡ አቧራ ፡ ባለ
በሰው ፡ አጭር ፡ አጋሰሱ ፤ ላይና ፡ ታች ፡ እየነጠረ ፡ ዱካውን ፡
ለማደናገር ፡ ከተዘዋወረ ፡ በኋላ ፤ በዋርሶ ፡ ያሉት ፡ አይሁ
ዶች ፡ በሞላ ፡ ስለሚኖሩበት ፤ የቆሻሻ ፡ ወይም ፡ የአይሁድ ፡
መንገድ ፡ ወደሚባለው ፡ ጉራንጉርና ፡ ጨለማ ፡ ሠፈር ፡ እጥ
ፍ ፡ አለ ። ይህ ፡ ሠፈር ፡ የተመነቃቀረ ፡ ቆሻሻ ፡ ንግድ ፡ የሚመ
ስል ፡ ነበር ። የፀሐይ ፡ ብርሃንም ፡ አርፎበት ፡ የሚያውቅ ፡
አይመስልም ። እድሜ ፡ ያጠቆራቸው ፡ የእንጨት ፡ ቤቶችም ፡
የባሰ ፡ አጨልመውታል ። አልፎ ፡ አልፎ ፡ በቤቶቹ ፡ መካከ
ል ፡ ከቀይ ፡ ሽክላ ፡ የተሠራ ፡ የግንብ ፡ አጥር ፡ ይታያል ።
ግን ፡ እሱም ፡ ከብዙ ፡ ሥፍራ ፡ መጥቆር ፡ ጀምሯል ። ከፍ ፡
ብሎ ፡ በፀሐይ ፡ ብርሃን ፡ የሚያንፀባርቅ ፡ ኖራ ፡ የተቀባ ፡ ግን
ብ ፡ የሚታይበት ፡ ሥፍራ ፡ በጣም ፡ ጥቂት ፡ ነው ። በዚህ ፡
ሠፈር ፡ ያለው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ለዓይን ፡ ያስጠላል ። መንደ
ርተኛው ፡ ሁሉ ፡ የማያስፈልገውን ፡ ማናቸውንም ፡ አሮጌና ፡
ቆሻሻ ፡ ነገር ፤ ለአላፊ ፡ አግዳሚው ፡ ስሜት ፡ ሳያስብ ፡ ወደ ፡
መንገዱ ፡ አውጥቶ ፡ ይጥለዋል ። በፈረስ ፡ ተቀምጦ ፡ የሚ

ያልፍ ፡ ሰው ፡ በመንገዱ ፡ ላይ ፡ ከአንዱ ፡ ቤት ፡ ወደ ፡ አንዱ ፡
ቤት ፡ የተጋደሙትን ፡ የልብስ ፡ ማሰጫ ፡ አጠናዎች ፡ በእ
ጁ ፡ ሊነካቸው ፡ ይችላል ። ከአጠናዎቹም ፡ ላይ ፡ የአይሁ
ዶች ፡ የእግር ፡ ሹራቦች ፡ ቁምጣ ፡ ሱሪዎች ፡ ወይም ፡ የደረ
ቀች ፡ ዳክየ ፡ ተንጠልጥለው ፡ ይታያሉ ። አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡
ቆንጆ ፡ ቢጤ ፡ የሆነች ፡ የአይሁድ ፡ ልጃገረድ ፡ ፊት ፡ ከነ
ጨሌ ፡ ጌጧ ፡ ከአንድ ፡ አሮጌ ፡ መስኮት ፡ ብቅ ፡ ትላለች ። ጸ
ጉራቸው ፡ ቁጥርጥር ፡ ያለና ፡ የተራቆቱ ፡ የአይሁድ ፡ ኩታሮ
ችም ፡ እየተንጫጨ። በጭቃው ፡ ውስጥ ፡ ይንከባለላሉ ።
ጠቃጠቆ ፡ ያዝጉረጉረው ፡ ቀይ ፡ ፊት ፡ ያለው ፡ አንድ ፡ አይ
ሁድ ፡ በመስኮት ፡ ብቅ ፡ አለና ፡ በቋንቋው ፡ ያንኬልን ፡ ሲ
ያነጋግረው ፡ ያንኬልም ፡ ወደዚያው ፡ ሰውየ ፡ ግቢ ፡ ጋሪውን ፡
ነድቶ ፡ ገባ ። በመንገዱ ፡ የሚያልፍ ፡ አንድ ፡ ሌላ ፡ አይሁድ ፡
ደግሞ ፡ ቆም ፡ አለና ፡ ከእነሱ ፡ ጋር ፡ ጣልቃ ፡ ገብቶ ፡ ያወራ ፡
ጀመር ። በመጨረሻ ፡ ቡልባ ፡ ከሸክላው ፡ ስር ፡ ተንኳትቶ ፡
በወጣ ፡ ጊዜ ፡ ሶስቱም ፡ አይሁዶች ፡ በቁም ፡ ነገር ፡ ወሬ ፡
ይዘው ፡ ተመለከተ ።

ያንኬል ፡ ወደሱ ፡ ዞረና ፡ ሁሉም ፡ ነገር ፡ ደህና ፡ መሆኑ
ን ፡ እስታጥም ፡ በከተማው ፡ ወህኔ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ እንዳ
ለና ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ ዘበኞቹን ፡ ለመደለል ፡ አስቸጋሪ ፡
ቢሆን ፡ ሊያገናኘው ፡ እንደሚሞክር ፡ ነገረው ።

ቡልባም ፡ ከሶስቱ ፡ አይሁዶች ፡ ጋር ፡ ወዳንዱ ፡ ክፍ
ል ፡ ገባ ።

አይሁዶቹ ፡ እንደገና ፡ በቋንቋቸው ፡ ንግግር ፡ ጀመሩ ።
ታራስም ፡ ቋንቋው ፡ ስለማይገባው ፡ እነሱን ፡ በተራ ፡ እያስ
ተዋለ ፡ በፊቱ ፡ ላይ ፡ የጋለ ፡ የተስፋ ፡ ስሜት ፡ ይታይ ፡ ጀመር ።
የሽማግሌ ፡ ልቡ ፡ እንደ ፡ ወጣት ፡ ልብ ፡ በፍጥነት ፡ ይመታ ፡
ነበር ።

ወዲያው ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡ የደስታ ፡ ስሜት ፡ ባለው ፡
እነጋገር ፡ እንዲህ ፡ አላቸው ፤

«ሰሙ ፡ አይሁዶች ፡ ሆይ! የውቅያኖስን ፡ መደብ ፡ መቆ
ፈር ፡ እንኳን ፡ በሆን ፡ የሚያቅታችሁ ፡ አይደላችሁም ። አንድ ፡
አይሁድ ፡ ከፈለገ ፡ ራሱን ፡ በራሱ ፡ ሊሰርቅ ፡ ይችላል ፤ እየ
ተባለ ፡ ሲተረት ፡ ሲነገር ፡ ኖሯል ። ልጄን ፡ አስታጥን ፡ ነፃ ፡
አውጡልኝ ፤ ከሰይጣኖች ፡ እንዲያመልጥ ፡ እርዱት ። ይህን ፡
ለሚያደርግልኝ ፡ ሰው ፡ አሥራ ፡ ሁለት ፡ ሺ ፡ ዱካት ፡ ልሰ
ጠው ፡ ቃል ፡ ገብቼ ፡ ነበር ። አሁን ፡ ግን ፡ እንደገና ፡ አሥ
ራ ፡ ሁለት ፡ ሺ ፡ ዱካት ፡ ለመጨመር ፡ ዝግጁ ፡ ነኝ ። ብዙ ፡
ዋጋ ፡ ያላቸውን ፡ ጸዋዎቼን ፤ የቀበርኩትን ፡ ወርቅ ፡ ሁ
ሉ ፤ ቤቴንና ፡ የመጨረሻ ፡ ልብሴ ፡ እንኳን ፡ ሳይቀር ፡ እሰ
ጣችኋለሁ ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ እድሜዬን ፡ በሙሉ ፡ በጦር ፡
ሜዳ ፡ ከማገኘው ፡ ሃብት ፡ ግማሹን ፡ ልሰጣችሁ ፡ ቃል ፡ እገ
ባለሁ ።»

ያንኬል ፡ ተስፋ ፡ የመቁረጥ ፡ ትካዜ ፡ እየታየበት ፤ «አዬ ፡
የሚቻል ፡ አይደለም!» አለ ።

ሁለተኛውም ፡ አይሁድ ፤ «የለም ፡ የሚቻል ፡ አይደለ
ም!» አለና ፡ ሶስቱም ፡ አይሁዶች ፡ ተያዩ ።

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ሶስተኛው ፡ አይሁድ ፤ «ብንሞክርስ?
እግዚአብሔር ፡ ይረዳን ፡ ይሆናል ።» አለ ።

ከዚያ ፡ ሶስቱም ፡ በጀርመንኛ ፡ ይነጋገሩ ፡ ጀመር ። ቡ
ልባ ፡ ምንም ፡ ቢያዳምጥ ፡ ንግግራቸው ፡ ሊገባው ፡ አልቻ
ለም ። የሚሰማው ፡ ደጋግመው ፡ የሚያነሱት ፡ ማርዶሃይ ፡
የሚለው ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡ ነበር ።

ወዲያው ፡ ያንኬል ፡ እንዲህ ፡ አለው ፤ «ይስሙ ፡ ጌታ
ዬ! በዚህ ፡ ዓለም ፡ ወደር ፡ የሌለው ፡ አንድ ፡ አዋቂ ፡ ሰው ፡
አለና ፡ እሱን ፡ ማማከር ፡ አለብኝ! ልክ ፡ እንደ ፡ ሶሎሞን ፡
ጠቢብ ፡ ነው ። እሱ ፡ ሊሠራው ፡ ያልቻለውን ፡ ነገር ፡ ማንም ፡
ሰው ፡ ሊሠራው ፡ አይችልም ፡ ስለዚህ ፡ እዚህ ፡ ተቀምጠ
ው ፡ ይጠብቁን ፤ የቤቱ ፡ ቁልፍ ፡ ይኸውና ፡ ግን ፡ ማንንም ፡
ሰው ፡ እንዳያስገቡ ።»

አይሁዶቹ ፡ ወደ ፡ መንገዱ ፡ ወጡ ።

ታራስ ፡ በሩን ፡ ቆለፈና ፡ በመስኮቱ ፡ ቆሻሻውን ፡ የአ
ይሁዶች ፡ መንገድ ፡ ያስተውል ፡ ጀመር ። ሶስቱ ፡ አይሁዶች ፡
መንገዱ ፡ መሃል ፡ ቆመው ፡ በችኮላ ፡ ሲነጋገሩ ፡ ሌላ ፡ አራተ
ኛ ፡ ቀጥሎም ፡ አምስተኛ ፡ አይሁዶች ፡ መጥተው ፡ ከነሱ ፡
ተደባለቁ ። «ማርዶሃይ ፤» የሚለው ፡ ቃል ፡ አሁንም ፡ ሲደጋ
ገም ፡ ታራስ ፡ ሰማ ። አይሁዶቹ ፡ የመንገዱን ፡ አንዱን ፡ አ
ቅጣጫ ፡ እየተገላመጡ ፡ ሲያስተውሉ ፡ ከቆዩ ፡ በኋላ ፡ ከዚያው ፡
አቅጣጫ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ብቅ ፡ አለ ። አይሁዶቹም ፡ በአን
ድ ፡ ቃል ፡ «አሃ ፡ ማርዶሃይ! ማርዶሃይ!» እያሉ ፡ ጮኹ ። በዚ
ህን ፡ ጊዜ ፡ ከያንኬል ፡ ትንሽ ፡ አጠር ፡ ያለ ፡ ግን ፡ የባሰ ፡
የተጨማደደና ፡ የላይ ፡ ከንፈሩ ፡ አለመጠን ፡ ትልቅ ፡ የሆነ ፡
አይሁድ ፡ መጥቶ ፡ በመጓጓት ፡ ከሚጠብቁት ፡ ከአምስቱ ፡
አይሁዶች ፡ ጋር ፡ ተደባለቀ ። እነሱም ፡ በጥድፍያ ፡ ጉዳያ
ቸውን ፡ ሲገልጹለት ፡ ማርዶሃይ ፡ ገልመጥ ፡ እያለ ፡ ታራስ ፡
የቆመበትን ፡ ትንሽ ፡ መስኮት ፡ ይመለከት ፡ ስለነበር ፡ ጉዳ
ዩ ፡ ስለራሱ ፡ መሆኑን ፡ ታራስ ፡ ተገነዘበው ። ማርዶሃይ ፡
እጆቹን ፡ እያወዛወዘ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ ንግግራቸውን ፡ ሲያ
ቋርጥ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ ሲያዳምጥ ፡ አልፎ ፡ አልፎም ፡
ወደጐን ፡ ምራቁን ፡ እየተፋ ፡ እንደቆመ ፡ የአይሁድ ፡ ቀሚሱ
ን ፡ ገለበና ፡ ቆሻሻ ፡ ሱሪው ፡ እየታየ ፡ ከኪሱ ፡ ጌጣጌጥ ፡ ነገር ፡
አወጣ ። በመጨረሻ ፡ አይሁዶቹ ፡ የቆመው ፡ ጠባቂ ፡ ዝም ፡
እንዲሉ ፡ ምልክት ፡ እስኪሰጣቸው ፡ ድረስ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ጫ
ጫታ ፡ ስለጀመሩ ፡ ታራስ ፡ ስጋት ፡ አደረበት ፤ ነገር ፡ ግን ፡
አይሁዶች ፡ መንገድ ፡ ላይ ፡ ቆመው ፡ እንጂ ፡ በሌላ ፡ ሥፍ
ራ ፡ እንደማይነጋገሩ ፡ ቋንቋአቸውንም ፡ ሰይጣን ፡ ራሱ ፡ እን
ኳን ፡ ሊረዳው ፡ እንደማይችል ፡ ትዝ ፡ ባለው ፡ ጊዜ ፡ ታራስ ፡
ልቡ ፡ ረጋ ።

አንድ ፡ ሁለት ፡ ደቂቃ ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ አይሁዶቹ ፡
ወደ ፡ ክፍሉ ፡ ገቡና ፡ ማርዶሃይ ፡ ወደ ፡ ቡልባ ፡ ቀርቦ ፡ ትከ

ሻውን ፡ መታ ፡ መታ ፡ እያደረገ ፡ «እኛና ፡ እግዚአብሔር ፡ አብረን ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ለመሥራት ፡ ከተነሳን ፡ ሁልጊዜ ፡ ይሳካልናል ።» አለው ።

ታራስ ፡ ይህን ፡ በዓለም ፡ ላይ ፡ ወደር ፡ የሌለውን ፡ የሶ ሎሞን ፡ ምትክ ፡ ተመለከተና ፡ አዲስ ፡ ተስፋ ፡ አደረበት ። በእውነትም ፡ የዚህ ፡ አይሁድ ፡ መልክ ፡ ሲታይ ፡ የአስበው ፡ ነገር ፡ እንደሚሳካለት ፡ እምነትና ፡ ተስፋ ፡ የሚሰጥ ፡ ነበር ። የላይ ፡ ከንፈሩ ፡ እጅግ ፡ ትልቅ ፡ ነው ፤ የጢሙ ፡ ጠጉሮችም ፡ በቁጥር ፡ ከአሥራ ፡ ሁለት ፡ የማይበልጡ ፡ ሲሆኑ ፡ እነሱም ፡ የበቀሉት ፡ በግራ ፡ ገጹ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ፊቱ ፡ በተንኮል ፡ ተግባሩ ፡ የአገኛቸው ፡ በትሮች ፡ ምልክት ፡ በብዛት ፡ ይታይበታል ። ከብዛታቸውም ፡ የተነሳ ፡ እንደተፈጥሮ ፡ ምልክት ፡ ሳይቆጥራቸው ፡ አይቀርም ።

ማርዶይ ፡ ጠቢብነቱን ፡ ከሚያደንቁለት ፡ ጓደኞቹ ፡ ጋር ፡ ወጥቶ ፡ ሄደና ፡ ቡልባ ፡ ብቻውን ፡ ቀረ ። ውጤቱ ፡ ባልታወቀ ፡ ሁናቴ ፡ ላይ ፡ በመሆኑ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ደርሶበት ፡ የማያውቅ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ የመጓጓት ፡ ስሜት ፡ አደረበት ። ልቡም ፡ በመጓጓት ፡ ትኩሳት ፡ ይነድድ ፡ ጀመር ። አሁን ፡ እንደ ፡ ወርካ ፡ ጠንካራና ፡ ልበ ፡ ጽኑው ፡ የቀድሞው ፡ ቡልባ ፡ አልሆነም ። እርብትብትና ፡ ልበ ፡ ደካማ ፡ ሆነ ። ትንሽ ፡ ድምጽ ፡ ሲሰማ ፡ ወይም ፡ በመንገዱ ፡ ዳር ፡ አንድ ፡ አይሁድ ፡ ውልብ ፡ ሲል ፡ ይደነግጥ ፡ ጀመር ። በዚህ ፡ ሁናቴ ፡ ሳይበላና ፡ ሳይጠጣ ፡ ዓይኖቹንም ፡ ከትንሽዋ ፡ መስኮት ፡ ሳይለይ ፡ ቀኑን ፡ ሙሉ ፡ ዋለ ። በመጨረሻ ፡ በአመሻሽ ፡ ላይ ፡ ማርዶይና ፡ ያንኬል ፡ ብቅ ፡ ሲሉ ፡ ቡልባ ፡ ልቡ ፡ መምታት ፡ ተሳነው ።

«ታዲያስ? ተሳካላችሁ?» አለና ፡ በመጓጓት ፡ ጠየቃቸው ።

ነገር ፡ ግን ፡ አይሁዶቹ ፡ መልስ ፡ ከመስጠታቸውም ፡ በፊት ፡ በማርዶይ ፡ ጆሮ ፡ ግንድ ፡ አጠገብ ፡ ተጠቅልሎ ፡

ይታይ ፡ የነበረው ፡ አንድ ፡ ዘለላ ፡ ጽጉር ፡ አሁን ፡ አለመኖሩን ፡ ቡልባ ፡ ተመለከተ ። ማርዶይ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ለመናገር ፡ እንዳሰበ ፡ ግልጽ ፡ ነው ፡ ግን ፡ ከመርበትበቱ ፡ የተነሳ ፡ አንድም ፡ ቃል ፡ ለቡልባ ፡ ሊገባው ፡ አልቻለም ። ያንኬል ፡ ራሱም ፡ ጉንፋን ፡ እንዳስጨነቀው ፡ ሰው ፡ አፋን ፡ በእጁ ፡ እያፈነ ፡ ይቅበጠበጥ ፡ ጀመር ።

በመጨረሻ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤

«አዬ ፡ የኔ ፡ ጌታ! የሚሆን ፡ አደለም! እግዚአብሔር ፡ ይመስክር ፡ በፍጹም ፡ አደለም! ሰዎቹ ፡ በጣም ፡ መጥፎ ፡ ሰዎች ፡ ናቸው ። ማርዶይ ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ከሚችለው ፡ በላይ ፡ ጥሮ ፡ ነበር ፡ ግን ፡ ሃሳባችን ፡ እንዲከናወን ፡ አምላክ ፡ አልፈቀደም ። ሶስት ፡ ሺ ፡ ወታደሮች ፡ እዚህ ፡ ሰፍረዋል ፤ እስረኞቹም ፡ ነገ ፡ ሊገደሉ ፡ ነው ።»

ታራስ ፡ የአይሁዶቹን ፡ ዓይን ፡ ዓይናቸውን ፡ ትክብሎ ፡ ተመለከተ ። ግን ፡ እንደቀድሞው ፡ በመጓጓት ፡ ወይም ፡ በቁጣ ፡ ስሜት ፡ አይደለም ።

ያንኬል ፡ ንግግሩን ፡ ቀጠለና ፤ «ጌታዬ ፡ ሊያዩት ፡ ቢፈቅዱ ፡ ነገ ፡ በጠዋት ፡ ጀንበር ፡ ሳትወጣ ፡ መሆን ፡ አለበት ። ዘበኞቹ ፡ ተስማምተው ፡ ከአለቆቹ ፡ አንዱም ፡ ተስፋ ፡ ሰጥቶናል ። ብቻ ፡ በወዲያኛው ፡ ዓለም ፡ ደስታ ፡ ያሳጣቸውና ፡ እንዴት ፡ ገብጋባ ፡ ፍጥረቶች ፡ ናቸው! ከኛ ፡ ከማናችንም ፡ እንኳን ፡ የባሉ ፡ ስስታሞች ፡ ናቸው! ለያንዳንዳቸው ፡ አምሳ ፡ ዱካት ፡ ሰጥቼ ፡ ለአለቅዮው ፡ ደግሞ ፡ ...» ሲል ፡ ታራስ ፡ እንደቀድሞው ፡ ጽኑና ፡ ቆረጥ ፡ በሆነው ፡ አነጋገሩ ፤ «መልካም ፤ በሉ ፡ ውስዱኝ!» አላቸው ።

ታራስ ፡ ከጀርመን ፡ አገር ፡ የመጣ ፡ መኮንን ፡ በመምሰል ፡ ሳይታወቅ ፡ እንዲያልፍ ፡ ያንኬል ፡ ባቀረበው ፡ አሳብ ፡ ተስማማ ። እርቆ ፡ አስተዋዩ ፡ አይሁድም ፡ ነገሩን ፡ አስቀድሞ ፡ አስቦበት ፡ ጥሮ ፡ አስፈላጊውን ፡ ልብስ ፡ አዘጋጅቷል ።

ጊዜው ፡ ጨልሞአል ። የቤቱ ፡ ባለቤት ፡ ጸጉረ ፡ ቀዩ ፡
 አይሁድ ፡ አንድ ፡ ስስ ፡ ፍራሽ ፡ አመጣና ፡ በአንድ ፡ አግዳ
 ሚ ፡ ወንበር ፡ ላይ ፡ ዳውጃ ፡ አልብሶ ፡ ለታራስ ፡ አነጠፈለት ።
 ያንኬል ፡ እንደዚያው ፡ ባለ ፡ ፍራሽ ፡ ወለሉ ፡ ላይ ፡ ተጋደ
 መ ። ጸጉረ ፡ ቀዩ ፡ አይሁድ ፡ በአንድ ፡ ትንሽ ፡ መለኪያ ፡ አንድ ፡
 ነገር ፡ ጠጣና ፡ ኩቱን ፡ አውልቆ ፡ ቁም ፡ ሳጥን ፡ በሚመስ
 ል ፡ ነገር ፡ ውስጥ ፡ ከሚሰቱ ፡ ጋር ፡ ገባ ። በዚያ ፡ ቁም ፡ ሳ
 ጥን ፡ አጠገብ ፡ ሁለት ፡ ሕፃናት ፡ የውሻ ፡ ቡችላ ፡ መስለው ፡
 ወለሉ ፡ ላይ ፡ ተጋድመዋል ። ታራስ ፡ ግን ፡ በፍጹም ፡ አልተ
 ኛም ፤ ሳይንቀሳቀስ ፡ ቁጭ ፡ ብሎ ፡ በጣቶቹ ፡ ጠረጴዛውን ፡
 በመቆርቆር ፡ እየተከዘ ፡ የትንባሆ ፡ ማጤሻውን ፡ ከአፉ ፡
 ሳይለይ ፡ ያጤስ ፡ ጀመር ። ያንኬል ፡ ጢሱ ፡ እየከነከነው ፡ በእ
 ንቅልፍ ፡ ልቡ ፡ እያነጠሰ ፡ አፍንጫውን ፡ በብርድ ፡ ልብሱ ፡
 ሸፈነ ። የጉህ ፡ ብርሃን ፡ በሰማዩ ፡ ላይ ፡ ገና ፡ ፍንጥቅ ፡ ከማ
 ለቱ ፡ ታራስ ፡ ያንኬልን ፡ በእግሩ ፡ ጉሽም ፡ አደረገውና ፤
 «ተነሳ ፡ አይሁድ ፤ የጀርመን ፡ መኳንንት ፡ ልብስ ፡ ያልከ
 ወን ፡ ስጠኝ!» አለው ።

በአንድ ፡ አፍታ ፡ ልብሱን ፡ ለበስ ፤ ጠሙንና ፡ ቅንድ
 ቡን ፡ በቀለም ፡ አጥቁሮ ፡ በራሱ ፡ ላይ ፡ ጠቆር ፡ ያለች ፡ ትን
 ሽ ፡ ቆብ ፡ አደረገ ። በዚያ ፡ ሰዓት ፡ በደንብ ፡ የሚያውቁት ፡
 ኮዛኮች ፡ እንኳን ፡ ሊለዩት ፡ ባልቻሉም ፡ ነበር ። እድሜው ፡
 ከሠላሳ ፡ አምስት ፡ የማይበልጥ ፡ መስለ ። የጤናማነት ፡ መልክ ፡
 በጉንጮቹ ፡ ላይ ፡ ያበራ ፡ ጀመር ። በፊቱ ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ የጦር ፡
 ሜዳ ፡ ቁስሉ ፡ ጠባሳም ፡ የበለጠ ፡ ግርማ ፡ ሰጠው ። በወርቅ ፡
 ያጌጠው ፡ ልብስ ፡ በእውቅ ፡ እንደተሰፋ ፡ ሁሉ ፡ ልክ ፡ ሆኖ ፡
 ተስማማው ።

መንገዶቹ ፡ ገና ፡ ከእንቅልፍ ፡ አልነቁም ። ቅርጫት ፡
 የታቀፈ ፡ ገበያተኛ ፡ ፍጥረት ፡ በከተማው ፡ ገና ፡ ብቅ ፡ አላለ
 ም ። ቡልባና ፡ ያንኬል ፡ የትቀመጠ ፡ እርኩም ፡ ከሚመስል ፡
 አንድ ፡ ቤት ፡ ደረሰ ። በዚህ ፡ ጥቁርና ፡ ትልቅ ፡ ቤት ፡ በአ

ንዱ ፡ ገጽ ፡ በኩል ፡ እንደ ፡ እርኩም ፡ አንገት ፡ መለስ ፡ ብሎ ፡
 የወጣ ፡ የዘበኛ ፡ መቆሚያ ፡ ደርብ ፡ አለ ። ይህ ፡ ቤት ፡ ለብዙ ፡
 ተግባር ፡ የሚያገለግል ፡ ነው ። በውስጡ ፡ የወታደር ፡ ሰፈር
 ና ፡ የወሀኒ ፡ ቤት ፡ ሲኖረው ፡ እንዲሁም ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡ ይገ
 ኝበታል ። እነቡልባ ፡ በሩን ፡ አልፈው ፡ ሲገቡ ፡ ሰፊ ፡ አዳ
 ሬሽ ፡ አገኙ ። በዚያም ፡ አንድ ፡ ሺ ፡ የሚሆን ፡ ሰው ፡ ተኝቶ
 አል ። ፊት ፡ ለፊታቸው ፡ አንድ ፡ አጭር ፡ በር ፡ አለ ። በበሩ
 ም ፡ አጠገብ ፡ ሁለት ፡ ዘበኞች ፡ ተቀምጠው ፡ አንዱ ፡ የአን
 ዱን ፡ እጅ ፡ በሁለት ፡ ጣት ፡ በመምታት ፡ አንድ ፡ ዓይነት ፡
 ጨዋታ ፡ ይጫወታሉ ። ዘበኞቹ ፡ የእንግዶቹን ፡ መምጣት ፡
 ከምንም ፡ ሳይቆጥሩት ፡ ችላ ፡ ብለው ፡ ሲጫወቱ ፡ ያንኬል ፤
 «እኛ ፡ ነን ፤ ሰማችሁኝ ፡ ጌቶቼ? እኛ ፡ ነን ።» ባለ ፡ ጊዜ ፡ ብቻ ፡
 ዘወር ፡ አሉ ።

ከዚያ ፡ ከሁለቱ ፡ አንዱ ፡ አንድ ፡ እጁን ፡ ጓደኛው ፡ እን
 ዲመታው ፡ እንደዘረጋለት ፡ በሌላው ፡ እጁ ፡ እያመለከተ ፤
 «ግቡ!» አላቸው ።

ገብተውም ፡ በጠባብ ፡ መተላለፊያ ፡ ሄደው ፡ እንደ ፡
 መጀመሪያው ፡ ካለ ፡ አዳራሽ ፡ ደረሱ ።

ወዲያው ፤ «ቁም ፡ ማነህ? ማንም ፡ ሰው ፡ በዚህ ፡ እንዳ
 ያልፍ ፡ ክልክል ፡ ነው!» የሚል ፡ የብዙ ፡ ወታደሮች ፡ ድምጽ ፡
 ሰሙ ።

«እኛ ፡ ነን ፤ እኛ ፡ ነን ፡ የተከበራችሁ ፡ ጌቶቼ!» አለ ፡
 ያንኬል ፡ ግን ፡ ማንም ፡ አላዳመጠውም ። እንደ ፡ እድል ፡
 ሆኖ ፡ በዚያ ፡ ሰዓት ፡ በአለባበሱ ፡ አለቃ ፡ የሚመስል ፡ አንድ ፡
 ወፍራም ፡ ሰውዬ ፡ ገባ ።

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ያንኬል ፤ «ጌታዬ ፡ እኛ ፡ ነን! የሚያው
 ቁን ፡ ነን ፡ እኒህ ፡ መኮንንም ፡ በድጋሚ ፡ ለእርስዎ ፡ ምስጋ
 ና ፡ ያቀርባሉ ።» አለ ።

አለቅዮው ፡ «ተዋቸው ፡ ይለፉ ፤ ሌላ ፡ ሰው ፡ ግን ፡ እን

ዳታሰገቡ! ጐራዴያችሁን ፡ ሳትፈቱ ፡ እንደውሻ ፡ ተጋድ
ማችሁ ፡ ጠብቁ ፡ ጋሐለ ።

ከዚያ ፡ ያንኬል ፤ «እኛ ፡ ነን ፡ ...እኔ ፡ ነኝ ፡ ...ወዳጆች ፡
ነን!» እያለ ፡ ላገኘው ፡ ሁሉ ፡ እየሰፈለፈ ፡ ካለፉ ፡ በኋላ ፡ በመጨ
ረሻ ፡ ካለው ፡ በር ፡ ሲደርሱ ፤ «አሁን ፡ ልንገባ ፡ እንችላለ
ን?» አለና ፡ አንዱን ፡ ዘበኛ ፡ ጠየቀው ።

«አዎ ፡ ብቻ ፡ ወደ ፡ ወህኒ ፡ ቤቱ ፡ ያሳልፏችሁ ፡ እንደሆ
ን ፡ አላውቅም ፤ ያን ፡ ተለውጦ ፡ አሁን ፡ በሱ ፡ ስፍራ ፡ ሌላ ፡
ሰው ፡ ነው ፡ ያለው ፡» ሲል ፡ አይሁዱ ፡ ቀስ ፡ ብሎ ፤ «ወይኔ ፡
ወይኔ! ይህ ፡ የሚያሰጋ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ጌታዬ!» አለ ።

ታራሲ ፡ ግን ፤ «በል ፡ ሂድ ፡ እለፍ!» አለውና ፡ ያንኬ
ል ፡ በታዛዥነት ፡ ቀድሞ ፡ ተጓዝ ። በወህኒ ፡ ቤቱ ፡ በር ፡ ላይ ፡
ባለሰባት ፡ ደረጃ ፡ ጢም ፡ ያለው ፡ ወታደር ፡ ቆሞአል ። የጢ
ሙ ፡ የሳይኛው ፡ ደረጃ ፡ ወደኋላ ፡ ተጠምዞአል ። ሁለተኛ
ውም ፡ ወደፊት ፡ ሾሎ ፤ ሶስተኛው ፡ ደግሞ ፡ ወደታች ፡ ስለ
ተንጠለጠለ ፡ ቁርጥ ፡ ድመት ፡ አስመስሎታል ።

አይሁዱ ፡ የተቻለውን ፡ ያህል ፡ ጀርባውን ፡ አጉበጠና ፡
እየተሸቆጠቆጠ ፡ ወደሱ ፡ ቀረበ ።

«ክቡር ፡ ሆይ! እጅግ ፡ የተከበሩ ፡ ጌታዬ!»

«እኔን ፡ ነው ፡ የምታነጋግረው ፡ አይሁድ?»

«አዎ ፡ እርስዎን ፡ ነው ፡ እጅግ ፡ የተከበሩ ፡ መኮንኔ!»

ባለሰባት ፡ ደረጃ ፡ ጢማሙ ፡ ሰውየም ፡ ዓይኖቼ ፡ በደስ
ታ ፡ እያበሩ ፤ «ወይጉድ ፡ ታድያ ፡ እኔኮ ፡ አንድ ፡ ተራ ፡ ወ
ታደር ፡ ነኝ!» አለው ።

አይሁዱ ፡ ራሱን ፡ ነቀነቀና ፡ እጆቹን ፡ ዘርግቶ ፡ «አረግ ፡
በፈጣሪ ፡ ...ወየወዱ ፡ ራሳቸው ፡ መስለውኝ ፡ ነበር! ይገር
ማል ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ግርማ ፡ አላቸው ፡ ፈጣሪዬ ፡ ይመስክር ፡
ልክ ፡ ኮሎኔል ፡ ይመስላሉ! እንደኔ ፡ ቢሆን ፡ ጌታዬ ፡ እርስዎ
ን ፡ እንደዝንብ ፡ በሚበር ፡ ፈረስ ፡ ላይ ፡ አስቀምጦ ፡ የአንድ ፡
ክፍል ፡ ጦር ፡ አዛዥ ፡ ማድረግ ፡ ነበር!» አለ ።

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ወታደሩ ፡ የታችኛውን ፡ ደረጃ ፡ ጢሙን ፡
እየዳሰሰ ፡ ዓይኖቹ ፡ የደስታ ፡ ብርሃን ፡ ተጐናጸፉ ።

አይሁዱም ፡ ውዳሴውን ፡ ቀጠለ ።

«ወታደሮች ፡ እንዴት ፡ ግሩም ፡ ሰዎች ፡ ናቸው ። ልብ
ሳቸው ፡ እንደ ፡ ጸሐይ ፡ ያንጸባርቃል ፤ በየትም ፡ ስፍራ ፡ ያሉ ፡
ቆነጃጅት ፡ ሴቶች ፡ ወታደር ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ አቤት ፡ የሚሆኑ
ት ፡ መሆን!»

ወታደሩ ፡ የሳይኛውን ፡ ደረጃ ፡ ጢሙን ፡ ጠመዘዘና ፡
እንደሚያስካካ ፡ ፈረስ ፡ በጥርሶቹ ፡ መሃል ፡ አፏጨ ።

አይሁዱም ፡ ንግግሩን ፡ ቀጠለና ፤ «አንድ ፡ እርዳታ ፡
እንዲያደርጉልን ፡ ጌታዬን ፡ እለምናለሁ ። እነሆ ፡ እኒህ ፡
ከውጭ ፡ አገር ፡ የመጡ ፡ ልዑል ፤ ኮዛኮቹን ፡ ለማየት ፡ ይፈ
ልጋሉ ። ኮዛኮች ፡ እንዴት ፡ ያሉ ፡ ሰዎች ፡ እንደሆኑ ፡ በሕይ
ወታቸው ፡ አይተው ፡ አያውቁም ፡» አለ ።

የውጭ ፡ መንግሥታት ፡ ልዑላንና ፡ መኳንንት ፡ ወደ ፡
ፖላንድ ፡ መምጣታቸው ፡ ያልተለመደ ፡ ነገር ፡ አልነበረም ።
እስያ ፡ ቀመስ ፡ የሆነውን ፡ ይህን ፡ የአውሮፓ ፡ ዳርቻ ፡ ለማ
የት ፡ ሲሉ ፡ ብቻ ፡ ዘወትር ፡ ይመጣሉ ። በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ሞስ
ኮቪንና ፡ ኡክሬይንን ፡ እንደ ፡ እስያ ፡ ክፍል ፡ ነበር ፡ የሚቆ
ጥሩት ። ስለዚህ ፡ ይህን ፡ በመገንዘብ ፡ ወታደሩ ፡ ለጥ ፡ ብሎ ፡
እጅ ፡ ነሳና ፡ በበኩሉ ፡ ትንሽ ፡ ቃላት ፡ ለመናገር ፡ አሰበ ።

«ክቡርነትዎ ፡ እነሱን ፡ ለማየት ፡ ለምን ፡ እንደፈለጉ ፡
በእውነቱ ፡ አላውቅም ። እነሱ ፡ ውሾች ፡ እንጂ ፡ ሰዎች ፡
አይደሉም ። ሃይማኖታቸውም ፡ የረከሰ ፡ ነው ፡» አለ ።

በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ቡልባ ፤ «ሃሰት ፡ ነው ፡ አንት ፡ የሰይ
ጣን ፡ ልጅ! አንተ ፡ ራስህ ፡ ነህ ፡ ውሻ ፤ ሃይማኖታችንን ፡ የረ
ከሰ ፡ ነው ፡ ለማለት ፡ እንዴት ፡ ይፈርህ? የእናንተው ፡ የከ
ሃዲዎች ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡ እርኩስ ፡» አለ ።

ወታደሩም ፤ «አሃ! ግን ፡ እንደሆንክ ፡ አወቅሁህ ፡ ወዳ
ጄ ፤ አንተም ፡ ራስህ ፡ እዚህ ፡ ከምጠብቃቸው ፡ አንዱ ፡ ነህ ፡

ለካ ! ቆይ : አሁን : ወታደሮቻችንን : ስጠራ : ታያለህ !
አለ ።

ታራሲ : ጥፋቱን : ተገነዘበ : ግን : ከሆነ : ወዲህ : ምንም :
ሊያደርግ : አልቻለም ። ሆኖም : ያንኬል : ቶሎ : ብሎ : በዘ
ዴ : አዳነው ።

«እጅግ : የተከበሩ : ጌታዬ ! አንድ : ልዑል : እንዴት :
ኮዛክ : ሊሆን : ይችላል? ኮዛክ : ቢሆኑ : ኖሮ : እንዲህ : ያለ :
ልብስና : የልዑላን : መለዮ : ከየት : ያመጡ : ነበር?»

«በቃ : ውሸት : አልፈልግም!» አለና : ወታደሩ : ለመ
ጮኽ : አፋን : ከፈተ ።

«ግርማዊ : ሆይ ! ዝም : ይበሉ ! ዝም : ይበሉ ! ስለእግ
ዚአብሔር : ብለው ! ከዚህ : ቀደም : ታይቶ : የማይታወቀ
ውን : ያህል : ውለታዎን : እንከፍለዎታለን ። ሁለት : የወርቅ :
ዱካት : እንሰጥዎታለን ።»

«አሃ ! ሁለት : ዱካት ! ሁለት : ዱካት : ለኔ : ምንም : አይ
ደል ። ጸጉር : ቆራጭ : የጢሚን : ግማሽ : ሲላጩኝ : ሁለት :
ዱካት : ነው : የምከፍለው ። በል : አሁን : መቶ : ዱካት :
ስጠኝ : አይሁድ : እለዚያ : አሁን : መጮኼ : ነው!»
አለ ።

«አሁን : ይህን : ያህል : ምን : አስጠየቀው!» ብሎ :
በሃዘን : ፈቱ : ጠውልጎ : የቆዳ : ከረጢቱን : ከወገቡ : ፈታና :
ሲመለከት : በውስጡ : ከዚያ : በላይ : ገንዘብ : አለመኖሩን :
ወታደሩም : ከመቶ : በላይ : ቁጥር : አለመቻሉን : ተገን
ዝቦ : ወዲያው : ደስ : አለው ።

ወታደሩ : የበለጠ : ባለመጠየቁ : እንደመጸጸት : ብሎ :
ገንዘቡን : በእጁ : ላይ : ሲያገላብጥ : ተመለከተና : ያንኬል :
ወደ : ቡልባ : ዞሮ ፤ «ጌታዬ : ቶሎ : እንሂድ ! እንዳዩት : እዚ
ህ : ያሉት : ሰዎች : ክፋዎች : ናቸው ።» አለው ።

ቡልባ : ግን : ወደ : ወታደሩ : ዞሮ ፤ «እንዴት : አንት :
ሰይጣን ! ገንዘቡን : ወስደህ : ደግሞ : ኮዛኮቹን : አላሳይም :

ልትል : ነው? የለም ፤ ማሳየት : አለብህ ። ገንዘቡን : ከተቀ
በልህ : እምቢ : ልትል : አትችልም ።» አለው ።

ወታደሩም ፤ «ሂዱ : ነው : የምላችሁ ! አለዚያ : አሁኑኑ :
ሰው : መጥራቱ : ነው!» ሲል : ያንኬል ፤ «ጌታዬ ! ጌታዬ !
ስለእግዚአብሔር : ብለው : እንሂድ ፤ እነዚህ : የተረገሙ :
ሰዎች : የሚያስጠላ : ቅገሩት : ይጣልባቸው!» እያለ : ቡል
ባን : ይለምን : ጀመር ።

ቡልባ : ቀስ : ብሎ : ዞረና : አንገቱን : ደፍቶ : ተጓዘ ፤
ያንኬልም : በከንቱ : ባባከነው : ዱካት : ተማርሮ : ነበርና :
ኋላ : ኋላው : እየተከተለ : በጸጸት : እንዲህ : ይል : ነበር ፤

«እስቲ : ምን : አስቆጣዎት? ያ : ውሻ : የፈለገውን : ቢና
ገር : ምን : ቸገረዎ : ነበር ። እነሱ : ያለ : ዘለፉ : የማይኖሩ :
ፍጥረቶች : ናቸው ። ወይኔ ! እንዲህ : ያለ : እድል ! እኛኑ : ለማ
ባረር : ብቻ : መቶ : ዱካት : ያስከፍለን ! እኛን : ግን : ጸጉራ
ችንን : እየነጩ : ፈታችንም : ለማየት : እስኪያስጠላ : ድረስ :
ሲቀጠቅጡን : መቶ : ዱካት : የሚሰጠን : የለም ! አይ : ፈጣ
ሪዬ ! ቸሩ : እግዚአብሔር : ምን : አመጣህብኝ!»

ነገር : ግን : የነገሩ : አለመሳካት : ንዴት : የባሰውን :
በቡልባ : ዓይኖች ላይ : እንደነበልባል : ይንቀለቀል : ጀመር ።

«ና : እንሂድ ! ወደ : አደባባይ : ሂደን : እንዴት : እንደ
ሚያስቃዩት : መመልከት : አለብኝ : » አለው ።

ያንኬል ፤ «ምነው : ጌታዬ ! ለምን : ለመሂድ : ይፈል
ጋሉ? አሁን : ልንረዳው : አንችልም ።» ሲል : ቡልባ : ግን :
«መሂድ : አለብን!» በማለት : ክርር : አለ ።

አይሁዱም : እንደሞግዚት : በትካዜ : ቁና : ተነፈ
ሰና : ይከተል : ጀመር ።

የመገደያውን : አደባባይ : ለማግኘት : የሚያዳግት :
አልነበረም ። ብዙ : ሕዝብ : ተሰብስበዋል : ይታያል ። በዚያ :
የጭካኔ : ዘመን : እንዲህ : ያለው : ትርኢት : ለተራው : ሕ
ዝብ : ብቻ : ሳይሆን : ለከፍተኞች : ሰዎችም : አስደሳች :

ሆኖ ፡ የሚቆጠር ፡ ነበር ። እጅግ ፡ ሃይማኖተኛ ፡ ባልቴቶች፡
እንዲሁም ፡ ፈሪ ፡ ልጃገረዶች ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ነገር ፡ ከማ
የት ፡ አይቦዝኑም ። ምንም ፡ እንኳን ፡ ከአዩት ፡ በኋላ ፡ በደም ፡
የተጨማለቀ ፡ ፊሳ ፡ በሕልማቸው ፡ እየመጣ ፡ በቅዠት ፡
ቢያስጮኻቸውም ፡ እድል ፡ ካጋጠማቸው ፡ ዳግመኛ ፡ ለማ
የት ፡ አይታክቱም ። ብዙዎቹ ፤ «አቤት ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ጭካ
ኔ!» ብለው ፡ እየጮኹ ፡ ዓይናቸውን ፡ ጨፍነው ፡ ፈታቸውንም ፡
ያዞራሉ ። ሆኖም ፡ አገዳደሉን ፡ እስከመጨረሻው ፡ ሳይመለ
ከቱ ፡ አይመለሱም ። አንዳንዶቹም ፡ አፋቸውን ፡ ከፍተውና ፡
እጆቻቸውም ፡ ዘርግተው ፡ አገዳደሉን ፡ ለመመልከት ፡ ሲንገ
በገቡ ፡ ይታያሉ ። ቀረብ ፡ ብሎ ፡ ለመመልከትም ፡ በሌሎች ፡
ሰዎች ፡ ራስ ፡ ላይ ፡ ተራምደው ፡ በማለፍ ፡ በወደዱ ፡ ነበር ።

እዚያ ፡ ከተሰበሰበው ፡ ሕዝብ ፡ ጠባብና ፡ ትንንሽ ፡
ጭንቅላት ፡ መካከል ፡ የአንድ ፡ ሥጋ ፡ አራጅ ፡ ወፍራም ፡
ፊት ፡ ይታያል ። እሱም ፡ እዚያ ፡ ቆሞ ፡ ነገሩን ፡ ሁሉ ፡ በአዋ
ቂነት ፡ የሚያመዛዝን ፡ መስሎ ፡ እየተመለከተ ፤ በዓመት ፡
በዓል ፡ ቀን ፡ በአንድ ፡ መጠጥ ፡ ቤት ፡ አብሮት ፡ ስለሚሰ
ክር ፡ ወንድሜ ፡ ነው ፡ ከሚለው ፡ አንድ ፡ የጦር ፡ መሣሪያ ፡
ሠሪ ፡ ጋር ፡ ይነጋገራል ። እዚያ ፡ ከተሰበሰቡት ፡ ሕዝብ ፡ መካ
ከል ፡ አንዳንዶቹ ፡ ስለሚያዩት ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ በማላገጥ
ና ፡ በክፋት ፡ እየተናገሩ ፡ እንዲያውም ፡ እርስ ፡ በእርስ ፡ ው
ርርድ ፡ ይወራረዳሉ ። አብዛኛው ፡ ሕዝብ ፡ ግን ፡ በምድር ፡
ላይ ፡ የሚደረገውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ የማየት ፡ ፍላጎት ፡ ብ
ቻ ፡ ያደረባቸው ፡ አፍንጫቸውን ፡ እየጎረገጡ ፡ የቆሙ ፡
ተራ ፡ ሰዎች ፡ ናቸው ።

በፊት ፡ ለፊቱ ፡ መስመር ፡ የከተማው ፡ ዘበኞች ፡ ከተሰ
ለፉበት ፡ አጠገብ ፡ የወታደር ፡ ልብስ ፡ የለበሰ ፡ ወጣት ፡ መኮ
ንን ፡ (ወይም ፡ መኰንን ፡ ለመምሰል ፡ የሚጥር) ቆሟል ።
አለባበሱ ፡ ሲታይ ፡ በቤቱ ፡ አንድ ፡ ቀዳዳ ፡ ሸሚዝና ፡ አንድ ፡
አሮጌ ፡ ጫማ ፡ ብቻ ፡ ሲቀር ፡ ሌላውን ፡ ያለ ፡ የሌለውን ፡

ለብሶ ፡ እንደመጣ ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ ይታይ ፡ ነበር ። እንደ ፡
ዱካት ፡ ያለ ፡ ነገር ፡ የተንጠለጠለበት ፡ ሰንሰለት ፡ በአንገቱ ፡
አጥልቆአል ። ከእጮኛው ፡ ከዩዜሱ ፡ ጐን ፡ ቆሞ ፡ የሃር ፡ ቀሚ
ሷን ፡ ማንም ፡ ሰው ፡ ነክቶ ፡ እንዳያበላሽባት ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡
ይገላመጣል ። ለእጮኛውም ፡ የሚሆነውን ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ አን
ድም ፡ ሳይቀር ፡ በዝርዝር ፡ ያስረዳታል ።

«እዚህ ፡ የምታያቸው ፡ ሰዎች ፡ ሁሉ ፤ የኔ ፡ ፍቅር ፡
ዩዜሱ ፤ ወንጀለኞቹ ፡ ሲገደሉ ፡ ለማየት ፡ የመጡ ፡ ናቸው ።
ያ ፡ መጥረቢያና ፡ ሌላም ፡ መሳርያ ፡ ይዞ ፡ የምታይው ፡ ሰው
የም ፡ ገዳዩ ፡ ሲሆን ፡ እሱም ፡ ወንጀለኞቹን ፡ ካሰቃየ ፡ በኋላ ፡
ይገድላቸዋል ። ከእነሱ ፡ አንዳቸውን ፡ በሽክርክረቱ ፡ ሲሰባ
ብረውና ፡ በሌላም ፡ መንገድ ፡ ሲያሰቃየው ፡ የወንጀለኛው ፡
ነፍሱ ፡ ገና ፡ አትወጣም ። ኋላ ፡ ግን ፡ አንገቱን ፡ ሲቆርጠው ፡
ይሞታል ። ከዚያ ፡ በፊት ፡ ወንጀለኛው ፡ ይጮኻል ፡ ይፈራገ
ጣል ፤ ግን ፡ አንገቱ ፡ ከተቆረጠ ፡ ወዲያ ፡ ለዘለዓለም ፡ መጮ
ኸ ፡ ወይም ፡ መብላትና ፡ መጠጣት ፡ አይችልም ። ምክን
ያቱም ፡ የኔ ፡ ፍቅር ፤ ጭንቅላቱ ፡ ከሰውነቱ ፡ ተለይቶ ፡ ስለ
ሚወድቅ ፡ ነው ።»

ዩዜሱ ፡ የሚነግራትን ፡ ሁሉ ፡ በድንጋጤና ፡ በመገረ
ም ፡ ታዳምጣለች ።

የቤቶቹ ፡ ጣራ ፡ ሕዝብ ፡ ተከምሮበታል ። ከየመስኮ
ቶቹም ፡ የሰው ፡ ፊት ፡ ብቅ ፡ ብቅ ፡ ብሎ ፡ ይታያል ። በበረ
ንዳዎቹ ፡ ላይ ፡ የጨዋው ፡ ወገኖች ፡ ተቀምጠዋል ። የአንድ ፡
የምትስቅ ፡ ወይዘሮ ፡ እንደ ፡ ስኳር ፡ የነጣ ፡ የሚያምር ፡ ክን
ድ ፡ በረንዳውን ፡ ተደግፎ ፡ ይታያል ። በረንዳው ፡ ላይ ፡ ተቀም
ጠው ፡ የሚመለከቱም ፡ መኳንንት ፡ ክብር ፡ የተሰማቸውና ፡
የተጀነኑ ፡ ወፈፍራም ፡ መኳንንት ፡ ነበሩ ። የአማረ ፡ ልብስ ፡
የለበሰ ፡ አሳላፊ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ የመደሰቻ ፡ ምግብና ፡ መጠጥ ፡
ይዞ ፡ እየሞረ ፡ ያሳልፋል ። ብዙ ፡ ጊዜ ፡ አንዲት ፡ ዓይነ ፡ መል
ካም ፡ ቀበጥ ፡ ወይዘሮ ፡ አንድ ፡ ብስኩት ፡ ወይም ፡ ፍሬ ፡ ወተ

ት፡ በመሰሉት፡ ጣቶችዋ፡ ታነሳና፡ ቁልቁል፡ ወደተሰበሰበው፡ ሰው፡ ትጥላለች ። የተራቡት፡ ፈረሰኛ፡ ወታደሮችም፡ ለመያዝ፡ ቆሳቸውን፡ አውልቀው፡ ሲዘረጉ፡ ቁመቱ፡ ከሁሉም፡ ከፍ፡ የሚለው፡ አንድ፡ ወታደር፡ ቀድሞ፡ ይቀልበውና፡ ስሞ፡ ወደአፉ፡ ይልከዋል ። ከፎቁ፡ በረንዳ፡ ሥር፡ በተንጠለጠለ፡ አንድ፡ የብረት፡ ጐጂ፡ ውስጥ፡ ያለ፡ ንስር፡ አሞራም፡ አንገቱን፡ ወደ፡ አንድ፡ ጐን፡ ዘንበል፡ አድርጐ፡ ከተመልካች፡ መካከል፡ አንዱ፡ በመሆን፡ ቁልቁል፡ ያስተውል፡ ነበር ። ወዲያው፡ በሕዝቡ፡ መሃል፡ ሜሜታው፡ በዛና፡ ከሁሉም፡ ወገን፡ «አመጡዋቸው ፤ ኮዛኮቹን፡ አመጡዋቸው!» የሚል፡ ድምጽ፡ ይሰማ፡ ጀመር ።

ኮዛኮቹ፡ ያለ፡ ቆብ፡ ጐፈሪያቸው፡ ተገልጦ፡ ጸማቸውም፡ ሳይላጩ፡ መጡ ። አመጣጣቸውም፡ በፍርሃት፡ ወይም፡ በሃዘን፡ ሳይሆን፡ በረጋ፡ የኩራት፡ መንፈስ፡ ነበር ። ከተዋበ፡ ውድ፡ ጨርቅ፡ የተሰፋው፡ ልብሳቸው፡ አርጅቶ፡ ተቀዳድጿል ። የተሰበሰበውን፡ ሕዝብ፡ ዘወር፡ ብለው፡ አላዩም፡ ወይም፡ እጅ፡ አልነሱም ። ከሁሉ፡ ፊት፡ ፊት፡ ያለው፡ አስታፕ፡ ነበር ።

ሽማግሌው፡ ቡልባ፡ ልጁን፡ አስታፕን፡ ሲያይ፡ የተሰማው፡ ስሜት፡ ምን፡ ይሆን? ልቡስ፡ ምን፡ አስቦ፡ ይሆን? ከሕዝቡ፡ መሃል፡ ቆሞ፡ ሁናቴውን፡ ሁሉ፡ ይመለከት፡ ነበር ። አስታፕ፡ ቆመ ። ከሌሎቹ፡ በፊት፡ መሪሩን፡ ጽዋ፡ የሚቀምሰው፡ እሱ፡ ነው ። ጓደኞቹን፡ ተመለከተና፡ ጮኸ፡ ብሎ፡ «አንዳችንም፡ ብንሆን፡ ምንም፡ ድምጽ፡ እንድናሰማና፡ እዚህ፡ የተሰበሰቡት፡ እርኩስ፡ ከሃዲዎች፡ ሁሉ፡ ክርስቲያን፡ በስቃይ፡ ሲጮኸ፡ እንዳይሰሙ፡ እግዚአብሔር፡ ይርዳን!» ብሎ፡ ወደ፡ መገደያው፡ ደርብ፡ ወጣ ።

ቡልባም፡ «ጐሽ፡ የኔ፡ ልጅ! እንዲያ፡ ነው፡ የኔ፡ ልጅ!» ብሎ፡ ሸቦቶ፡ ራሱን፡ አቀረቀረ ።

ገዳዩ፡ የአስታፕን፡ ቡትቶ፡ ከላዩ፡ ላይ፡ መንጭቆ፡ አወለቀው፡ እጅና፡ እግሩም፡ ተወጥረው፡ ታሰሩ ፤ ከዚያ፡... ግን፡ ያን፡ አስቃቂ፡ አገዳደል፡ ዘርዘሮ፡ በመግለጽ፡ የአንባቢን፡ መንፈስ፡ አናውክም ። ጭካኔው፡ ያ፡ የአረመኔ፡ ዘመን፡ ያፈለቀው፡ ጠባይ፡ ነው ። ሰው፡ ደም፡ ጠማሽ፡ ወታደራዊ፡ ኑሮ፡ በሚኖርበት፡ በዚያ፡ ዘመን፡ ልቡ፡ እንደ፡ ድንጋይ፡ ጠጥሮ፡ ከሰብአዊ፡ ርኅራኄ፡ ጨርሶ፡ የራቀ፡ ነበር ። ይህን፡ አስቃቂ፡ ተግባር፡ ለመቃወም፡ የሚሞክሩ፡ ጥቂት፡ ሰዎች፡ ቢገኙም፡ ልፋታቸው፡ ከጉቱ፡ ነበር ። ንጉሡና፡ እንዲሁም፡ መልካም፡ አስተያየት፡ ያላቸው፡ መኳንንት፡ ሳይቀሩ፡ እንዲህ፡ ያለው፡ የጭካኔ፡ ቅጣት፡ በኮዛኮች፡ ዘንድ፡ የባሰ፡ ቂም፡ ከማትረፉ፡ በቀር፡ የማይጠቅም፡ መሆኑን፡ ለማስረዳት፡ ቢሞክሩም፡ ሰሚ፡ አላገኙም ። አስተዋይ፡ ባልሆነ፡ የሀፃን፡ አመራር፡ ምክር፡ ቤቱን፡ በመንግሥቱ፡ ላይ፡ እንዳለ፡ ጉድፍ፡ ባደረጉት፡ ሕገ፡ ወጥና፡ ትዕቢተኛ፡ መኳንንት፡ ፊት፡ የነገሥታትና፡ የጠቢብ፡ መማክርት፡ ሥልጣን፡ ምንም፡ ፍሬ፡ አልነበረውም ።

አስታፕ፡ ስቃዩን፡ ሁሉ፡ በጸጥታ፡ ተቀበለ ፤ ሩቅ፡ ላሉት፡ ተመልካቾች፡ እንኳን፡ እስኪሰማ፡ ድረስ፡ የእጅና፡ የእግሩን፡ አጥንት፡ ሲሰባብሩት፡ እንኳን፡ እንኳን፡ መጮኸ፡ አላቃሰተም ። ታራስ፡ በሕዝቡ፡ መሃል፡ ቆሞ፡ አንገቱን፡ እንዳቀረቀረ፡ አንዳንድ፡ ጊዜ፡ ቀና፡ ብሎ፡ ቀስ፡ ብሎ፡ «ጐሽ፡ ልጄ! እንዲያ፡ ነው፡ ልጄ!» ይላል ።

አስታፕ፡ ወደ፡ መጨረሻው፡ የሞት፡ ስቃይ፡ ጐትተው፡ ሲወስዱት፡ ብቻ፡ ኃይሉና፡ ጽናቱ፡ እየሟሟ፡ የሄደ፡ መሰለ ። ዓይኖቹን፡ እያንከራተተ፡ ዙሪያውን፡ ተመለከተ ፤ አምላክ፡ ሆይ! የሚታየው፡ ሁሉ፡ እንግዳና፡ ያልታወቀ፡ ፊት፡ ነው! አንድ፡ ተወዳጅ፡ ሰው፡ እዚያ፡ ቆሞ፡ አሟሟቱን፡ ባየለት፡ ኖሮ! የደካማ፡ የእናቱን፡ ሃዘንና፡ ስቅስቃሳ፡ ለመሰማት፡ ወይም፡ ደረትዋን፡ እየደቃችና፡ ጸጉርዋን፡ እየነ

ጩች ፡ የምትጮኽ ፡ ሚስት ፡ አልተመኘም ። አሁን ፡ የተመኘው ፡ ጠቢብ ፡ ቃሉ ፡ የሚያጽናናውና ፡ በሞቱ ፡ ሰዓት ፡ አዲስ ፡ ጉልበት ፡ የሚሰጠው ፡ ብርቱ ፡ ሰው ፡ ለማየት ፡ ነው ። እዚህ ፡ ላይ ፡ ብርታቱ ፡ ሁሉ ፡ ከዳውና ፡ ነፍሱ ፡ እየተጨነቀች ፤ «ባትኮ! የት ፡ ነህ? ትሰማኛለህ?» ብሎ ፡ ጮኽ ።

ረጭ ፡ ባለው ፡ ጸጥታ ፡ የተሰበሰበው ፡ ሚሊዮን ፡ ሕዝብ ፡ እስኪንቀጠቀጥ ፡ ድረስ ፡ «እሰማለሁ!» ሲል ፡ የአንድ ፡ ሰው ፡ ድምጽ ፡ አስተጋባ ።

ወዲያው ፡ ፈረሰኛ ፡ ዘበኞች ፡ በፍለጋ ፡ እየተጣደፉ ፡ በግርግሩ ፡ መሃል ፡ ያስሱ ፡ ጀመር ። ያንኬል ፡ የሞት ፡ ያህል ፡ ገረጣ ፤ ፈላጊዎቹ ፡ ፈረሰኞችም ፡ ሲያልፉት ፡ በድንጋጤ ፡ እየተንቀጠቀጠ ፡ ታራስን ፡ ለማየት ፡ ዘወር ፡ አለ ። ታራስ ፡ ግን ፡ ከኋላው ፡ የለም ፤ አንድም ፡ ምልክት ፡ ሳይተው ፡ ጠፍቶ አል ።

ምዕራፍ ፡ አስራ ፡ ሁለት ።

የታራስ ፡ ምልክት ፡ እንደጠፋ ፡ አልቀረም ። መቶ ፡ ሃያ ፡ ሺ ፡ የኮዛክ ፡ ጦር ፡ ሠራዊት ፡ በኡክሬይን ፡ ጠረፍ ፡ ብቅ ፡ አለ ። ይህ ፡ ጦር ፡ እንደቀድሞው ፡ ለዘረፋ ፡ የወጣ ፡ ወይም ፡ ታታሮችን ፡ የሚያባርር ፡ ቀላል ፡ ጦር ፡ አልነበረም ። የሕዝቡ ፡ ትዕግሥት ፡ ስለአለቀ ፡ መላው ፡ አገር ፡ ተነስቶአል ። የመብቱን ፡ መነካት ፤ የባህሉን ፡ መናቅ ፤ አባት ፡ ያቆየው ፡ ሃይማኖቱንና ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያኑን ፡ መደረር ፤ የባእድ ፡ መሳፍንትንና ፡ ጳጳሳት ፡ ጭቆና ፤ በክርስቲያን ፡ ምድር ፡ የአይሁድን ፡ የበላይነት ፡ ለመበቀል ፡ ሕዝቡ ፡ ቆርጦ ፡ ተነስቶ አል ።

የጦሩ ፡ አዝማች ፡ ሄትማን ፡ አስትራኒትሳ³ ፡ ነው ። እሱም ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ ወጣት ፡ ቢሆን ፡ ልበ ፡ ሙሉ ፡ ጉበዝ ፡ ነበር ። ከጉኑ ፡ የጥንት ፡ የጦር ፡ ዓደኛውና ፡ አማካሪው ፡

ጉንያፋ ፡ አለ ። እያንዳንዳቸው ፡ አስራ ፡ ሁለት ፡ ሺ ፡ ወታደር ፡ ያላቸውን ፡ ክፍለ ፡ ጦሮች ፡ ስምንት ፡ ኮሎኔሎች ፡ ይመራሉ ። በፈረሰኛና ፡ በእግረኛ ፡ ክፍልም ፡ ሌሎች ፡ ብዙ ፡ መኮንኖች ፡ ነበሩ ። ከተመዘገቡት ፡ ኮዛኮች ፡ ሌላ ፡ በቁጥር ፡ ከእነሱ ፡ የማያንስ ፡ ወዶ ፡ ዘማች ፡ ጦር ፡ በእግርም ፡ በፈረስ ፡ ተከትሎአል ። በየትም ፡ ሰፍራ ፡ ያሉት ፡ ኮዛኮች ፡ አንድነት ፡ ነው ፡ የተቀሰቀሱት ። ከቺጊሪን ፤ ከፔሬያስላቭ ፤ ከባቱሪንና ፡ ከግሎቮቭ ፡ ከላኛውና ፡ ከታችኛው ፡ የድኔፐር ፡ ዳርቻ ፡ በውስጡ ፡ ካሉት ፡ ደሴቶችም ፡ ተነስተው ፡ መጥተዋል ። ስፍር ፡ ቁጥር ፡ የሌላቸው ፡ ፈረሰኞችና ፡ ሰረገላዎች ፡ ሚዳውን ፡ አለበሱት ። ከነዚህ ፡ ሁሉ ፡ ኮዛኮች ፡ ከስምንቱ ፡ ክፍለ ፡ ጦሮች ፡ ውስጥ ፡ ምርጥ ፡ የሆነው ፡ በታራስ ፡ ቡልባ ፡ የሚመራው ፡ ክፍለ ፡ ጦር ፡ ነበር ። ታራስ ፡ በማናቸውም ፡ ረገድ ፡ ከሌሎች ፡ ጉልቶ ፡ ይታያል ። የበሰለ ፡ እድሜው ፡ የጦር ፡ ልምዱ ፡ ወታደር ፡ የማዘዝ ፡ ችሎታው ፡ እንዲሁም ፡ በጠላት ፡ ላይ ፡ ያለው ፡ ከማናቸውም ፡ የበለጠ ፡ መሪር ፡ ጥለቻ ፡ ከሌሎቹ ፡ ተለይቶ ፡ እንዲታወቅ ፡ አድርጎታል ። ኮዛኮቹ ፡ ራሳቸው ፡ እንኳን ፡ ሳይቀሩ ፡ የጭካኔ ፡ መንፈሱን ፡ ከመጠን ፡ በላይ ፡ እድርገው ፡ ገመቱት ። በአእምሮው ፡ የሚገባው ፡ ፍርድ ፡ የሞት ፡ ፍርድ ፡ ብቻ ፤ በጦር ፡ ምክር ፡ ስብሰባ ፡ ላይም ፡ የሚያቀርበው ፡ ምክር ፡ የማጥፋት ፡ ምክር ፡ ብቻ ፡ ነበር ።

የተደረገውን ፡ ጦርነትና ፡ የኮዛኮቹን ፡ ሥራ ፡ እዚህ ፡ ላይ ፡ በዝርዝር ፡ ለመግለጽ ፡ አይመችም ። ሁሉም ፡ በታሪክ ፡ የማስታወሻ ፡ ገጾች ፡ ላይ ፡ ሰፍሮ ፡ ይገኛል ። በሩሲያ ፡ ምድር ፡ በሃይማኖት ፡ ላይ ፡ የተነሳ ፡ ጦርነት ፡ እንዴት ፡ እንደሆነ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ከሃይማኖት ፡ የጠነከረ ፡ ምንም ፡ ኃይል ፡ አይገኝም ። ሃይማኖት ፡ በሞገደማ ፡ ባህር ፡ መሃል ፡ እንደቆመ ፡ ቋጥኝ ፡ የማይናወጽ ፡ ነው ። የማይሰበር ፡ ግድግዳውን ፡ ከጠሊቁ ፡ ባህር ፡ መደብ ፡ ተክሎ ፡ ቆሞ ፡ ከማናቸውም ፡ እንጾር ፡ እየታየ ፡ አላፊውን ፡ ማእበል ፡ በድፍረት ፡ ይ

መለከተዋል ። ከሱ ፡ ጋር ፡ የሚጋጭ ፡ መርከብም ፡ ወደ
ውለት! ተሰባብሮና ፡ ተሰነጣጥቆ ፡ በላዩም ፡ ላይ ፡ ያለው ፡
ነገር ፡ ሁሉ ፡ ተደምስሶ ፡ ይሰምጣል ። የተሳፋሪዎቹ ፡ ሰዎችም ፡ የጭንቅ ፡ ጨኸት ፡ አየሩን ፡ ያናጋዋል ።

የፖላንድ ፡ ጦር ፡ ኮዛኮች ፡ ነጻ ፡ ካወጡዋቸው ፡ ከተሞች ፡ እንዴት ፡ እየሸሸ ፡ እንደሄደ ፤ ወለድ ፡ አግድ ፡ አበዳሪ ፡ አይሁዶች ፡ ሁሉ ፡ እንዴት ፡ እንደተሰቀሉ ፤ የንጉሡ ፡ ሄትማን ፡ ኒኮላይ ፡ ፖቶጽኪይ ፡ ከብዙ ፡ ሠራዊቱ ፡ ጋር ፡ በዚህ ፡ ጋያል ፡ ጦር ፡ ፊት ፡ እንደተጨነቀ ፡ ተባርሮና ፡ ተንከራትቶ ፡ በአንድ ፡ ትንሽ ፡ ወንዝ ፡ ላይ ፡ አብዛኛው ፡ ሠራዊቱ ፡ እንዳለቀበት ፡ አስፈሪው ፡ የኮዛክ ፡ ጦር ፡ በፖሎኖየ ፡ ከተማ ፡ ከብቦ ፡ ሠራዊቱን ፡ ጨርሶበት ፡ የፖሊሹ ፡ ሄትማን ፡ የኮዛኮቹን ፡ ፍላጎት ፡ ሁሉ ፡ ለመፈጸም ፤ መብታቸውንም ፡ ለመመለስ ፤ በንጉሡና ፡ በሚኒስትሮቹ ፡ ስም ፡ ሆኖ ፡ በመሃላ ፡ ቃል ፡ እንደገባ ። ይህ ፡ ሁሉ ፡ በታሪክ ፡ ማስታወሻዎች ፡ ላይ ፡ በዝርዝር ፡ ሰፍሮ ፡ ይገኛል ። ነገር ፡ ግን ፡ ኮዛኮቹ ፡ የፖሊሽ ፡ መሃላ ፡ ዋጋ ፡ እንደሌለው ፡ ስለሚያውቁ ፡ በዚህ ፡ አልተታለሉም ። ፖቶጽኪይም ፡ የከተማው ፡ የሩሲያ ፡ ቀሳውስት ፡ ሕይወቱን ፡ ባያተርፉት ፡ ኖሮ ፡ በስድስት ፡ ሺ ፡ ዲካት ፡ በተገዛ ፡ ሰንጋ ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ በአደባባይ ፡ የመላፍንትንና ፡ የወይዛዝርትን ፡ ዓይን ፡ ለመማረክ ፡ ባልበቃ ፡ ነበር ። ቀሳውስቱ ፡ ልብሰ ፡ ተክህሆኦቸውን ፡ ለብሰው ፤ ሥዕል ፡ መስቀል ፡ ተሸክመው ፡ በአቡኑ ፡ በራሳቸው ፡ መሪነት ፡ ሲመጡ ፡ ጊዜ ፡ ኮዛኮቹ ፡ ቆባቸውን ፡ አውልቀው ፡ እንገታቸውን ፡ ደፉ ። በዚያ ፡ ሰዓት ፡ ለማንም ፡ ሰው ፡ ለንጉሡም ፡ እንኳን ፡ ቢሆን ፡ እንዲያ ፡ ያለ ፡ አክብሮት ፡ አላሳዩም ፡ ነበር ። በራሳቸው ፡ የክርስቲያን ፡ ቤተ ፡ ክህነት ፡ ላይ ፡ ግን ፡ ለማመጽ ፡ ስለአልደፈሩ ፡ ለቀሳውስቶቻቸው ፡ ታዛዥ ፡ ሆኑ ። የኮዛኮቹ ፡ ሄትማንና ፡ ኮሎኔሎቹ ፡ ፖቶጽኪይን ፡ የክርስቲያንን ፡ ቤተ ፡ መቅደስ ፡ እንዳይጨቁንና ፡ የኮዛክ

ንም ፡ ክብር ፡ እንዳይነካ ፡ ካስማሉት ፡ በኋላ ፡ ሊለቁት ፡ ተስማሙ ። አንድ ፡ ኮሎኔል ፡ ብቻ ፡ እንዲህ ፡ ባለው ፡ የሰላም ፡ ስምምነት ፡ አልተስማማም ። እሱም ፡ ታራስ ፡ ቡልባ ፡ ነበር ። ከጸጉሩ ፡ አንድ ፡ ጭብጥ ፡ ነጩና ፤ «ስሙኝ ፡ ሄትማኑና ፡ ኮሎኔሎች! እንዲህ ፡ ያለ ፡ የሴት ፡ ሥራ ፡ አትሥሩ! ፖሊሹችን ፡ አትመኑአቸው ። እነዚህ ፡ ውሾች ፡ በኋላ ፡ ይከዱናል!» አለ ።

ነገር ፡ ግን ፡ ሄትማኑ ፡ ውሉ ፡ ቀርቦለት ፡ በፈረመ ፡ ጊዜ ፡ ታራስ ፡ የከበረ ፡ የቱርክ ፡ ጐራዴውን ፡ አወጣና ፡ እንደ ፡ አገዳ ፡ ከሁለት ፡ ሰብሮ ፡ ሰባሪዎቹን ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡ ወረወረና ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤

«ደህና ፡ ሁኑ! እነዚህ ፡ ሁለት ፡ ሰባሪዎች ፡ እንደገና ፡ ተገናኝተው ፡ ጐራዴ ፡ እንደማይሆኑ ፡ እነሆ ፡ እኛም ፡ ጓደኞቹ ፡ ሆይ ፤ ዳግመኛ ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ አንተያይም ። እነሆ ፡ የመሰናበቻ ፡ ቃሌን ፡ አስታውሱ! በሞታችሁ ፡ ሰዓት ፡ ታስታውሱኛላችሁ! አሁን ፡ ሰላምና ፡ ጸጥታ ፡ የተዋዋላችሁ ፡ መሰላችሁ? አሁን ፡ የሚያልፍላችሁ ፡ መሰላችሁ? የለም ፡ ሌሎች ፡ ናቸው ። ከበላዮቻችሁ ፡ ሆነው ፡ የሚያልፍላቸው ፡ አንተም ፡ ሄትማን ፡ ጭንቅላትህ ፡ እንደሰልቻ ፡ ተገፎ ፡ የሰንዴ ፡ ገለባ ፡ ከተሞላ ፡ በኋላ ፡ ለብዙ ፡ ዘመን ፡ በየገበያው ፡ እየዞረ ፡ ሲታይ ፡ ይኖራል ። እናንተም ፡ መኳንንት ፡ ሆይ ፤ የምትድኑ ፡ አይምሰላችሁ! እንደ ፡ በግ ፡ በብረት ፡ ድስት ፡ ያልተቀቀላችሁ ፡ እንደሆን ፡ በወሀኒ ፡ ቤት ፡ በስብሳችሁ ፡ ትቀራላችሁ!»

ወደ ፡ ወታደሮቹ ፡ ደግሞ ፡ ዘወር ፡ ብሎ ፡ እንዲህ ፡ አለ ፤

«እናንተ ፡ ደግሞ ፡ ወጣቶቼ ፡ ሳትልከስከሱ ፡ እውነተኛ ፡ የኮዛክ ፡ ሞት ፡ ለመሞት ፡ የምትፈልጉ ፡ እነማናችሁ? ወይስ ፡ ደግሞ ፡ ወደ ፡ ቤታችሁ ፡ ተመልሳችሁ ፡ ከሃዲ ፡ በመሆን ፡ የፖሊሽ ፡ ቁስ ፡ በጀርባችሁ ፡ አዝሎ ፡ ለመዞር ፡ ትፈልጋላችሁ?»

የቡልባ ፡ ክፍለ ፡ ጦር ፡ ወታደሮች ፡ በሞላ ፤ «እርስዎን ፡ እንከተላለን ፡ ኮሎኔል!» ብለው ፡ ሲጮኹ ፡ ከሌላም ፡ ክፍለ ፡ ጦር ፡ ብዙዎቹ ፡ ወደሱ ፡ አዘንብለው ፡ ተቀላቀሉ ።

«እንዲህ ፡ ከሆነ ፡ ተከተሉኝ!» አለና ፡ ታራስ ፡ ቆቡን ፡ ቅንድቡ ፡ ድረስ ፡ አጥልቆ ፡ ለመቅረት ፡ የወሰኑትን ፡ ገላመጠና ፡ ፈረሱ ፡ ላይ ፡ ወጣ ።

«በክፉ ፡ ነገር ፡ ስማችን ፡ እንዳይነሳ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይርዳን! ተከተሉኝ ፡ ጎበዝ! ካቶሊኮቹን ፡ እንጎበኛቸዋለን!»

ይህንን ፡ ተናግሮ ፡ ታራስ ፡ ፈረሱን ፡ ሲሸነቁጥ ፡ መቶ ፡ የሚሆን ፡ ሠረገላና ፡ እንዲሁም ፡ ብዙ ፡ ኮዛኮች ፡ በእግር ም ፡ በፈረስ ፡ ተከተሉት ። ዘወር ፡ ብሎ ፡ ከዘመቻው ፡ የቀሩትን ፡ ገላመጣቸው ፡ ዓይኖቹም ፡ በቁጣ ፡ ተሞልተው ፡ ነበር ። ማንም ፡ ሊያስቀረው ፡ አልደፈረም ። መላው ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ እየተመለከተ ፡ የሱ ፡ ክፍለ ፡ ጦር ፡ ተነጥሎ ፡ ዘመተ ። ታራስም ፡ ዞሮ ፡ የቀሩትን ፡ እንደገና ፡ ገላመጣቸው ።

ሄትማኑና ፡ ኮሎኔሎቹ ፡ አቀርቅረው ፡ ቆመው ፡ መጥፎ ፡ ትንቢት ፡ እንደታያቸው ፡ ሁሉ ፡ በትካዜ ፡ ዝም ፡ ብለው ፡ በሃሳብ ፡ ተዋጡ ። ታራስ ፡ የተናገረው ፡ ትንቢት ፡ ከንቱ ፡ ሆኖ ፡ አልቀረም ። ሁሉም ፡ እንደተናገረው ፡ ተፈጸመ ። ወዲያው ፡ ብዙ ፡ ሳይቆይ ፡ በካኔሽ ፡ መሃላው ፡ ፈረሰና ፡ የሄትማኑ ፡ እንዲሁም ፡ የሌሎች ፡ የዋና ፡ ዋናዎቹ ፡ ጭንቅላት ፡ ተቆርጦ ፡ በአጠና ፡ ጫፍ ፡ ላይ ፡ ተንጠለጠለ ።

ታራስስ ፡ ከምን ፡ ደረሰ? ታራስ ፡ ከነሠራዊቱ ፡ ወደ ፡ ፖላንድ ፡ ጠልቆ ፡ ገብቶ ፡ ከአሥራ ፡ ስምንት ፡ ከተሞችና ፡ አርባ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ መቅደሶች ፡ አቃጥሎ ፡ ክራኮቭ ፡ ደረሰ ። የገደላቸው ፡ መኳንንትና ፡ ያፈራረሳቸው ፡ የመሳፍንት ፡ ህንጻዎችም ፡ ብዙ ፡ ናቸው ። የታራስ ፡ ኮዛኮች ፡ መቶ ፡ ዓመት ፡ የተቀበረውን ፡ የወይንና ፡ የማር ፡ ጠጅ ፡ ከመሳፍንቱ ፡

እቃ ፡ ቤት ፡ ቆፍረው ፡ እያወጡ ፡ በመሬት ፡ ላይ ፡ ረበረቡት ። ውድ ፡ ዋጋ ፡ ያላቸውን ፡ ልብሶችና ፡ በእቃ ፡ ቤት ፡ ውስጥ ፡ የሚያገኙትን ፡ ማናቸውንም ፡ እቃ ፡ ሰባብረውና ፡ ቀዳድደው ፡ አቃጠሉት ። የታራስ ፡ ቋሚ ፡ ትእዛዝ ፡ «ምንም ፡ ነገር ፡ አትማሩ!» የሚል ፡ ነበር ። ቅንድባቸው ፡ ጥቋቁርና ፡ ደረታቸውም ፡ እንደ ፡ በረዶ ፡ ለነጣው ፡ ፊታቸው ፡ ሉል ፡ ለሚመስለው ፡ የተዋቡ ፡ ወይዛዝርት ፡ እንኳን ፡ ኮዛኮቹ ፡ ምንም ፡ ርኅራኄ ፡ አላሳዩም ። በቤተ ፡ መቅደስ ፡ ውስጥ ፡ ቢጠለሉም ፡ አልዳኑም ። ታራስ ፡ ከነቤተ ፡ መቅደሱ ፡ አቃጠላቸው ። በነበልባሉ ፡ መሃል ፡ እንደ ፡ በረዶ ፡ የነጣው ፡ ጣታቸው ፡ እየተርገበገበ ፡ በሚዘገንን ፡ ድምጽ ፡ ሲጮኹ ፡ ደረቅዋ ፡ ምድር ፡ እንኳን ፡ ባዘነችላቸው ፡ ነበር ። የመስኩ ፡ ሳርም ፡ ሳይቀር ፡ በኃዘን ፡ አንገቱን ፡ በደፋ ፡ ጨካኞቹ ፡ ኮዛኮች ፡ ግን ፡ ምንም ፡ ርኅራኄ ፡ አላሳዩም ። ሕጻናትን ፡ ሳይቀር ፡ ከመንገድ ፡ ላይ ፡ በጦር ፡ ወግተው ፡ እያንጠለጠሉ ፡ ነበልባሉ ፡ ውስጥ ፡ ይጨምሩአቸዋል ።

«ይህ ፡ የአስታፕ ፡ የተዝካር ፡ ድግስ ፡ ነው ፡ እናንተ ፡ ከሃዲዎች!»

ታራስ ፡ ይህን ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ አይናገርም ፤ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ የአስታፕ ፡ ማስታወሻ ፡ ድግስም ፡ በደረሰበት ፡ ከተማና ፡ መንደር ፡ ሁሉ ፡ ልማድ ፡ አደረገው ። የፖሊሽ ፡ መንግሥት ፡ ይህን ፡ ሲመለከት ፡ ከተራ ፡ ወረራ ፡ የላቀ ፡ ድርጅት ፡ መሆኑን ፡ በመገንዘብ ፡ ያንኑ ፡ የቀድሞውን ፡ ፖቶጽኪይን ፡ አምስት ፡ ክፍለ ፡ ጦር ፡ ይዞ ፡ እንዲዘምት ፡ አዘዘው ።

ኮዛኮቹ ፡ ስድስት ፡ ቀን ፡ ሙሉ ፡ ፈረሶቻቸው ፡ እስኪዝሉ ፡ ድረስ ፡ ጋልበው ፡ ከጠላቶቻቸው ፡ ሲሸሹ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ በድኔስተር ፡ ዳር ፡ እንደሰፈሩ ፡ ደረሱባቸው ።

ኮዛኮቹ ፡ የሰፈሩበት ፡ የፈራረሰ ፡ ጥንታዊ ፡ ግቢ ፡ ከድኔስተር ፡ ወንዝ ፡ ዳር ፡ ባለ ፡ ገደል ፡ አፋፍ ፡ ላይ ፡ ነበር ። ኮዛኮቹ ፡

ኮቼ ፡ በዚህ ፡ ስፍራ ፡ እንዳሉ ፡ ገደሉ ፡ ከጀርባቸው ፡ ሆኖ ፡ የንጉሡ ፡ ሄትማን ፡ ፖቶጽኪይ ፡ ከሚዳው ፡ በኩል ፡ በሁለት ፡ አቅጣጫ ፡ ከበባቸው ። ኮዛኮቼ ፡ አራት ፡ ቀን ፡ ሙሉ ፡ በግንቡ ፡ ፍራሽ ፡ ሸክላና ፡ ድንጋይ ፡ ተከላከሉ ፤ ኋላ ፡ ግን ፡ ስንቃቸውም ፡ ኃይላቸውም ፡ እየተቀነሰ ፡ ስለሄደ ፡ ታራስ ፡ በጠላቶቹ ፡ መሃል ፡ እየተዋጋ ፡ ለማለፍ ፡ ቆረጠ ። ይህን ፡ ለማድረግ ፡ ሲነሱ ፡ ታራስ ፡ ቆም ፡ ብሎ ፤ «ቆዩ! የትንባሆ ፡ ማጨሻዬን ፡ ጥያለሁ ፤ እነዚህ ፡ ከሃዲ ፡ ፖሊሾች ፡ ትንባሆዬን ፡ እንኳን ፡ አይወስዱትም!» ባይል ፡ ኖሮ ፡ በእውነትም ፡ ኮዛኮቼ ፡ እየተዋጉ ፡ በፈጣን ፡ ፈረሶቻቸው ፡ የጠላቶቻቸውን ፡ ሰልፍ ፡ ጥሰው ፡ ባለፉ ፡ ነበር ። ሽማግሌው ፡ ታራስ ፡ ይህን ፡ ተናግሮ ፡ በባሕርም ፡ በየብስ ፡ አብሮት ፡ ሲዘምት ፡ የኖረውን ፡ የትንባሆ ፡ ማጨሻውን ፡ ጉንበስ ፡ ብሎ ፡ በሳሩ ፡ ውስጥ ፡ ይፈልግ ፡ ጀመር ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ብዙ ፡ የጠላት ፡ ወታደሮች ፡ ተንደርድረው ፡ ደረሱና ፡ ኃይል ፡ ትከሻው ፡ ላይ ፡ ሰፈሩበት ፤ ተፍጨርጭሮ ፡ ለማምለጥ ፡ ሞከረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ የያዙት ፡ ወታደሮች ፡ እንደወትሮው ፡ እየተፈናጠሩ ፡ አልወደቁም ። «አይ ፡ እርጅና! አይ ፡ እርጅና!» አለና ፡ ኃይለኛው ፡ ኮዛክ ፡ አለቀሰ ። ነገር ፡ ግን ፡ የአንድ ፡ ሰው ፡ ጉልበት ፡ ለብዙ ፡ ሰው ፡ ጉልበት ፡ ተሸነፈ ፡ እንጂ ፡ በእርጅና ፡ ምክንያት ፡ አልነበረም ። ሠላሳ ፡ የሚሆኑ ፡ ሰዎች ፡ እግርና ፡ እጁን ፡ ተጠምጥመው ፡ ያዙትና ፤ «ተፈላጊውን ፡ ይዘነዋል ፤ እንግዲህ ፡ ለዚህ ፡ ውሻ ፡ የሚገባውን ፡ ፍርድ ፡ እንፈልግለት!» እያሉ ፡ ይንጫጩ ፡ ጀመር ። ከዚያ ፡ በጠቅላይ ፡ አዛዦቻቸው ፡ ፈቃድ ፡ ከነነፍሱ ፡ ሊያቃጥሉት ፡ ተነሱ ። አጠገባቸው ፡ ጫፉ ፡ በመብረቅ ፡ ተመትቶ ፡ ግንዱ ፡ ብቻ ፡ የቀረ ፡ ዛፍ ፡ አገኙና ፡ በብረት ፡ ሰንሰለት ፡ ከግንዱ ፡ ጋር ፡ አስረው ፡ ከሩቅ ፡ እንዲታይም ፡ ከፍ ፡ አድርገው ፡ እጆቹን ፡ በምስማር ፡ ቸነከሩዋቸው ። ከዚያ ፡ ከሥሩ ፡ ደረቅ ፡ እንጨት ፡ ከመሩ ፤ ታራስ ፡ ግን ፡ ቁልቁል ፡ ወደነሱ ፡ አልተመለከተም ። እሱን ፡ ለማ

ቃጠል ፡ ስለሚያዘጋጁት ፡ እሳትም ፡ አላሰበም ። እሱ ፡ የሚመለከተው ፡ እየተታኮሱ ፡ ጠላቶቻቸውን ፡ የሚከላከሉትን ፡ ኮዛኮች ፡ ብቻ ፡ ነበር ። ከፍ ፡ ብሎ ፡ ከተቸነከረበት ፡ ግንድ ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ ቁልጭ ፡ ብለው ፡ ይታዩታል ።

«በርቱ ፡ ጉበዝ ፤ ያችን ፡ ኮረብታ ፡ ድረሱ! ከጫካው ፡ እልፍ ፡ ብሎ ፡ ካለው ፡ ኮረብታ ፡ ከደረሳችሁ ፡ እያገኙዋችሁም!» አለና ፡ ጮኸ ። ነገር ፡ ግን ፡ ነፋሱ ፡ ስላገደው ፡ ድምጹ ፡ እነሱን ፡ አልደረሳቸውም ።

«አየ ፡ ጉድ! ጠፉ! በከንቱ ፡ አለቁ!» አለና ፡ በመጨነቅ ፡ ቁልቁል ፡ ወደ ፡ ድኔስተር ፡ ወንዝ ፡ ተመለከተ ።

ወዲያው ፡ በዓ ፡ ኖቹ ፡ ላይ ፡ ደስታ ፡ ያበራ ፡ ጀመር ። ከወንዙ ፡ ዳር ፡ በቁጥቋጦዎች ፡ መሃል ፡ ብቅ ፡ ብሎ ፡ የአራት ፡ ጀልባዎች ፡ ጫፍ ፡ ታየው ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ በአለ ፡ ኃይሉ ፡ ጮኸ ፡ ተጣራ ።

«ወደ ፡ ወንዙ ፡ ዳር ፡ ጉበዝ! ወደ ፡ ወንዙ ፡ ዳር! በስተግራ ፡ በኩል ፡ ባለው ፡ መንገድ ፡ ቁልቁል ፡ ውረዱ! ከወንዙ ፡ ዳር ፡ ጀልባዎች ፡ አሉና ፡ እንዳይከተሏችሁ ፡ ሁሉንም ፡ ይዛችሁ ፡ አምልጡ!»

ይህን ፡ ሲናገር ፡ ነፋሱ ፡ የሚነፍሰው ፡ ከሌላ ፡ ወገን ፡ ስለነበር ፡ ድምጹ ፡ ኮዛኮቹን ፡ ደረሳቸው ። ግን ፡ ምክር ፡ በመስጠቱ ፡ የተነሳ ፡ አንድ ፡ ወታደር ፡ በመጥረቢያ ፡ ደንደስ ፡ ከኋላ ፡ ጭንቅላቱን ፡ መታውና ፡ የሚያየው ፡ ነገር ፡ ሁሉ ፡ ዓይኑ ፡ ላይ ፡ ዘረበት ።

ኮዛኮቹ ፡ ከገደሉ ፡ በሚያወርደው ፡ መንገድ ፡ ሽምጥ ፡ ጋለቡ ። ግን ፡ አባራሪዎቻቸውም ፡ እንደደረሱባቸው ፡ ስለተገነዘቡና ፡ የመንገዱ ፡ ጠመዝማዛነት ፡ መስናክል ፡ ስለሆነባቸው ፡ ለአጭር ፡ ጊዜ ፡ ፈረሶቻቸውን ፡ ገቱና ፡ እንደገና ፡ አፏጭተው ፡ ፈረሶቻቸውን ፡ ገርፈው ፡ አስነሱ ። የታታር ፡ ፈረሶቻቸውም ፡ እንደ ፡ እባብ ፡ ተወርውረው ፡ በአየር ፡ ላይ ፡ ዘለው ፡ ከገደሉ ፡ ጫፍ ፡ ድኔስተር ፡ ውኃ ፡ ውስጥ ፡ ተደፈ

ቁ ። ሁለት ፡ ፈረሰኞች ፡ ብቻ ፡ ከውኃው ፡ ሳይደርሱ ፡ ከገደሉ ፡ ሥር ፡ ካለው ፡ ድንጋይ ፡ ላይ ፡ ከነፈረሰቻቸው ፡ ድምጻቸው ፡ ሳይሰማ ፡ ተከሰክሰው ፡ ቀሩ ። ሌሎቹ ፡ ኮዛኮች ፡ ግን ፡ ከነፈረሰቻቸው ፡ እየዋኙ ፡ ደርሰው ፡ ጀልባዎችን ፡ መፋታት ፡ ጀምረዋል ። ፖሊሾች ፡ ለመዝለል ፡ እያመነቱ ፡ ከገደሉ ፡ ጫፍ ፡ ላይ ፡ ቆመው ፡ ይህን ፡ ተሰምቶ ፡ የማይታወቅ ፡ የኮዛክ ፡ ድርጊት ፡ ያደንቁ ፡ ነበር ። አንድ ፡ ደፋር ፡ ኮሎኔል ፡ ግን ፡ አንድሬይን ፡ ወጥመድ ፡ ያገባቸው ፡ የዚያች ፡ ውብ ፡ ቆንጆ ፡ ወንድም ፡ ብዙ ፡ አላመነታም ። ወዲያው ፡ ፈረሱን ፡ ኮለኮለና ፡ ከገደሉ ፡ ላይ ፡ ዘለለ ። ግን ፡ ከውኃው ፡ ሳይደርስ ፡ የሾለው ፡ ድንጋይ ፡ ላይ ፡ አርፎ ፡ ተበጣጥሶ ፡ ወደቀ ። አንጐሉም ፡ ከደም ፡ ጋር ፡ ተቀላቅሎ ፡ በየቁጥቋጦው ፡ ላይ ፡ ተረጨ ።

በመጥረቢያው ፡ በትር ፡ ደንዝዞ ፡ የነበረው ፡ ታራስ ፡ ቡልባ ፡ አእምሮው ፡ መለስ ፡ ብሎለት ፡ ወደ ፡ ድኔስተር ፡ ሲመለከት ፡ ኮዛኮቹ ፡ ጀልባዎቹን ፡ እየቀዘፉ ፡ እየራቁ ፡ ሲሄዱ ፡ አየ ። ከላይ ፡ የሚተኮሱ ፡ ጥይቶችም ፡ አልደረሱባቸውም ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ የሽማግሌው ፡ ኮሎኔል ፡ የታራስ ፡ ቡልባ ፡ ዓይኖች ፡ በደስታ ፡ አንጸባረቁ ።

ከላይ ፡ ሆኖ ፡ ተጣርቶ ፡ እየራቁ ፡ የሚሄዱትን ፡ ዓደኞቹን ፡ እንዲህ ፡ አላቸው ፤

«ደሀና ፡ ሁኑ ፡ ዓደኞቼ! እንዳትረሱኝ! በሚመጣው ፡ የጸደይ ፡ ወቅትም ፡ እንደገና ፡ ለወረራ ፡ እንድትመለሱ! እንዴት ፡ እናንት ፡ ከሃዲ ፡ ፖሊሾች? ኮዛክን ፡ ድል ፡ የሚያድርግ ፡ ፍጥረት ፡ ያለ ፡ ይመስላችኋል? ቆዩማ! ከአሁኑ ፡ እንኳን ፡ በሩቅም ፡ በቅርብ ፡ ንግርት ፡ ይወራል ፡... ከሩሲያ ፡ ምድር ፡ አንድ ፡ ገዥ ፡ ይነሳል ። በምድርም ፡ ላይ ፡ ለሱ ፡ የማይገብር ፡ አንድም ፡ አይገኝም!»

ከሥር ፡ የተከመረው ፡ እንጨት ፡ ተያይዞ ፡ ነበልባሉ ፡ እግሩን ፡ እየጠበሰ ፡ በዛፉ ፡ ወደላይ ፡ ወጣ ። ግን ፡ ምን ፡ እሳት ፡

ነው ፤ ምን ፡ ስቃይ ፡ ነው ፤ በምድር ፡ ላይ ፡ ምን ፡ ዓይነት ፡ ኃይል ፡ ነው ፡ የሩሲያዊን ፡ ኃይል ፡ የሚያሸንፈው!

ድኔስተር ፡ ትንሽ ፡ ወንዝ ፡ አይደለም ፤ ተከታዮቹ ፡ ውኃዎች ፡ ጨፌዎቹና ፡ ጥልቅ ፡ ጉድጓዶቹም ፡ ብዙ ፡ ናቸው ። እንደ ፡ መስተዋት ፡ የጠራው ፡ ውኃው ፡ ይፈልቃል ። በላዩም ፡ የሚያንዣብቡት ፡ የወንዝ ፡ አሞሮችና ፡ በየጨፌዎቹ ፡ የሚደበቁት ፡ አእዋፍ ፡ ዜማ ፡ ይሰማል ። ኮዛኮቹ ፡ በባለሁለት ፡ መሪ ፡ ጠባብ ፡ ጀልባዎቻቸው ፡ በፍጥነት ፡ እየቀዘፉ ፡ ጉዞአቸውን ፡ ቀጠሉ ። እየቀዘፉ ፡ መሪአቸውን ፡ ቡልባንም ፡ በማንሳት ፡ እያወጉ ፡ ተጓዙ ።

መግለጫ ።

ኒኮላይ ፡ ጐጐል ፡ በ «ታራስ ፡ ቡልባ» ፡ የሚገልፀው ፡
 ዘመን ፡ በኡክሬይን ፡ ታሪክ ፡ ውስጥ ፡ ከማናቸውም ፡ ጊዜ ፡
 የከፋ ፡ ዘመን ፡ ነበር ። እ ፡ ኤ ፡ አ ፡ በ ፲፭፻፳፱ ዓ ፡ ም ፡ በሉ
 ብሊን ፡ ዑኒያ ፡ መሠረት ፡ የኡክሬይን ፡ አገር ፡ ያለ ፡ ሕዝ
 ቡ ፡ ፈቃድ ፡ ከፖላንድ ፡ ጋር ፡ ተቀላቅሎ ፡ ነበር ። የፖላ
 ንድ ፡ መኳንንትም ፡ ይህን ፡ ሰፊና ፡ ለም ፡ አገር ፡ የእጅ ፡
 ካደረጉ ፡ በኋላ ፡ ባለሃገሩን ፡ የኡክሬይን ፡ ሕዝብ ፡ ያለ ፡ ር
 ጎራቴ ፡ በጭቆና ፡ ያስገብሩት ፡ ጀመር ። ሕዝቡን ፡ ጨርሶ ፡
 ፖሊሽ ፡ ለማድረግም ፡ በመሞከር ፡ የኡክሬይንን ፡ ቋንቋ ፡
 ከልክለው ፤ ልዩ ፡ የሆነውን ፡ የኡክሬይን ፡ ባህል ፡ ጨቁነው ፡
 በጠቅላላው ፡ ሃገሩን ፡ በመንፈስም ፡ ሆነ ፡ በኤኮኖሚ ፡ ረገድ ፡
 ባሪያ ፡ ለማድረግና ፡ ብሄራዊ ፡ ነፃነቱን ፡ ለመግፈፍ ፡ በብዙ ፡
 መንገድ ፡ ይጥሩ ፡ ነበር ። እ ፡ ኤ ፡ አ ፡ ከ ፲፭፻፺፯ ዓ ፡ ም ፡ ጀ
 ምሮ ፡ የብሬስት ፡ ዑኒያ ፡ ሲታወጅ ፡ የኡክሬይን ፡ ሕዝብ ፡
 ከተጫነበት ፡ የኤኮኖሚና ፡ የፖሊቲካ ፡ ጭቆና ፡ በላይ ፡ ተጨ
 ማሪ ፡ የሃይማኖት ፡ ጭቆና ፡ ወደቀበት ። የፖላንድ ፡ መኳ
 ንንትና ፡ ቀሳውስት ፡ የሕዝቡን ፡ ሃይማኖት ፡ በግድ ፡ ወደ ፡
 ካቶሊክነት ፡ እያሰለወጡ ፡ በከሃዲነት ፡ እምቢ ፡ ያለውን ፡
 ወይም ፡ በአርቶዶክስነት ፡ የሚፀናውን ፡ ሁሉ ፡ በጭካኔ ፡
 ይቀጡት ፡ ጀመር ።

ይህ ፡ ሁሉ ፡ ቢከብደው ፡ ሕዝቡ ፡ የጭቆና ፡ ቀንበሩን ፡
 አውልቆ ፡ ለመጣል ፡ ተነሳና ፡ በኡክሬይናውያን ፡ ገባር ፡
 ባለሃገሮች ፡ ቀስቃሽነት ፡ ብዙ ፡ ሁከት ፡ እያነሳ ፡ መከተ ።
 ኡክሬይን ፡ ለነፃነቷ ፡ ባደረገችው ፡ በዚህ ፡ ጦርነት ፡ ጉሉ
 ህና ፡ ዓይነተኛ ፡ ተግባር ፡ የፈፀመው ፡ የዛፖሮኽያን ፡ ሴ
 ች ፡ ሲሆን ፡ ይህም ፡ የኮበለሉ ፡ ገባሮችና ፡ እንዲሁም ፡ ብ
 ሔራዊና ፡ ሰብዐዊ ፡ ጭቆና ፡ አንገፍግፏቸው ፡ ሸሸተው ፡
 ወደ ፡ ሃብታሙ ፡ ደቡባዊ ፡ ሩሲያ ፡ የመጡ ፡ ነፃነት ፡ ወዳ
 ድ ፡ ሰዎች ፡ ያቋቋሙት ፡ ወታደራዊና ፡ ሕዝባዊ ፡ ድርጅት ፡
 ነበር ። ዘመን ፡ እያለፈ ፡ ሲሄድ ፡ የዛፖሮኽያን ፡ ኮዛኮች ፡
 ለነፃነት ፡ የሚያደርጉት ፡ ውጊያ ፡ ቱርኮቹን ፡ ታታሮችን
 ና ፡ የፖላንድንም ፡ መኳንንት ፡ ፍርሃትና ፡ ስጋት ፡ አሳደረ
 ባቸው ። በ «ታራስ ፡ ቡልባ» ፡ ውስጥ ፡ በተገለፀው ፡ ዘመን ፤
 ማለት ፡ በሺ ፡ ሰባት ፡ መቶኛው ፡ ክፍለ ፡ ዘመን ፤ የዛፖሮኽ
 ያን ፡ ሴች ፤ ያልተለመደ ፡ በሆነው ፡ የአኒኒር ፡ ጠባቂና ፡
 በጠንካራው ፡ የጦር ፡ ድርጅቱ ፡ የተነሳ ፤ የኡክሬይን ፡ ሕዝብ ፡
 ለነፃነቱና ፡ እንደገና ፡ ከሩሲያ ፡ ለመቀላቀል ፡ ላደረገው ፡ ትግል ፡
 ዋና ፡ ግንባር ፡ ሆነ ።

ገጽ ፡ ፱

¹ ሄትማንቺና ፡—በድኔፐር ፡ ምሥራቃዊ ፡ ወደብ ፡ የሚገኘው ፡
 በፖላንድ ፡ ንጉሥ ፡ በተሾመ ፡ ሄትማን ፡ ይገዛ ፡ የነበረ
 ው ፡ የኡክሬይን ፡ ክፍለ ፡ ሃገር ።

ገጽ ፡ ፺፪

² በብረት ፡ ድስት ፡ የተቀቀለው ፡ ሄትማን ፡—በአፈ ፡ ታሪክ ፡
 መሠረት ፡ ሄትማን ፡ ናሊቫይኮ ፡ የተባለው ፡ የኮዛኮች ፡
 ድርጅት ፡ መሪ ፡ በፖሊሾች ፡ እጅ ፡ ገብቶ ፡ በብረት ፡ ድ
 ስት ፡ ተቀቅሎ ፡ መሞቱ ፡ ይነገራል ።

ገጽ : ፻፳፯

፩ ሄትማን : አስትራኒትሳ :—ኮዛኮች : በፖሊሽ : ጨቋኞቻቸው :
ላይ : ባደረጉት : ተቃውሞ : ከመሪዎቹ : አንዱ : ሲሆን ፤
(እ : ኤ : አ :) በ ፲፯፻፴፰ ዓ : ም : በዋርሶ : ከተማ : የ
ሞት : ፍርድ : ተፈጸመበት ።

ገጽ : ፻፳፯

፪ ጉንያ :—ጉንያ : ሌወን :—(እ : ኤ : አ :) በ ፲፯፻፴፰ ዓ : ም :
በተደረገው : ዘመቻ : የአስትራኒትሳ : ቀኝ : ክንድ : የነ
በረ : ኮዛክ ።

አንባቢያን ፡ ሆይ!

የፕሮግራሙ ፡ የመጻሕፍት ፡ ማ
ዘጋጃና ፡ ማሳተሚያ ፡ ቤት ፡ ስለ
ዚች ፡ መጽሐፍ ፡ ትርጉም ፤ ዝ
ግጅትና ፡ እትም ፡ ያላችሁን ፡
አስተያየትና ፡ አሳባችሁን ፡ ብ
ትገልጹለት ፡ በደስታ ፡ ይቀበላል ።
አድራሻው ፡

21, Zubovsky Boulevard,
Moscow, USSR.